

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

Warszawa, dnia 06 lipca 2018 r.

KRM-10-82-18 UD321 Rozesłano: 06-07-2018

Przedkładam zgłoszony przez:
Ministra Finansów dokument rządowy przeznaczony do rozpatrzenia na posiedzeniu SKRM w dniu 12 lipca 2018 r. z terminem zgłaszania ewentualnych uwag do dnia 10 lipca 2018 r. do godz. 15:00.

Merytorycznie prowadzącym sprawę w Departamencie Komitetu Rady Ministrów jest:
p. K. Ołędzka, tel. 694 6417, e-mail: kotedzka@kprm.gov.pl

(-) M. Hirszel – Sekretarz Stałego Komitetu Rady Ministrów

Pani
Małgorzata Hirszel
Sekretarz Stałego Komitetu
Rady Ministrów

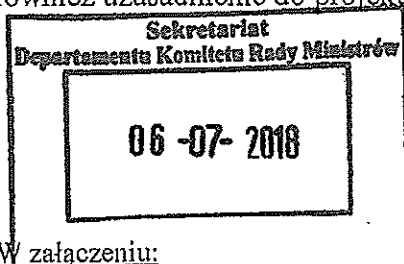
mając na uwadze postanowienia § 58 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2013 r. poz. 979, z późn. zm.), w załączeniu, przekazuję *projekt ustawy o pracowniczych planach kapitałowych*, z uprzejmą prośbą o skierowanie do rozpatrzenia na najbliższym posiedzeniu Stałego Komitetu Rady Ministrów. Projekt ustawy został umieszczony w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem UD321.

W dniu 16 lutego 2016 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę nr 14/2016 w sprawie przyjęcia „Planu na rzecz odpowiedzialnego rozwoju”. Na podstawie Planu zostały opracowane założenia, a następnie projekt Strategii na rzecz Odpowiedzianego Rozwoju, który w dniu 14 lutego 2017 r. został przyjęty przez Radę Ministrów.

Kluczowym elementem realizacji Planu na rzecz Odpowiedzianego Rozwoju jest Program Budowy Kapitału (PBK), będący narzędziem budowania oszczędności Polaków. Jednym z jego filarów jest stworzenie Pracowniczych Planów Kapitałowych. Niniejszy projekt realizuje ten cel.

Zgodnie z § 48 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt ustawy był przedmiotem szerokich uzgodnień, konsultacji społecznych i opiniowania. Jednocześnie uprzejmie informuję, iż wszystkie uwagi zgłoszone w ramach uzgodnień zostały uwzględnione, bądź wyjaśnione.

Uwagi Prezesa Rządowego Centrum Legislacji w piśmie z dnia 22 czerwca 2018 r. (sygn. RCL.DPG.550.6/2018) zostały, co do zasady, uwzględnione lub wyjaśnione. Uzupełniono również uzasadnienie do projektu, zgodnie z wyrażoną opinią.

Z upoważnienia Ministra Finansów
PODSEKRETARZ STANU

Nowak
Piotr Nowak

W załączeniu:

Projekt ustawy, uzasadnienie, Ocena Skutków Regulacji, Raport z konsultacji, Projekty aktów wykonawczych, Tabele Zbieżności, opinia Rady Legislacyjnej i odpowiedź na pismo Rady Legislacyjnej.

U S T A W A

z dnia 2018 r.

o pracowniczych planach kapitałowych¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady gromadzenia środków w pracowniczych planach kapitałowych, zwanych dalej „PPK”, zawierania umów o zarządzanie PPK i umów o prowadzenie PPK, finansowania i dokonywania wpłat do PPK oraz dokonywania wypłat transferowych i wypłat środków zgromadzonych w PPK.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) dane identyfikujące uczestnika PPK – pierwsze imię, nazwisko, adres zamieszkania, adres do korespondencji, numer telefonu, adres poczty elektronicznej, numer PESEL lub datę urodzenia w przypadku osób nieposiadających numeru PESEL, serię i numer dowodu osobistego lub numer paszportu albo innego dokumentu potwierdzającego tożsamość w przypadku osób, które nie posiadają obywatelstwa polskiego;
- 2) dyspozycja – polecenie dokonania wypłaty, wypłaty transferowej albo zwrotu składane wybranej instytucji finansowej;
- 3) dziecko uczestnika PPK – dziecko własne uczestnika PPK, dziecko małżonka uczestnika PPK, dziecko przysposobione przez uczestnika PPK lub jego małżonka, a także dziecko,

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy, ustawę z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn, ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawę z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym, ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, ustawę z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego, ustawę z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, ustawę z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym, ustawę z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, ustawę z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym, ustawę z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, ustawę z dnia 15 stycznia 2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych, ustawę z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami oraz ustawę z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

w sprawie którego toczy się z wniosku uczestnika PPK lub jego małżonka postępowanie o przysposobienie, lub dziecko znajdujące się pod opieką prawną uczestnika PPK lub jego małżonka;

- 4) fundusz emerytalny – dobrowolny fundusz emerytalny lub pracowniczy fundusz emerytalny w rozumieniu ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych;
- 5) fundusz inwestycyjny – specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty, o którym mowa w ustawie o funduszach inwestycyjnych lub ubezpieczeniowy fundusz kapitałowy, o którym mowa w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- 6) gromadzenie środków – przyjmowanie wpłat podstawowych lub wpłat dodatkowych do PPK, a także wpłaty powitalnej, dopłat rocznych i wypłat transferowych oraz zyski z inwestowania środków zgromadzonych w PPK;
- 7) grupa kapitałowa – grupa kapitałowa w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 44 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395, 398 i 650);
- 8) IKE – indywidualne konto emerytalne w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1776);
- 9) instytucja finansowa – fundusz inwestycyjny zarządzany przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych, które zostało umieszczone w ewidencji PPK w trybie przepisów rozdziału 10, fundusz emerytalny zarządzany przez PTE albo pracownicze towarzystwo emerytalne, które zostały umieszczone w ewidencji PPK w trybie przepisów rozdziału 10 lub zakład ubezpieczeń, który został umieszczony w ewidencji PPK w trybie przepisów rozdziału 10;
- 10) konwersja – jednocześnie:
 - a) odkupienie jednostek uczestnictwa w jednym funduszu inwestycyjnym i nabycie, za środki pieniężne uzyskane z tego odkupienia, jednostek uczestnictwa w innym funduszu inwestycyjnym zarządzanym przez to samo towarzystwo funduszy inwestycyjnych lub
 - b) umorzenie jednostek rozrachunkowych w jednym funduszu emerytalnym i przeliczenie umorzonych jednostek rozrachunkowych na jednostki rozrachunkowe innego funduszu emerytalnego zarządzanego przez to samo PTE lub pracownicze towarzystwo emerytalne;

- 11) minimalne wynagrodzenie – wynagrodzenie, o którym mowa w art. 2 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2017 r. poz. 847 oraz z 2018 r. poz. 650);
- 12) NIP – numer identyfikacji podatkowej nadany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2017 r. poz. 869 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 106 i 650);
- 13) okres zatrudnienia lub zatrudnienie:
 - a) w stosunku do osób zatrudnionych, o których mowa w pkt 16 lit. a – okres od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku,
 - b) w stosunku do osób zatrudnionych, o których mowa w pkt 16 lit. b i d – okres od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy,
 - c) w stosunku do osób zatrudnionych, o których mowa w pkt 16 lit. c – okres od dnia rozpoczęcia wykonywania pracy na rzecz spółdzielni do dnia zakończenia jej wykonywania,
 - d) w stosunku do osób zatrudnionych, o których mowa w pkt 16 lit. e – okres od dnia powołania na członka rady nadzorczej do dnia zaprzestania pełnienia tej funkcji;
- 14) organ nadzoru – Komisję Nadzoru Finansowego, o której mowa w ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 621, 650, 685 i 1075);
- 15) osoba uprawniona – osobę fizyczną wskazaną przez uczestnika PPK, która otrzyma środki zgromadzone przez uczestnika PPK w PPK w przypadku jego śmierci, osobę, o której mowa w art. 832 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1025), która otrzyma środki zgromadzone przez uczestnika PPK w PPK w przypadku jego śmierci lub spadkobiercę uczestnika PPK;
- 16) osoby zatrudnione:
 - a) pracowników, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 917, 1000 i 1076), z wyjątkiem pracowników przebywających na urloпах górniczych i urloпах dla pracowników zakładów przeróbki mechanicznej węgla, o których mowa w art. 11b ustawy z dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1327 i 1566) oraz młodocianych w rozumieniu przepisów ustawy – Kodeks pracy, zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego,

- b) osoby wykonujące pracę nakładczą, o których mowa w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 303 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy,
 - c) członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych, o których mowa w art. 138 i 180 ustawy z dnia 16 września 1982 r. – Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 2017 r. poz. 1560 i 1596),
 - d) osoby fizyczne wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z art. 750 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia,
 - e) członków rad nadzorczych wynagradzanych z tytułu pełnienia tych funkcji – podlegające obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tych tytułów w Rzeczypospolitej Polskiej, w rozumieniu ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778, z późn. zm.²⁾);
- 17) PFR – Polski Fundusz Rozwoju Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, o którym mowa w art. 2 pkt 8 lit. b ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1182);
- 18) płatnik – płatnika składek, o którym mowa w art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;
- 19) podmiot zatrudniający:
- a) pracodawcę, o którym mowa w art. 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy – w stosunku do osób zatrudnionych, o których mowa w pkt 16 lit. a,
 - b) nakładcę – w stosunku do osób zatrudnionych, o których mowa w pkt 16 lit. b,
 - c) rolnicze spółdzielnie produkcyjne lub spółdzielnie kółek rolniczych – w stosunku do osób zatrudnionych, o których mowa w pkt 16 lit. c,
 - d) zleceniodawcę – w stosunku do osób zatrudnionych, o których mowa w pkt 16 lit. d,
 - e) podmiot, w którym działa rada nadzorcza – w stosunku do osób zatrudnionych, o których mowa w pkt 16 lit. e;
- 20) portal PPK – system teleinformatyczny, o którym mowa w rozdziale 11;
- 21) poważne zachorowanie:

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 106, 138, 398, 650, 697, 730 i 1076.

- a) całkowitą niezdolność do pracy w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383, z późn. zm. ³⁾), ustaloną w formie orzeczenia przez lekarza orzecznika lub komisję lekarską Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na okres co najmniej 2 lat lub
- b) umiarkowany lub znaczny stopień niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 511, 1000 i 1076), ustalony w formie orzeczenia przez zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności na okres co najmniej 2 lat lub
- c) niepełnosprawność osoby, która nie ukończyła 16 lat, w rozumieniu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustaloną w formie orzeczenia przez zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności lub
- d) zdiagnozowanie jednej z niżej wymienionych jednostek chorobowych u osób dorosłych: amputację kończyny, bakteryjne zapalenie mózgu lub opon mózgowodzeniowych, wirusowe zapalenie mózgu, chorobę Alzheimera, chorobę Leśniewskiego–Crohna, chorobę neuronu ruchowego (stwardnienie zanikowe boczne), chorobę Parkinsona, dystrofię mięśniową, gruźlicę, niewydolność nerek, stwardnienie rozsiane, chorobę wywołaną przez ludzki wirus upośledzenia odporności (HIV), kardiomiopatię, nowotwór złośliwy, toczeń trzewny układowy, udar mózgu, utratę mowy, słuchu lub wzroku, wrzodziejące zapalenie jelita grubego lub zawał serca lub
- e) zdiagnozowanie jednej z niżej wymienionych jednostek chorobowych u dziecka: poliomyelitis (choroba Heinego-Medina), zapalenie opon mózgowych, zapalenie mózgu, anemia aplastyczna, przewlekłe aktywne zapalenie wątroby, padaczka, gorączka reumatyczna, nabyta przewlekła choroba serca, porażenie (paraliż), utrata wzroku, głuchota (utrata słuchu), potransfuzyjne zakażenie wirusem HIV, schyłkowa niewydolność nerek, tężec, cukrzyca, łagodny guz mózgu, przeszczepienie narządów, zabieg rekonstrukcyjny zastawek, zabieg rekonstrukcyjny aorty;

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 1386, 2120 oraz z 2018 r. poz. 138, 730, 912 i 1076.

- 22) PPE – pracowniczy program emerytalny w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1449 oraz z 2018 r. poz. 1091);
- 23) PTE – powszechne towarzystwo emerytalne w rozumieniu ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych;
- 24) pracownicze towarzystwo emerytalne – pracownicze towarzystwo emerytalne w rozumieniu ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych;
- 25) rachunek PPK – zapis w rejestrze lub subrejestrze uczestnika PPK funduszu inwestycyjnego, subfunduszu funduszu inwestycyjnego lub funduszu emerytalnego prowadzony na zasadach określonych w niniejszej ustawie, a w zakresie w niej nieuregulowanym – na zasadach określonych w ustawie o funduszach inwestycyjnych oraz w ustawie o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych;
- 26) rok obrotowy – rok obrotowy w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 9 ustawy o rachunkowości;
- 27) środki – środki pieniężne wpłacane na rachunek funduszu inwestycyjnego lub funduszu emerytalnego, za które nabywane są jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych lub subfunduszy funduszy inwestycyjnych lub przeliczane na jednostki rozrachunkowe funduszy emerytalnych;
- 28) towarzystwo funduszy inwestycyjnych – towarzystwo funduszy inwestycyjnych w rozumieniu przepisów ustawy o funduszach inwestycyjnych;
- 29) trwałe nośniki – każdy nośnik informacji umożliwiający przechowywanie przez czas niezbędny, wynikający z charakteru informacji oraz celu ich sporządzenia lub przekazania, zawartych na nim informacji w sposób uniemożliwiający ich zmianę lub pozwalający na odtworzenie informacji w wersji i formie, w jakiej zostały sporządzone lub przekazane;
- 30) ubezpieczeniowy fundusz kapitałowy – ubezpieczeniowy fundusz kapitałowy, o którym mowa w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;
- 31) uczestnik PPK – osobę, w imieniu i na rzecz której podmiot zatrudniający zawarł umowę o prowadzenie PPK z instytucją finansową;
- 32) ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej - ustawę z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. 2018 poz. 999 i 1000);
- 33) ustawa o funduszach inwestycyjnych – ustawę z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 56, 106, 138, 650, 685 i 1000);

- 34) ustawa o obrocie instrumentami finansowymi – ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1768, z późn. zm. ⁴⁾);
- 35) ustawa o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych – ustawę z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 870 i 1321 oraz z 2018 r. poz. 138, 650, 685 i 730);
- 36) wkład własny – wymagane środki pieniężne przeznaczone na zapłatę części ceny budowy budynku mieszkalnego, zakupu prawa własności budynku mieszkalnego, lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość lub spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego, nabycia prawa własności nieruchomości gruntowej lub jej części, nabycia udziału we współwłasności budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość lub udziału w nieruchomości gruntowej, które wnioskujący o kredyt deklaruje pokryć ze środków własnych w celu przyznania kredytu, o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami (Dz. U. poz. 819);
- 37) wybrana instytucja finansowa – instytucję finansową, z którą w imieniu i na rzecz uczestnika PPK podmiot zatrudniający zawarł umowę o prowadzenie PPK albo fundusz zarządzany przez wyznaczoną instytucję finansową;
- 38) wynagrodzenie – podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe uczestnika PPK, o której mowa w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych z wyłączeniem podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób przebywających na urlopie wychowawczym oraz pobierających zasiłek macierzyński lub zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego;
- 39) wypłata – dokonana na wniosek uczestnika PPK lub osoby uprawnionej wypłatę środków zgromadzonych w PPK na wskazany rachunek bankowy lub rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej w przypadku spełnienia warunków określonych w ustawie;
- 40) wypłata transferowa – przekazanie środków na warunkach określonych w ustawie z jednego rachunku PPK na inny rachunek PPK, na IKE małżonka zmarłego uczestnika PPK lub osoby uprawnionej, na PPE małżonka zmarłego uczestnika PPK lub osoby uprawnionej, na rachunek terminowej lokaty oszczędnościowej uczestnika PPK, o której mowa w art. 49 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2486 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 106, 138, 650, 685, 723 i 771.

z 2017 r. poz. 1876, z późn. zm. ⁵⁾ i), na rachunek lokaty terminowej uczestnika PPK prowadzony w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, na rachunek terminowej lokaty oszczędnościowej wskazany przez byłego małżonka uczestnika PPK, na rachunek lokaty terminowej prowadzony w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej wskazany przez byłego małżonka uczestnika PPK lub do zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność określoną w grupie 3 w dziale I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej;

- 41) wyznaczona instytucja finansowa – instytucję finansową, o której mowa w rozdziale 9;
- 42) zakład ubezpieczeń – krajowy zakład ubezpieczeń, zagraniczny zakład ubezpieczeń albo główny oddział, o których mowa w ustawie o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, uprawnione do prowadzenia działalności określonej w grupie 3 w dziale I załącznika do ustawy, w zakresie oferowania ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym;
- 43) zamiana – jednoczesne odkupienie jednostek uczestnictwa w jednym subfunduszu funduszu inwestycyjnego i nabycie, za środki pieniężne uzyskane z tego odkupienia, jednostek uczestnictwa w innym subfunduszu tego samego funduszu inwestycyjnego;
- 44) ZUS – Zakład Ubezpieczeń Społecznych, o którym mowa w rozdziale 7 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych;
- 45) zwrot – wycofanie środków zgromadzonych w PPK przed osiągnięciem przez uczestnika PPK 60 roku życia na wniosek uczestnika PPK, byłego małżonka uczestnika PPK, małżonka zmarłego uczestnika PPK lub osoby uprawnionej;
- 46) zdefiniowana data funduszu – rok, w którym wiek 60 lat osiągną osoby urodzone w roku stanowiącym środek przedziału roczników, dla których dany fundusz zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 lub art. 39, jest właściwy;
- 47) część udziałowa – część aktywów funduszu zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 lub art. 39, która jest lokowana w następujące instrumenty finansowe:
 - a) akcje, prawa poboru, prawa do akcji, warranty subskrypcyjne, kwity depozytowe,
 - b) inne zbywalne papiery wartościowe inkorporujące prawa majątkowe odpowiadające prawom wynikającym z akcji,
 - c) instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne, o których mowa w ustawie o funduszach inwestycyjnych, na zasadach i przy

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 2491 oraz z 2018 r. poz. 62, 106, 138, 650, 685, 723 i 864.

uwzględnieniu ograniczeń inwestycyjnych obowiązujących fundusze inwestycyjne otwarte,

- d) jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych lub specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych stosujących zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszy inwestycyjnych otwartych, certyfikaty inwestycyjne publicznych funduszy inwestycyjnych zamkniętych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze zagraniczne oraz tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą jeżeli, zgodnie z ich statutem lub regulaminem lokują co najmniej 75% swoich aktywów w kategorii lokat, o których mowa w lit. a-b;
- 48) część dłużna – część aktywów funduszu zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 lub art. 39, która jest lokowana w następujące instrumenty finansowe:
- a) instrumenty rynku pieniężnego, o których mowa w ustawie o funduszach inwestycyjnych,
 - b) obligacje, bony skarbowe, listy zastawne, certyfikaty depozytowe,
 - c) inne zbywalne papiery wartościowe inkorporujące prawa majątkowe odpowiadające prawom z zaciągnięcia długu,
 - d) depozyty bankowe,
 - e) instrumenty pochodne, w tym niewystandaryzowane instrumenty pochodne, o których mowa w ustawie o funduszach inwestycyjnych, na zasadach i przy uwzględnieniu ograniczeń inwestycyjnych obowiązujących fundusze inwestycyjne otwarte,
 - f) jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych lub specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych stosujących zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszy inwestycyjnych otwartych, certyfikaty inwestycyjne publicznych funduszy inwestycyjnych zamkniętych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze zagraniczne oraz tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą jeżeli, zgodnie z ich statutem lub regulaminem lokują co najmniej 50% swoich aktywów w kategorii lokat, o których mowa w lit. a-c.

Art. 3. 1. PPK jest tworzony w celu systematycznego gromadzenia oszczędności przez uczestnika PPK z przeznaczeniem na wypłatę po osiągnięciu przez niego 60 roku życia.

2. Środki gromadzone w PPK stanowią prywatną własność uczestnika PPK, z zastrzeżeniem art. 105.

3. W zakresie nieuregulowanym ustawą do zasad zarządzania środkami gromadzonymi w PPK stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o funduszach inwestycyjnych, ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Art. 4. 1. W sprawach dotyczących PPK uczestnik PPK składa oświadczenia woli w postaci elektronicznej pozwalającej na utrwalenie ich na trwałym nośniku wybranej instytucji finansowej lub w innej postaci, jeżeli w umowie o zarządzanie PPK tak określono.

2. Uczestnik PPK jest obowiązany niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia zaistnienia zmiany danych, informować wybraną instytucję finansową o każdorazowej zmianie danych identyfikujących uczestnika PPK.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio po ustaniu zatrudnienia.

4. W przypadku połączenia, podziału podmiotu zatrudniającego, albo zbycia przez podmiot zatrudniający prowadzonego przez niego innego podmiotu zatrudniającego w całości albo jego zorganizowanej części, uczestnik PPK składa oświadczenia woli wybranej instytucji finansowej.

5. W przypadku likwidacji podmiotu zatrudniającego uczestnik PPK składa oświadczenia woli za pośrednictwem likwidatora lub bezpośrednio wybranej instytucji finansowej. Likwidator jest obowiązany do powiadomienia uczestników PPK o sposobie składania oświadczenia woli w sprawach dotyczących PPK w związku z likwidacją podmiotu zatrudniającego, w terminie 30 dni od dnia otwarcia likwidacji.

6. W przypadku upadłości podmiotu zatrudniającego uczestnik PPK składa oświadczenia woli za pośrednictwem syndyka lub bezpośrednio wybranej instytucji finansowej. Syndyk jest obowiązany do powiadomienia uczestników PPK o sposobie składania oświadczenia woli w sprawach dotyczących PPK w związku z upadłością podmiotu zatrudniającego, w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia upadłości.

Art. 5. Podmiot zatrudniający, który nie ma siedziby lub miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, może uzgodnić z osobą zatrudnioną, w formie umowy zawartej w postaci papierowej pod rygorem nieważności, że spoczywające na nim obowiązki

wynikające z ustawy, będą wypełniane w jego imieniu przez tę osobę zatrudnioną w okresie jej zatrudnienia w tym podmiocie zatrudniającym.

Art. 6. Określenia „pracowniczy plan kapitałowy” lub „PPK” mogą być używane wyłącznie do określenia planów uregulowanych w ustawie.

Rozdział 2

Umowa o zarządzanie PPK

Art. 7. 1. Podmiot zatrudniający zawiera umowę o zarządzanie PPK, jeżeli zatrudnia co najmniej jedną osobę zatrudnioną, w imieniu której, zgodnie z przepisami rozdziału 3, jest obowiązany zawrzeć umowę o prowadzenie PPK.

2. Umowa o zarządzanie PPK jest zawierana z instytucją finansową w postaci elektronicznej pozwalającej na utrwalenie jej treści na trwałym nośniku.

3. Podmiot zatrudniający, w porozumieniu z zakładową organizacją związkową działającą w tym podmiocie zatrudniającym, wybiera instytucję finansową, z którą zostanie zawarta umowa o zarządzanie PPK, w szczególności na podstawie oceny proponowanych przez tę instytucję finansową warunków zarządzania środkami gromadzonymi w PPK, efektywności w zarządzaniu aktywami i doświadczenia w zarządzaniu funduszami inwestycyjnymi lub funduszami emerytalnymi, mając na uwadze najlepiej rozumiany interes osób zatrudnionych.

4. Jeżeli w podmiocie zatrudniającym nie działa zakładowa organizacja związkowa, podmiot zatrudniający wybiera instytucję finansową, z którą zostanie zawarta umowa o zarządzanie PPK, w porozumieniu z reprezentacją osób zatrudnionych wyłonioną w trybie przyjętym w danym podmiocie zatrudniającym.

5. Jeżeli na 1 miesiąc przed upływem terminu, w którym podmiot zatrudniający jest obowiązany do zawarcia umowy o zarządzanie PPK, nie zostanie osiągnięte porozumienie, o którym mowa w ust. 3 lub 4, podmiot zatrudniający wybiera, jako instytucję finansową, z którą zostanie zawarta umowa o zarządzanie PPK, tę instytucję, która oferuje najbardziej korzystne warunki zarządzania środkami gromadzonymi w PPK, z uwzględnieniem ust. 3.

6. Umowa o zarządzanie PPK nie może zawierać warunków mniej korzystnych niż warunki prezentowane w portalu PPK w dniu zawarcia tej umowy.

Art. 8. 1. Podmiot zatrudniający zawiera umowę o zarządzanie PPK nie później niż 10 dni roboczych przed dniem, w którym w stosunku do pierwszej osoby zatrudnionej jest obowiązany zawrzeć umowę o prowadzenie PPK, zgodnie z art. 16.

2. Do ostatniego dnia miesiąca następującego po każdym kwartale danego roku kalendarzowego ZUS udostępnia PFR informację zawierającą nazwę, NIP, adres siedziby i adres do korespondencji bądź adres zamieszkania i adres wykonywania działalności gospodarczej płatników, będących podmiotami zatrudniającymi, którzy deklarowali składki na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby zatrudnione.

3. Informacja, o której mowa w ust. 2, zawiera dane, o których mowa w ust. 2, zgodne ze stanem odpowiednio na dzień 31 marca, 30 czerwca, 30 września i 31 grudnia każdego roku, identyfikujące podmioty zatrudniające, które w danym okresie deklarowały składki na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby zatrudnione.

4. PFR weryfikuje dane zawarte w informacji, o której mowa w ust. 2, z danymi dotyczącymi podmiotów zatrudniających zawartymi w ewidencji PPK, o której mowa w rozdziale 10.

5. W przypadku, gdy w wyniku dokonanej weryfikacji, o której mowa w ust. 4, okaże się, że podmiot zatrudniający nie dopełnił obowiązku zawarcia umowy o zarządzanie PPK w terminie, o którym mowa w ust. 1, PFR wzywa w postaci papierowej podmiot zatrudniający do zawarcia, w terminie do 30 dni od dnia otrzymania wezwania, umowy o zarządzanie PPK z funduszem zarządzanym przez wyznaczoną instytucją finansową albo przekazania do PFR informacji o zawarciu umowy o zarządzanie PPK z inną instytucją finansową. Wezwanie uznaje się za skuteczne w momencie zwrotnego potwierdzenia na piśmie lub poprzez nadanie listem zwykłym po bezskutecznej dwukrotnej próbie dostarczenia pisma za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

6. W wezwaniu, o którym mowa w ust. 5, PFR informuje jednocześnie podmiot zatrudniający o sankcji z tytułu nie zawarcia umowy o zarządzanie PPK, o której mowa w art. 106.

7. Fundusz zarządzany przez wyznaczoną instytucją finansową nie może odmówić zawarcia umowy o zarządzanie PPK.

Art. 9. 1. Podmiot zatrudniający zawiera umowę o zarządzanie PPK z jedną instytucją finansową, z uwzględnieniem art. 12.

2. W przypadku:

- 1) nabycia przez podmiot zatrudniający innego podmiotu zatrudniającego w całości lub jego zorganizowanej części,

2) połączenia podmiotów zatrudniających prowadzących PPK
– podmiot zatrudniający zawiera, w terminie 7 dni od dnia nabycia lub połączenia, umowy o prowadzenie PPK w imieniu i na rzecz osób zatrudnionych, z tą samą instytucją finansową, z którą zawarta została przez podmiot zatrudniający umowa o zarządzanie PPK.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, art. 13 ust. 1 pkt 1 i art. 18 stosuje się odpowiednio.

Art. 10. 1. Umowa o zarządzanie PPK określa w szczególności:

- 1) strony umowy, w tym instytucję finansową, z którą zostaje zawarta umowa;
- 2) nazwę funduszy zdefiniowanej daty, o których mowa w art. 38 lub art. 39, w jakich mogą być lokowane środki gromadzone w PPK;
- 3) warunki i tryb zawierania przez podmiot zatrudniający umów o prowadzenie PPK;
- 4) warunki gromadzenia środków i zarządzania nimi przez poszczególne fundusze zdefiniowanej daty, o których mowa w pkt 2;
- 5) warunki, terminy i sposób dokonania wypłaty, wypłaty transferowej lub zwrotu;
- 6) wysokość wpłat dodatkowych finansowanych przez podmiot zatrudniający dla poszczególnych grup osób zatrudnionych i sposób zmiany wysokości tych wpłat;
- 7) sposób deklarowania wpłat dodatkowych finansowanych przez uczestnika PPK i sposób zmiany wysokości tych wpłat;
- 8) maksymalną wysokość kosztów zarządzania PPK i opłat obciążających uczestnika PPK oraz warunki, o ile są przewidziane, na jakich mogą one zostać obniżone bez konieczności zmiany umowy;
- 9) warunki zmiany umowy;
- 10) warunki i okres wypowiedzenia umowy;
- 11) warunki konwersji lub zamiany.

2. W przypadku zawarcia umowy o zarządzanie PPK z zakładem ubezpieczeń umowa określa także:

- 1) wysokość sumy ubezpieczenia;
- 2) wysokość składki ochronnej, z zastrzeżeniem art. 49 ust. 2;
- 3) brak możliwości potrącania kosztów ochrony ubezpieczeniowej ze środków zgromadzonych w ubezpieczeniowym funduszu kapitałowym w przypadku niedokonywania wpłat lub zawieszenia dokonywania wpłat na podstawie art. 23.

Art. 11. Umowa o zarządzanie PPK podlega wpisowi do ewidencji PPK, o której mowa w rozdziale 10.

Art. 12. 1. Podmiot zatrudniający może wypowiedzieć umowę o zarządzanie PPK, jeżeli zawarł umowę o zarządzanie PPK z inną instytucją finansową.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, podmiot zatrudniający niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy o zarządzanie PPK z inną instytucją finansową:

- a) zawiera w imieniu i na rzecz osoby zatrudnionej w podmiocie zatrudniającym umowę o prowadzenie PPK, jeżeli osoba zatrudniona miała zawartą umowę o prowadzenie PPK w dniu poprzedzającym dzień zawarcia umowy o zarządzanie PPK z inną instytucją finansową,
- b) informuje osobę zatrudnioną, o której mowa w lit. a, o obowiązku złożenia w jej imieniu wniosku o wypłatę transferową środków zgromadzonych w PPK, na jej rachunek PPK w PPK prowadzonym przez wybraną instytucję finansową.

3. W terminie 7 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w ust. 2 lit. b, osoba zatrudniona może poinformować w postaci papierowej podmiot zatrudniający o braku zgody na złożenie wniosku, o którym mowa w ust. 2 lit. b.

4. W przypadku braku otrzymania informacji, o której mowa w ust. 3, podmiot zatrudniający składa, w imieniu uczestnika PPK i za pośrednictwem wybranej instytucji finansowej, wniosek o wypłatę transferową środków zgromadzonych w PPK, do instytucji finansowej, której umowa o zarządzanie PPK została wypowiedziana.

Art. 13. 1. Przepisów ustawy nie stosuje się w odniesieniu do:

- 1) podmiotu zatrudniającego, który prowadzi PPE i odprowadza składki podstawowe w rozumieniu ustawy o pracowniczych programach emerytalnych do PPE w wysokości co najmniej 3,5% wynagrodzenia w rozumieniu art. 2 pkt 15 ustawy o pracowniczych programach emerytalnych, jeżeli do PPE przystąpiło co najmniej 25% osób zatrudnionych w danym podmiocie zatrudniającym z uwzględnieniem ust. 3;
- 2) mikroprzedsiębiorcy, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646), jeżeli wszystkie osoby zatrudnione złożą podmiotowi zatrudniającemu deklarację, o której mowa w art. 23 ust. 2. Przepis art. 23 ust. 5 stosuje się odpowiednio;
- 3) osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej.

2. Przepisy ustawy stosuje się do podmiotu zatrudniającego, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, począwszy od dnia:

- 1) zawieszenia naliczania i odprowadzania składek podstawowych do PPE powyżej 90 dni;

- 2) ograniczenia wysokości odprowadzanych składek podstawowych do PPE poniżej 3,5% wynagrodzenia w rozumieniu art. 2 pkt 15 ustawy o pracowniczych programach emerytalnych;
- 3) likwidacji PPE;
- 4) powstania opóźnienia w odprowadzaniu składek podstawowych do PPE powyżej 90 dni, które wynikało z celowego działania podmiotu zatrudniającego.

3. Podmiot zatrudniający, który zawarł umowę o zarządzanie PPK oraz umowy o prowadzenie PPK, a następnie utworzył PPE i odprowadza składki podstawowe w rozumieniu ustawy o pracowniczych programach emerytalnych do PPE w wysokości co najmniej 3,5% wynagrodzenia w rozumieniu art. 2 pkt 15 ustawy o pracowniczych programach emerytalnych, może, w porozumieniu z zakładową organizacją związkową działającą w podmiocie zatrudniającym, nie finansować, od miesiąca następującego po miesiącu, w którym PPE został zarejestrowany przez organ nadzoru, wpłat podstawowych i wpłat dodatkowych do PPK za osoby zatrudnione, które przystąpiły do PPE, zgodnie z przepisami ustawy o pracowniczych programach emerytalnych.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, dopłata roczna do PPK, o której mowa w art. 32, nie przysługuje.

Rozdział 3

Umowa o prowadzenie PPK

Art. 14. 1. Podmiot zatrudniający zawiera w imieniu i na rzecz osób zatrudnionych w podmiocie zatrudniającym umowę o prowadzenie PPK. Lista osób zatrudnionych, będących uczestnikami PPK, stanowi załącznik do umowy o prowadzenie PPK, którego zmiana nie stanowi zmiany umowy o prowadzenie PPK.

2. Umowa o prowadzenie PPK jest zawierana z instytucją finansową, z którą podmiot zatrudniający zawarł umowę o zarządzanie PPK.

3. Zawieranie przez podmiot zatrudniający umów o prowadzenie PPK w imieniu i na rzecz osób zatrudnionych w podmiocie zatrudniającym nie stanowi:

- a) działalności maklerskiej w rozumieniu art. 69 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi,
- b) działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń (Dz. U. 2017 poz. 2486 oraz z 2018 r. poz. 378),

- c) działalności pośrednictwa w zbywaniu i odkupywaniu jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych wykonywanej na podstawie art. 32 ustawy o funduszach inwestycyjnych,
- d) działalności akwizycyjnej w rozumieniu art. 92 ust. 1 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

4. Przed zawarciem umowy o prowadzenie PPK podmiot zatrudniający może poinformować osoby zatrudnione o warunkach uczestnictwa w PPK oraz obowiązkach i uprawnieniach podmiotu zatrudniającego oraz osoby zatrudnionej związanych z udziałem w PPK.

5. Instytucja finansowa, z którą została zawarta umowa o prowadzenie PPK, jest obowiązana poinformować osoby zatrudnione o warunkach uczestnictwa w PPK, w tym o możliwości zmiany funduszu zdefiniowanej daty, o której mowa w art. 45, oraz o obowiązkach i uprawnieniach podmiotu zatrudniającego oraz osoby zatrudnionej związanych z udziałem w PPK.

Art. 15. 1. Podmiot zatrudniający nie zawiera umowy o prowadzenie PPK w imieniu i na rzecz osoby zatrudnionej, która najpóźniej w pierwszym dniu zatrudnienia ukończyła 70 rok życia.

2. Podmiot zatrudniający zawiera umowę o prowadzenie PPK w imieniu i na rzecz osoby zatrudnionej w podmiocie zatrudniającym, która ukończyła 55 rok życia i nie ukończyła 70 roku życia, wyłącznie na jej wniosek, z zastrzeżeniem ust. 3. Podmiot zatrudniający jest obowiązany do poinformowania osoby zatrudnionej, o której mowa w zdaniu pierwszym, o możliwości złożenia wniosku.

3. Podmiot zatrudniający zawiera umowę o prowadzenie PPK w imieniu i na rzecz osoby zatrudnionej, o której mowa w ust. 2, jeżeli w okresie 12 miesięcy poprzedzających pierwszy dzień zatrudnienia, osoba ta była zatrudniona w tym podmiocie zatrudniającym łącznie przez co najmniej trzy miesiące.

Art. 16. 1. Podmiot zatrudniający zawiera umowę o prowadzenie PPK w imieniu i na rzecz osoby zatrudnionej po upływie trzeciego miesiąca zatrudnienia w podmiocie zatrudniającym, nie później niż do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym upłynął termin trzech miesięcy zatrudnienia, chyba że osoba zatrudniona zadeklaruje, przed upływem tego terminu, niedokonywanie wpłat do PPK na podstawie deklaracji w postaci papierowej złożonej podmiotowi zatrudniającemu. Przepis art. 23 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Do okresu zatrudnienia, o którym mowa w ust. 1, wlicza się okresy zatrudnienia z okresu 12 miesięcy poprzedzających ten okres, które miały miejsce w podmiocie zatrudniającym, a także okresy zatrudnienia w innych podmiotach zatrudniających, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podmiot zatrudniający jest następcą prawnym w stosunkach prawnych nawiązanych przez podmiot poprzednio zatrudniający tę osobę.

3. W przypadku osób wykonujących pracę nakładczą do okresu zatrudnienia, o którym mowa w ust. 1, wlicza się okres zatrudnienia u poprzedniego pracodawcy, jeżeli zmiana pracodawcy nastąpiła na zasadach określonych w art. 23¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

Art. 17. Jeżeli podmiot zatrudniający nie dopełni obowiązku zawarcia umowy o prowadzenie PPK w terminie wskazanym w art. 16 ust. 1, przyjmuje się, że w pierwszym dniu po upływie tego terminu, z mocy prawa powstał stosunek prawny wynikający z umowy o prowadzenie PPK pomiędzy osobą zatrudnioną a instytucją finansową, z którą podmiot zatrudniający zawarł umowę o zarządzanie PPK. Umowę o prowadzenie PPK uważa się za zawartą na warunkach wynikających z umowy o zarządzanie PPK.

Art. 18. Uczestnik PPK może w tym samym czasie być stroną więcej niż jednej umowy o prowadzenie PPK.

Art. 19. 1. W terminie 7 dni po upływie terminu, o którym mowa w art. 16 ust. 1, uczestnik PPK składa podmiotowi zatrudniającemu, a w przypadku kilku podmiotów zatrudniających – podmiotowi zatrudniającemu wybranemu przez uczestnika PPK, oświadczenie o zawartych w jego imieniu umowach o prowadzenie PPK. Oświadczenie zawiera oznaczenie instytucji finansowych, z którymi zawarto takie umowy.

2. Podmiot zatrudniający, niezwłocznie po zawarciu umowy o prowadzenie PPK, informuje uczestnika PPK, który złożył oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, o obowiązku złożenia w jego imieniu wniosku o wypłatę transferową środków zgromadzonych w PPK, na rachunek PPK uczestnika PPK w PPK prowadzony przez wybraną instytucję finansową.

3. W terminie 7 dni od dnia otrzymania informacji, o której mowa w ust. 2, uczestnik PPK informuje w postaci papierowej podmiot zatrudniający o braku zgody na złożenie wniosku, o którym mowa w ust. 2.

4. W przypadku braku otrzymania informacji, o której mowa w ust. 3, podmiot zatrudniający składa, w imieniu uczestnika PPK i za pośrednictwem wybranej instytucji finansowej, wniosek o wypłatę transferową środków zgromadzonych w PPK, do instytucji finansowej, o której mowa w ust. 1.

Art. 20. 1. Umowa o prowadzenie PPK określa w szczególności:

- 1) strony umowy, w tym wybraną instytucję finansową;
- 2) dane identyfikujące uczestnika PPK;
- 3) sposób deklarowania wpłat dodatkowych finansowanych przez uczestnika PPK i sposób zmiany wysokości tych wpłat;
- 4) nazwy funduszy zdefiniowanej daty, w jakich mogą być lokowane środki gromadzone w PPK;
- 5) warunki gromadzenia środków i zarządzania nimi przez poszczególne fundusze zdefiniowanej daty, o których mowa w pkt 4;
- 6) sposób składania deklaracji w sprawie podziału wpłat dokonywanych do PPK pomiędzy poszczególne fundusze zdefiniowanej daty, o których mowa w pkt 4;
- 7) sposób zmiany funduszu zdefiniowanej daty, o którym mowa w pkt 4;
- 8) warunki, terminy i sposób dokonania wypłaty, wypłaty transferowej lub zwrotu;
- 9) sposób składania dyspozycji dotyczących środków gromadzonych w PPK;
- 10) zakres, częstotliwość i formę informowania uczestnika PPK o środkach zgromadzonych w PPK;
- 11) maksymalną wysokość kosztów zarządzania PPK i opłat obciążających uczestnika PPK oraz warunki, o ile są przewidziane, na jakich mogą one zostać obniżone bez konieczności zmiany umowy.

2. W przypadku zawarcia umowy o prowadzenie PPK z zakładem ubezpieczeń umowa określa także:

- 1) wysokość sumy ubezpieczenia;
- 2) wysokość składki ochronnej, z zastrzeżeniem art. 49 ust. 2;
- 3) brak możliwości potrącania kosztów ochrony ubezpieczeniowej ze środków zgromadzonych w ubezpieczeniowym funduszu kapitałowym w przypadku niedokonywania wpłat lub zawieszenia dokonywania wpłat na podstawie art. 23.

Art. 21. 1. Uczestnik PPK może wskazać w dyspozycji w postaci papierowej złożonej wybranej instytucji finansowej imiennie jedną lub więcej osób uprawnionych, na rzecz których ma nastąpić, po jego śmierci, wypłata środków niewykorzystanych zgodnie z przepisami rozdziału 13.

2. Jeżeli wskazano kilka osób uprawnionych do otrzymania środków po śmierci uczestnika, a nie oznaczono ich udziału w tych środkach, uważa się, że udziały tych osób są równe.

3. Uczestnik PPK może w każdym czasie zmienić poprzednią dyspozycję, wskazując inne osoby uprawnione do otrzymania środków po jego śmierci zamiast lub oprócz osób, o których mowa w ust. 1, jak również oznaczając w inny sposób udział wskazanych osób w tych środkach, albo odwołać poprzednią dyspozycję, nie wskazując żadnych innych osób.

4. Wskazanie osoby uprawnionej do otrzymania środków po śmierci uczestnika PPK staje się bezskuteczne, jeżeli osoba ta zmarła przed śmiercią uczestnika PPK. W takim przypadku udział, który był przeznaczony dla zmarłego, przypada w równych częściach pozostałym osobom wskazanym, chyba że uczestnik PPK zadysponuje tym udziałem w inny sposób.

Art. 22. 1. Niezwłocznie po zawarciu umowy o prowadzenie PPK wybrana instytucja finansowa udostępnia uczestnikowi PPK w postaci elektronicznej pozwalającej na utrwalenie jej treści na trwałym nośniku, informację o zawarciu umowy o prowadzenie PPK.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:

- 1) dane wybranej instytucji finansowej;
- 2) dane podmiotu zatrudniającego, który zawarł umowę o prowadzenie PPK w imieniu i na rzecz uczestnika PPK;
- 3) określenie wysokości wpłat podstawowych;
- 4) określenie wysokości wpłat dodatkowych finansowanych przez podmiot zatrudniający;
- 5) określenie wysokości możliwej do zadeklarowania przez uczestnika PPK wpłaty dodatkowej oraz sposób jej deklarowania;
- 6) wskazanie właściwych przepisów podatkowych dotyczących gromadzonych środków;
- 7) opis:
 - a) zasad wypłaty, wypłaty transferowej i zwrotu zgromadzonych na rachunku PPK uczestnika PPK środków,
 - b) trybu zmiany deklaracji, o której mowa w art. 23 ust. 2 lub art. 27 ust. 4, konsekwencji, w tym finansowych, tych zmian i warunków rezygnacji z oszczędzania w PPK,
 - c) praw osoby uprawnionej w przypadku śmierci uczestnika PPK,
 - d) możliwości zadysponowania przez uczestnika PPK prawami do zgromadzonych środków oraz trybu składania takich dyspozycji;
- 8) wskazanie pozostałych warunków gromadzenia środków w PPK określonych w umowie o prowadzenie PPK.

3. Wybrana instytucja finansowa przekazuje uczestnikowi PPK w postaci elektronicznej pozwalającej na utrwalenie jej treści na trwałym nośniku lub na wniosek uczestnika PPK w postaci papierowej, informację o warunkach wypłaty środków gromadzonych w PPK w pierwszym kwartale roku kalendarzowego, w którym uczestnik PPK osiągnie 60 rok życia.

4. Wybrana instytucja finansowa przekazuje uczestnikowi PPK w postaci elektronicznej pozwalającej na utrwalenie jej treści na trwałym nośniku lub na wniosek uczestnika PPK w postaci papierowej roczną informację o wysokości zgromadzonych środków w PPK, o wysokości wpłat dokonanych na rachunek PPK uczestnika PPK w PPK w poprzednim roku kalendarzowym oraz o innych transakcjach zrealizowanych na rachunku PPK uczestnika PPK w poprzednim roku kalendarzowym, w terminie do ostatniego dnia lutego za rok poprzedni. Przepisu art. 91 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych i art. 191 ust. 1 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych nie stosuje się.

5. W razie sporu ciężar dowodu dostarczenia informacji, o których mowa w ust. 1, 3 i 4, spoczywa na wybranej instytucji finansowej.

Art. 23. 1. Uczestnictwo w PPK jest dobrowolne. Do osoby zatrudnionej stosuje się odpowiednio art. 18^{3a} § 1-5 ustawy – Kodeks pracy, bez względu na jej uczestnictwo w PPK lub brak uczestnictwa w PPK.

2. Uczestnik PPK może zrezygnować z dokonywania wpłat do PPK na podstawie deklaracji w postaci papierowej złożonej podmiotowi zatrudniającemu. Rezygnacja z dokonywania wpłat nie wymaga zmiany umowy o prowadzenie PPK.

3. O złożeniu deklaracji, o której mowa w ust. 2, podmiot zatrudniający niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia złożenia deklaracji, informuje wybraną instytucję finansową.

4. Podmiot zatrudniający nie dokonuje wpłat za uczestnika PPK, który złożył deklarację, o której mowa w ust. 2, począwszy od miesiąca, w którym uczestnik PPK złożył deklarację, o której mowa w ust. 2.

5. Co cztery lata, w terminie do ostatniego dnia lutego, podmiot zatrudniający ma obowiązek poinformowania uczestnika PPK, który złożył deklarację, o której mowa w ust. 2, o ponownym dokonywaniu wpłat, o którym mowa w ust. 6.

6. Co cztery lata, od dnia 1 kwietnia, podmiot zatrudniający ponownie dokonuje wpłat za uczestnika PPK, który złożył deklarację, o której mowa w ust. 2, przed tą datą. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

7. Podmiot zatrudniający informuje wybraną instytucję finansową o ponownym dokonywaniu wpłat, o którym mowa w ust. 6.

8. Podmiot zatrudniający nie dokonuje wpłat, jeżeli uczestnik PPK po dniu złożenia deklaracji, o której mowa w ust. 2, a przed datą, o której mowa w ust. 6, ukończył 70 rok życia.

9. Podmiot zatrudniający dokonuje wpłat za uczestnika PPK, który po dniu złożenia deklaracji, o której mowa w ust. 2, a przed datą, o której mowa w ust. 6, ukończył 55 rok życia, wyłącznie na wniosek uczestnika PPK złożony do ostatniego dnia lutego roku kalendarzowego, w którym podmiot zatrudniający jest obowiązany do ponownego dokonywania wpłat.

10. Uczestnik PPK, który złożył deklarację, o której mowa w ust. 2, może w każdym czasie złożyć podmiotowi zatrudniającemu, w postaci papierowej wniosek o dokonywanie wpłat do PPK, z zastrzeżeniem ust. 8. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

11. W przypadku, o którym mowa w ust. 10, wpłat do PPK dokonuje się począwszy od miesiąca następującego po upływie miesiąca, w którym złożono wniosek o dokonywanie wpłat do PPK.

12. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, wzór deklaracji rezygnacji z dokonywania wpłat, o której mowa w ust. 2, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia sprawności przebiegu procesu składania deklaracji.

Art. 24. 1. W przypadku złożenia przez uczestnika PPK deklaracji, o której mowa w art. 23 ust. 2, w przypadku umów o zarządzanie PPK zawartych z zakładem ubezpieczeń ochrona ubezpieczeniowa ulega zawieszeniu.

2. W okresie zawieszenia ochrony ubezpieczeniowej, o której mowa w ust. 1, zakład ubezpieczeń jest obowiązany do zarządzania środkami uczestnika PPK zgromadzonymi w ramach ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego. Z tytułu zarządzania środkami zakładowi ubezpieczeń przysługuje wynagrodzenie ze środków zgromadzonych w ramach ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego zakład ubezpieczeń jest obowiązany do wypłaty wyłącznie środków zgromadzonych w ramach ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego.

Rozdział 4

Wpłaty dokonywane do PPK

Art. 25. 1. Podmiot zatrudniający i uczestnik PPK finansują wpłaty podstawowe z własnych środków.

2. Podmiot zatrudniający i uczestnik PPK mogą zadeklarować finansowanie wpłat dodatkowych.

3. Wysokość wpłat podstawowych i dodatkowych określa się procentowo od wynagrodzenia uczestnika PPK.

4. Podmiot zatrudniający i uczestnik PPK, w okresie przestoju ekonomicznego, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 842), nie finansują wpłaty podstawowej i wpłaty dodatkowej, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, uczestnik PPK może, w deklaracji składanej podmiotowi zatrudniającemu, zadeklarować finansowanie przez siebie wpłaty podstawowej i wpłaty dodatkowej.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, w przypadku umów o zarządzanie PPK zawartych z zakładem ubezpieczeń ochrona ubezpieczeniowa ulega zawieszeniu.

7. W okresie zawieszenia ochrony ubezpieczeniowej, o której mowa w ust. 6, zakład ubezpieczeń jest obowiązany do zarządzania środkami uczestnika PPK zgromadzonymi w ramach ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego. Z tytułu zarządzania środkami zakładowi ubezpieczeń przysługuje wynagrodzenie ze środków zgromadzonych w ramach ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego.

8. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego zakład ubezpieczeń jest obowiązany do wypłaty wyłącznie środków zgromadzonych w ramach ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego.

Art. 26. 1. Wpłata podstawowa finansowana przez podmiot zatrudniający wynosi 1,5% wynagrodzenia.

2. Podmiot zatrudniający może zadeklarować w umowie o zarządzanie PPK dokonywanie wpłaty dodatkowej w wysokości do 2,5% wynagrodzenia.

3. Wpłata dodatkowa, o której mowa w ust. 2, może być różnicowana ze względu na długość okresu zatrudnienia w podmiocie zatrudniającym albo na podstawie postanowień regulaminu wynagrodzeń lub układu zbiorowego pracy, obowiązujących w podmiocie zatrudniającym. Przepis art. 16 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

4. Podmiot zatrudniający może zmienić wysokość wpłaty dodatkowej lub zrezygnować z jej dokonywania w formie zmiany umowy o zarządzanie PPK oraz umów o prowadzenie PPK. Zmieniona wysokość wpłaty dodatkowej obowiązuje od miesiąca następującego po miesiącu, w którym została dokonana zmiana.

5. Wpłaty finansowane przez podmiot zatrudniający nie są wliczane do wynagrodzenia stanowiącego podstawę ustalenia wysokości obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Art. 27. 1. Wpłata podstawowa finansowana przez uczestnika PPK wynosi 2% wynagrodzenia, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Wpłata podstawowa finansowana przez uczestnika PPK może wynosić mniej niż 2% wynagrodzenia, ale nie mniej niż 0,5% wynagrodzenia, jeżeli wynagrodzenie uczestnika PPK osiągnane z różnych źródeł w danym miesiącu nie przekracza kwoty odpowiadającej 1,2-krotności minimalnego wynagrodzenia.

3. Uczestnik PPK może zadeklarować wpłatę dodatkową w wysokości do 2% wynagrodzenia.

4. Wysokość wpłaty podstawowej, o której mowa w ust. 2, lub wpłaty dodatkowej uczestnik PPK określa w deklaracji składanej podmiotowi zatrudniającemu. Podmiot zatrudniający ma obowiązek poinformowania uczestnika PPK o możliwości zadeklarowania wpłaty dodatkowej.

5. Podmiot zatrudniający odmawia przyjęcia deklaracji, o której mowa w ust. 4, w zakresie wpłaty podstawowej, o której mowa w ust. 2, jeżeli wynagrodzenie uczestnika PPK osiągnane w tym podmiocie zatrudniającym przekracza kwotę, o której mowa w ust. 2.

6. Uczestnik PPK może w formie zmiany deklaracji:

- 1) zmienić wysokość wpłaty podstawowej, o której mowa w ust. 2, lub wpłaty dodatkowej lub
- 2) zrezygnować z dokonywania wpłaty dodatkowej.

7. Zmieniona wysokość wpłaty dodatkowej obowiązuje od miesiąca następującego po miesiącu, w którym uczestnik PPK złożył zmianę deklaracji.

8. Zmieniona wysokość wpłaty podstawowej, o której mowa w ust. 2, obowiązuje od miesiąca następującego po miesiącu, w którym uczestnik PPK złożył deklarację, do końca roku kalendarzowego, w którym deklaracja została złożona.

9. Wpłaty finansowane przez uczestnika PPK są potrącane z wynagrodzenia po jego opodatkowaniu.

Art. 28. 1. Wpłat dokonuje się począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał stosunek prawny wynikający z umowy o prowadzenie PPK, a w przypadku, o którym mowa w art. 15 ust. 3 – począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym upłynął termin trzech miesięcy od dnia zatrudnienia. Przepisy art. 16 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

2. Podmiot zatrudniający jest obowiązany do obliczenia i dokonania wpłat do wybranej instytucji finansowej finansowanych przez ten podmiot oraz do obliczenia, pobrania od uczestnika PPK i dokonania wpłat do wybranej instytucji finansowej finansowanych przez uczestnika.

3. Wpłaty finansowane przez podmiot zatrudniający są obliczane oraz wpłaty finansowane przez uczestnika PPK są obliczane i pobierane od uczestnika PPK w terminie wypłaty wynagrodzenia przez podmiot zatrudniający.

4. Wpłaty, o których mowa w ust. 2, dokonywane są w terminie do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zostały obliczone i pobrane, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Jeżeli wynagrodzenie wypłacane jest w okresach krótszych niż jeden miesiąc, wpłaty, o których mowa w ust. 3, należne za miesiąc dokonywane są w terminie do ostatniego dnia miesiąca.

Art. 29. 1. Do wpłat dokonywanych do PPK, w zakresie nieuregulowanym w ustawie, stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny.

2. Roszczenia z tytułu wpłat ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym wpłaty stały się wymagalne.

Art. 30. 1. Spory ze stosunków prawnych dotyczące obowiązków wynikających z ustawy oraz umowy o zarządzanie PPK i umowy o prowadzenie PPK rozstrzygają sądy powszechne. Powództwo wytacza się przed sąd pierwszej instancji, w którego okręgu uczestnik PPK ma miejsce zamieszkania lub w którego okręgu znajduje się siedziba podmiotu zatrudniającego albo siedziba jego oddziału.

2. Prawo wnoszenia powództwa na rzecz uczestników PPK w sprawach, o których mowa w ust. 1, przysługuje także towarzystwu funduszy inwestycyjnych, PTE lub pracownicemu towarzystwu emerytalnemu zarządzającym wybraną instytucją finansową lub zakładowi ubezpieczeń będącemu wybraną instytucją finansową.

3. Za zgodą uczestnika PPK, towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE lub pracownicze towarzystwo emerytalne zarządzające wybraną instytucją finansową lub zakład

ubezpieczeń będący wybraną instytucją finansową może uczestniczyć w postępowaniu przed sądem w sprawach, o których mowa w ust. 1.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 2-3, do towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE lub pracowniczego towarzystwa emerytalnego zarządzającego wybraną instytucją finansową lub zakładu ubezpieczeń będącego wybraną instytucją finansową stosuje się odpowiednio przepisy art. 55-60 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 155, z późn. zm. ⁶⁾).

Rozdział 5

Wpłata powitalna i dopłaty roczne do PPK

Art. 31. 1. W terminie 30 dni po zakończeniu kwartału minister właściwy do spraw pracy przekazuje, za pośrednictwem PFR, na rachunek PPK uczestnika PPK, w imieniu którego zawarto w tym kwartale umowę o prowadzenie PPK, wpłatę powitalną w kwocie równej 250 zł, zwaną dalej „wpłatą powitalną”.

2. Wpłata powitalna jest ewidencjonowana na rachunku PPK uczestnika PPK, po upływie trzech pełnych miesięcy oszczędzania, jeżeli za miesiące te dokonano wpłatę podstawową finansowaną przez uczestnika PPK.

3. Przepisów ust. 1–2 nie stosuje się jeżeli w przeszłości wpłatę powitalną zewidencjonowano na rachunku PPK uczestnika PPK w tym samym lub innym PPK.

4. Informację o łącznej liczbie uczestników PPK, o których mowa w ust. 1, PFR przekazuje ministrowi właściwemu do spraw pracy w terminie do 15 dni od dnia zakończenia kwartału.

5. Informację, o której mowa w ust. 4, sporządza się na podstawie danych zawartych w ewidencji PPK.

6. Wpłata powitalna finansowana jest z Funduszu Pracy.

Art. 32. 1. Z tytułu oszczędzania w PPK w danym roku kalendarzowym uczestnik PPK otrzymuje dopłatę roczną do PPK w wysokości 240 zł, zwaną dalej „dopłatą roczną”.

2. Dopłata roczna przysługuje uczestnikowi PPK, który w danym roku kalendarzowym zgromadził na rachunku PPK w PPK wpłaty w wysokości równej co najmniej kwocie wpłat podstawowych, należnych od kwoty stanowiącej 6-krotność minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w tym roku, z zastrzeżeniem ust. 3.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 318, 398, 416, 650, 730, 756, 770, 1000, 1009 i 1104).

3. Uczestnikowi PPK, o którym mowa w art. 27 ust. 2, dopłata roczna przysługuje w przypadku jeżeli w danym roku kalendarzowym zgromadził na rachunku PPK w PPK wpłaty w wysokości równej co najmniej 25% kwoty wpłat podstawowych, należnych od kwoty stanowiącej 6-krotność minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w tym roku.

4. Dopłata roczna przysługuje uczestnikowi PPK, o którym mowa w art. 27 ust. 2, po przeprowadzeniu weryfikacji, o której mowa w art. 58 ust. 3 pkt 5, na podstawie informacji przekazanych przez ZUS, o której mowa w art. 34 ust. 3.

5. Jeżeli w wyniku weryfikacji, o której mowa w art. 58 ust. 3 pkt 5, okaże się, że uczestnik PPK, o którym mowa w art. 27 ust. 2, osiągał łączne miesięczne wynagrodzenie ze wszystkich źródeł przekraczające kwotę określoną w art. 27 ust. 2 i jednocześnie wysokość wpłat podstawowych finansowanych przez tego uczestnika PPK wynosiła mniej niż 2% tego wynagrodzenia, dopłata roczna uczestnikowi PPK nie przysługuje.

6. Przy ustalaniu uprawnienia do dopłaty rocznej uwzględnia się kwoty wpłat zewidencjonowanych w danym roku kalendarzowym na wszystkich rachunkach PPK prowadzonych dla uczestnika PPK w różnych PPK.

Art. 33. 1. Za dany rok kalendarzowy uczestnik PPK może nabyć prawo tylko do jednej dopłaty rocznej, niezależnie od liczby prowadzonych dla niego rachunków PPK.

2. Jeżeli uczestnik PPK jest stroną więcej niż jednej umowy o prowadzenie PPK, dopłata roczna podlega zewidencjonowaniu na rachunku PPK prowadzonym na podstawie umowy o prowadzenie PPK, która została zawarta w jego imieniu najpóźniej.

3. Jeżeli tego samego dnia zawarto w imieniu uczestnika PPK więcej niż jedną umowę o prowadzenie PPK, dopłatę ewidencjonuje się na rachunku PPK, na którym wartość zgromadzonych środków jest większa.

Art. 34. 1. Dopłata roczna finansowana jest z Funduszu Pracy.

2. W terminie do ostatniego dnia lutego każdego roku PFR przekazuje ministrowi właściwemu do spraw pracy informację o liczbie uczestników, którzy nabyli prawo do dopłaty rocznej za rok poprzedni.

3. Informacja, o której mowa w ust. 2, sporządzana jest na podstawie danych zawartych w ewidencji PPK, o której mowa w rozdziale 10 oraz informacji zgromadzonych na kontach ubezpieczonych i na kontach płatników składek, o których mowa w art. 33 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, przekazywanych przez ZUS do PFR do końca stycznia każdego roku kalendarzowego.

4. Kwotę dopłaty rocznej minister właściwy do spraw pracy przekazuje na rachunek PPK uczestnika PPK za pośrednictwem PFR, w terminie do dnia 31 marca każdego roku.

Art. 35. Dopłata roczna jest ewidencjonowana na rachunku PPK uczestnika PPK, który nabył do niej prawo, nie później niż do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku kalendarzowym, za który przysługuje dopłata roczna.

Rozdział 6

Fundusze inwestycyjne i fundusze emerytalne, w których gromadzone są środki w PPK

Art. 36. 1. Fundusz inwestycyjny lub fundusz emerytalny będący wybraną instytucją finansową ewidencjonuje dokonane wpłaty, dopłaty roczne, przyjęte i dokonane wypłaty transferowe, wypłatę oraz inne operacje na rachunku PPK.

2. Fundusz inwestycyjny lub fundusz emerytalny, o którym mowa w ust. 1, prowadzi rachunki PPK uczestników PPK w taki sposób, aby możliwe było wyodrębnienie wpłat dokonanych przez podmiot zatrudniający, osobę zatrudnioną oraz wpłaty powitalnej i dopłat rocznych.

Art. 37. 1. Fundusz zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 i art. 39, lokuje środki zgromadzone w PPK zgodnie z interesem uczestników PPK dążąc do osiągnięcia bezpieczeństwa i efektywności dokonywanych lokat oraz przestrzegając zasad ograniczania ryzyka inwestycyjnego.

2. Fundusz zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 i art. 39, stosuje zasady i ograniczenia inwestycyjne określone w ustawie oraz aktach wykonawczych do ustawy, a także zasady i ograniczenia inwestycyjne określone w ustawie o funduszach inwestycyjnych dla funduszy inwestycyjnych otwartych, przepisy art. 113 ust. 4, art. 116a-116b oraz przepisy wydane na podstawie art. 116d w zakresie, w jakim dotyczą specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych stosujących zasady i ograniczenia funduszu inwestycyjnego otwartego, o ile przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

3. Do funduszu zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 i art. 39, nie stosuje art. 94 ustawy o funduszach inwestycyjnych a także przepisów wydanych na podstawie art. 94 tej ustawy.

4. Aktywa funduszu zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 i art. 39, mogą być lokowane w aktywach denominowanych w złotych lub w walutach innych państw członkowskich Unii Europejskiej oraz państw należących do OECD innych niż Rzeczpospolita Polska i państwo członkowskie Unii Europejskiej.

5. Łączna wartość lokat aktywów netto funduszu zdefiniowanej daty w aktywach denominowanych w walutach obcych nie może przekroczyć 30% wartości tych aktywów netto.

6. Fundusz zdefiniowanej daty może dokonywać lokat w certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych zamkniętych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz tytuły uczestnictwa emitowane przez instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą, które nie spełniają wymogów wynikających art. 93 ust. 4 pkt 2, art. 93 ust. 6 i art. 101 ust. 1 pkt 3 ustawy o funduszach inwestycyjnych w szczególności stosując ograniczenia inwestycyjne inne niż określone w rozdziale 1 działu V ustawy o funduszach inwestycyjnych zapewniające ochronę inwestorów.

7. Fundusz zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 i art. 39, nie może lokować więcej niż 1% wartości swoich aktywów netto w certyfikaty inwestycyjne lub tytuły uczestnictwa, o których mowa w ust. 6 lub lokaty o których mowa w art. 93 ust. 1 pkt 5 ustawy o funduszach inwestycyjnych, zbywane lub emitowane przez jeden podmiot.

8. Fundusz zdefiniowanej daty może dokonywać lokat, o których mowa w ust. 6, pod warunkiem, że:

- 1) wynagrodzenie za zarządzanie funduszem zamkniętym lub instytucją zbiorowego inwestowania nie przekracza 1,5% wartości aktywów netto w skali roku oraz wynagrodzenie za osiągnięty wynik nie może przekroczyć 20% wypracowanego zysku;
- 2) sposób naliczania wynagrodzenia za osiągnięty wynik, o którym mowa w pkt 1 zapewnia, że w kolejnych okresach wynagrodzenie za osiągnięty wynik jest pobierane wyłącznie od nadwyżki wypracowanej ponad wynik, od którego wynagrodzenie za osiągnięty wynik zostało pobrane w okresach wcześniejszych (zasada high water mark);
- 3) jeżeli fundusz inwestycyjny zamknięty lub instytucja zbiorowego inwestowania publikują informacje o wartości godziwej certyfikatów inwestycyjnych lub tytułów uczestnictwa instrumentów nie rzadziej niż jeden raz na trzy miesiące;
- 4) statut funduszu inwestycyjnego zamkniętego lub regulamin instytucji zbiorowego lokowania przewiduje wykup certyfikatów inwestycyjnych lub umorzenie tytułów uczestnictwa na żądanie uczestnika tego funduszu lub tej instytucji zbiorowego inwestowania, a płynność lokat tego funduszu lub instytucji zbiorowego inwestowania pozwala na wykupywanie certyfikatów inwestycyjnych lub umarzenie tytułów uczestnictwa z częstotliwością zapewniającą odkupienie jednostek uczestnictwa lub umorzenie jednostek rozrachunkowych przez fundusz zdefiniowanej daty, w terminach

wynikających z ustawy o PPK, ustawy o funduszach inwestycyjnych lub ze statutu lub regulaminu funduszu zdefiniowanej daty;

5) łączna wartość lokat aktywów netto w jednym podmiocie nie może przekroczyć 20% udziałów lub akcji tego podmiotu.

9. Łączna wartość lokat, o których mowa w ust. 6, oraz lokat, o których mowa w art. 93 ust. 1 pkt 5 ustawy o funduszach inwestycyjnych, nie może przekroczyć 10% wartości aktywów netto funduszu zdefiniowanej daty.

10. Do limitu, o którym mowa w ust. 8, nie wlicza się lokat w certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych zamkniętych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze zagraniczne lub instytucje wspólnego inwestowania mające siedzibę za granicą, dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub w państwie członkowskim, a także na rynku zorganizowanym niebędącym rynkiem regulowanym w Rzeczypospolitej Polskiej lub innym państwie członkowskim oraz na rynku zorganizowanym w państwie należącym do OECD innym niż Rzeczpospolita Polska i państwo członkowskie, jeżeli zgodnie z polityką inwestycyjną tych funduszy lub instytucji zbiorowego inwestowania określoną w ich statucie lub regulaminie będą one odzwierciedlać skład indeksu rynku regulowanego.

11. Fundusz zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 i art. 39, w ramach części dłużnej portfela może lokować:

1) nie mniej niż 70% wartości aktywów netto w:

a) papiery wartościowe emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski, jednostkę samorządu terytorialnego oraz przez rząd lub bank centralny państwa członkowskiego, Europejski Bank Centralny, Unię Europejską lub Europejski Bank Inwestycyjny, albo przez organizacje międzynarodowe, pod warunkiem, że papiery emitowane, poręczone lub gwarantowane przez te organizacje międzynarodowe posiadają rating na poziomie inwestycyjnym nadany przez agencję ratingową uznaną przez Europejski Bank Centralny w swoich operacjach,

b) depozyty o terminie zapadalności nie dłuższym niż 180 dni w bankach krajowych lub instytucjach kredytowych oraz bankach lub instytucjach kredytowych państw członkowskich, pod warunkiem, że instytucje te posiadają rating na poziomie inwestycyjnym nadany przez agencję ratingową uznaną przez Europejski Bank Centralny w swoich operacjach,

- 2) nie więcej niż 30% wartości aktywów netto w inne niż wymienione w pkt 1 instrumenty finansowe, przy czym nie więcej niż 10% wartości aktywów netto może być lokowane w instrumenty finansowe, które nie posiadają ratingu inwestycyjnego nadanego przez agencję ratingową uznaną przez Europejski Bank Centralny w swoich operacjach.

12. Przy obliczaniu udziału poszczególnych kategorii lokat w części dłużnej portfela funduszu zdefiniowanej daty, uwzględnia się ekspozycję uzyskaną za pośrednictwem funduszy inwestycyjnych oraz instytucji wspólnego inwestowania, których jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne lub tytuły uczestnictwa są przedmiotem lokat funduszu zdefiniowanej daty oraz ekspozycję uzyskaną przy zastosowaniu instrumentów pochodnych.

13. Fundusz zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 i art. 39, w ramach części udziałowej portfela może lokować:

- 1) nie mniej niż 50% wartości aktywów netto w akcje, prawa do akcji, prawa poboru lub inne instrumenty udziałowe emitowane przez spółki publiczne wchodzące w skład indeksu WIG20 lub instrumenty pochodne, dla których instrumentem bazowym są akcje tych spółek lub indeks WIG20;
- 2) nie więcej niż 20% wartości aktywów netto w akcje, prawa do akcji, prawa poboru lub inne instrumenty udziałowe emitowane przez spółki publiczne wchodzące w skład indeksu mWIG40 lub instrumenty pochodne, dla których instrumentem bazowym są akcje tych spółek lub indeks mWIG40;
- 3) nie więcej niż 10% wartości aktywów netto w ramach części udziałowej w akcje, prawa do akcji, prawa poboru lub inne instrumenty udziałowe emitowane przez spółki publiczne notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie inne niż wymienione w pkt 1 oraz 2 powyżej oraz spółki notowane na rynku NewConnect oraz na innych zorganizowanych rynkach w Polsce oraz instrumenty pochodne, dla których instrumentem bazowym są akcje tych spółek oraz indeksów rynków na których są notowane;
- 4) nie mniej niż 20% wartości aktywów netto w akcje, prawa do akcji, prawa poboru lub inne instrumenty udziałowe będące przedmiotem obrotu na rynku zorganizowanym w państwie należącym do OECD innym niż Rzeczpospolita Polska lub instrumenty pochodne, dla których instrumentem bazowym są te instrumenty udziałowe lub indeksy tych instrumentów.

14. Przy obliczaniu udziału poszczególnych kategorii lokat w części udziałowej portfela funduszu zdefiniowanej daty, uwzględnia się ekspozycję uzyskaną za pośrednictwem funduszy inwestycyjnych oraz instytucji wspólnego inwestowania, których jednostki uczestnictwa, certyfikaty inwestycyjne lub tytuły uczestnictwa są przedmiotem lokat funduszu zdefiniowanej daty oraz ekspozycję uzyskaną przy zastosowaniu instrumentów pochodnych.

15. Fundusz zdefiniowanej daty może lokować aktywa w jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, tytuły uczestnictwa funduszy zagranicznych lub instytucji wspólnego inwestowania, o których mowa w art. 101 ustawy o funduszach inwestycyjnych, jeżeli wskaźnik kosztów całkowitych obciążających aktywa netto funduszu lub instytucji zbiorowego inwestowania nie przekracza 0,3% w skali roku, a udział tych inwestycji nie może być większy niż 30% wartości aktywów netto funduszu. W przypadku gdy fundusz inwestycyjnych, fundusz zagraniczny lub instytucja wspólnego inwestowania nie publikuje wskaźnika kosztów całkowitych, fundusz zdefiniowanej daty może uwzględnić inny wskaźnik kosztów publikowany przez fundusz inwestycyjny lub instytucję wspólnego inwestowania równoważny dla wskaźnika kosztów całkowitych.

16. Jeżeli fundusz zdefiniowanej daty lokuje swoje aktywa w jednostki uczestnictwa lub certyfikaty inwestycyjne innego funduszu inwestycyjnego lub tytuły uczestnictwa funduszu zagranicznego lub instytucji wspólnego inwestowania, z wyłączeniem lokat o których mowa w ust. 6, zarządzanych przez to samo towarzystwo lub podmiot z grupy kapitałowej towarzystwa, towarzystwo lub podmiot z grupy kapitałowej towarzystwa nie może pobierać wynagrodzenia za zarządzanie od aktywów stanowiących lokaty funduszu zdefiniowanej daty.

17. Zakład ubezpieczeń w ramach lokowania środków kapitałowego funduszu ubezpieczeniowego będącego funduszem zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38, stosuje także art. 276 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

18. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych może określić, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i ograniczenia dokonywania inwestycji, o których mowa w ust. 1, w celu zapewnienia bezpieczeństwa zainwestowanych środków oraz w celu zapobieżenia nadmiernego obciążania funduszu zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 i art. 39, zarządzanego przez instytucję finansową pośrednimi kosztami związanymi z lokatami w jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych lub specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych, certyfikaty inwestycyjne funduszy inwestycyjnych

zamkniętych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz tytuły uczestnictwa emitowane przez fundusze zagraniczne.

Art. 38. 1. Towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE lub pracownicze towarzystwo emerytalne zarządzające wybraną instytucją finansową lub zakład ubezpieczeń będący wybraną instytucją finansową jest obowiązane zarządzać funduszami inwestycyjnymi lub funduszami emerytalnymi w liczbie odpowiadającej co najmniej liczbie ograniczeń poziomu ryzyka inwestycyjnego, o którym mowa w art. 40 ust. 1, stosującymi odmienne zasady polityki inwestycyjnej uwzględniające różny wiek uczestników PPK, zwanymi dalej „funduszami zdefiniowanej daty”.

2. Przez fundusze zdefiniowanej daty należy także rozumieć subfundusze zdefiniowanej daty, o których mowa w art. 39.

3. Polityka inwestycyjna funduszu zdefiniowanej daty uwzględnia konieczność ograniczania poziomu ryzyka inwestycyjnego w zależności od wieku uczestnika PPK oraz zmienia się w czasie odpowiednio do zmiany wieku uczestnika PPK tego funduszu.

Art. 39. Przepisu art. 38 ust. 1 nie stosuje się, jeżeli towarzystwo funduszy inwestycyjnych zarządzające wybraną instytucją finansową zarządza co najmniej jednym funduszem inwestycyjnym, w którym wydzielono subfundusze w liczbie odpowiadającej co najmniej liczbie ograniczeń poziomu ryzyka inwestycyjnego, o którym mowa w art. 40 ust. 1, stosujące odmienne zasady polityki inwestycyjnej uwzględniające różny wiek uczestników PPK, będące subfunduszami zdefiniowanej daty. Przepis art. 38 ust. 2 i art. 40 stosuje się odpowiednio do poszczególnych subfunduszy tego funduszu inwestycyjnego.

Art. 40. 1. Polityka inwestycyjna funduszu zdefiniowanej daty uwzględnia konieczność ograniczania poziomu ryzyka inwestycyjnego w zależności od wieku uczestnika PPK, w taki sposób, iż udziały części udziałowej i części dłużnej w wartości aktywów funduszu zdefiniowanej daty będą kształtowały się następująco:

- 1) począwszy od roku, w którym fundusz inwestycyjny osiągnie swoją zdefiniowaną datę udział części udziałowej nie może być większy niż 15%, a udział części dłużnej nie może być mniejszy niż 85% wartości aktywów funduszu;
- 2) w okresie 5 lat poprzedzających datę, o której mowa w pkt 1, udział części udziałowej nie może być mniejszy niż 10% oraz nie może być większy niż 30%, a udział części dłużnej nie może być mniejszy niż 70% oraz większy niż 90% wartości aktywów funduszu; w trakcie trwania tego okresu udział części udziałowej musi być stopniowo zmniejszany na rzecz części dłużnej;

- 3) w okresie 5 lat poprzedzających datę, o której mowa w pkt 2, udział części udziałowej nie może być mniejszy niż 25% oraz nie może być większy niż 50%, a udział części dłużnej nie może być mniejszy niż 50% oraz większy niż 75% wartości aktywów funduszu,
- 4) w okresie 10 lat poprzedzających datę, o której mowa w pkt 3, udział części udziałowej nie może być mniejszy niż 40% oraz nie może być większy niż 70%, a udział części dłużnej nie może być mniejszy niż 30% oraz większy niż 60% wartości aktywów funduszu;
- 5) począwszy od dnia utworzenia funduszu do dnia rozpoczęcia okresu, o którym mowa w pkt 4, udział części udziałowej nie może być mniejszy niż 60% oraz nie może być większy niż 80%, a udział części dłużnej nie może być mniejszy niż 20% i większy niż 40% wartości aktywów funduszu.

2. Środki gromadzone przez uczestnika PPK lokowane są w funduszu zdefiniowanej daty właściwym dla jego wieku, z zastrzeżeniem art. 45.

3. Przy obliczaniu udziału części udziałowej i części dłużnej w aktywach funduszu zdefiniowanej daty, uwzględnia się faktyczną ekspozycję pośrednią uzyskaną za pośrednictwem funduszy i instytucji wspólnego inwestowania, w które inwestowane są aktywa funduszu zdefiniowanej daty, na podstawie ostatnio dostępnych funduszowi zdefiniowanej daty danych, oraz ekspozycję uzyskaną przy zastosowaniu instrumentów pochodnych.

Art. 41. 1. Czynności prawne dokonane przez specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty będący funduszem zdefiniowanej daty z naruszeniem ograniczeń określonych w art. 37 i art. 40 oraz w aktach wykonawczych do ustawy są ważne.

2. Czynności prawne dokonane przez fundusz emerytalny będący funduszem zdefiniowanej daty z naruszeniem ograniczeń określonych w art. 37 oraz art. 40 oraz w aktach wykonawczych do ustawy, a także z naruszeniem ograniczeń inwestycyjnych określonych w art. 93 ust. 1 pkt 5, art. 96 ust. 1-3 lub ust. 5, art. 97 ust. 1-3, art. 98, art. 99, art. 100, art. 101 ust. 2 lub ust. 3, art. 102 ust. 2 lub ust. 3, art. 104 ust. 1-5, art. 116a-116b ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz przepisach wydanych na podstawie art. 116d tej ustawy w zakresie, w jakim dotyczą specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych stosujących zasady i ograniczenia funduszu inwestycyjnego otwartego, są ważne.

3. Czynności prawne dokonane przez zakład ubezpieczeń w ramach lokowania środków ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego będącego funduszem zdefiniowanej daty z

naruszeniem ograniczeń określonych w art. 37 oraz art. 40 oraz w aktach wykonawczych do ustawy, a także z naruszeniem ograniczeń inwestycyjnych określonych w art. 93 ust. 1 pkt 5, art. 96 ust. 1-3 lub ust. 5, art. 97 ust. 1-3, art. 98, art. 99, art. 100, art. 101 ust. 2 lub ust. 3, art. 102 ust. 2 lub ust. 3, art. 104 ust. 1-5, art. 116a-116b ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz przepisach wydanych na podstawie art. 116d tej ustawy w zakresie, w jakim dotyczą specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych stosujących zasady i ograniczenia funduszu inwestycyjnego otwartego, są ważne.

Art. 42. 1. Fundusz zdefiniowanej daty będący funduszem inwestycyjnym lub funduszem emerytalnym jest obowiązany dostosować strukturę portfela inwestycyjnego do wymagań określonych w ustawie oraz aktach wykonawczych do ustawy, a także do zasad i ograniczeń inwestycyjnych określonych w ustawie o funduszach inwestycyjnych dla funduszy inwestycyjnych otwartych, w przepisach art. 116a-116b tej ustawy oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 116d tej ustawy w zakresie, w jakim dotyczą specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych stosujących zasady i ograniczenia funduszu inwestycyjnego otwartego, oraz statucie funduszu w terminie 12 miesięcy od dnia rejestracji funduszu.

2. W przypadku utworzenia nowego subfunduszu zdefiniowanej daty w funduszu inwestycyjnym z wydzielonymi subfunduszami, fundusz ten jest obowiązany dostosować portfel inwestycyjny nowego subfunduszu zdefiniowanej daty do wymagań określonych w ustawie oraz aktach wykonawczych do ustawy, a także do zasad i ograniczeń inwestycyjnych określonych w ustawie o funduszach inwestycyjnych oraz statucie funduszu w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie zmian statutu w zakresie utworzenia tego subfunduszu.

3. Zakład ubezpieczeń w ramach lokowania środków funduszu zdefiniowanej daty będącego ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, jest obowiązany dostosować strukturę portfela inwestycyjnego ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego do wymagań określonych w ustawie oraz aktach wykonawczych do ustawy, a także do zasad i ograniczeń inwestycyjnych określonych w ustawie o funduszach inwestycyjnych dla funduszy inwestycyjnych otwartych, w przepisach art. 116a-116b oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 116d w zakresie, w jakim dotyczą specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych stosujących zasady i ograniczenia funduszu inwestycyjnego otwartego, oraz regulaminie funduszu w terminie 12 miesięcy od dnia utworzenia funduszu.

4. Jeżeli fundusz zdefiniowanej daty będący funduszem inwestycyjnym lub funduszem emerytalnym przekroczy ograniczenia określone w przepisach ustawy oraz aktach

wykonawczych do ustawy, a także w mających zastosowanie do funduszy zdefiniowanej daty przepisach ustawy o funduszach inwestycyjnych, jest obowiązany do dostosowania, niezwłocznie, stanu swoich aktywów do wymagań określonych w tych przepisach, uwzględniając należycie interes uczestników PPK.

5. Jeżeli zakład ubezpieczeń w ramach lokowania środków funduszu zdefiniowanej daty będącego ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, przekroczy ograniczenia określone w przepisach ustawy oraz aktach wykonawczych do ustawy, a także w mających zastosowanie do funduszy zdefiniowanej daty przepisach ustawy o funduszach inwestycyjnych, jest obowiązany do dostosowania, niezwłocznie, stanu aktywów funduszu do wymagań określonych w tych przepisach, uwzględniając należycie interes uczestników PPK.

6. Jeżeli fundusz zdefiniowanej daty będący funduszem emerytalnym przekroczy ograniczenia inwestycyjne określone w statucie funduszu jest obowiązany do dostosowania, niezwłocznie, stanu swoich aktywów do wymagań określonych w statucie funduszu, uwzględniając należycie interes uczestników PPK.

7. Jeżeli zakład ubezpieczeń w ramach lokowania środków funduszu zdefiniowanej daty będącego ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, przekroczy ograniczenia inwestycyjne określone w regulaminie funduszu jest obowiązany do dostosowania, niezwłocznie, stanu aktywów funduszu do wymagań określonych regulaminie funduszu, uwzględniając należycie interes uczestników PPK.

Art. 43. Ilekroć przepisy ustawy o funduszach inwestycyjnych określające zasady i ograniczenia inwestycyjne funduszu inwestycyjnego otwartego, odnoszą się do towarzystwa funduszy inwestycyjnych, akcjonariuszy towarzystwa funduszy inwestycyjnych, podmiotów będących podmiotami dominującymi lub zależnymi w stosunku do towarzystwa funduszy inwestycyjnych lub jego akcjonariuszy, członków organów towarzystwa funduszy inwestycyjnych lub osób zatrudnionych w towarzystwie należy przez to rozumieć odpowiednio powszechne towarzystwo emerytalne, pracownicze towarzystwo emerytalne albo zakład ubezpieczeń, akcjonariuszy powszechnego towarzystwa emerytalnego, pracowniczego towarzystwa emerytalnego albo zakładu ubezpieczeń, podmioty będące podmiotami dominującymi lub zależnymi w stosunku do powszechnego towarzystwa emerytalnego, pracowniczego towarzystwa emerytalnego albo zakładu ubezpieczeń, członków organów powszechnego towarzystwa emerytalnego, pracowniczego towarzystwa emerytalnego albo zakładu ubezpieczeń lub osób zatrudnionych w powszechnym

towarzystwie emerytalnym, pracowniczym towarzystwie emerytalnym albo zakładzie ubezpieczeń.

Art. 44. Fundusz inwestycyjny w formie ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego może gromadzić wyłącznie środki uczestnika PPK.

Art. 45. 1. Uczestnik PPK może bezpłatnie złożyć w postaci elektronicznej pozwalającej na utrwalenie jego treści na trwałym nośniku funduszowi inwestycyjnemu lub funduszowi emerytalnemu wniosek o dokonanie konwersji lub zamiany do funduszy zdefiniowanej daty innych niż właściwy dla jego wieku, których organem jest to samo towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE lub pracownicze towarzystwo emerytalne zarządzające wybraną instytucją finansową lub zakład ubezpieczeń będący wybraną instytucją finansową.

2. Uczestnik PPK określa we wniosku, o którym mowa w ust. 1, procentowy podział środków zgromadzonych w PPK pomiędzy poszczególnymi funduszami, o których mowa w ust. 1. Wpłata do jednego funduszu powinna stanowić kwotę odpowiadającą co najmniej 10% środków zgromadzonych w PPK.

3. Realizacja w danym roku kalendarzowym nie więcej niż dwóch konwersji lub zamian, o których mowa w ust. 1, jest bezpłatna.

Art. 46. 1. Zakazuje się wynagradzania podmiotu prowadzącego działalność akwizycyjną na rzecz instytucji finansowej, polegającą na nakłanianiu jakiegokolwiek podmiotu zatrudniającego, aby rozwiązał umowę o zarządzanie PPK, której jest stroną i zawarł taką umowę z instytucją finansową, na rzecz której działa ten podmiot.

2. Zakazuje się oferowania podmiotom zatrudniającym jakichkolwiek dodatkowych korzyści materialnych z tytułu zawarcia lub niewypowiedzenia umowy o zarządzanie PPK lub umowy o prowadzenie PPK.

Art. 47. 1. Informacje o funduszu inwestycyjnym lub funduszu emerytalnym, w którym są gromadzone środki w PPK lub towarzystwie funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczym towarzystwie emerytalnym lub zakładzie ubezpieczeń udostępniane lub rozpowszechniane publicznie przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń lub na jej zlecenie oraz na rzecz funduszu inwestycyjnego lub funduszu emerytalnego, a także informacje o PPK udostępniane przez fundusz inwestycyjny, fundusz emerytalny lub towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń powinny w sposób zrozumiały, obiektywny i rzetelny przedstawiać sytuację finansową funduszu inwestycyjnego, funduszu emerytalnego lub towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego

towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń, a także ryzyko związane z przystąpieniem do funduszu inwestycyjnego, funduszu emerytalnego oraz pozostawaniem jego uczestnikiem lub członkiem.

2. Reklama dotycząca funduszu inwestycyjnego lub funduszu emerytalnego, w którym gromadzone są środki w PPK, towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń lub PPK prowadzonych przez instytucję finansową nie może:

- 1) wprowadzać w błąd ani stwarzać możliwości wprowadzenia w błąd;
- 2) odwoływać się do danych nieprawdziwych lub nieudokumentowanych;
- 3) być prezentowana z pominięciem istotnych danych, w sposób, który może wywoływać wrażenie, że sytuacja funduszu inwestycyjnego lub funduszu emerytalnego, w którym gromadzone są środki w PPK, sytuacja towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń, poziom ryzyka inwestycyjnego lub prawdopodobieństwo osiągnięcia zysku są korzystniejsze, niż gdyby były oceniane na podstawie pełnych danych;
- 4) w inny sposób wywierać nierzetelnego wpływu na zawarcie umowy o zarządzanie PPK, zawarcie umowy o prowadzenie PPK lub dokonanie konwersji lub zamiany w trybie określonym w art. 45.

3. Zakazana jest reklama dotycząca funduszu inwestycyjnego, funduszu emerytalnego lub towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń zawierająca informacje, które nie spełniają wymagań określonych w ust. 1-2, lub wprowadzająca albo mogąca wprowadzić w błąd, który mógłby mieć wpływ na skłonienie kogokolwiek, aby przystąpił do określonego funduszu inwestycyjnego lub funduszu emerytalnego, w którym gromadzone są środki w PPK, lub w nim pozostawał.

4. W przypadku naruszenia zakazu określonego w ust. 3 organ nadzoru może, w drodze decyzji administracyjnej nakazać towarzystwu funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczemu towarzystwu emerytalnemu lub zakładowi ubezpieczeń, lub podmiotowi działającemu na ich rzecz, lub funduszowi inwestycyjnemu, lub funduszowi emerytalnemu, w którym gromadzone są środki w PPK, zaprzestanie tego naruszenia i nałożyć na towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń lub podmiot działający na ich rzecz karę pieniężną w wysokości do 3 000 000 złotych.

5. W przypadku gdy organ nadzoru stwierdzi, że publikacje, o których mowa w ust. 1 lub 2, wprowadzają lub mogą wprowadzić w błąd, może zakazać ich ogłaszania i nakazać ogłoszenie odpowiednich sprostowań w wyznaczonym terminie.

6. Jeżeli zakaz lub nakaz, o których mowa w ust. 5, nie zostanie wykonany, organ nadzoru nakłada na towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń karę pieniężną w wysokości do 500 000 zł. W takim wypadku organ nadzoru dokona ogłoszenia odpowiednich sprostowań na koszt towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń.

Art. 48. Fundusz emerytalny będący funduszem zdefiniowanej daty sporządza i udostępnia kluczowe informacje dla inwestorów na zasadach określonych w rozporządzeniu Komisji (UE) 2017/653 z dnia 8 marca 2017 r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIP) przez ustanowienie regulacyjnych standardów technicznych w zakresie prezentacji, treści, przeglądu i zmiany dokumentów zawierających kluczowe informacje oraz warunków spełnienia wymogu przekazania takich dokumentów (Dz. Urz. UE L 100/1 z 12.04.2017).

Rozdział 7

Koszty zarządzania PPK

Art. 49. 1. Towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń może pobierać wynagrodzenie za zarządzanie funduszem inwestycyjnym, funduszem emerytalnym lub subfunduszem, w którym lokowane są środki gromadzone w PPK, w wysokości nie większej niż 0,5% od wartości aktywów netto funduszu inwestycyjnego, funduszu emerytalnego lub subfunduszu w skali roku. Wynagrodzenie to jest obliczane na każdy dzień wyceny i płatne na rzecz towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń do 15 dnia roboczego po zakończeniu miesiąca, za który wynagrodzenie jest należne, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. W przypadku zawarcia umowy o zarządzanie PPK z zakładem ubezpieczeń łączny koszt wynagrodzenia zakładu ubezpieczeń i udzielenia ochrony ubezpieczeniowej nie może być wyższy niż 0,5% od wartości aktywów netto funduszu inwestycyjnego obliczonego na

każdy dzień wyceny i płatny na rzecz zakładu ubezpieczeń do 15 dnia roboczego po zakończeniu miesiąca, za który wynagrodzenie jest należne, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń może pobierać wynagrodzenie za osiągnięty wynik, pod warunkiem:

- a) realizacji dodatniej stopy zwrotu funduszu inwestycyjnego, funduszu emerytalnego lub subfunduszu za dany rok,
- b) osiągnięcia w danym roku stopy zwrotu przez fundusz inwestycyjny, fundusz emerytalny lub subfundusz przewyższającej stopę referencyjną.

Wysokość tego wynagrodzenia nie może być wyższa niż 0,1% wartości aktywów netto funduszu inwestycyjnego, funduszu emerytalnego lub subfunduszu w skali roku.

4. Wynagrodzenie za osiągnięty wynik jest obliczane na każdy dzień wyceny i płatne na rzecz towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń do 15 dnia roboczego po zakończeniu roku.

5. Towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń może pobierać wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1, tylko od tej części aktywów netto funduszy inwestycyjnych, funduszy emerytalnych i subfunduszy zarządzanych przez to samo towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń oraz zarządzanych przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń wchodzące w skład tej samej grupy kapitałowej, która nie przewyższa 15% wartości aktywów netto wszystkich funduszy inwestycyjnych, funduszy emerytalnych lub subfunduszy, według wartości na ostatni dzień roboczy kwartału będący dniem wyceny, a w przypadku ostatniego kwartału roku obrotowego – na dzień bilansowy. Wynagrodzenie to ustalane jest według poniższego wzoru:

$$Wzarz = Wwz \times Swz \times WAN, \text{ gdzie: } Wwz = 15\% / U,$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

Wzarz – wynagrodzenie za zarządzanie w sytuacji gdy łączna wartość aktywów netto funduszy inwestycyjnych, funduszy emerytalnych i subfunduszy zarządzanych przez to samo towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń oraz zarządzanych przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń wchodzące w skład tej samej grupy

kapitałowej przewyższa 15% wartości aktywów netto wszystkich funduszy inwestycyjnych, funduszu emerytalnego lub subfunduszy;

Wwz – wskaźnik wynagrodzenia za zarządzanie;

WAN – wartość aktywów netto funduszy inwestycyjnych, funduszy emerytalnych i subfunduszy zarządzanych przez to samo towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń oraz zarządzanych przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń wchodzące w skład tej samej grupy kapitałowej;

Swz – stawka wynagrodzenia za zarządzanie, która zgodnie z ust. 1 nie może przekroczyć 0,5% od wartości aktywów netto funduszu inwestycyjnego, funduszu emerytalnego lub subfunduszu w skali roku;

U – udział łącznej wartości aktywów netto funduszy inwestycyjnych, funduszy emerytalnych i subfunduszy zarządzanych przez to samo towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń oraz zarządzanych przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń wchodzące w skład tej samej grupy kapitałowej w stosunku do wartości aktywów netto wszystkich funduszy inwestycyjnych, funduszy emerytalnych lub subfunduszy, określony według wartości na koniec kwartału.

6. Wynagrodzenia od wartości aktywów netto powyżej 15%, o którym mowa w ust. 1, nie pobiera się począwszy od drugiego kwartału następującego po kwartale, na koniec którego łączna wartość aktywów netto funduszy inwestycyjnych, funduszy emerytalnych i subfunduszy zarządzanych przez to samo towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń oraz zarządzanych przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń wchodzące w skład tej samej grupy kapitałowej przewyższa 15% wartości aktywów netto wszystkich funduszy inwestycyjnych, funduszy emerytalnych lub subfunduszy.

7. W przypadku, w którym na koniec kolejnego kwartału, wartość aktywów netto łącznie z wartością aktywów netto innych funduszy inwestycyjnych, funduszy emerytalnych lub subfunduszy zarządzanych przez to samo towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń oraz zarządzanych przez

towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń wchodzące w skład tej samej grupy kapitałowej, obniży się poniżej 15% wartości aktywów netto wszystkich funduszy inwestycyjnych, funduszy emerytalnych lub subfunduszy gromadzących środki w PPK, towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń jest uprawnione do ponownego pobierania w pełnej wysokości, bez ograniczenia, o którym mowa w ust. 6, wynagrodzenia od wartości aktywów netto, o którym mowa w ust. 1, począwszy od drugiego kwartału następującego po kwartale, w którym wartość aktywów netto na koniec poprzedniego kwartału obniżyła się poniżej 15% wartości aktywów netto wszystkich funduszy inwestycyjnych, funduszy emerytalnych lub subfunduszy.

8. Towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń przekazuje organowi nadzoru w postaci elektronicznej kwartalną informację dotyczącą wysokości wartości aktywów netto zgromadzonych w zarządzanych przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń funduszach inwestycyjnych, funduszach emerytalnych lub subfunduszach, według stanu na ostatni dzień roboczy kwartału będący dniem wyceny, a w przypadku ostatniego kwartału roku obrotowego – na dzień bilansowy.

9. Informacja, o której mowa w ust. 8, przekazywana jest organowi nadzoru w terminie 15 dni od zakończenia kwartału.

10. Organ nadzoru udostępnia na swojej stronie internetowej, w terminie do końca miesiąca po zakończeniu kwartału, informację, o której mowa w ust. 8, oraz informację na temat wskaźnika U, o którym mowa w ust. 5.

11. Z zastrzeżeniem art. 46 ust. 1 i 2, od wpłat dokonywanych do PPK, wpłat powitalnych, dopłat rocznych oraz środków zgromadzonych w funduszach zdefiniowanej daty instytucja finansowa, towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń nie może pobierać innych dodatkowych opłat, z wyjątkiem wynagrodzenia za zarządzanie, o którym mowa w ust. 1 oraz wynagrodzenia za osiągnięty wynik, o którym mowa w ust. 3, z uwzględnieniem ust. 2.

12. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia, stopę referencyjną i szczegółowy sposób obliczania wynagrodzenia za osiągnięty wynik, uwzględniając obiektywne czynniki ekonomiczne oraz mając na względzie efektywność dokonywanych inwestycji.

Art. 50. 1. Fundusz inwestycyjny lub fundusz emerytalny, będący funduszem zdefiniowanej daty, może pokrywać z jego aktywów, poza wynagrodzeniem towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń za zarządzanie funduszem inwestycyjnym lub funduszem emerytalnym oraz wynagrodzeniem za osiągnięty wynik, następujące koszty:

- 1) prowizje i opłaty na rzecz firm inwestycyjnych i banków, z których fundusz inwestycyjny lub fundusz emerytalny korzysta zawierając transakcje;
- 2) prowizje i opłaty związane z umowami i transakcjami funduszu inwestycyjnego lub funduszu emerytalnego;
- 3) prowizje i opłaty związane z przechowywaniem aktywów funduszu inwestycyjnego lub funduszu emerytalnego, prowizje i opłaty bankowe, w tym z tytułu realizacji przelewów;
- 4) prowizje i opłaty na rzecz instytucji depozytowych i rozliczeniowych;
- 5) wynagrodzenie depozytariusza funduszu inwestycyjnego lub depozytariusza funduszu emerytalnego;
- 6) podatki i opłaty, w tym opłaty za zezwolenia, jeżeli obowiązek ich poniesienia wynika z przepisów prawa;
- 7) koszty ogłoszeń wymaganych postanowieniami statutu funduszu inwestycyjnego, statutu funduszu emerytalnego, regulaminu ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego lub przepisami prawa, koszty druku i publikacji materiałów informacyjnych funduszu inwestycyjnego lub funduszu emerytalnego wymaganych przepisami prawa.

2. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 5 mogą być pokrywane z aktywów funduszu inwestycyjnego lub funduszu emerytalnego do wysokości:

- 1) 0,5% średniej wartości aktywów netto funduszu zdefiniowanej daty, a w przypadku funduszu z wydzielonymi subfunduszami – subfunduszu zdefiniowanej daty, w danym roku kalendarzowym – gdy wartość aktywów netto, odpowiednio, funduszu zdefiniowanej daty lub subfunduszu zdefiniowanej daty jest niższa niż lub równa 10.000.000 zł,
- 2) sumy kwoty 50.000 zł i 0,05% średniej wartości aktywów netto funduszu zdefiniowanej daty, a w przypadku funduszu z wydzielonymi subfunduszami – subfunduszu zdefiniowanej daty, ponad kwotę 10.000.000 zł, gdy wartość aktywów netto, odpowiednio, funduszu zdefiniowanej daty lub subfunduszu zdefiniowanej daty, jest wyższa niż 10.000 zł.

3. Koszty, o których w ust. 1 pkt 1-5 i 7, nie mogą odbiegać od przyjętych w obrocie zwykłych kosztów wykonywania tego rodzaju usług.

4. Koszty działalności funduszu inwestycyjnego lub funduszu emerytalnego, które nie są pokrywane na zasadach określonych w ust. 1, pokrywa towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń nim zarządzające z własnych środków.

5. Od wpłat dokonywanych do PPK, wypłat, zwrotów i wypłat transferowych dokonywanych z PPK oraz od dopłat rocznych fundusz inwestycyjny lub fundusz emerytalny nie może pobierać żadnych opłat obciążających uczestnika PPK.

Rozdział 8

Nadzór nad funkcjonowaniem PPK

Art. 51. 1. Nadzór nad funkcjonowaniem PPK w zakresie działalności towarzystw funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczych towarzystw emerytalnych, zakładów ubezpieczeń oraz funduszy inwestycyjnych i funduszy emerytalnych sprawuje organ nadzoru.

2. Nadzór sprawowany jest w zakresie zgodności z prawem oraz interesem uczestników PPK.

3. W ramach nadzoru, o którym mowa w ust. 1 i 2, organowi nadzoru przysługują wszystkie uprawnienia nadzorcze określone odpowiednio w przepisach ustawy o funduszach inwestycyjnych, ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, ustawy o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym.

Art. 52. 1. Wybrana instytucja finansowa przekazuje organowi nadzoru kwartalną oraz roczną informację dotyczącą PPK.

2. Kwartalną informację, o której mowa w ust. 1, wybrana instytucja finansowa przekazuje odpowiednio do dnia 31 maja, 31 sierpnia, 30 listopada i ostatniego dnia lutego każdego roku za kwartał poprzedni.

3. Roczную informację, o której mowa w ust. 1, wybrana instytucja finansowa przekazuje do ostatniego dnia lutego za rok poprzedni.

4. Kwartalną oraz roczną informacją, o których mowa w ust. 1, zawierają:

- 1) dane identyfikujące instytucję finansową;
- 2) numer wpisu PPK do ewidencji PPK, o której mowa w rozdziale 10;

- 3) dane o liczbie uczestników PPK gromadzących środki w PPK, według stanu odpowiednio na koniec każdego kwartału w danym roku kalendarzowym oraz na koniec każdego roku kalendarzowego, z uwzględnieniem liczby uczestników PPK:
 - a) w stosunku do których podmiot zatrudniający miał obowiązek na koniec odpowiednio danego kwartału oraz danego roku kalendarzowego dokonywać wpłat podstawowych,
 - b) w stosunku do których podmiot zatrudniający nie miał obowiązku odpowiednio na koniec danego kwartału oraz danego roku kalendarzowego dokonywać wpłat podstawowych,
 - c) dokonujących na koniec odpowiednio danego kwartału oraz danego roku kalendarzowego wpłat dodatkowych finansowanych przez uczestnika PPK,
 - d) za których na koniec odpowiednio danego kwartału oraz danego roku kalendarzowego dokonywane są wpłaty dodatkowe finansowane przez podmiot zatrudniający;
- 4) dane dotyczące sumy wpłat:
 - a) podstawowych dokonanych odpowiednio w danym kwartale oraz w danym roku kalendarzowym przez poszczególne podmioty zatrudniające z podziałem na wpłaty finansowane przez uczestników PPK i podmiot zatrudniający,
 - b) dodatkowych dokonanych odpowiednio w danym kwartale oraz w danym roku kalendarzowym przez poszczególne podmioty zatrudniające z podziałem na wpłaty finansowane przez uczestników PPK i podmiot zatrudniający;
- 5) dane dotyczące wartości aktywów netto zgromadzonych w funduszach zdefiniowanej daty, według stanu na koniec odpowiednio danego kwartału oraz danego roku kalendarzowego;
- 6) liczbę i wartość wypłat dokonanych odpowiednio w danym kwartale oraz w danym roku kalendarzowym.

5. Organ nadzoru udostępnia na swojej stronie internetowej, w terminie odpowiednio do dnia 30 czerwca, 30 września, 31 grudnia i 31 marca każdego roku zbiorczą informację statystyczną dotyczącą funkcjonowania PPK w poprzednim kwartale kalendarzowym, opracowaną na podstawie otrzymanych danych zawartych w kwartalnej informacji, o których mowa w ust. 4.

6. Organ nadzoru udostępnia na swojej stronie internetowej, w terminie do dnia 31 maja każdego roku informacje dotyczące funkcjonowania PPK w poprzednim roku

kalendaryzowym, opracowane na podstawie otrzymanych danych zawartych w rocznej informacji, o których mowa w ust. 4.

7. Informacje, o których mowa w ust. 1, są przekazywane do organu nadzoru w postaci elektronicznej za pomocą systemu teleinformatycznego udostępnionego przez organ nadzoru w formacie danych zgodnym z formatem danych systemu teleinformatycznego organu nadzoru.

Art. 53. W przypadku stwierdzenia niezgodności funkcjonowania PPK w zakresie działalności towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń oraz funduszy inwestycyjnych i funduszy emerytalnych z obowiązującym prawem, stosuje się przepisy ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz odpowiednio przepisy ustawy o funduszach inwestycyjnych, ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym oraz ustawy o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym.

Rozdział 9

Wyznaczona instytucja finansowa

Art. 54. Wyznaczoną instytucją finansową jest TFI, którego większościami akcjonariuszem jest PFR, z zastrzeżeniem art. 55 ust. 2 i art. 56 ust. 2.

Art. 55. 1. Wyznaczona instytucja finansowa, która nie może dalej wykonywać zadań wynikających z ustawy, jest obowiązana niezwłocznie poinformować PFR o zamiarze zaprzestania wykonywania tych zadań, a także o działaniach podjętych dla zachowania ciągłości ich wykonywania.

2. PFR niezwłocznie wybiera, na czas określony, inną wyznaczoną instytucję finansową w przypadku:

- 1) zaistnienia sytuacji, o którym mowa w ust. 1;
- 2) wykreślenia wyznaczonej instytucji finansowej z rejestru przedsiębiorców;
- 3) cofnięcia wyznaczonej instytucji finansowej zezwolenia, o którym mowa w art. 38 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych;
- 4) wydania postanowienia o ogłoszeniu upadłości spółki będącej wyznaczoną instytucją finansową.

Art. 56. 1. W przypadku powzięcia przez PFR informacji o uporczywym naruszeniu przez wyznaczoną instytucję finansową przepisów ustawy, PFR jest obowiązany

poinformować wyznaczoną instytucję finansową uporczywie naruszającą przepisy ustawy o wynikających z tego konsekwencjach.

2. Jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania przez wyznaczoną instytucję finansową informacji, o której mowa w ust. 1, stwierdzone nieprawidłowości nie zostały usunięte, PFR wybiera inną wyznaczoną instytucję finansową. Przepisu art. 54 nie stosuje się.

Art. 57. PFR podaje do publicznej wiadomości w portalu PPK, o którym mowa w rozdziale 11, informację o:

- 1) wyznaczonej instytucji finansowej;
- 2) zmianie wyznaczonej instytucji finansowej;
- 3) terminie rozpoczęcia i wykonywania obowiązków wyznaczonej instytucji finansowej.

Rozdział 10

Ewidencja Pracowniczych Planów Kapitałowych

Art. 58. 1. Tworzy się Ewidencję Pracowniczych Planów Kapitałowych, zwaną dalej „ewidencją PPK”.

2. Ewidencję PPK prowadzi PFR w systemie teleinformatycznym umożliwiającym przesyłanie i udostępnianie danych, o których mowa w art. 8 ust. 2 i art. 72-74.

3. Do zadań PFR w zakresie prowadzenia ewidencji PPK należy:

- 1) weryfikacja danych, o których mowa w art. 8 ust. 2;
- 2) umieszczanie towarzystw funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczych towarzystw emerytalnych lub zakładów ubezpieczeń, spełniających warunki, o których mowa w art. 59 ust. 1, w ewidencji PPK;
- 3) udostępnienie wykazu towarzystw funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczych towarzystw emerytalnych lub zakładów ubezpieczeń umieszczonych w ewidencji PPK do organu nadzoru w celu zamieszczenia na stronie internetowej organu nadzoru oraz do operatora portalu PPK, o którym mowa w art. 77 ust. 2, w celu zamieszczenia w portalu PPK, o którym mowa w rozdziale 11;
- 4) weryfikacja, na podstawie danych otrzymanych od instytucji finansowej, prawa uczestnika PPK do otrzymania wpłaty powitalnej i dopłaty rocznej, z zastrzeżeniem pkt 5;
- 5) weryfikacja, na podstawie informacji otrzymanych z ZUS, o których mowa w art. 34 ust. 3, prawa uczestnika PPK, o którym mowa w art. 27 ust. 2, do otrzymania dopłaty rocznej;

- 6) rozliczanie wpłaty powitalnej i dopłaty rocznej oraz przekazywanie informacji o wysokości wpłaty powitalnej lub dopłaty rocznej do wybranych instytucji finansowych;
- 7) prowadzenie rozliczeń między Funduszem Pracy a instytucjami finansowymi.

Art. 59. 1. W ewidencji PPK może zostać umieszczone towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) posiada co najmniej 3-letnie doświadczenie w zakresie zarządzania funduszami inwestycyjnymi typu otwartego, funduszami emerytalnymi lub otwartymi funduszami emerytalnymi, a w przypadku zakładów ubezpieczeń – co najmniej 3-letnie doświadczenie w prowadzeniu działalności określonej w grupie 3 w dziale I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, w zakresie oferowania ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym;
- 2) posiada kapitał własny, a w przypadku zakładów ubezpieczeń – dopuszczone środki własne, w wysokości co najmniej 25 000 000 złotych, w tym co najmniej 10 000 000 złotych w środkach płynnych rozumianych jako lokaty określone dla funduszu rynku pieniężnego, o którym mowa w art. 178 ustawy o funduszach inwestycyjnych;
- 3) spełnia wymogi, o których mowa w art. 38 lub art. 39, lub
 - a) towarzystwo funduszy inwestycyjnych nadało statuty funduszom inwestycyjnym, o których mowa w art. 38 lub nadało statut funduszowi inwestycyjnemu, o którym mowa w art. 39, oraz zawarło umowy z depozytariuszami tych funduszy o wykonywanie funkcji depozytariusza tych funduszy,
 - b) PTE albo pracownicze towarzystwo emerytalne nadało statuty funduszom emerytalnym, o których mowa w art. 38, oraz zawarło umowy z depozytariuszami tych funduszy o przechowywanie aktywów tych funduszy.

2. W ewidencji PPK umieszczana jest wyznaczona instytucja finansowa.

Art. 60. 1. Towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń składa PFR oraz organowi nadzoru oświadczenie, pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, o spełnianiu warunków, o których mowa w art. 59 ust. 1.

2. Do oświadczenia, o którym mowa w ust. 1, towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń załącza dokumenty potwierdzające spełnianie warunków, o których mowa w art. 59 ust. 1.

3. Jeżeli fundusze inwestycyjne, o których mowa w art. 38 lub fundusz inwestycyjny, o którym mowa w art. 39, nie zostały zarejestrowane w rejestrze funduszy inwestycyjnych, towarzystwo funduszy inwestycyjnych składa również oświadczenie o terminie i sposobie przeprowadzenia zapisów na jednostki uczestnictwa funduszu inwestycyjnego oraz wpłat do funduszu inwestycyjnego, a także oświadczenie o zawarciu umowy z depozytariuszami tych funduszy o wykonywanie funkcji depozytariuszy tych funduszy.

4. Jeżeli fundusze emerytalne, o których mowa w art. 38, nie zostały zarejestrowane w rejestrze funduszy emerytalnych, PTE lub pracownicze towarzystwo emerytalne składa również oświadczenie o zawarciu umowy z depozytariuszem tych funduszy o przechowywanie aktywów tych funduszy.

5. PFR umieszcza towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń w ewidencji PPK w terminie 30 dni od dnia otrzymania oświadczenia, o którym mowa w ust. 1, pod warunkiem kompletności złożonego oświadczenia oraz załączonych dokumentów, o których mowa w ust. 2..

Art. 61. PFR niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia umieszczenia w ewidencji PPK, informuje towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń oraz organ nadzoru i operatora portalu, o którym mowa w art. 77 ust. 2, o umieszczeniu w ewidencji PPK.

Art. 62. 1. Towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń po otrzymaniu informacji, o której mowa w art. 61, niezwłocznie, nie później niż w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania informacji, przekazuje do PFR istotne postanowienia umowy o zarządzanie PPK oraz kluczowe informacje dla inwestorów.

2. PFR umieszcza w ewidencji PPK istotne postanowienia umowy o zarządzanie PPK, ich zmiany oraz kluczowe informacje dla inwestorów, nie później niż w dniu następującym po dniu otrzymania tych postanowień.

Art. 63. 1. Jeżeli towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń przestanie spełniać warunki określone w art. 59 ust. 1, organ nadzoru wzywa towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń do usunięcia nieprawidłowości w wyznaczonym przez organ nadzoru terminie oraz występuje z wnioskiem do PFR o zawieszenie udziału towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń w ewidencji PPK.

2. PFR, na wniosek organ nadzoru, zawiesza udział towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń w ewidencji PPK na okres wskazany we wniosku organu nadzoru, o którym mowa w ust. 1. Okres ten może być na wniosek organu nadzoru przedłużony.

3. W okresie zawieszenia udziału towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń w ewidencji PPK instytucja finansowa zarządzana przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń nie może zawierać nowych umów o zarządzanie PPK.

4. W razie nieusunięcia nieprawidłowości w wyznaczonym przez organ nadzoru terminie, organ nadzoru wydaje decyzję o usunięciu towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń z ewidencji PPK.

5. W przypadku gdy towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń zostało umieszczone w ewidencji PPK na podstawie fałszywego oświadczenia, o którym mowa w art. 60, organ nadzoru wydaje decyzję o usunięciu towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń z ewidencji PPK.

6. W przypadku gdy towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń nie wniesie opłaty wstępnej lub opłaty rocznej na rzecz operatora portalu, o której mowa w art. 79 ust. 1, w terminie do 90 dni od dnia, o którym mowa w art. 79 ust. 2 lub 3, operator portalu informuje towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń o obowiązku wniesienia, w terminie 14 dni od dnia otrzymania informacji, opłaty wstępnej lub opłaty rocznej.

7. W przypadku gdy towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń nie wniesie opłaty wstępnej lub opłaty rocznej w terminie, o którym mowa w ust. 6, organ nadzoru, na wniosek operatora portalu, o którym mowa w art. 77 ust. 2, może wydać decyzję o usunięciu towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń z ewidencji PPK.

8. W przypadku wydania decyzji o cofnięciu zezwolenia na:

- 1) utworzenie powszechnego towarzystwa emerytalnego lub pracowniczego towarzystwa emerytalnego – na podstawie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych;
- 2) wykonywanie działalności przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych w zakresie, o którym mowa w art. 45 ust. 1 lub 1a – na podstawie ustawy o funduszach inwestycyjnych;
- 3) wykonywanie działalności ubezpieczeniowej przez zakład ubezpieczeń – na podstawie ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej
- wpis do ewidencji PPK wygasa z mocy prawa. Informację o wydaniu takiej decyzji organ nadzoru przekazuje do PFR.

9. W przypadkach, o których mowa w ust. 4-5 i 7, PFR, na wniosek organu nadzoru, zawiesza udział towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń w ewidencji PPK do dnia, w którym decyzja o usunięciu towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń z ewidencji PPK stanie się ostateczna.

10. W przypadkach, o których mowa w ust. 9, towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń instytucja finansowa zarządzana przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń nie może zawierać nowych umów o zarządzanie PPK.

11. W przypadku wydania decyzji, o której mowa w ust. 4-5 i 7, towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń nie może ubiegać się o ponowne umieszczenie w ewidencji PPK przez okres roku od dnia, w którym decyzja, o której mowa w ust. 4-5 i 7, stanie się ostateczna.

Art. 64. 1. W przypadku usunięcia towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE lub pracowniczego towarzystwa emerytalnego z ewidencji PPK stosuje się przepisy art. 68a ustawy o funduszach inwestycyjnych oraz art. 64a ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, przejęcie zarządzania ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym zdefiniowanej daty, dokonuje wskazany przez organ nadzoru w formie decyzji zakład ubezpieczeń znajdujący się w ewidencji PPK, który w ciągu ostatnich 12 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, o którym mowa w ust. 3, osiągnął najwyższą

stopę zwrotu z zarządzanych aktywów ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych zdefiniowanej daty.

3. Postępowanie w przedmiocie przejęcia zarządzania ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym zdefiniowanej daty wszczyna się z urzędu. Stronami postępowania są zakład ubezpieczeń przekazujący ubezpieczeniowy fundusz kapitałowy zdefiniowanej daty oraz zakład ubezpieczeń przejmujący ubezpieczeniowy fundusz kapitałowy zdefiniowanej daty.

4. Organ nadzoru doręcza decyzję, o której mowa w ust. 2, w terminie 30 dni roboczych od dnia wszczęcia postępowania.

5. Organ nadzoru wskazuje zakład przejmujący zarządzanie, jeżeli są spełnione następujące warunki:

- 1) zakład ubezpieczeń przejmujący zarządzanie ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym zdefiniowanej daty po przejęciu zarządzania będzie posiadać dopuszczone środki własne w wysokości nie niższej niż kapitałowy wymóg wypłacalności oraz dopuszczone podstawowe środki własne w wysokości nie niższej niż minimalny wymóg kapitałowy;
- 2) interesy ubezpieczających, ubezpieczonych i uprawnionych z umów ubezpieczenia są należycie zabezpieczone.

6. Decyzja organu nadzoru, o której mowa w ust. 2, jest natychmiast wykonalna. Na decyzję organu nadzoru zakład ubezpieczeń może wnieść skargę do sądu administracyjnego w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji. Wniesienie skargi nie wstrzymuje wykonania tej decyzji. Przepisu art. 127 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego nie stosuje się.

7. Informacja o wydaniu decyzji, o której mowa w ust. 2, ujawniana jest w ewidencji PPK.

8. Zakład przejmujący niezwłocznie po doręczeniu decyzji, o której mowa w ust. 2, przejmuje zarządzanie ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym zdefiniowanej daty.

9. W dacie przejęcia zarządzania:

- 1) przeniesienie aktywów ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego zdefiniowanej daty do zakładu przejmującego uważa się za dokonane;
- 2) zakład przejmujący wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki przejętego ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego zdefiniowanej daty.

10. W przypadku ogłoszenia upadłości lub likwidacji zakładu ubezpieczeń przepisy ust. 2–9 stosuje się odpowiednio w odniesieniu do środków zgromadzonych w PPK.

11. W przypadku ogłoszenia upadłości zakładu ubezpieczeń, z którym została zawarta umowa o zarządzanie PPK, przepisów ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 2344 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 398 i 685), nie stosuje się do środków zgromadzonych w ubezpieczeniowym funduszu kapitałowym w ramach PPK.

Art. 65. 1. PFR może, w drodze umowy zawartej w postaci papierowej, powierzyć jednemu lub kilku przedsiębiorcom wykonywanie niektórych lub wszystkich czynności związanych z prowadzeniem ewidencji PPK.

2. PFR może zawrzeć umowę, o której mowa w ust. 1, jeżeli podmiot któremu powierzone mają być czynności związane z prowadzeniem ewidencji PPK posiada doświadczenie oraz zapewnia warunki techniczne i organizacyjne niezbędne do wykonania umowy oraz zapewnione jest, że PFR na bieżąco nadzoruje wykonanie powierzonych czynności i może w każdym czasie przekazywać polecenia temu podmiotowi, w celu właściwego wykonywania powierzonych czynności, zgodnie z celami przewidzianymi w ustawie a także w każdym czasie rozwiązać umowę.

3. PFR niezwłocznie informuje organ nadzoru o zamiarze zawarcia umowy, o której mowa w ust. 1, oraz o zamiarze zmiany umowy co do zakresu czynności powierzonych do wykonania, a następnie przekazuje organowi nadzoru informacje o jej zawarciu, zmianie jej zakresu i rozwiązaniu.

4. W przypadku zawarcia umowy, o której mowa w ust. 1, PFR powierza podmiotowi, z którym zawarto tę umowę, przetwarzanie danych osobowych, o których mowa w art. 74.

Art. 66. 1. PFR albo przedsiębiorca, o którym mowa w art. 65 ust. 1, są administratorami w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1) w zakresie danych, do których dostęp uzyskano na podstawie art. 8, art. 33 i art. 72-74.

2. Dane uczestników PPK uzyskane przez PFR lub podmiot, o którym mowa w art. 65 ust. 1, w wyniku realizacji zadań wynikających z ustawy, podlegają obowiązkowi zachowania w tajemnicy. Do tajemnicy tej w zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy o tajemnicy zawodowej, o której mowa w ustawie o funduszach inwestycyjnych.

3. Zobowiązane do zachowania tajemnicy, o której mowa w ust. 2, są osoby sprawujące funkcje kierownicze, pracownicy i współpracownicy PFR lub podmiotu, o którym mowa w art. 65 ust. 1, mający dostęp do danych podmiotów obowiązanych do uiszczania opłat, o których mowa w art. 67 ust. 1.

Art. 67. 1. Towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń wnosi na rzecz PFR miesięczną opłatę za prowadzenie ewidencji PPK oraz realizację obowiązków, o których mowa w art. 8 ust. 3 i 4.

2. Opłatę, o której mowa w ust. 1, towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń pokrywa z własnych środków.

3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia terminy uiszczania oraz wysokość i sposób obliczania opłaty, o której mowa w ust. 1, kierując się potrzebą zapewnienia pokrycia kosztów funkcjonowania ewidencji PPK oraz realizacji obowiązków, o których mowa w art. 8 ust. 3 i 4, oraz mając na względzie, aby opłata ta nie była wyższa niż iloczyn liczby rachunków PPK prowadzonych przez wybraną instytucję finansową i kwoty równej 20 groszy.

Art. 68. Ewidencja PPK obejmuje ewidencję:

- 1) towarzystw funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczych towarzystw emerytalnych lub zakładów ubezpieczeń spełniających wymogi, o których mowa w art. 59 ust. 1;
- 2) podmiotów zatrudniających, które zawarły umowy o zarządzanie PPK;
- 3) umów o zarządzanie PPK zawartych przez podmioty zatrudniające;
- 4) uczestników PPK.

Art. 69. 1. Wybrana instytucja finansowa, w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy o zarządzanie PPK, zgłasza w postaci elektronicznej wniosek o wpis umowy o zarządzanie PPK do ewidencji PPK.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera: datę zawarcia umowy o zarządzanie PPK, nazwę, NIP oraz adres siedziby oraz adres do korespondencji podmiotu zatrudniającego i instytucji finansowej, z którą podmiot zatrudniający zawarł umowę o zarządzanie PPK.

3. W przypadku, gdy podmiotowi zatrudniającemu nie nadano NIP, stosowną informację umieszcza się we wniosku, o którym mowa w ust. 1.

4. W przypadku podmiotów zatrudniających będących osobami fizycznymi, którym nie nadano NIP wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera serię i numer dokumentu tożsamości lub paszportu.

Art. 70. 1. Wpis umowy o zarządzanie PPK do ewidencji PPK obejmuje:

- 1) dane podmiotu zatrudniającego, o których mowa w art. 69 ust. 2-4;
- 2) dane instytucji finansowej, z którą podmiot zatrudniający zawarł umowę o zarządzanie PPK, o których mowa w art. 69 ust. 2-4;
- 3) numer podmiotu zatrudniającego w ewidencji PPK.

2. Wybrana instytucja finansowa przekazuje informacje o zmianie danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, w terminie 30 dni od zaistnienia tych zmian.

Art. 71. Ewidencja towarzystw funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczych towarzystw emerytalnych lub zakładów ubezpieczeń spełniających wymogi, o których mowa w art. 59 ust. 1, obejmuje:

- 1) nazwę towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń;
- 2) siedzibę, adres, numer telefonu, adres poczty elektronicznej towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń;
- 3) oświadczenia, o których mowa w art. 60 ust. 1 oraz dokumenty, o których mowa w art. 60 ust. 2;
- 4) istotne postanowienia umów o zarządzanie PPK oraz kluczowe informacje dla inwestorów;
- 5) statut towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń, statut (regulamin) instytucji finansowej, kluczowe informacje dla uczestników PPK lub inne materiały informacyjne dotyczące działalności towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń lub instytucji finansowej w zakresie PPK;
- 6) nazwy funduszy zdefiniowanej daty zarządzanych przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń .

Art. 72. Ewidencja podmiotów zatrudniających, którzy zawarli umowy o zarządzanie PPK obejmuje:

- 1) numer podmiotu zatrudniającego w ewidencji PPK;
- 2) nazwę podmiotu zatrudniającego;
- 3) NIP podmiotu zatrudniającego i instytucji finansowej;
- 4) serię i numer dokumentu tożsamości lub paszportu osoby fizycznej, jeżeli nie nadano NIP;

- 5) adres siedziby podmiotu zatrudniającego;
- 6) adres do korespondencji podmiotu zatrudniającego.

Art. 73. Ewidencja umów o zarządzanie PPK zawartych przez podmioty zatrudniające obejmuje:

- 1) datę zawarcia umowy o zarządzanie PPK;
- 2) nazwę podmiotu zatrudniającego i instytucji finansowej;
- 3) NIP podmiotu zatrudniającego;
- 4) serię i numer dokumentu tożsamości lub paszportu osoby fizycznej, jeżeli nie nadano NIP;
- 5) adres siedziby podmiotu zatrudniającego i instytucji finansowej;
- 6) adres do korespondencji podmiotu zatrudniającego i instytucji finansowej.

Art. 74. 1. Ewidencję uczestników PPK tworzy się na podstawie rachunków PPK uczestników PPK funduszy zdefiniowanej daty zarządzających środkami zgromadzonymi w PPK.

2. Ewidencja uczestników PPK obejmuje:

- 1) dane identyfikujące uczestnika PPK;
- 2) indywidualny identyfikator uczestnika PPK w ewidencji PPK;
- 3) oznaczenie wybranej instytucji finansowej lub wybranych instytucji finansowych, w przypadku, gdy uczestnik PPK jest stroną więcej niż jednej umowy o prowadzenie PPK;
- 4) numery podmiotów zatrudniających, o których mowa w art. 72 pkt 1;
- 5) datę przystąpienia uczestnika PPK do PPK w podmiocie zatrudniającym;
- 6) liczbę jednostek uczestnictwa lub tytułów uczestnictwa w danym funduszu inwestycyjnym albo liczbę jednostek rozrachunkowych w danym funduszu emerytalnym należących do uczestnika PPK, zewidencjonowanych na rachunkach PPK prowadzonych przez poszczególne instytucje finansowe, przyporządkowanych do danego PPK, w podziale na jednostki uczestnictwa lub tytuły uczestnictwa nabyte z wpłat osoby zatrudnionej, podmiotu zatrudniającego oraz wpłaty powitalnej i dopłat rocznych albo na jednostki rozrachunkowe, na które zostały przeliczone wpłaty osoby zatrudnionej, podmiotu zatrudniającego oraz wpłata powitalna i dopłaty roczne;
- 7) wysokość zgromadzonych przez uczestnika PPK środków na rachunkach PPK prowadzonych przez poszczególne instytucje finansowe;
- 8) datę nabycia, liczbę i cenę nabycia jednostki uczestnictwa lub tytułu uczestnictwa, w podziale na jednostki uczestnictwa lub tytuły uczestnictwa nabyte z wpłat osoby

zatrudnionej, podmiotu zatrudniającego oraz wpłaty powitalnej i dopłat rocznych albo dzień przeliczenia, liczbę i wartość jednostek rozrachunkowych, na które zostały przeliczone wpłaty osoby zatrudnionej, podmiotu zatrudniającego oraz wpłata powitalna i dopłaty roczne;

9) informacje na temat wysokości:

- a) wypłat, o których mowa w art. 98,
- b) wypłat, o których mowa w art. 99,
- c) wypłat, o których mowa w art. 100,
- d) wypłat, o których mowa w art. 101,
- e) wypłat transferowych, o których mowa w art. 102,
- f) zwrotów, o których mowa w art. 105

- w podziale na jednostki uczestnictwa lub tytuły uczestnictwa nabyte z wpłat finansowanych przez uczestnika PPK, wpłat finansowanych przez podmiot zatrudniający i wpłaty powitalnej oraz dopłat rocznych albo na jednostki rozrachunkowe, na które zostały przeliczone wpłaty osoby zatrudnionej, podmiotu zatrudniającego oraz wpłata powitalna i dopłaty roczne.

Art. 75. 1. Wybrana instytucja finansowa na koniec każdego dnia roboczego, udostępnia w postaci elektronicznej PFR dane, o których mowa w art. 69 ust. 2-4 i art. 74 ust. 2.

2. Wybrana instytucja finansowa współpracuje z PFR w celu wyjaśnienia ewentualnych różnic występujących pomiędzy danymi zgromadzonymi przez wybraną instytucję finansową a danymi zgromadzonymi w ewidencji PPK.

Art. 76. PFR udostępnia z ewidencji PPK:

- 1) Państwowej Inspekcji Pracy dane, o których mowa w art. 73, w celu, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 15c ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 623);
- 2) operatorowi portalu oświadczenia i dokumenty, o których mowa w art. 60 ust. 1 i 2, postanowienia i informacje, o których mowa w art. 71 w celach, o których mowa w art. 77 ust. 3 oraz dane, o których mowa w art. 74 ust. 2, w celu, o którym mowa w art. 77 ust. 3 pkt 4;
- 3) instytucjom finansowym dane, o których mowa w art. 74 ust. 2 pkt 1 w celu, o którym mowa w art. 75 ust. 2;

- 4) ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, Narodowemu Bankowi Polskiemu oraz organowi nadzoru dane, o których mowa w art. 72-74, w celach analityczno-sprawozdawczych;
- 5) ministrowi właściwemu do spraw pracy dane o liczbie uczestników PPK, którzy nabyli prawo do dopłaty rocznej za rok poprzedni, w trybie określonym w art. 34 ust. 2.

Rozdział 11

Portal PPK

Art. 77. 1. Tworzy się portal PPK w celu gromadzenia i udzielania informacji o funkcjonowaniu PPK.

2. Portal PPK jest prowadzony przez spółkę zależną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1577 oraz z 2018 r. poz. 398 i 650) od PFR, zwaną dalej „operatorem portalu”.

3. Do zadań operatora portalu należy w szczególności:

- 1) prezentowanie w portalu PPK towarzystw funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczych towarzystw emerytalnych lub zakładów ubezpieczeń umieszczonych w ewidencji PPK oraz funduszy zdefiniowanej daty przez nie zarządzanych;
- 2) informowanie osób zatrudnionych, uczestników PPK oraz osób uprawnionych, na ich wniosek, o funkcjonowaniu PPK, w tym o warunkach uczestnictwa oraz uprawnieniach wynikających z udziału w PPK;
- 3) informowanie podmiotów zatrudniających, na ich wniosek, o obowiązkach i uprawnieniach wynikających z funkcjonowania PPK;
- 4) informowanie uczestników PPK oraz osób uprawnionych, na ich wniosek, o wartości środków zgromadzonych w PPK;
- 5) prezentowanie ofert instytucji finansowych, w tym warunków umów o zarządzanie PPK i umów o prowadzenie PPK, statutów (regulaminów), kluczowych informacji dla inwestorów lub innych materiałów informacyjnych dotyczących działalności towarzystw funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczych towarzystw emerytalnych lub zakładów ubezpieczeń w zakresie PPK;
- 6) upowszechnianie wiedzy o funkcjonowaniu PPK, w tym organizowanie szkoleń i konferencji na temat PPK.

4. Tryb i sposób prezentacji ofert oraz innych dokumentów instytucji finansowych, o których mowa w ust. 3 pkt 5 oraz sposób i tryb udzielania informacji osobom i podmiotom, o których mowa w ust. 3 pkt 2 i 3, określa regulamin portalu PPK, z uwzględnieniem art. 78.

5. Regulamin, o którym mowa w ust. 4, jest nadawany przez PFR i publikowany w portalu PPK.

Art. 78. 1. Prezentacja w portalu PPK ofert instytucji finansowych, o których mowa w art. 77 ust. 3 pkt 5, jest dokonywana z zapewnieniem równego dla każdej instytucji finansowej czasu wyświetlania ofert oraz logotypu poszczególnych instytucji finansowych na głównej stronie portalu PPK, zarówno w zakresie długości czasu wyświetlania, jak i liczby wyświetleń w ciągu danego dnia.

2. Kolejność wyświetlania w portalu PPK ofert instytucji finansowych, o których mowa w art. 77 ust. 3 pkt 5, następuje losowo, a zmiana kolejności wyświetlania tych ofert następuje każdego dnia.

Art. 79. 1. Towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń wnosi na rzecz operatora portalu opłatę za utworzenie i prowadzenie portalu PPK, zwaną dalej „opłatą wstępną” oraz opłatę za udział w portalu PPK, zwaną dalej „opłatą roczną”. Operator portalu, uwzględniając wszystkie koszty funkcjonowania portalu PPK, w tym koszt kapitału, który został zainwestowany przez PFR w portal PPK, nie może osiągać zysku z tytułu wniesionej na jego rzecz opłaty wstępnej i opłaty rocznej.

2. Opłata wstępna wnoszona jest w terminie 7 dni od dnia poinformowania towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń o umieszczeniu w ewidencji PPK.

3. Opłata roczna wnoszona jest w terminie do 31 marca roku następującego po roku, za który opłata jest należna.

4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wysokość opłaty wstępnej, kierując się potrzebą zapewnienia pokrycia kosztów utworzenia portalu PPK oraz mając na względzie, aby opłata ta nie była wyższa niż 750 000 zł w odniesieniu do jednego towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń;
- 2) wysokość opłaty rocznej, kierując się potrzebą zapewnienia pokrycia kosztów funkcjonowania portalu PPK, oraz mając na względzie, aby opłata ta nie była wyższa niż 0,075% aktywów zgromadzonych w PPK zarządzanych przez instytucję finansową zarządzaną przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń umieszczone w ewidencji PPK, których

wartość ustalana jest na ostatni dzień wyceny w roku kalendarzowym, za który opłata jest należna.

Rozdział 12

Podział środków w przypadku rozvodu lub unieważnienia małżeństwa

Art. 80. 1. Jeżeli małżeństwo uczestnika PPK uległo rozwiązaniu przez rozwód lub zostało unieważnione, środki zgromadzone w PPK, przypadające byłemu małżonkowi w wyniku podziału majątku wspólnego małżonków, są przekazywane w formie wypłaty transferowej na rachunek PPK byłego małżonka, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W przypadku gdy były małżonek uczestnika PPK nie jest stroną umowy o prowadzenie PPK, środki zgromadzone w PPK, przypadające mu w wyniku podziału majątku wspólnego małżonków podlegają zwrotowi w formie pieniężnej albo są przekazywane w formie wypłaty transferowej na wskazany przez byłego małżonka rachunek terminowej lokaty oszczędnościowej lub na rachunek lokaty terminowej prowadzony w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, pod warunkiem ich wypłaty po osiągnięciu przez byłego małżonka 60 roku życia. W przypadku wypłaty tych środków przed osiągnięciem przez byłego małżonka 60 roku życia, stosuje się odpowiednio przepisy art. 83 i art. 105 ust. 1-3.

3. Zwrot następuje w terminie 3 miesięcy od dnia przedstawienia dowodu, że środki zgromadzone na rachunku PPK uczestnika PPK przypadły byłemu małżonkowi.

Art. 81. Wypłata transferowa jest dokonywana przez wybraną instytucję finansową, w której zostały zgromadzone środki w PPK przez małżonka, w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku i przedstawienia dowodu, że środki zgromadzone na rachunku PPK uczestnika PPK przypadły byłemu małżonkowi.

Art. 82. Jeżeli były małżonek uczestnika PPK jest stroną więcej niż jednej umowy o prowadzenie PPK, wypłaty transferowej dokonuje się na rachunek PPK wskazany przez tego byłego małżonka we wniosku.

Art. 83. 1. Przed dokonaniem zwrotu, o którym mowa w art. 80 ust. 2, wybrana instytucja finansowa przekazuje ze środków uczestnika PPK:

- 1) na rachunek bankowy wskazany przez ZUS, jeżeli dla byłego małżonka prowadzone jest konto ubezpieczonego, o którym mowa w art. 40 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych lub

- 2) – na rachunek bankowy wskazany przez ministra właściwego do spraw pracy w przypadku, gdy były małżonek nie posiada konta, o którym mowa w pkt 1
- kwotę odpowiadającą 30% składek finansowanych przez podmiot zatrudniający i poprzednie podmioty zatrudniające, w części przypadającej na byłego małżonka;
- 3) na rachunek bankowy wskazany przez ministra właściwego do spraw pracy, kwotę odpowiadającą sumie wpłaty powitalnej i dopłat rocznych, w części przypadającej w wyniku podziału majątku wspólnego na byłego małżonka.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku, w którym były małżonek uprawniony do dokonania zwrotu nabył prawo do emerytury.

3. Kwota, o której mowa w ust. 1:

- 1) pkt 1 stanowi dochód Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- 2) pkt 2 i 3 stanowi dochód Funduszu Pracy.

4. Informacja o kwocie, o której mowa w ust. 1 pkt 1, ewidencjonowana jest na koncie ubezpieczonego, o którym mowa w art. 40 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jako składka na ubezpieczenie emerytalne należna za miesiąc, w którym kwota ta została przekazana do ZUS.

Art. 84. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio w przypadku ustania wspólności majątkowej w czasie trwania małżeństwa uczestnika PPK albo umownego wyłączenia lub ograniczenia wspólności ustawowej między uczestnikiem PPK a jego małżonkiem.

Rozdział 13

Podział środków w przypadku śmierci uczestnika PPK

Art. 85. 1. Jeżeli w chwili śmierci uczestnik PPK pozostawał w związku małżeńskim, wybrana instytucja finansowa dokonuje wypłaty transferowej połowy środków zgromadzonych na rachunku PPK zmarłego na rachunek PPK, IKE lub PPE małżonka zmarłego uczestnika PPK, w zakresie, w jakim środki te stanowiły przedmiot małżeńskiej wspólności majątkowej.

2. Wypłata transferowa jest dokonywana w terminie 3 miesięcy od dnia przedstawienia przez małżonka zmarłego uczestnika PPK odpisu aktu zgonu oraz oświadczenia w postaci papierowej o stosunkach majątkowych istniejących między nim a jego małżonkiem, a jeżeli między małżonkami nie istnieje wspólność ustawowa – udokumentowaniu także sposobu uregulowania tych stosunków.

3. Jeżeli małżonek zmarłego uczestnika PPK jest stroną więcej niż jednej umowy o prowadzenie PPK lub uczestnikiem PPE więcej niż jednego PPE, art. 82 stosuje się odpowiednio.

4. Na wniosek małżonka zmarłego uczestnika PPK, zwrot środków zgromadzonych w PPK, przypadających temu małżonkowi następuje w formie pieniężnej. Zwrot następuje w terminie 3 miesięcy od dnia przedstawienia dowodu, że środki zgromadzone na rachunku PPK uczestnika PPK przypadły temu małżonkowi.

5. Instytucja finansowa nie ponosi odpowiedzialności za skutki niedopełnienia lub nienależytego dopełnienia obowiązku, o którym mowa w ust. 2.

Art. 86. 1. Środki zgromadzone w PPK zmarłego uczestnika PPK, które nie zostaną przekazane zgodnie z art. 85, przekazywane są osobom uprawnionym, a w przypadku ich braku wchodzi w skład spadku.

2. Środki, o których mowa w ust. 1, w zależności od wniosku osoby uprawnionej, podlegają wypłacie transferowej do PPK, IKE lub PPE tej osoby lub są zwracane w formie pieniężnej. Zwrot może dotyczyć całości lub części środków zgromadzonych w PPK.

3. Wypłata transferowa lub zwrot, o których mowa w ust. 2, dokonywane są przez wybraną instytucję finansową w terminie 3 miesięcy od dnia przedłożenia wniosku o dokonanie wypłaty transferowej lub zwrotu wraz z:

- 1) odpisem aktu zgonu uczestnika PPK i dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby uprawnionej albo
- 2) odpisem prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia oraz zgodnego oświadczenia wszystkich spadkobierców o sposobie podziału środków zgromadzonych przez uczestnika PPK lub prawomocnego postanowienia sądu o dziale spadku oraz dokumentów stwierdzających tożsamość spadkobierców

– chyba że osoba uprawniona zażąda dokonania wypłaty transferowej lub zwrotu w terminie późniejszym.

Rozdział 14

Łączenie i likwidacja funduszu inwestycyjnego lub funduszu emerytalnego, w którym lokowane są środki gromadzone w PPK oraz przejęcie zarządzania takimi funduszami

Art. 87. 1. W przypadku otwarcia likwidacji funduszu inwestycyjnego, funduszu emerytalnego lub subfunduszu, w którym lokowane są środki gromadzone w PPK, wybrana

instytucja finansowa powiadamia podmiot zatrudniający o otwarciu likwidacji. Powiadomienie powinno zawierać informację o firmie i siedzibie likwidatora funduszu inwestycyjnego lub subfunduszu lub informację o firmie i siedzibie likwidatora funduszu emerytalnego.

2. Środki pieniężne przyznane uczestnikowi PPK w postępowaniu likwidacyjnym przekazywane są przez likwidatora na inny wskazany przez uczestnika PPK rachunek PPK prowadzony na rzecz tego uczestnika PPK.

Art. 88. 1. Fundusze zdefiniowanej daty będące funduszami inwestycyjnymi mogą łączyć się jedynie z innymi funduszami zdefiniowanej daty będącymi funduszami inwestycyjnymi.

2. Subfundusze wydzielone w funduszach zdefiniowanej daty będącymi funduszami inwestycyjnymi mogą łączyć się wyłącznie z:

- 1) funduszem zdefiniowanej daty będącym funduszem inwestycyjnym, którego organem jest to samo towarzystwo funduszy inwestycyjnych, albo
- 2) subfunduszem wydzielonym w funduszu zdefiniowanej daty będącym funduszem inwestycyjnym z wydzielonymi subfunduszami, którego organem jest to samo towarzystwo funduszy inwestycyjnych.

Art. 89. Przekształcenie funduszu zdefiniowanej daty będącego funduszem inwestycyjnym może polegać wyłącznie na:

- 1) przekształceniu funduszy zdefiniowanej daty w jeden specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty z wydzielonymi subfunduszami;
- 2) przekształceniu funduszu zdefiniowanej daty w nowy subfundusz istniejącego specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego z wydzielonymi subfunduszami.

Art. 90. 1. Specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty, będący funduszem zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 lub art. 39, który osiągnął swoją zdefiniowaną datę oraz którego wartość aktywów netto spadła poniżej 2.000.000 zł, w terminie 7 dni od dnia wystąpienia tego zdarzenia, ogłasza w sposób wskazany w statutach łączących się funduszy o zamiarze połączenia:

- 1) z innym specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym, będącym funduszem zdefiniowanej daty, który osiągnął swoją zdefiniowaną datę, zarządzanym przez to samo towarzystwo;
- 2) z innym subfunduszem zdefiniowanej daty, wydzielonym w specjalistycznym funduszu inwestycyjnym otwartym zarządzanym przez to samo towarzystwo.

2. Fundusz, o którym mowa w ust. 1, jest funduszem przejmowanym.

3. W przypadku, gdy nie jest możliwe połączenie, o którym mowa w ust. 1, fundusz, o którym mowa w ust. 1, nie ulega rozwiązaniu, jeżeli na wniosek towarzystwa złożony w terminie 7 dni od dnia wystąpienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 1, organ nadzoru udzieli zgody na połączenie funduszu:

- 1) z innym funduszem zdefiniowanej daty, który osiągnie swoją zdefiniowaną datę w ciągu pięciu lat, od dnia wystąpienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 1,
- 2) z innym subfunduszem zdefiniowanej daty, który osiągnie swoją zdefiniowaną datę w ciągu pięciu lat, od dnia wystąpienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 1.

4. Do połączenia, o którym mowa w ust. 1 stosuje się przepisy ustawy o funduszach inwestycyjnych o połączeniu wewnętrznym, z wyjątkiem art. 208a, art. 208b oraz art. 208c ust. 1 pkt 2 zdanie drugie.

5. Do połączenia, o którym mowa w ust. 3, stosuje się przepisy ustawy o funduszach inwestycyjnych o połączeniu wewnętrznym, z wyjątkiem art. 208b.

6. Ogłoszenie o zamiarze połączenia funduszy, o których mowa w ust. 1 albo ust. 3:

- 1) wskazuje fundusz przejmujący i fundusz przejmowany;
- 2) wskazuje dzień, od którego wpłaty do funduszu przejmowanego, zlecenia zbycia lub odkupienia jednostek uczestnictwa funduszu przejmowanego oraz wnioski o wypłatę, wypłatę transferową lub zwrot środków zgromadzonych w funduszu przejmowanym będą uważane za wpłaty do funduszu przejmującego, zlecenia odkupienia jednostek uczestnictwa funduszu przejmującego oraz wnioski o wypłatę, wypłatę transferową lub zwrot środków zgromadzonych w funduszu przejmującym.

7. Wpłaty do funduszu przejmowanego, zlecenia zbycia lub odkupienia jednostek uczestnictwa przejmowanego oraz wnioski o wypłatę, wypłatę transferową lub zwrot środków zgromadzonych w funduszu przejmowanym, które wpłynęły po dniu wskazanym w ogłoszeniu, o którym mowa w ust. 6 pkt 2, uważa się za wpłaty do funduszu przejmującego, zlecenia odkupienia jednostek uczestnictwa przejmującego oraz wnioski o wypłatę, wypłatę transferową lub zwrot środków zgromadzonych w funduszu przejmującym oraz realizuje się je w pierwszym dniu wyceny funduszu przejmującego po dniu połączenia.

8. Fundusz przejmujący, w terminie 6 miesięcy od dnia, o którym mowa w art. 208e ustawy o funduszach inwestycyjnych, dostosowuje stan swoich aktywów także do wymagań określonych w ustawie oraz aktach wykonawczych do ustawy.

9. Jeżeli połączenie funduszu, o którym mowa w ust. 1, nie będzie możliwe ze względu na:

- 1) nieosiągnięcie swojej zdefiniowanej daty przez żaden inny specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty, będący funduszem zdefiniowanej daty, zarządzany przez towarzystwo lub przez subfundusz zdefiniowanej daty, wydzielony w specjalistycznym funduszu inwestycyjnym otwartym zarządzanym przez towarzystwo;
- 2) nieosiągnięcie swojej zdefiniowanej daty w ciągu pięciu lat, od dnia wystąpienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 1, przez żaden inny specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty, będący funduszem zdefiniowanej daty, zarządzany przez towarzystwo lub przez subfundusz zdefiniowanej daty, wydzielony w specjalistycznym funduszu inwestycyjnym otwartym zarządzanym przez towarzystwo

- otwarcie likwidacji funduszu następuje z dniem wystąpienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 1.

10. Jeżeli połączenie funduszu, o którym mowa w ust. 1, nie będzie możliwe ze względu na odmowę udzielenia zgody przez organ nadzoru na połączenie, o której mowa w ust. 3, otwarcie likwidacji funduszu następuje z dniem, w którym decyzja organ nadzoru o odmowie zgody na połączenie funduszy stała się ostateczna.

Art. 91. 1. Dobrowolny fundusz emerytalny, będący funduszem zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38, który osiągnął swoją zdefiniowaną datę oraz którego wartość aktywów netto spadła poniżej 2.000.000 zł, w terminie 7 dni od dnia wystąpienia tego zdarzenia, ogłasza w sposób wskazany w statutach łączących się funduszy o zamiarze połączenia z innym dobrowolnym funduszem emerytalnym, będącym funduszem zdefiniowanej daty, który osiągnął swoją zdefiniowaną datę, zarządzanym przez to samo towarzystwo.

2. Pracowniczy fundusz emerytalny, będący funduszem zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38, który osiągnął swoją zdefiniowaną datę oraz którego wartość aktywów netto spadła poniżej 2.000.000 zł, w terminie 7 dni od dnia wystąpienia tego zdarzenia ogłasza w sposób wskazany w statutach łączących się funduszy o zamiarze połączenia z innym pracowniczym funduszem emerytalnym, będącym funduszem zdefiniowanej daty, który osiągnął swoją zdefiniowaną datę, zarządzanym przez to samo towarzystwo.

3. Fundusz, o którym mowa w ust. 1 lub 2, jest funduszem przejmowanym.

4. W przypadku, gdy nie jest możliwe połączenie, o którym mowa w ust. 1, fundusz, o którym mowa w ust. 1, na wniosek towarzystwa złożony w terminie 7 dni od dnia wystąpienia

zdarzenia, o którym mowa w ust. 1, organ nadzoru może udzielić zgody na połączenie funduszu z innym dobrowolnym funduszem emerytalnym będącym funduszem zdefiniowanej daty, który osiągnie swoją zdefiniowaną datę w ciągu pięciu lat, od dnia wystąpienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 1

5. W przypadku, gdy nie jest możliwe połączenie, o którym mowa w ust. 2, fundusz, o którym mowa w ust. 2, na wniosek towarzystwa złożony w terminie 7 dni od dnia wystąpienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 2, organ nadzoru może udzielić zgody na połączenie funduszu z innym pracowniczym funduszem emerytalnym będącym funduszem zdefiniowanej daty, który osiągnie swoją zdefiniowaną datę w ciągu pięciu lat, od dnia wystąpienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 1.

6. Do połączenia, o którym mowa w ust. 1 i 2, stosuje się przepisy rozdziału 5a ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych o połączeniu funduszy będących funduszami zdefiniowanej daty, z wyjątkiem art. 78a oraz art. 78c ust. 1 pkt 2 zdanie drugie.

7. Do połączenia, o którym mowa w ust. 3 i 4, stosuje się przepisy rozdziału 5a ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych o połączeniu funduszy będących funduszami zdefiniowanej daty.

8. Jeżeli połączenie funduszu, o którym mowa w ust. 1, nie będzie możliwe ze względu na:

- 1) nieosiągnięcie swojej zdefiniowanej daty przez żaden inny dobrowolny fundusz emerytalny będący funduszem zdefiniowanej daty, zarządzany przez towarzystwo, w przypadku, o którym mowa w ust. 1,
- 2) nieosiągnięcie swojej zdefiniowanej daty przez żaden inny pracowniczy fundusz emerytalny będący funduszem zdefiniowanej daty, zarządzany przez towarzystwo, w przypadku, o którym mowa w ust. 2,
- 3) nieosiągnięcie swojej zdefiniowanej daty w ciągu pięciu lat, od dnia wystąpienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 1, przez żaden inny dobrowolny fundusz emerytalny będący funduszem zdefiniowanej daty, zarządzany przez towarzystwo, w przypadku, o którym mowa w ust. 1,
- 4) nieosiągnięcie swojej zdefiniowanej daty w ciągu pięciu lat, od dnia wystąpienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 1, przez żaden inny pracowniczy fundusz emerytalny będący funduszem zdefiniowanej daty, zarządzany przez towarzystwo, w przypadku, o którym mowa w ust. 2

- otwarcie likwidacji funduszu następuje z dniem wystąpienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 1.

9. Jeżeli połączenie funduszu, o którym mowa w ust. 1, nie będzie możliwe ze względu na odmowę udzielenia zgody przez organ nadzoru na połączenie, o której mowa w ust. 4 lub 5, otwarcie likwidacji funduszu następuje z dniem, w którym decyzja organu nadzoru o odmowie zgody na połączenie funduszy stała się ostateczna.

Art. 92. Umowa o przejęcie zarządzania funduszem zdefiniowanej daty, prowadzenia jego spraw oraz reprezentowania funduszu w stosunkach z osobami trzecimi może być zawarta przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń będące organem tego funduszu wyłącznie odpowiednio z innym towarzystwem funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczym towarzystwem emerytalnym lub zakładem ubezpieczeń.

Art. 93. W zakresie nieuregulowanym w niniejszym rozdziale, do przejęcia zarządzania funduszem inwestycyjnym lub funduszem emerytalnym, w którym lokowane są środki gromadzone w PPK, likwidacji oraz przekształcenia takiego funduszu, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o funduszach inwestycyjnych lub ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

Rozdział 15

Rozporządzanie środkami zgromadzonymi w PPK, wypłata, wypłata transferowa i zwrot

Art. 94. Uczestnik PPK może rozporządzać środkami zgromadzonymi w PPK jedynie na zasadach określonych w przepisach niniejszego rozdziału, z zastrzeżeniem art. 21.

Art. 95. Środki zgromadzone w PPK nie podlegają egzekucji sądowej i administracyjnej. Ograniczenia te nie mają zastosowania do egzekucji mającej na celu zaspokojenie roszczeń alimentacyjnych, w tym należności budżetu państwa powstałych z tytułu świadczeń wypłaconych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów.

Art. 96. W przypadku, gdy uczestnik PPK zrezygnował z oszczędzania w PPK, albo ustało zatrudnienie uczestnika PPK w podmiocie zatrudniającym, który w jego imieniu i na jego rzecz zawarł umowę o prowadzenie PPK, środki pozostają na rachunku PPK uczestnika PPK do czasu wypłaty, wypłaty transferowej lub zwrotu.

Art. 97. 1. Wypłata środków zgromadzonych w PPK następuje wyłącznie na złożony wybranej instytucji finansowej wniosek:

- 1) uczestnika PPK po osiągnięciu przez niego 60 roku życia;
- 2) uczestnika PPK, zgodnie z art. 98, art. 100 lub art.101;
- 3) osoby uprawnionej.

2. O złożeniu wniosku, o którym mowa w ust. 1, wybrana instytucja finansowa, informuje, nie później niż w terminie 3 dni roboczych od jego złożenia, podmiot zatrudniający.

3. W przypadku rozpoczęcia wypłat środków zgromadzonych w PPK po osiągnięciu przez uczestnika PPK 60 roku życia, wpłaty na PPK nie są dokonywane i dopłaty roczne nie są przekazywane.

Art. 98. 1. Na podstawie umowy zawartej z wybraną instytucją finansową, uczestnik PPK może jednorazowo dokonać wypłaty do 100% wartości środków zgromadzonych w PPK, z obowiązkiem ich zwrotu w wartości nominalnej, w celu pokrycia wkładu własnego w związku z zaciągnięciem przez uczestnika PPK kredytu udzielonego na sfinansowanie inwestycji polegającej na:

- 1) budowie budynku mieszkalnego;
- 2) nabyciu:
 - a) prawa własności domu jednorodzinnego lub prawa odrębnej własności lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym,
 - b) spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego,
 - c) prawa odrębnej własności lokalu mieszkalnego w spółdzielni mieszkaniowej,
 - d) prawa własności nieruchomości gruntowej lub jej części,
 - e) udziału we współwłasności budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość.

2. Wniosek o zawarcie umowy, o której mowa w ust. 1, uczestnik PPK składa bezpośrednio wybranej instytucji finansowej.

3. Wpłaty, o której mowa w ust. 1, dokonuje się:

- 1) w przypadku, o którym w ust. 1 pkt 1 – na rachunek bankowy uczestnika PPK lub rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej uczestnika PPK wskazany we wniosku;

2) w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 – na rachunek bankowy zbywcy praw lub rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej zbywcy praw, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

4. Umowa, o której mowa w ust. 1, określa:

- 1) oznaczenie inwestycji, która ma być sfinansowana z kredytu, o którym mowa w ust. 1;
- 2) zasady i terminy wypłaty;
- 3) zasady i terminy zwrotu wypłaconych środków, przy czym termin zwrotu:
 - a) nie może rozpocząć się później niż 5 lat od dnia wypłaty środków,
 - b) nie może trwać dłużej niż 15 lat od dnia wypłaty środków.

5. Uczestnik PPK, który zawarł umowę, o której mowa w ust. 1, nie może zawrzeć kolejnej takiej umowy:

- 1) z tą samą instytucją finansową;
- 2) z inną instytucją finansową, chyba że umowa ma być zawarta w celu pokrycia wkładu własnego w związku z zaciągnięciem przez uczestnika PPK kredytu udzielonego na sfinansowanie tej samej inwestycji.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 5 pkt 2, uczestnik PPK we wniosku o zawarcie umowy, składa, pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, oświadczenie, że umowa ta zostaje zawarta w celu pokrycia wkładu własnego w związku z zaciągnięciem przez uczestnika PPK kredytu udzielonego na sfinansowanie tej samej inwestycji, w związku z którą zawarł wcześniej umowy z innymi instytucjami finansowymi.

7. Przepisów ust. 1-6 nie stosuje się, jeżeli uczestnik PPK w dniu złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 2, ma ukończone 45 lat.

Art. 99. 1. W przypadku, o którym mowa w art. 97 ust. 1 pkt 1:

- 1) 25% środków zgromadzonych na rachunku PPK uczestnika PPK wypłacanych jest jednorazowo, chyba że uczestnik PPK złoży wniosek o wypłatę tej części środków w ratach na zasadach określonych w pkt 2;
- 2) 75% środków zgromadzonych na rachunku PPK uczestnika PPK wypłacanych jest w co najmniej 120 ratach miesięcznych, chyba że uczestnik PPK, po otrzymaniu informacji o treści art. 30a ust. 1 pkt 11b ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 200, z późn. zm.⁷⁾) i o wynikającej z niej

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 317, 650, 685, 858, 912, 1076 i 1162.

konieczności uiszczenia zryczałtowanego podatku dochodowego, złoży wniosek o wypłatę w mniejszej liczbie rat.

2. Jeżeli wysokość pierwszej raty, wyliczona przez podzielenie łącznej wartości wszystkich jednostek uczestnictwa lub jednostek rozrachunkowych zapisanych na rachunku PPK uczestnika PPK w dniu złożenia wniosku przez 120, a jeżeli uczestnik PPK złożył wniosek o wypłatę w mniejszej liczbie rat - przez liczbę odpowiadającą liczbie rat wskazanych we wniosku, jest mniejsza niż 50 zł, środki zapisane na rachunku PPK uczestnika PPK wypłaca się jednorazowo.

3. Wysokość kolejnych rat odpowiada kwocie wynikającej z odkupienia jednostek uczestnictwa lub umorzenia jednostek rozrachunkowych będących ilorzem liczby jednostek uczestnictwa lub jednostek rozrachunkowych zapisanych na rachunku PPK uczestnika PPK na koniec miesiąca poprzedzającego miesiąc wypłaty i liczby miesięcy pozostałych do miesiąca, w którym ma nastąpić płatność ostatniej raty zgodnie z wnioskiem uczestnika.

4. Uczestnik PPK może zmienić zadeklarowaną liczbę rat.

5. Jeżeli na podstawie zadeklarowanej liczby rat wypłata środków ma trwać co najmniej 10 lat, uczestnik PPK nie może zmienić zadeklarowanej liczby rat w ten sposób, że po zmianie zadeklarowanej liczby rat wypłata ratalna środków będzie trwała krócej niż 10 lat.

6. Jeżeli wysokość pierwszej raty po zmianie, dokonanej w trybie ust. 4, wyliczona przez podzielenie łącznej wartości wszystkich jednostek uczestnictwa lub jednostek rozrachunkowych zapisanych na rachunku PPK uczestnika PPK w dniu złożenia wniosku przez liczbę odpowiadającą nowej liczbie rat, wynikających z wniosku uczestnika PPK, jest mniejsza niż 50 zł, zmiana zadeklarowanej liczby rat jest niedopuszczalna.

7. Jeżeli uczestnik PPK zawarł z zakładem ubezpieczeń umowę, na podstawie której po osiągnięciu przez niego 60 roku życia nabyte prawo do świadczenia okresowego lub dożywotniego, może dokonać wypłaty transferowej zgromadzonych w PPK środków do tego zakładu ubezpieczeń.

Art. 100. 1. Uczestnik PPK, po osiągnięciu przez niego 60 roku życia, może wnioskować o wypłatę środków zgromadzonych w PPK w formie świadczenia małżeńskiego.

2. Uczestnik PPK może złożyć wybranej instytucji finansowej wniosek o wypłatę świadczenia małżeńskiego, jeżeli jego małżonek, na rzecz którego umowę o prowadzenie PPK zawarto z tą samą wybraną instytucją finansową, również osiągnął 60 rok życia i małżonkowie wspólnie oświadczą, że chcą skorzystać z wypłaty w formie świadczenia małżeńskiego.

3. W razie złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, wybrana instytucja finansowa otwiera wspólny rachunek dla małżonków, zwany dalej „rachunkiem małżeńskim”.

4. Świadczenie małżeńskie jest wypłacane w co najmniej 120 ratach.

5. Wysokość raty świadczenia małżeńskiego odpowiada łącznej kwocie wynikającej z odkupienia jednostek uczestnictwa lub umorzenia jednostek rozrachunkowych będących ilorazem liczby jednostek uczestnictwa lub jednostek rozrachunkowych zapisanych na rachunku małżeńskim na koniec miesiąca poprzedzającego miesiąc wypłaty i liczby miesięcy pozostałych do miesiąca, w którym ma zostać wypłacona ostatnia rata, zgodnie z wnioskiem małżonków.

5. Świadczenie małżeńskie wypłaca się małżonkom wspólnie, do wyczerpania środków zgromadzonych na rachunku małżeńskim.

6. W przypadku śmierci jednego z małżonków, świadczenie małżeńskie wypłaca się drugiemu małżonkowi w dotychczasowej wysokości, do wyczerpania środków zapisanych na rachunku małżeńskim. Do środków zapisanych na rachunku małżeńskim po śmierci drugiego z małżonków stosuje się przepisy rozdziału 13.

Art. 101. 1. Uczestnik PPK może wnioskować o wypłatę 25% środków w przypadku poważnego zachorowania uczestnika PPK, małżonka uczestnika PPK lub dziecka uczestnika PPK.

2. Wniosek o wypłatę, o której mowa w ust. 1, uczestnik PPK składa wybranej instytucji finansowej. Do wniosku o wypłatę załącza się orzeczenie, o którym mowa w art. 2 pkt 21 lit a-c, lub zaświadczenie lekarza medycyny potwierdzające diagnozę wystąpienia poważnego zachorowania, o którym w art. 2 pkt 21 lit. d-e.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wypłata może być, w zależności od wniosku uczestnika PPK, dokonywana jednorazowo albo w ratach. Wypłata jednorazowa, a w przypadku wypłaty w ratach pierwsza rata, dokonywane są w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia złożenia przez uczestnika PPK wniosku o dokonanie wypłaty, o którym mowa w ust. 2.

Art. 102. 1. Wypłata transferowa jest dokonywana:

- 1) na inny rachunek PPK;
- 2) na rachunek terminowej lokaty oszczędnościowej uczestnika PPK, po osiągnięciu przez niego 60 roku życia;
- 3) na rachunek lokaty terminowej uczestnika PPK prowadzony w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, po osiągnięciu przez niego 60 roku życia;

- 4) na IKE małżonka zmarłego uczestnika PPK lub IKE osoby uprawnionej;
- 5) na rachunek w PPE prowadzony dla małżonka zmarłego uczestnika PPK lub osoby uprawnionej;
- 6) do zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność określoną w dziale I załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

2. Wypłata transferowa jest dokonywana na podstawie dyspozycji podmiotu zatrudniającego w przypadku, o którym mowa w art. 12 ust. 1, uczestnika PPK, byłego małżonka uczestnika PPK, małżonka zmarłego uczestnika PPK albo osoby uprawnionej, po okazaniu potwierdzenia uczestnictwa w innym PPK, IKE lub PPE, zawarcia umowy o prowadzenie rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej lub umowy o prowadzenie rachunku lokaty terminowej albo zawarcia umowy, o której mowa w art. 97 ust. 7.

3. Wypłaty transferowej, o której mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, można dokonać, gdy w umowie o prowadzenie rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej lub umowie o prowadzenie lokaty terminowej, na który ma nastąpić wypłata transferowa, przewidziano możliwość dysponowania środkami przekazanymi z PPK jedynie w formie wypłaty ratalnej przez co najmniej 120 miesięcy i wyłączono możliwość dysponowania tymi środkami w inny sposób.

4. Z wyłączeniem przypadków, o których mowa w art. 81 i art. 85 ust. 2, wypłata transferowa następuje w terminie nie dłuższym niż 14 dni od dnia:

- 1) złożenia dyspozycji wypłaty transferowej przez uczestnika PPK albo,
 - 2) przedstawienia przez osoby uprawnione dokumentów uprawniających do zrealizowania wypłaty transferowej
- pod warunkiem, że nie zachodzą przesłanki do zawieszenia odkupywania jednostek uczestnictwa określone w przepisach dotyczących funduszy inwestycyjnych.

Art. 103. Wypłata oraz wypłata transferowa środków zgromadzonych w PPK są dokonywane w formie pieniężnej.

Art. 104. 1. Przed dokonaniem wypłaty transferowej wybrana instytucja finansowa sporządza w postaci elektronicznej pozwalającej na utrwalenie jej na trwałym nośniku informację dotyczącą uczestnika PPK, który złożył dyspozycję wypłaty transferowej.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) numer PPK w ewidencji PPK;
- 2) dane identyfikujące uczestnika PPK;

- 3) dane identyfikujące podmiot zatrudniający: nazwę, NIP, adres siedziby i adres do korespondencji bądź adres zamieszkania i adres wykonywania działalności gospodarczej;
- 4) dane identyfikujące fundusz inwestycyjny, fundusz emerytalny i subfundusz, w którym lokowane są środki w PPK: nazwę, NIP, adres siedziby i adres do korespondencji;
- 5) wysokość i daty wpłat w ciągu każdego roku kalendarzowego z podziałem na wpłaty z tytułu wpłat podstawowych i wpłat dodatkowych finansowanych przez podmiot zatrudniający i uczestnika PPK;
- 6) wysokość i daty wypłat transferowych przyjętych przez instytucję finansową, która sporządza informację oraz dane identyfikujące fundusze inwestycyjne, fundusz emerytalny i subfundusze dokonujące tych wypłat transferowych;
- 7) wysokość i datę dokonywanej wypłaty transferowej oraz dane identyfikujące fundusz inwestycyjny, fundusz emerytalny i subfundusz, do którego dokonywana jest wypłata transferowa;
- 8) informację o potwierdzeniu uczestnictwa lub zawarciu umowy, o której mowa w art. 100 ust. 2, oraz wartości środków niezwróconych do dnia wypłaty transferowej.

3. Wybrana instytucja finansowa w przypadku dokonywania wypłaty transferowej wraz z dokonaniem wypłaty transferowej przekazuje uczestnikowi PPK i towarzystwu funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczemu towarzystwu emerytalnemu lub zakładowi ubezpieczeń zarządzającemu funduszem inwestycyjnym lub funduszem emerytalnym, do którego dokonywana jest wypłata transferowa albo podmiotowi, z którym została zawarta umowa o prowadzenie rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej, o której mowa w art. 49 ust. 1 pkt 3 ustawy – Prawo bankowe, lub rachunek lokaty terminowej prowadzony w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, informację, o której mowa w ust. 1, oraz informacje od wszystkich poprzednich wybranych instytucji finansowych.

4. W przypadku dokonywania wypłaty wybrana instytucja finansowa przekazuje uczestnikowi PPK informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 1–6 oraz informację o wysokości wypłaty, a w przypadku wypłaty ratalnej – informację o liczbie i wysokości rat.

5. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych określi w drodze rozporządzenia sposób sporządzania informacji, o której mowa w ust. 1, oraz tryb jej przekazywania, mając na względzie konieczność zapewnienia sprawnego przekazywania informacji.

Art. 105. 1. Zwrot następuje w formie pieniężnej, w terminach określonych w statucie funduszu inwestycyjnego, statucie funduszu emerytalnego lub regulaminie ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego.

2. W przypadku zwrotu, instytucja finansowa przekazuje ze środków uczestnika PPK:

- 1) na rachunek bankowy wskazany przez ZUS, kwotę odpowiadającą środkom z 30% wpłat finansowanych przez podmiot zatrudniający;
- 2) na rachunek bankowy lub rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej wskazany przez uczestnika PPK lub byłego małżonka uczestnika PPK, kwotę odpowiadającą środkom z 70% wpłat finansowanych przez podmiot zatrudniający, po uprzednim pomniejszeniu o należną kwotę podatku dochodowego od osób fizycznych, która zgodnie z odrębnymi przepisami przekazywana jest na rachunek właściwego urzędu skarbowego;
- 3) na rachunek bankowy lub rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej wskazany przez uczestnika PPK lub byłego małżonka uczestnika PPK, kwotę odpowiadającą środkom z wpłat finansowanym przez osobę zatrudnioną, po uprzednim pomniejszeniu o należną kwotę podatku dochodowego od osób fizycznych, która zgodnie z odrębnymi przepisami przekazywana jest na rachunek właściwego urzędu skarbowego;
- 4) na rachunek bankowy wskazany przez ministra właściwego do spraw pracy, kwotę odpowiadającą sumie wpłaty powitalnej i dopłat rocznych.

3. Kwota, o której mowa w ust. 2:

- 1) pkt 1 stanowi przychód Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
- 2) pkt 4 stanowi przychód Funduszu Pracy.

4. Informacja o kwocie, o której mowa w ust. 2 pkt 1, ewidencjonowana jest na koncie ubezpieczonego, o którym mowa w art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, jako składka na ubezpieczenie emerytalne należna za miesiąc, w którym kwota ta została przekazana do ZUS.

5. Instytucja finansowa przekazuje do ewidencji PPK, o której mowa w rozdziale 10, informacje o dokonanych zwrotach ze wskazaniem kwoty zwrotu w podziale na zwrot z wpłat osoby zatrudnionej, podmiotu zatrudniającego oraz wpłaty powitalnej i dopłat rocznych.

6. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy zakres danych, w tym w szczególności dotyczących instytucji finansowej i uczestnika PPK, podawanych przez instytucję finansową na dokumencie płatniczym, za pomocą którego przekazywana jest kwota, o której mowa w ust. 2 pkt 1 oraz w art. 83 ust. 1 pkt 1;
- 2) sposób i tryb przeliczenia kwoty, o której mowa w ust. 2 pkt 1 oraz w art. 83 ust. 1 pkt 1 na podstawie wymiaru świadczenia

- uwzględniając konieczność zapewnienia prawidłowego zewidencjonowania danych na koncie ubezpieczonego.

Rozdział 16

Przepisy karne

Art. 106. Kto, jako podmiot zatrudniający albo osoba obowiązana do działania w imieniu podmiotu zatrudniającego nie dopełnia obowiązku zawarcia umowy o zarządzanie PPK w przewidzianym przepisami terminie, podlega karze grzywny w wysokości do 1,5% funduszu wynagrodzeń u danego podmiotu zatrudniającego w roku obrotowym poprzedzającym popełnienie czynu zabronionego.

Art. 107. Kto, jako podmiot zatrudniający albo osoba obowiązana do działania w imieniu podmiotu zatrudniającego:

- 1) nie dopełnia obowiązku zawarcia w imieniu i na rzecz osoby zatrudnionej umowy o prowadzenie PPK w przewidzianym terminie;
- 2) nie dopełnia obowiązku dokonywania wpłat do PPK w przewidzianym przepisami terminie;
- 3) nie zgłasza wymaganych ustawą danych lub zgłasza nieprawdziwe dane albo udziela w tych sprawach nieprawdziwych wyjaśnień lub odmawia ich udzielenia;
- 4) nie prowadzi dokumentacji związanej z obliczaniem wpłat do PPK
– podlega karze grzywny w wysokości od 1 000 zł do 1 000 000 zł.

Art. 108. Kto, jako podmiot zatrudniający albo osoba upoważniona do działania w imieniu podmiotu zatrudniającego lub działająca z inicjatywy tego podmiotu, nakłania uczestnika PPK do rezygnacji z oszczędzania w PPK, podlega karze grzywny w wysokości do 1,5% funduszu wynagrodzeń u danego podmiotu zatrudniającego w roku obrotowym poprzedzającym popełnienie czynu zabronionego.

Art. 109. 1. Kto, nie będąc do tego uprawnionym, używa do określenia prowadzonej działalności lub reklamy określeń „pracowniczy plan kapitałowy” lub skrótu „PPK”, podlega grzywnie do 1 000 000 zł lub karze pozbawienia wolności do lat 3.

2. Tej samej karze podlega, kto dopuszcza się czynu określonego w ust. 1, działając w imieniu lub interesie innej osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej.

Art. 110. 1. Kto, wbrew zakazowi przewidzianemu w art. 46 ust. 1, wypłaca wynagrodzenie podmiotowi prowadzącemu działalność akwizycyjną na rzecz instytucji finansowej za nakłanianie jakiegokolwiek podmiotu zatrudniającego, aby zawarł z tą instytucją finansową umowę o zarządzanie PPK, podlega grzywnie do 1 000 000 zł.

2. Tej samej karze podlega, kto, wbrew zakazowi przewidzianemu w art. 46 ust. 2, oferuje dodatkowe korzyści materialne z tytułu zawarcia lub niewypowiedzenia umowy o zarządzanie PPK lub umowy o prowadzenie PPK.

Art. 111. Orzekanie w sprawach o czyny, o których mowa w art. 106-108 i art. 110, następuje na zasadach i w trybie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2018 r. poz. 475).

Rozdział 17

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 112. W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 108, 138 i 305):

1) w art. 87 w § 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Z wynagrodzenia za pracę – po odliczeniu składek na ubezpieczenia społeczne, zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz wpłat dokonywanych do pracowniczego planu kapitałowego, jeżeli pracownik nie zrezygnował z ich dokonywania – podlegają potrąceniu tylko następujące należności:”;

2) w art. 87¹ w § 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów, przysługującego pracownikom zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy, po odliczeniu składek na ubezpieczenia społeczne, zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz wpłat dokonywanych do pracowniczego planu kapitałowego, jeżeli pracownik nie zrezygnował z ich dokonywania - przy

potrącaniu sum egzekwowanych na mocy tytułów wykonawczych na pokrycie należności innych niż świadczenia alimentacyjne.”.

Art. 113. W ustawie z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2018 r. poz. 644) w art. 3 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) nabycie w drodze dziedziczenia środków z pracowniczego planu kapitałowego, o którym mowa w ustawie z dnia 2018 r o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. ...);”.

Art. 114. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 200 i 317) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5a w pkt 41 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 42 w brzmieniu:

„42) ustawie o pracowniczych planach kapitałowych – oznacza to ustawę z dnia ... 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. ...);;

2) w art. 21 w ust. 1:

a) po pkt 47e dodaje się pkt 47f-47g w brzmieniu:

„47f) kwoty dopłat rocznych i wpłat powitalnych do pracowniczych planów kapitałowych przyznawane na zasadach określonych w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych;

47g) kwoty otrzymane tytułem zwrotu na zasadach określonych w art. 85 ust. 4 i art. 86 ust. 2 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych;”;

b) po pkt 58b dodaje się pkt 58c w brzmieniu:

„58c) dochody z tytułu uczestnictwa w pracowniczym planie kapitałowym, w rozumieniu ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, w związku z:

a) gromadzeniem środków na rachunku w pracowniczym planie kapitałowym przez uczestnika pracowniczego planu kapitałowego,

b) wypłatą środków zgromadzonych w pracowniczym planie kapitałowym, w przypadkach określonych w art. 97 ust. 1 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, z zastrzeżeniem art. 30a ust. 1 pkt 11a i 11b,

c) wypłatą transferową środków zgromadzonych w pracowniczym planie kapitałowym;”;

3) w art. 22:

a) po ust. 1b dodaje się ust. 1ba w brzmieniu:

„1ba. Kosztami uzyskania przychodów są również wydatki poniesione przez podmiot zatrudniający na zapewnienie prawidłowej realizacji obowiązków

wynikających z przepisów ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, z zastrzeżeniem ust. 6bc.”,

b) ust. 6ba otrzymuje brzmienie:

„6ba. Należności z tytułów, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 6, oraz zasiłki pieniężne z ubezpieczenia społecznego wypłacane przez zakład pracy, z zastrzeżeniem ust. 6bc, stanowią koszty uzyskania przychodów w miesiącu, za który są należne, pod warunkiem że zostały wypłacone lub postawione do dyspozycji w terminie wynikającym z przepisów prawa pracy, umowy lub innego stosunku prawnego łączącego strony. W przypadku uchybienia temu terminowi do należności tych stosuje się art. 23 ust. 1 pkt 55.”,

c) po ust. 6bb dodaje się ust. 6bc w brzmieniu:

„6bc. Wpłaty dokonywane do pracowniczych planów kapitałowych, o których mowa w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych, w części finansowanej przez podmiot zatrudniający, z zastrzeżeniem art. 23 ust. 1 pkt 37a, stanowią koszty uzyskania przychodów w miesiącu, za który są one należne, pod warunkiem że zostaną odprowadzone w terminie wynikającym z przepisów tej ustawy. W przypadku uchybienia temu terminowi do wpłat tych stosuje się art. 23 ust. 1 pkt 55aa.”;

4) w art. 23 w ust. 1:

a) po pkt 37 dodaje się pkt 37a w brzmieniu:

„37a) wpłat dokonywanych do pracowniczych planów kapitałowych – od nagród i premii wypłaconych z dochodu po opodatkowaniu podatkiem dochodowym;”;

b) po pkt 55a dodaje się pkt 55aa w brzmieniu:

„55aa) niedokonanych wpłat do pracowniczego planu kapitałowego, z zastrzeżeniem pkt 37a, określonych w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych, w części finansowanej przez podmiot zatrudniający;”;

5) w art. 30a:

a) w ust. 1 po pkt 11 dodaje się pkt 11a–11d w brzmieniu:

„11a) od dochodu uczestnika pracowniczego planu kapitałowego uzyskanego w związku z wypłatą dokonaną na podstawie art. 98 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych – w zakresie, w jakim uczestnik pracowniczego planu

kapitałowego nie dokonał zwrotu wypłaconych środków w terminie wynikającym z umowy zawartej z instytucją finansową;

11b) od dochodu uczestnika pracowniczego planu kapitałowego z tytułu wypłaty środków, o których mowa w art. 99 ust. 1 pkt 2 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych – jeżeli wypłata będzie wypłacana w mniejszej ilości rat niż 120 miesięcznych rat, albo z tytułu wypłaty jednorazowej – w przypadku określonym w art. 99 ust. 2 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych;

11c) od dochodu małżonka uczestnika pracowniczego planu kapitałowego z tytułu zwrotu dokonanego na podstawie art. 80 ust. 2 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych;

11d) od dochodu uczestnika pracowniczego planu kapitałowego uzyskanego z tytułu zwrotu zgromadzonych środków dokonanego na podstawie art. 105 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych;”

b) po ust. 11 dodaje się ust. 12-15 w brzmieniu:

„12. Dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 11a stanowi kwota niedokonanego w terminie zwrotu wypłaconych środków pomniejszona o koszt nabycia odkupionych jednostek uczestnictwa lub umorzonych jednostek rozrachunkowych, przypadających na ten niedokonany zwrot. Za koszt, o którym mowa w zdaniu pierwszym uważa się sumę wpłat na nabycie odkupionych jednostek uczestnictwa lub wpłat na umorzone jednostki rozrachunkowe, z których dokonano wypłaty w trybie art. 98 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, ustaloną w takiej proporcji jaką stanowiła kwota niedokonanego zwrotu do wartości wypłaconych środków. Dochód powstaje w dniu następującym po dniu, w którym upłynął termin zwrotu wypłaconych środków określony w umowie, o której mowa w art. 98 ust. 1 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych.

13. Dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 11b stanowi kwota wypłaty z dokonanego odkupienia jednostek uczestnictwa lub umorzenia jednostek rozrachunkowych, pomniejszona o wydatki na nabycie odkupionych jednostek uczestnictwa lub wpłaty na umorzone jednostki rozrachunkowe, z których dokonano wypłaty.

14. Dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 11c stanowi kwota zwrotu z dokonanego odkupienia jednostek uczestnictwa lub umorzenia jednostek rozrachunkowych, pomniejszona o wydatki na nabycie odkupionych jednostek

uczestnictwa lub wpłaty na umorzone jednostki rozrachunkowe, z których dokonano zwrotu.

15. Dochód, o którym mowa w ust. 1 pkt 11d stanowi kwota zwrotu z dokonanego odkupienia jednostek uczestnictwa lub umorzenia jednostek rozrachunkowych, pomniejszona o wydatki na nabycie odkupionych jednostek uczestnictwa lub wpłaty na umorzone jednostki rozrachunkowe, z których dokonano zwrotu.”.

Art. 115. W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1036 i 1162) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 4a w pkt 33 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 34 w brzmieniu:
„34) ustawie o pracowniczych planach kapitałowych – oznacza to ustawę z dnia ... 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. ...).”;
- 2) w art. 15:
 - a) po ust. 1d dodaje się ust. 1da w brzmieniu:
„1da. Kosztami uzyskania przychodów są również wydatki poniesione przez podmiot zatrudniający na zapewnienie prawidłowej realizacji obowiązków wynikających z przepisów ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, z zastrzeżeniem ust. 4ga.”;
 - b) ust. 4g otrzymuje brzmienie:
„4g. Należności z tytułów, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 200 i ...) oraz zasiłki pieniężne z ubezpieczenia społecznego wypłacane przez zakład pracy, z zastrzeżeniem ust. 4ga, stanowią koszty uzyskania przychodów w miesiącu, za który są należne, pod warunkiem że zostały wypłacone lub postawione do dyspozycji w terminie wynikającym z przepisów prawa pracy, umowy lub innego stosunku prawnego łączącego strony. W przypadku uchybienia temu terminowi do należności tych stosuje się art. 16 ust. 1 pkt 57.”;
 - c) po ust. 4g dodaje się ust. 4ga w brzmieniu:
„4ga. Wpłaty dokonywane do pracowniczych planów kapitałowych, o których mowa w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych, z zastrzeżeniem art. 16 ust. 1 pkt 40a, w części finansowanej przez podmiot zatrudniający, stanowią koszty uzyskania przychodów w miesiącu, za który są one należne, pod warunkiem że

zostaną opłacone w terminie wynikającym z przepisów tej ustawy. W przypadku uchybienia temu terminowi do wpłat tych stosuje się art. 16 ust. 1 pkt 57aa.”;

3) w art. 16 w ust. 1:

a) po pkt 40 dodaje się pkt 40a w brzmieniu:

„40a) wpłat dokonywanych do pracowniczych planów kapitałowych – od nagród i premii wypłaconych z dochodu po opodatkowaniu podatkiem dochodowym;”;

b) po pkt 57a dodaje się pkt 57aa w brzmieniu:

„57aa) niedokonanych wpłat do pracowniczego planu kapitałowego, z zastrzeżeniem pkt 40a, określonych w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych, w części finansowanej przez podmiot zatrudniający;”.

Art. 116. W ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przedmiotem działalności dobrowolnego funduszu jest:

1) prowadzenie indywidualnego konta emerytalnego, zwanego dalej „IKE”, lub indywidualnego konta zabezpieczenia emerytalnego, zwanego dalej „IKZE”, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1776) albo

2) gromadzenie środków zgodnie z przepisami ustawy z dnia ... o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. ... poz. ...) w pracowniczych planach kapitałowych, zwanych dalej „PPK” oraz ich lokowanie, zgodnie z polityką inwestycyjną funduszu zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych.”;

b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Przedmiotem działalności pracowniczego funduszu może być także gromadzenie środków w PPK zgodnie z przepisami ustawy o pracowniczych planach kapitałowych oraz ich lokowanie, zgodnie z polityką inwestycyjną funduszu zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych.”;

2) w art. 8:

a) pkt 3a otrzymuje brzmienie:

- „3a) dobrowolny fundusz – oznacza fundusz utworzony i zarządzany przez powszechne towarzystwo, prowadzący IKE lub IKZE albo gromadzący środki w PPK zgodnie z przepisami ustawy o pracowniczych planach kapitałowych oraz lokujący je zgodnie z polityką inwestycyjną funduszu zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, zwany dalej „funduszem zdefiniowanej daty”;;”
- b) pkt 6 otrzymuje brzmienie
- „6) pracowniczy fundusz – oznacza pracowniczy fundusz emerytalny, który został utworzony i jest zarządzany przez pracownicze towarzystwo, którego przedmiotem działalności jest gromadzenie środków zgodnie z art. 2 ust. 2 albo 4 ustawy albo gromadzenie środków w PPK zgodnie z przepisami ustawy z dnia ... o pracowniczych planach kapitałowych oraz lokowanie ich zgodnie z polityką inwestycyjną funduszu zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, zwany dalej „funduszem zdefiniowanej daty”;;
- 3) w art. 12 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu:
- „2. Utworzenie dobrowolnego funduszu lub pracowniczego funduszu, będącego funduszem zdefiniowanej daty, nie wymaga zezwolenia Komisji Nadzoru Finansowego, działającej na podstawie odrębnych przepisów, zwanej dalej „organem nadzoru”.
3. Utworzenie dobrowolnego funduszu lub pracowniczego funduszu, o którym mowa w ust. 2, wymaga umieszczenia powszechnego towarzystwa lub pracowniczego towarzystwa w ewidencji PPK, o której mowa w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych.”;
- 4) w art. 13:
- a) w ust. 4 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4-5 w brzmieniu:
- „4) tryb oraz warunki zawarcia i rozwiązania umowy o prowadzenie PPK, o której mowa w art. 14 ust. 1 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, jeżeli pracowniczy fundusz jest funduszem zdefiniowanej daty;
- 5) sposób dokonania ogłoszenia o zamiarze połączenia funduszu z innym pracowniczym funduszem emerytalnym - w przypadku pracowniczych funduszy będących funduszami zdefiniowanej daty.”;
- b) w ust. 4a:
- pkt 1 otrzymuje brzmienie:

- „1) tryb oraz warunki zawarcia i rozwiązania umowy o prowadzenie IKE oraz IKZE w przypadku dobrowolnego funduszu prowadzącego IKE lub IKZE;”,
- w pkt 2 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 3-4 w brzmieniu:
- „3) tryb oraz warunki zawarcia i rozwiązania umowy o prowadzenie PPK, o której mowa w art. 14 ust. 1 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, jeżeli dobrowolny fundusz jest funduszem zdefiniowanej daty
- 4) sposób dokonania ogłoszenia o zamiarze połączenia funduszu z innym dobrowolnym funduszem emerytalnym - w przypadku dobrowolnych funduszy będących funduszami zdefiniowanej daty.”;
- 5) w art. 16 w ust. 2:
- a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) zezwolenie na utworzenie funduszu, jeżeli fundusz nie jest funduszem zdefiniowanej daty;”,
- b) w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
- „5) informację o umieszczeniu w ewidencji PPK, o której mowa w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych, jeżeli dobrowolny fundusz lub pracowniczy fundusz został utworzony bez zezwolenia Komisji zgodnie z art. 12 ust. 2.”;
- 6) w art. 22 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. Decyzję w sprawie zmiany statutu pracowniczego funduszu podejmuje pracownicze towarzystwo w formie uchwały rady nadzorczej, zaś w przypadku zmiany statutu pracowniczego funduszu będącego funduszem zdefiniowanej daty – pracownicze towarzystwo w formie uchwały walnego zgromadzenia. Uchwała rady nadzorczej wymaga zatwierdzenia przez walne zgromadzenie.”;
- 7) w art. 29:
- a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Powszechnie towarzystwo tworzy i zarządza tylko jednym otwartym funduszem oraz może utworzyć i zarządzać tylko jednym dobrowolnym funduszem, z zastrzeżeniem ust. 2a, a pracownicze towarzystwo tworzy i zarządza tylko jednym pracowniczym funduszem, z zastrzeżeniem ust. 2b, chyba że zarządzanie więcej niż jednym, odpowiednio, otwartym funduszem, dobrowolnym funduszem lub pracowniczym funduszem jest skutkiem przejęcia jego zarządzania przez towarzystwo albo połączenia towarzystw.”;
- b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a-2b w brzmieniu:

„2a. Powszechne товариство може utworzyć i zarządzać więcej niż jednym dobrowolnym funduszem, jeżeli fundusze te są funduszami zdefiniowanej daty.

2b. Pracownicze товариство може utworzyć i zarządzać więcej niż jednym pracowniczym funduszem, jeżeli fundusze te są funduszami zdefiniowanej daty.”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Pracownicze товариство nie może mieć celu zarobkowego, z zastrzeżeniem ust. 4a. Akcjonariusze pracowniczego товариства nie mają prawa do udziału w zysku rocznym, z zastrzeżeniem ust. 4a. Zysk roczny przysługuje wyłącznie od aktywów pracowniczych funduszy będących funduszami zdefiniowanej daty.”,

d) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Pracownicze товариство zarządzające funduszem będącym funduszem zdefiniowanej daty może pobierać wynagrodzenie za zarządzanie tym funduszem na zasadach określonych w art. 45 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych. W przypadku pobierania wynagrodzenia za zarządzanie funduszem art. 152 ustawy nie stosuje się.”,

e) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Do zarządzania aktywami otwartego funduszu powszechne товариство jest obowiązane zatrudnić co najmniej jednego doradcę inwestycyjnego, a w przypadku gdy powszechne товариство zarządza dobrowolnymi funduszami będącymi funduszami zdefiniowanej daty, do zarządzania aktywami otwartego funduszu oraz aktywami dobrowolnych funduszy będących funduszami zdefiniowanej daty powszechne товариство jest obowiązane zatrudnić co najmniej dwóch doradców inwestycyjnych.”,

f) po ust. 5 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Pracownicze товариство do zarządzania aktywami funduszu będącego funduszem zdefiniowanej daty jest obowiązane zatrudnić co najmniej jednego doradcę inwestycyjnego.”;

8) w art. 45 po ust. 7 dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do pracowniczego funduszu będącego funduszem zdefiniowanej daty.”;

9) w art. 58 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Nie wymaga uzyskania zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, zmiana statutu товариства, jeżeli zmiana statutu jest związana z utworzeniem dobrowolnego

funduszu będącego funduszem zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych.”;

10) w art. 64 w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Od dnia wejścia w życie decyzji o cofnięciu zezwolenia na utworzenie towarzystwa fundusz jest reprezentowany i zarządzany przez depozytariusza, z zastrzeżeniem art. 64a.”;

11) po art. 64 dodaje się art. 64a w brzmieniu:

„Art. 64a. 1. Od dnia wejścia w życie decyzji o cofnięciu zezwolenia na utworzenie towarzystwa lub od dnia wydania decyzji o usunięciu towarzystwa z ewidencji PPK, o której mowa w art. art. 63 ust. 4–5 i 7 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, fundusz emerytalny, będący funduszem zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 tej ustawy, jest reprezentowany i zarządzany przez depozytariusza funduszu.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, depozytariusz funduszu emerytalnego, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie podejmuje czynności zmierzające do przejęcia zarządzania funduszem przez inne towarzystwo wpisane do ewidencji PPK.

3. Przejęcie zarządzania dobrowolnym funduszem emerytalnym, o którym mowa w ust. 1, przez inne powszechne towarzystwo emerytalne wpisane do ewidencji PPK wymaga dokonania przez depozytariusza tego funduszu zmiany statutu funduszu przejmowanego w zakresie, o którym mowa w art. 13 ust. 2 pkt 2-4. Towarzystwo przejmujące zarządzanie wstępuje w prawa i obowiązki organu funduszu z chwilą wejścia w życie zmian statutu w zakresie, o którym mowa w art. 13 ust. 2 pkt 2-4.

4. Przejęcie zarządzania pracowniczym funduszem emerytalnym, o którym mowa w ust. 1, przez inne pracownicze towarzystwo emerytalne wpisane do ewidencji PPK wymaga dokonania przez depozytariusza tego funduszu zmiany statutu funduszu przejmowanego w zakresie, o którym mowa w art. 13 ust. 2 pkt 2-4. Towarzystwo przejmujące zarządzanie wstępuje w prawa i obowiązki organu funduszu z chwilą wejścia w życie zmiany statutu w zakresie, o którym mowa w art. 13 ust. 2 pkt 2-4.

5. Zmiana statutu, o której mowa w ust. 3 lub 4, nie wymaga zezwolenia organu nadzoru.

6. Zmiana statutu, o której mowa w ust. 3 lub 4, wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

7. Do przejęcia zarządzania funduszem emerytalnym, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów art. 64 i 66, 68-72.

8. Towarzystwo, podmiot, któremu zlecono prowadzenie rejestru członków funduszu, podmiot, o którym mowa w art. 152 lub 153, podmiot, któremu zlecono prowadzenie ksiąg rachunkowych funduszu lub dokonywanie wyceny aktywów funduszu, są obowiązane niezwłocznie wydać depozytariuszowi reprezentującemu fundusz dokumenty oraz inne nośniki informacji zawierające informacje dotyczące funduszu emerytalnego, o którym mowa w ust. 1.

9. Depozytariusz, reprezentując fundusz emerytalny, o którym mowa w ust.1, jest obowiązany do wykonywania czynności związanych z reprezentacją i zarządzaniem funduszu emerytalnego z zachowaniem należytej staranności oraz z uwzględnieniem interesu członków funduszu, w tym do niezwłocznego przejęcia dokumentów oraz innych nośników informacji dotyczących funduszu emerytalnego od towarzystwa lub innych podmiotów, w których posiadaniu takie dokumenty lub nośniki informacji się znajdują, oraz do podejmowania niezwłocznie wszystkich niezbędnych czynności mających na celu ściągnięcie należności funduszu emerytalnego i zaspokojenie zobowiązań funduszu emerytalnego względem członków funduszu.

10. Depozytariusz w okresie wykonywania funkcji, o której mowa w ust. 1, obowiązany jest do jej oddzielenia pod względem organizacyjnym i technicznym od wykonywania funkcji depozytariusza, o której mowa w art. 159.

11. Depozytariusz może pobierać wynagrodzenie, za czynności, o których mowa w ust. 1, w wysokości nie wyższej niż określone w art. 49 ust. 1 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych proporcjonalnie do okresu, w którym wykonywał te czynności.”;

12) po art. 66 dodaje się art. 66a w brzmieniu:

„Art. 66a. 1. Powszechnie towarzystwo emerytalne wpisane do ewidencji PPK może na podstawie umowy zawartej z innym powszechnym towarzystwem emerytalnym, które zamierza zrezygnować z prowadzonej działalności, zarządzającym funduszem zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, przejąć zarządzanie tym funduszem.

2. Pracownicze towarzystwo emerytalne wpisane do ewidencji PPK może na podstawie umowy zawartej z innym pracowniczym towarzystwem emerytalnym, które zamierza zrezygnować z prowadzonej działalności, zarządzającym funduszem zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, przejąć zarządzanie tym funduszem.

3. Przejęcie zarządzania funduszem, o którym mowa w ust. 1 lub 2, wymaga zmiany statutu funduszu w zakresie, o którym mowa w art. 13 ust. 2 pkt 2-4.

4. Zmiana statutu, o której mowa w ust. 3 lub 4, nie wymaga zezwolenia organu nadzoru.

5. Zmiana statutu, o której mowa w ust. 3 lub 4, wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

6. Powszechne towarzystwo emerytalne, o którym mowa w ust. 1, przejmujące zarządzanie funduszem, o którym mowa w ust. 1, wstępuje w prawa i obowiązki towarzystwa będącego dotychczas organem funduszu, z dniem wejścia w życie zmiany statutu o której mowa w ust. 3. Postanowienia umowy wyłączające przejęcie określonych obowiązków są bezskuteczne wobec osób trzecich.

7. Pracownicze towarzystwo emerytalne, o którym mowa w ust. 2, przejmujące zarządzanie funduszem, o którym mowa w ust. 2, wstępuje w prawa i obowiązki towarzystwa będącego dotychczas organem funduszu, z dniem wejścia w życie zmiany statutu, o której mowa w ust. 3. Postanowienia umowy wyłączające przejęcie określonych obowiązków są bezskuteczne wobec osób trzecich.

8. Do przejęcia zarządzania funduszem, o którym mowa w ust. 1 lub 2, nie stosuje się przepisów art. 66 oraz art. 68-72.”;

13) po art. 68 dodaje się art. 68a w brzmieniu:

„Art. 68a. 1. W przypadku połączenia towarzystw, towarzystwo przejmujące wpisane do ewidencji PPK, przejmuje zarządzanie funduszem zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, do przejęcia zarządzania funduszem, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się art. 68 ust. 1, 5 i 7 oraz art. 69-72.

3. Do przejęcia zarządzania funduszem, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 66a ust. 3-5.

4. W przypadku połączenia towarzystw, towarzystwo przejmujące, które nie jest wpisane do ewidencji PPK, nie może przejąć zarządzania funduszem, o którym mowa w ust. 1.

5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, do przejęcia zarządzania funduszem, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się art. 68 ust. 1, 5 i 7. Od dnia wejścia w życie zezwolenia na połączenie towarzystw fundusz jest reprezentowany i zarządzany przez depozytariusza funduszu. Przepis art. 64a stosuje się odpowiednio.”;

14) po rozdziale 5 dodaje się rozdział 5a w brzmieniu:

„Rozdział 5a

Połączenie funduszy będących funduszami zdefiniowanej daty, o których mowa w art. 38 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych

Art.78a. 1. Połączenie dobrowolnych funduszy emerytalnych będących funduszami zdefiniowanej daty, o których mowa w art. 38 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych lub pracowniczych funduszy emerytalnych będących funduszami zdefiniowanej daty, o których mowa w art. 38 tej ustawy, w przypadku o którym mowa w art. 91 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych wymaga zgody organu nadzoru. Z wnioskiem o udzielenie zgody występuje towarzystwo.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, załącza się statuty, prospekty informacyjne funduszy biorących udział w połączeniu.

3. Organ nadzoru odmawia udzielenia zgody, o której mowa w ust. 1, jeżeli planowane połączenie jest sprzeczne z przepisami prawa lub postanowieniami statutu funduszu lub jeżeli dokumenty załączone do wniosku nie są zgodne z przepisami prawa lub stanem faktycznym.

4. Połączeniu podlegają fundusze tego samego rodzaju.

Art. 78b. 1. O zamiarze połączenia towarzystwo ogłasza w sposób wskazany w statutach łączących się funduszy, niezwłocznie po uzyskaniu zgody organ nadzoru na połączenie.

2. Ogłoszenie o zamiarze połączenia funduszy:

1) wskazuje fundusz przejmujący i fundusz przejmowany;

2) wskazuje dzień, od którego wpłaty do funduszu przejmowanego oraz wnioski o przeniesienie środków, wypłatę, wypłatę transferową lub zwrot, o których mowa w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych środków zgromadzonych w funduszu przejmowanym będą uważane za wpłaty do funduszu przejmującego oraz wnioski o przeniesienie środków, wypłatę, wypłatę transferową lub zwrot, o których mowa w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych środków zgromadzonych w funduszu przejmującym.

3. Wpłaty do funduszu przejmowanego oraz wnioski o przeniesienie środków, wypłatę, wypłatę transferową lub zwrot, o których mowa w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych środków zgromadzonych w funduszu przejmowanym, które wpłynęły po dniu wskazanym w ogłoszeniu, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, uważa się za wpłaty do funduszu przejmującego oraz wnioski o wypłatę, wypłatę transferową lub zwrot, o których mowa w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych środków zgromadzonych w funduszu

przejmującym oraz realizuje się je w pierwszym dniu wyceny funduszu przejmującego po dniu połączenia, chyba że z ustawy o pracowniczych planach kapitałowych wynikają inne terminy realizacji wniosków.

Art. 78c. 1. W pierwszym dniu po upływie terminu, o którym mowa w art. 78b ust. 2 pkt 3, towarzystwo:

- 1) przydziela członkowi funduszu przejmowanego jednostki rozrachunkowe funduszu przejmującego w liczbie wynikającej z podzielenia iloczynu liczby jednostek rozrachunkowych funduszu przejmowanego posiadanych przez tego członka i wartości aktywów netto funduszu przejmowanego przypadających na jednostkę rozrachunkową w dniu poprzedzającym dzień przydziału przez wartość aktywów netto funduszu przejmującego przypadających na jednostkę rozrachunkową w tym funduszu w dniu poprzedzającym dzień przydziału;
- 2) składa do sądu wniosek o wykreślenie funduszu przejmowanego z rejestru funduszy; do wniosku towarzystwo dołącza zgodę Komisji, o której mowa w art. 78b ust. 1.

2. Sąd rejestrowy rozpoznaje sprawę w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku albo jego uzupełnienia.

Art. 78d. 1. Połączenie funduszy następuje przez przeniesienie majątku funduszu przejmowanego do istniejącego funduszu przejmującego oraz przydzielenie członkom funduszu przejmowanego jednostek rozrachunkowych funduszu przejmującego w zamian za jednostki rozrachunkowe funduszu przejmowanego.

2. Przydział, o którym mowa w art. 78c ust. 1 pkt 1, następuje przez wpisanie do rejestru członków funduszu przejmującego członków funduszu przejmowanego oraz liczby przydzielonych mu jednostek rozrachunkowych funduszu przejmującego.

3. Od dnia przydziału, o którym mowa w art. 78c ust. 1 pkt 1, wartość aktywów netto oraz wartość aktywów netto przypadających na jednostkę rozrachunkową funduszu przejmującego ustala się z uwzględnieniem aktywów i zobowiązań funduszu przejmowanego.

4. Przepisów ust. 2 i 3 nie stosuje się, w przypadku gdy postanowienie sądu odmawiające wykreślenia funduszu przejmowanego z rejestru stanie się prawomocne.

5. Przy dokonywaniu przydziału, o którym mowa w art. 78c ust. 1 pkt 1, nie mogą być potrącane opłaty.

Art. 78e. Z dniem wykreślenia funduszu przejmowanego z rejestru funduszy:

- 1) fundusz przejmujący wstępuje w prawa i obowiązki funduszu przejmowanego;
- 2) wpis do rejestru, o którym mowa w art. 78d ust. 1, wywołuje skutek prawny.

Art. 78f. Depozytariusz funduszu przejmowanego oraz inne podmioty przechowujące aktywa funduszu przejmowanego wydają depozytariuszowi funduszu przejmującego rejestr aktywów i przechowywane aktywa funduszu przejmowanego oraz dokumenty związane z wykonywaniem obowiązków określonych w art. 159, niezwłocznie po dniu, o którym mowa w art. 78e.

Art. 78g. Fundusz przejmujący, w terminie 6 miesięcy od dnia, o którym mowa w art. 78e, dostosowuje stan swoich aktywów do wymagań określonych w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych, aktach wykonawczych do tej ustawy oraz do zasad i ograniczeń inwestycyjnych określonych ustawie o funduszach inwestycyjnych dla funduszy inwestycyjnych otwartych, w przepisach art. 116a-116b oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 116d w zakresie, w jakim dotyczą specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych stosujących zasady i ograniczenia funduszu inwestycyjnego otwartego oraz statucie funduszu.

Art. 78h. Sprawozdanie finansowe funduszu przejmowanego sporządza się na dzień poprzedzający dzień przydziału jednostek rozrachunkowych. Sprawozdanie publikowane jest niezwłocznie na ogólnodostępnej stronie internetowej.”;

16) w art. 86 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Członkiem pracowniczego funduszu może zostać osoba fizyczna spełniająca warunki określone w ustawie o pracowniczych programach emerytalnych dla uczestnika pracowniczego programu emerytalnego, osoba fizyczna będąca uczestnikiem programu emerytalnego pracodawcy zagranicznego albo osoba fizyczna spełniająca warunki określone w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych.”;

17) art. 87 otrzymuje brzmienie:

„Art. 87. Uzyskanie członkostwa w pracowniczym funduszu następuje na zasadach określonych w ustawie o pracowniczych programach emerytalnych, a w przypadku pracowniczego funduszu będącego funduszem zdefiniowanej daty z chwilą zawarcia przez pracownicze towarzystwo z podmiotem zatrudniającym, o którym mowa w art. 2 pkt 19 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, umowy o prowadzenie PPK, o której mowa w art. 14 tej ustawy.”;

18) art. 88 otrzymuje brzmienie:

„Art. 88. Członek może zrezygnować z członkostwa w pracowniczym funduszu, w drodze wypowiedzenia pracowniczej umowy emerytalnej, na zasadach określonych w

ustawie o pracowniczych programach emerytalnych, albo na zasadach określonych w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych.”;

19) art. 88a otrzymuje brzmienie:

„Art. 88a. Uzyskanie członkostwa w dobrowolnym funduszu prowadzącym IKE lub IKZE następuje z chwilą zawarcia umowy o prowadzenie IKE lub IKZE z funduszem, a w przypadku dobrowolnego funduszu będącego funduszem zdefiniowanej daty z chwilą zawarcia przez powszechne towarzystwo z podmiotem zatrudniającym, o którym mowa w art. 2 pkt 19 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, umowy o prowadzenie PPK, o której mowa w art. 14 tej ustawy.”;

20) w art. 96 po ust. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Wpłaty do PPK dokonywane są na rachunek pracowniczego towarzystwa, które niezwłocznie alokuje środki na odpowiedni rachunek PPK prowadzony przez pracowniczy fundusz będący funduszem zdefiniowanej daty.”;

21) w art. 96a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Składki na wyodrębniony rachunek IKE lub IKZE prowadzony przez dobrowolny fundusz są wpłacane przez członka dobrowolnego funduszu.”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Składka na wyodrębniony rachunek IKE lub IKZE prowadzony przez dobrowolny fundusz może być wpłacona w wyniku dokonania wypłaty transferowej środków zgromadzonych na IKE oraz IKZE, o której mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego.”,

c) po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Wpłaty do PPK dokonywane są na rachunek powszechnego towarzystwa, które niezwłocznie alokuje środki na odpowiedni rachunek PPK prowadzony przez dobrowolny fundusz będący funduszem zdefiniowanej daty.”;

22) w art. 107 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do rozrządzeń członka funduszu na wypadek śmierci oraz do rozporządzeń środkami zgromadzonymi przez członka dobrowolnego funduszu na IKE oraz IKZE, a także do rozporządzeń środkami zgromadzonymi w PPK, do których zastosowanie mają przepisy ustawy o pracowniczych planach kapitałowych.”;

23) art. 109 otrzymuje brzmienie:

„Art. 109. Środki zgromadzone na rachunku PPK członka pracowniczego funduszu podlegają egzekucji na zasadach określonych w ustawie o pracowniczych programach emerytalnych lub ustawie o pracowniczych planach kapitałowych.”;

24) art. 113 otrzymuje brzmienie:

„Art. 113. 1. Warunki nabycia przez członka pracowniczego funduszu uprawnień do wypłaty, wypłaty transferowej lub zwrotu środków zgromadzonych na jego rachunku określa ustawa o pracowniczych programach emerytalnych.

2. Warunki nabycia przez członka pracowniczego funduszu będącego funduszem zdefiniowanej daty uprawnień do wypłaty, wypłaty transferowej lub zwrotu środków zgromadzonych w PPK określa ustawa o pracowniczych planach kapitałowych.”;

25) art. 113a otrzymuje brzmienie:

„Art. 113a. 1. Warunki nabycia przez członka dobrowolnego funduszu prowadzącego IKE lub IKZE uprawnień do wypłaty, wypłaty transferowej, zwrotu środków zgromadzonych na IKE oraz IKZE i częściowego zwrotu środków zgromadzonych na IKE określa ustawa o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego w zakresie zgromadzonych tam środków.

2. Warunki nabycia przez członka dobrowolnego funduszu będącego funduszem zdefiniowanej daty uprawnień do wypłaty, wypłaty transferowej lub zwrotu środków zgromadzonych w PPK określa ustawa o pracowniczych planach kapitałowych.”;

26) w art. 114:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Pracowniczy fundusz jest obowiązany zapewnić członkom funduszu możliwość wypłaty całości środków zgromadzonych na ich rachunkach w formie wypłaty jednorazowej, z zastrzeżeniem ust. 1a.”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przypadku pracowniczego funduszu będącego funduszem zdefiniowanej daty zasady wypłaty całości środków zgromadzonych w PPK w formie wypłaty jednorazowej określa ustawa o pracowniczych planach kapitałowych.”;

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W trybie i na zasadach określonych w statucie pracowniczego funduszu wypłata środków może nastąpić także w formie wypłaty realizowanej w ratach, z zastrzeżeniem ust. 2a.”,

d) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W przypadku pracowniczego funduszu będącego funduszem zdefiniowanej daty zasady wypłaty środków zgromadzonych w PPK w formie wypłaty realizowanej w ratach określa ustawa o pracowniczych planach kapitałowych.”;

27) art. 120 otrzymuje brzmienie:

„Art. 120. 1. Warunki dokonywania wypłat transferowych przez pracownicze fundusze określa ustawa o pracowniczych programach emerytalnych, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Warunki dokonywania wypłat transferowych przez pracownicze fundusze będące funduszami zdefiniowanej daty określa ustawa o pracowniczych planach kapitałowych.”;

28) po art. 130 dodaje się art. 130a w brzmieniu:

„Art. 130a. Do podziału środków zgromadzonych w PPK w przypadku rozwodu lub unieważnienia małżeństwa członka dobrowolnego funduszu lub pracowniczego funduszu będących funduszami zdefiniowanej daty stosuje się przepisy ustawy o pracowniczych planach kapitałowych.”;

29) art. 132b otrzymuje brzmienie:

„Art. 132b. 1. W razie śmierci członka dobrowolnego funduszu prowadzącego IKE lub IKZE stosuje się przepisy ustawy o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego dotyczące rozporządzeń oszczędzającego na IKE oraz IKZE w przypadku jego śmierci.

2. W razie śmierci członka dobrowolnego funduszu będącego funduszem zdefiniowanej daty stosuje się przepisy ustawy o pracowniczych planach kapitałowych.”;

30) w art. 133:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Z zastrzeżeniem ust. 1a, w razie śmierci członka pracowniczego funduszu, środki zgromadzone na jego rachunku są wypłacane osobie wskazanej przez członka funduszu jako uposażonej do odbioru świadczenia na wypadek jego śmierci. W

przypadku braku rozrządzenia na wypadek śmierci zgromadzone środki wchodzi w skład spadku.”,

b) dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W razie śmierci członka pracowniczego funduszu będącego funduszem zdefiniowanej daty stosuje się przepisy ustawy o pracowniczych planach kapitałowych.”;

31) w art. 134 ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Dobrowolny fundusz prowadzący IKE lub IKZE może pobierać opłaty wyłącznie w formie potrącenia określonej procentowo kwoty z wpłacanych składek, w wysokości określonej w statucie, z tym że potrącenia dokonuje się przed przeliczeniem składek na jednostki rozrachunkowe.”;

32) w art. 136:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Z zastrzeżeniem art. 137a, pracowniczy fundusz może pokrywać bezpośrednio ze swoich aktywów także koszty zarządzania funduszem przez pracownicze towarzystwo w wysokości nie wyższej niż 0,05% wartości zarządzanych aktywów netto w skali miesiąca. Opłata ta jest obliczana na każdy dzień ustalania wartości aktywów netto funduszu i płatna w ostatnim dniu roboczym każdego miesiąca.”,

b) ust. 2c otrzymuje brzmienie:

„2c. Dobrowolny fundusz prowadzący IKE lub IKZE może pokrywać bezpośrednio ze swoich aktywów koszty zarządzania funduszem przez towarzystwo na zasadach ustalonych w statucie.”;

33) po art. 137 dodaje się art. 137a w brzmieniu:

„Art. 137a. 1. Do kosztów działalności dobrowolnego funduszu lub pracowniczego funduszu będących funduszami zdefiniowanej daty stosuje się przepisy ustawy o pracowniczych planach kapitałowych. Dobrowolny fundusz lub pracowniczy fundusz będący funduszem zdefiniowanej daty może pobierać opłaty na zasadach określonych w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Do dnia wyceny aktywów dobrowolnego funduszu lub pracowniczego funduszu, będących funduszami zdefiniowanej daty, w którym wartość aktywów netto funduszu przekroczy 2.000.000 zł, koszty funduszu, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 5 i 7 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, pokrywa powszechne towarzystwo lub pracownicze towarzystwo.”;

- 34) w art. 139 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
„2. Dobrowolny fundusz lub pracowniczy fundusz będący funduszem zdefiniowanej daty przy lokowaniu aktywów stosuje przepisy ustawy o pracowniczych planach kapitałowych oraz aktów wykonawczych do tej ustawy.”;
- 35) w art. 190:
a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Otwarty fundusz i dobrowolny fundusz prowadzący IKE lub IKZE udostępniają prospekt informacyjny każdej osobie, która złoży wniosek o przyjęcie do funduszu, przy czym powinno to nastąpić przed zawarciem umowy z funduszem.”,
b) po ust. 3 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:
„4. Dobrowolny fundusz będący funduszem zdefiniowanej daty udostępnia prospekt informacyjny podmiotom zatrudniającym w rozumieniu ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, z którymi towarzystwo zarządzające tym dobrowolnym funduszem zawarło umowę o zarządzanie PPK, o której mowa w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych. Postanowienia ust. 1 nie stosuje się.”;
- 36) w art. 197 po ust. 6 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:
7. Do informacji o dobrowolnym funduszu lub pracowniczym funduszu będącym funduszem zdefiniowanej daty oraz reklamy takiego funduszu stosuje się przepisy ustawy o pracowniczych planach kapitałowych.”;
- 37) w art. 200 w ust. 2:
a) pkt 1a otrzymuje brzmienie:
„1a) analiza kształtu rynku emerytalnego w zakresie otwartych funduszy, dobrowolnych funduszy, pracowniczych programów emerytalnych, PPK, IKE oraz IKZE w Polsce, poziomu zabezpieczenia interesów członków funduszy emerytalnych, uczestników pracowniczych programów emerytalnych i uczestników PPK, zagrożeń dla konkurencji na rynku otwartych funduszy emerytalnych, rozwoju dobrowolnych i kapitałowych oszczędności emerytalnych, maksymalizacji poziomu oszczędności emerytalnych oraz przedkładanie propozycji stosownych zmian przepisów prawa w tym zakresie”;
b) po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:
„3a) sprawowanie nadzoru nad funkcjonowaniem PPK zgodnie z ustawą o pracowniczych planach kapitałowych.”;
- 38) po art. 204j dodaje się art. 204k-204l w brzmieniu:

„Art. 204k. Organ nadzoru może nakazać dobrowolnemu funduszowi lub pracowniczemu funduszowi będącego funduszem zdefiniowanej daty zmianę statutu funduszu w terminie określonym przez organ nadzoru, jeżeli statut funduszu zawiera postanowienia niezgodne z przepisami ustawy lub ustawy o pracowniczych planach kapitałowych lub postanowienia niezabezpieczające należycie interesu członków funduszu.

Art. 204l. Organ nadzoru może nakazać dobrowolnemu funduszowi lub pracowniczemu funduszowi będącego funduszem zdefiniowanej daty zmianę umowy z depozytariuszem o przechowywanie aktywów funduszu, jeżeli umowa zawiera postanowienia niezgodne z przepisami ustawy lub ustawy o pracowniczych planach kapitałowych lub postanowienia niezabezpieczające należycie interesu członków funduszu.”.

Art. 117. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778, z późn. zm.⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 41 w ust. 3 w pkt 4 w lit. d średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. e w brzmieniu:

„e) kwocie obniżenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe, wynikającego z ustawy z dnia 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U....);”;

2) w art. 50:

a) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Dane zgromadzone na kontach, o których mowa w ust. 3, udostępnia się bezpłatnie sądom, prokuratorom, organom podatkowym, Państwowej Inspekcji Pracy, Biuru Nadzoru Wewnętrzny, Policji, Straży Granicznej, ministrowi właściwemu do spraw gospodarki w zakresie koniecznym do rozstrzygnięcia spraw prowadzonych na podstawie art. 29, art. 32 oraz art. 34 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy, ministrowi właściwemu do spraw rodziny, ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego, organom realizującym świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz świadczenia wychowawcze, ośrodkom pomocy społecznej, powiatowym centrom pomocy rodzinie, publicznym służbom

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz.106, 138, 357, 398, 650, 697, 730 i 1076.

zatrudnienia, Komisji Nadzoru Finansowego, Polskiemu Funduszowi Rozwoju Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, o którym mowa w art. 2 pkt 8 lit. b ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1182), wojewodzie i Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców w zakresie prowadzonych postępowań dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego w zakresie wynikającym z ust. 3a i 3c.”,

b) w ust. 17 w pkt 1 po lit. r dodaje się lit. ra w brzmieniu:

„ra) kwota obniżenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu dokonania wpłaty w ramach pracowniczego planu kapitałowego;”;

3) w art. 52 w ust. 1 po pkt 4a dodaje się pkt 4b w brzmieniu:

„4b) z wpłat, o których mowa w art. 79 ust. 1 pkt 1 oraz art. 105 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych;”.

Art. 118. W ustawie z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1252) po art. 15a dodaje się art. 15aa w brzmieniu:

„Art. 15aa. Ograniczenia wynikające z ustawy stosuje się do wpłat podstawowych i wpłat dodatkowych oraz wpłaty powitalnej i dopłat rocznych dokonywanych do pracowniczych planów kapitałowych, o których mowa w ustawie z dnia ... 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. ...), w zakresie wynagrodzenia i świadczeń dodatkowych.”.

Art. 119. W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 477 oraz z 2018 r. poz. 2486) w art. 2 w ust. 1 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) w zakresie pracowniczych planów kapitałowych, o której mowa w przepisach o pracowniczych planach kapitałowych.”.

Art. 120. W ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1579 i 2018) w art. 4 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) umów z zakresu prawa pracy, w tym umów o zarządzanie PPK, o których mowa w ustawie z dnia ... o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. z 2018 r. poz. ...).”.

Art. 121. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2017 r. poz. 1221 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 62, 86 i 650) w art. 43 w ust. 1 w pkt 12 w lit. f średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. g w brzmieniu:

„g) pracowniczymi planami kapitałowymi, w rozumieniu ustawy z dnia ... 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. ...);”.

Art. 122. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, z późn. zm.⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 106 w ust. 1 po pkt 6c dodaje się pkt 6d w brzmieniu:

„6d) środki, o których mowa w art. 83 ust. 1 pkt 3 oraz art. 105 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U.);”;

2) w art. 108 w ust. 1 w pkt 60 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 61 w brzmieniu:

„61) świadczeń na rzecz osób fizycznych, o których mowa w art. 31 i art. 32 ustawy z dnia 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych.”.

Art. 123. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1449) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) pracownik - osobę zatrudnioną, w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy, na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania, spółdzielczej umowy o pracę, osobę zatrudnioną na podstawie umowy zawartej w wyniku powołania lub wyboru do organu reprezentującego osobę prawną oraz członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub spółdzielni kółek rolniczych, a jeżeli umowa zakładowa tak stanowi, także:

a) osobę wykonującą pracę nakładczą, o której mowa w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 303 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, lub

b) osobę fizyczną wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z art. 750 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, lub

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2017 r. poz. 1292, 1321, 1428, 1543, 2371 i 2494 oraz z 2018 r. poz. 107, 138, 471, 650, 730, 858 i 1149.

- c) członka rady nadzorczej wynagradzanego z tytułu pełnienia tych funkcji - w stosunku do których przepisy ustawy o stosunku pracy i pracodawcy stosuje się odpowiednio;”;
- b) pkt 19 otrzymuje brzmienie:
 - „19) wypłata transferowa - przekazanie środków na warunkach określonych w ustawie do innego programu, na IKE uczestnika albo osoby uprawnionej, z PPK uczestnika lub z IKE uczestnika albo osoby uprawnionej do programu w przypadkach i na warunkach, o których mowa w przepisach o pracowniczych planach kapitałowych i w przepisach o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego;”;
- c) po pkt 24 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 25 w brzmieniu:
 - „25) PPK - pracowniczy plan kapitałowy w rozumieniu ustawy z dnia ... 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. ...).”;
- 2) po art. 13 dodaje się art. 13a w brzmieniu:
 - „Art. 13a. Instytucja finansowa może pobierać koszty i opłaty w wysokości nie wyższej niż 0,6% wartości zarządzanych środków w skali roku.”;
- 3) w art. 25 ust. 5 otrzymuje brzmienie:
 - „5. Składka dodatkowa jest potrącana z wynagrodzenia po jego opodatkowaniu, a jeżeli umowa zakładowa to przewiduje, może być wnoszona bezpośrednio przez uczestnika, który nie jest zatrudniony u pracodawcy na jego rachunek w programie.”;
- 4) w art. 38 w ust. 1 po pkt 2 kropkę zastępuje się wyrazem „lub” i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
 - „3) nie finansować składki podstawowej w okresie przestoju ekonomicznego, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 842).”;
- 5) w art. 43:
 - a) w ust. 2 po pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:
 - „5) z PPK zmarłego uczestnika PPK na rachunek w programie małżonka zmarłego uczestnika PPK lub osoby uprawnionej na warunkach określonych w ustawie z dnia ... 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych.”;

b) po ust. 7 dodaje się ust. 8 w brzmieniu:

„8. W przypadku likwidacji programu z przyczyny wskazanej w art. 40 ust. 1 pkt 4 wypłata transferowa nie następuje, a rachunki uczestników przenoszone są na wnioski pracodawcy do programu, w którym zaproponowano im gromadzenie środków na podstawie art. 7 ust. 2. Przepisy art. 41 stosuje się odpowiednio.”.

Art. 124. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1776) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 po pkt 19 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 20-21 w brzmieniu:

„20) trwałe nośniki – trwałe nośniki, o którym mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta (Dz. U. z 2017 r. poz. 683 i 2361 oraz z 2018 r. poz. 650);

21) PPK - pracowniczy plan kapitałowy w rozumieniu ustawy z dnia ... 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. ...).”;

2) w art. 4 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Oszczędzający na IKE ma prawo do zwolnienia podatkowego na zasadach i w trybie określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób fizycznych, jeżeli na podstawie umowy o prowadzenie IKE, zawartej w formie, o której mowa w art. 8 ust. 1, gromadzi oszczędności tylko na jednym IKE, z zastrzeżeniem art. 14 i 23.”;

3) w art. 8 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„IKE lub IKZE jest prowadzone na podstawie umowy zawartej przez oszczędzającego w postaci elektronicznej albo papierowej pozwalającej na utrwalenie jej treści na trwałym nośniku, zwanej dalej „umową o prowadzenie IKE lub IKZE”.”;

4) w art. 13a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wpłaty dokonywane na IKZE w roku kalendarzowym nie mogą przekroczyć kwoty odpowiadającej 1,2-krotności przeciętnego prognozowanego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok określonego w ustawie budżetowej lub ustawie o przewidywanym budżecie lub w ich projektach, jeżeli odpowiednie ustawy nie zostały uchwalone, z zastrzeżeniem ust. 1a.”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Wpłaty dokonywane na IKZE w roku kalendarzowym przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność w rozumieniu art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13

października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778 oraz z 2018 r. poz. 106, 138 i ...), nie mogą przekroczyć kwoty odpowiadającej 1,8-krotności przeciętnego prognozowanego wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w ust. 1.”;

- 5) w art. 34 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. Warunków, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a i b nie stosuje się w stosunku do środków przeniesionych z programu emerytalnego na IKE.”;
- 6) w art. 34a po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
„2a. Oszczędzający lub osoba uprawniona może w każdym czasie zmienić wniosek o dokonanie wypłaty w ratach i żądać wypłaty jednorazowej, o ile nie zostały wypłacone wszystkie środki zgromadzone na IKZE.”;
- 7) w art. 35 w ust. 1 po pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 w brzmieniu:
„6) z PPK zmarłego uczestnika PPK na IKE małżonka zmarłego uczestnika PPK lub osoby uprawnionej.”.

Art. 125. W ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 56, z późn. zm.¹⁰⁾ 106 i 138) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 15 w ust. 1 zdanie wstępne otrzymuje brzmienie: „Utworzenie funduszu inwestycyjnego, z zastrzeżeniem art. 15a, wymaga:”;
- 2) po art. 15 dodaje się art. 15a w brzmieniu:
„Art. 15a. 1. Utworzenie specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego będącego funduszem zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, oraz specjalistycznego funduszu inwestycyjnego z wydzielonymi subfunduszami, w którym wszystkie fundusze są subfunduszami zdefiniowanej daty, o których mowa w art. 39 tej ustawy, wymaga:
 - 1) nadania funduszowi inwestycyjnemu statutu przez towarzystwo;
 - 2) zawarcia przez towarzystwo z depozytariuszem umowy o wykonywanie funkcji depozytariusza funduszu inwestycyjnego;
 - 3) wpisania funduszu inwestycyjnego do rejestru funduszy inwestycyjnych.2. Do utworzenia funduszy, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się art. 15 ust. 2, 3 i 5, art. 26 oraz art. 28-30.

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 106, 138, 650, 685 i 1000.

3. Po dokonaniu czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, towarzystwo niezwłocznie składa wniosek do sądu rejestrowego o wpisanie funduszu do rejestru funduszy inwestycyjnych.

4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 3, towarzystwo dołącza:

- 1) statut funduszu inwestycyjnego;
- 2) statut towarzystwa tworzącego fundusz inwestycyjny oraz zaświadczenie albo oświadczenie o wpisie do rejestru przedsiębiorców;
- 3) listę członków zarządu towarzystwa zawierającą ich imiona i nazwiska oraz pełnioną funkcję.

5. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 4 pkt 2, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

6. Sąd rejestrowy rozpoznaje sprawę w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku lub jego uzupełnienia.

7. Sąd rejestrowy odmawia wpisu funduszu inwestycyjnego do rejestru funduszy inwestycyjnych, jeżeli nie zostały spełnione warunki określone w ustawie.

8. Niezwłocznie po wpisaniu funduszu inwestycyjnego do rejestru funduszy inwestycyjnych, fundusz doręcza Komisji wypis z tego rejestru oraz statut funduszu.

9. Do dnia wyceny aktywów funduszu, o którym mowa w ust. 1, w którym wartość aktywów netto funduszu przekroczy 2.000.000 zł koszty funduszu, o których mowa w art. 46 ust. 1 pkt 5 i 7 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, pokrywa towarzystwo.”;

3) w art. 24:

a) po ust. 2b dodaje się ust. 2c w brzmieniu:

„2c. Nie wymaga uzyskania zezwolenia, o którym mowa w ust. 1, zmiana statutu specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego w zakresie utworzenia nowego subfunduszu będącego funduszem zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 39 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych.”;

4) w art. 68:

a) w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Od dnia wydania decyzji o cofnięciu zezwolenia na wykonywanie działalności przez towarzystwo lub od dnia wygaśnięcia takiego zezwolenia fundusz inwestycyjny jest reprezentowany przez depozytariusza, z zastrzeżeniem art. 68a.”,

b) ust. 1c otrzymuje brzmienie:

„1c. W przypadku cofnięcia zezwolenia na zarządzanie alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi przepisy ust 1-1b stosuje się w odniesieniu do specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego oraz funduszu inwestycyjnego zamkniętego, z zastrzeżeniem art. 68a.”,

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Fundusz inwestycyjny ulega rozwiązaniu, jeżeli w terminie 3 miesięcy od dnia wydania decyzji o cofnięciu zezwolenia lub od dnia wygaśnięcia zezwolenia inne towarzystwo nie przejmie zarządzania funduszem inwestycyjnym, z zastrzeżeniem art. 68a.”;

5) po art. 68 dodaje się art. 68a w brzmieniu:

„Art. 68a. 1. Od dnia wydania decyzji o cofnięciu zezwolenia na wykonywanie działalności przez towarzystwo lub od dnia wygaśnięcia takiego zezwolenia, od dnia cofnięcia zezwolenia na zarządzanie alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi lub od dnia wydania decyzji o usunięciu towarzystwa funduszy inwestycyjnych z ewidencji PPK, o której mowa w art. 63 ust. 4–5 i 7 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, zarządzanie specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym, będącym funduszem zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 lub art. 39 tej ustawy przejmie wyznaczona instytucja finansowa, o której mowa w art. 54 tej ustawy. Przepisu art. 238a ust. 1, 2 pkt 1 i 2, 3-4, 6 i 7 nie stosuje się.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, towarzystwo, podmiot, o którym mowa w art. 46 ust. 1 oraz w art. 46b, lub podmiot, któremu zlecono prowadzenie ksiąg rachunkowych funduszu lub dokonywanie wyceny aktywów funduszu, a w przypadku gdy na podstawie umowy, o której mowa w art. 4 ust. 1a albo 1b, tym funduszem zarządza i prowadzi jego sprawy spółka zarządzająca albo zarządzający z UE - także spółka zarządzająca albo zarządzający z UE, są obowiązane niezwłocznie wydać wyznaczonej instytucji finansowej dokumenty oraz inne nośniki informacji zawierające informacje dotyczące funduszu inwestycyjnego, o którym mowa w ust. 1.

3. Jeżeli w dniu wydania decyzji o cofnięciu zezwolenia na wykonywanie działalności przez towarzystwo lub w dniu wygaśnięcia takiego zezwolenia, w dniu

cofnięcia zezwolenia na zarządzanie alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi lub w dniu wydania decyzji o usunięciu towarzystwa funduszy inwestycyjnych z ewidencji PPK nie została wyznaczona, zgodnie z przepisami ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, wyznaczona instytucja finansowa, fundusz inwestycyjny, o którym mowa w ust. 1, jest reprezentowany i zarządzany przez depozytariusza funduszu.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, depozytariusz funduszu inwestycyjnego, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie podejmuje czynności zmierzające przejęcia zarządzania funduszem, przez inne towarzystwo wpisane do ewidencji PPK.

5. Przejęcie zarządzania funduszem inwestycyjnym, o którym mowa w ust. 1 przez inne towarzystwo wpisane do ewidencji PPK wymaga dokonania przez depozytariusza tego funduszu zmiany statutu funduszu przejmowanego w zakresie, o którym mowa w art. 18 ust. 2 pkt 2.

6. Towarzystwo przejmujące zarządzanie funduszem, o którym mowa w ust. 1, wstępuje w prawa i obowiązki organu funduszu z chwilą wejścia w życie zmian statutu w zakresie, o którym mowa w art. 18 ust. 2 pkt 2.

7. Zmiany statutu, o których mowa w ust. 4, wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

8. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, art. 68 ust. 1-4 nie stosuje się. Przepisy art. 68 ust. 5-7 stosuje się odpowiednio.

9. Depozytariusz może pobierać z wynagrodzenie, za czynności, o których mowa w ust. 3, w wysokości nie wyższej niż określone w art. 49 ust. 1 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych proporcjonalnie do okresu, w którym wykonywał te czynności.”;

6) w art. 101 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Działanie podjęte przez instytucję wspólnego inwestowania mającą siedzibę za granicą w celu zapewnienia, aby giełdowa wartość ich tytułów uczestnictwa nie różniła się w znaczny sposób od wartości netto aktywów na te tytuły uczestnictwa, będzie uważane za równoznaczne z publicznym oferowaniem tytułów uczestnictwa i umarzaniem tych tytułów na żądanie uczestnika.”;

7) w art. 112 po ust. 2 dodaje się ust. 3-4 w brzmieniu:

„3. Specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty będący funduszem zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, zbywa jednostki uczestnictwa wyłącznie za wpłaty podstawowe, wpłaty dodatkowe, wpłaty powitalne, dopłaty roczne lub za wpłaty dokonane do funduszu w

ramach wypłaty transferowej lub konwersji, o których mowa w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych.

4. Specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty z wydzielonymi subfunduszami, w którym wydzielono subfundusze będące funduszami zdefiniowanej daty, o których mowa w art. 39 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, zbywa jednostki uczestnictwa takich subfunduszy wyłącznie za wpłaty podstawowe, wpłaty dodatkowe, wpłaty powitalne, dopłaty roczne lub za wpłaty dokonane do takich subfunduszy w ramach wypłaty transferowej, konwersji lub zamiany, o których mowa w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych.”;

8) w art. 113:

a) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Uczestnikami specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, będącego funduszem zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, mogą być wyłącznie osoby fizyczne, w imieniu i na rzecz których została zawarta umowa o prowadzenie PPK, o której mowa w art. 14 tej ustawy, a także osoby, którym zgodnie z przepisami tej ustawy przysługują prawa do środków zgromadzonych w PPK przez osoby fizyczne w imieniu i na rzecz, których została zawarta ta umowa.”;

b) po ust. 8 dodaje się ust. 9 w brzmieniu:

„9. Przepisów ust. 4-8 nie stosuje się do specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego będącego funduszem zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych.”;

9) w art. 145 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Depozyty w jednym banku krajowym, banku zagranicznym lub instytucji kredytowej nie mogą stanowić więcej niż 20% aktywów funduszu, z wyłączeniem depozytów przechowywanych przez depozytariusza.”;

10) w art. 160 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Ograniczenia inwestycyjne, zasady dotyczące polityki w zakresie zaciągania kredytów i pożyczek, udzielania pożyczek papierów wartościowych określone w ustawie oraz aktach wykonawczych do ustawy, a w przypadku subfunduszu zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 39 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, określone także w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych oraz aktach wykonawczych do

tej ustawy, dla danego rodzaju funduszu stosuje się osobno w odniesieniu do wartości aktywów każdego subfunduszu.”;

11) w art. 162 w ust. 1:

a) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) jednostki uczestnictwa subfunduszu mogą być zamieniane na jednostki uczestnictwa innych subfunduszy funduszu, na zasadach określonych w statucie, z zastrzeżeniem pkt 7 -9;”;

b) po pkt 6 dodaje się pkt 6a w brzmieniu:

„6a) jednostki uczestnictwa subfunduszu zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 39 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, mogą nabywać wyłącznie osoby w imieniu i na rzecz których została zawarta umowa o prowadzenie PPK, o której mowa w art. 14 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych;”;

c) po pkt 7 dodaje się pkt 8-9 w brzmieniu:

„8) jednostki uczestnictwa subfunduszy nie będących subfunduszami zdefiniowanej daty, o których mowa w art. 39 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, nie mogą być zamieniane na jednostki uczestnictwa subfunduszy zdefiniowanej daty;

9) jednostki uczestnictwa subfunduszu zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 39 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych, nie mogą być zamieniane na jednostki uczestnictwa subfunduszy nie będących subfunduszami zdefiniowanej daty.”;

12) art. 224a otrzymuje brzmienie:

„Art. 224a. Nadzór Komisji w zakresie zgodności z prawem wykonywania działalności określonej w ustawie obejmuje zgodność tej działalności z przepisami ustawy i przepisami wydanymi na jej podstawie oraz z bezpośrednio stosowanymi przepisami prawa wspólnotowego regulującymi działalność w zakresie zbiorowego inwestowania oraz działalność zarządzania alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, a także z mającymi zastosowanie do tych działalności przepisami ustawy o ofercie publicznej, ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, ustawy o rachunkowości, ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1776) oraz ustawy z dnia ... 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. ...).”;

13) w art. 225 po ust. 2b dodaje się ust. 2c w brzmieniu:

„2c. Komisja lub jej upoważniony przedstawiciel, kierując żądanie, o którym mowa w ust. 2 oraz 2b, wskazuje termin jego wykonania.”;

14) w art. 225a obecną treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Komisja lub jej upoważniony przedstawiciel, kierując żądanie, o którym mowa w ust. 1, wskazuje termin jego wykonania.”;

15) po art. 225a dodaje się art. 225b w brzmieniu:

„Art. 225b. 1. W razie stwierdzenia, na podstawie uzyskanych informacji, wyjaśnień i dokumentów, o których mowa w art. 225 ust. 2 lub 2b lub art. 225a ust. 1, przypadków naruszeń prawa lub interesu uczestników funduszu inwestycyjnego lub inwestorów alternatywnej spółki, Komisja może powiadomić odpowiednio:

- 1) towarzystwo;
- 2) zarządzającego ASI,;
- 3) depozytariusza;
- 4) podmiot, któremu towarzystwo powierzyło wykonywanie czynności na podstawie umowy, o której mowa w art. 45a ust. 1, oraz podmiot, któremu wykonywanie takich czynności zostało przekazane;
- 5) podmiot, któremu zarządzający ASI powierzył wykonywanie czynności na podstawie umowy, o której mowa w art. 70g ust. 1, oraz podmiot, któremu wykonywanie takich czynności zostało przekazane;
- 6) podmiot, któremu zarządzający ASI prowadzący działalność na podstawie wpisu do rejestru zarządzających ASI wpisany do rejestru zarządzających EuVECA lub wpisany do rejestru zarządzających EuSEF powierzył wykonywanie czynności na podstawie umowy, o której mowa w art. 70g ust. 1, oraz podmiot, któremu wykonywanie takich czynności zostało przekazane;
- 7) podmiot prowadzący rejestr uczestników funduszu inwestycyjnego;
- 8) podmiot, o którym mowa w art. 192 ust. 1

- o stwierdzonych nieprawidłowościach oraz wyznaczyć termin do ich usunięcia.

2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, do którego zostało skierowane powiadomienie, może w terminie 7 dni od dnia doręczenia powiadomienia pisemnie zgłosić umotywowane zastrzeżenia do treści powiadomienia.

3. Jeżeli podmiot, o którym mowa w ust. 1, do którego zostało skierowane powiadomienie, uchybi terminowi, o którym mowa w ust. 2, Komisja na prośbę zainteresowanego może przywrócić ten termin. Przywrócenie terminu może nastąpić, jeżeli

zainteresowany uprawdopodobni, że uchybienie nastąpiło bez jego winy. Komisja informuje pisemnie zainteresowanego o przywróceniu terminu albo o odmowie jego przywrócenia.

4. Komisja po rozpatrzeniu zastrzeżeń powiadamia podmiot, o którym mowa w ust. 1, do którego zostało skierowane powiadomienie o sposobie ich rozpatrzenia. W powiadomieniu o rozpatrzeniu zastrzeżeń Komisja może:

- 1) uwzględnić zastrzeżenia w całości lub w części i dokonać odpowiedniej zmiany w treści powiadomienia;
- 2) nie uwzględnić zastrzeżeń, jeżeli są bezzasadne.

5. W przypadku gdy zostały zgłoszone zastrzeżenia zgodnie z ust. 3, termin do usunięcia nieprawidłowości, o którym mowa w ust. 1, liczy się od dnia doręczenia powiadomienia o rozpatrzeniu zastrzeżeń.

6. W terminie 3 dni od dnia upływu terminu wyznaczonego do usunięcia nieprawidłowości, podmiot, o którym mowa w ust.1, do którego zostało skierowane powiadomienie, informuje pisemnie Komisję o sposobie usunięcia nieprawidłowości.

7. W razie nieusunięcia nieprawidłowości w wyznaczonym terminie, Komisja może zastosować wobec podmiotu, o którym mowa w ust. 1, do którego zostało skierowane powiadomienie, odpowiednio sankcje, o których mowa w art. 228-230a oraz w art. 232 – 234.”;

16) w art. 246 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przepisu ust. 1 pkt 4 nie stosuje się do specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, będącego funduszem zdefiniowanej daty, o którym mowa w art. 38 lub art. 39 ustawy o pracowniczych planach kapitałowych.”.

Art. 126. W ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 621, 650, 685 i 1075) w art. 1 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) nadzór emerytalny, sprawowany zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 870 i 1321 oraz z 2018 r. poz. 138), ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1449), ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1776), ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 477 i 2486), ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o

emeryturach kapitałowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1097 oraz z 2017 r. poz. 38) oraz ustawy z dnia ... 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U.);”.

Art. 127. W ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 623) w art. 10 w ust. 1:

- 1) po pkt 14a dodaje się pkt 14b w brzmieniu:
„14b) ściganie wykroczeń, o których mowa w art. 106-107 ustawy z dnia 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U....) oraz udział w postępowaniu w sprawach dotyczących tych wykroczeń w charakterze oskarżyciela publicznego;”;
- 2) po pkt 15c dodaje się pkt 15d w brzmieniu:
„15d) kontrola spełniania obowiązków wynikających z ustawy z dnia 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych, w tym w szczególności:
 - a) obowiązku zawierania umów o prowadzenie pracowniczych planów kapitałowych i umów o zarządzanie pracowniczymi planami kapitałowymi,
 - b) dokonywania wpłat do pracowniczych planów kapitałowych.”.

Art. 128. W ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2270 i 2486 oraz z 2018 r. poz. 1075) w art. 2 w pkt 1 lit. c otrzymuje brzmienie:

- „c) członka funduszu emerytalnego lub osobę uprawnioną w rozumieniu ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 870 i 1321 oraz z 2018 r. poz. 138), uczestnika pracowniczego programu emerytalnego lub osobę uprawnioną w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1449), oszczędzającego lub osobę uprawnioną w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontaktach emerytalnych oraz indywidualnych kontaktach zabezpieczenia emerytalnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1776), osobę otrzymującą emeryturę kapitałową w rozumieniu ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1097 oraz z 2017 r. poz. 38) oraz uczestnika pracowniczego planu kapitałowego w rozumieniu ustawy z dnia ... 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U.);”.

Art. 129. W ustawie z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej w art. 21 ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Przepisów ust. 1–5 nie stosuje się do pracowniczych programów emerytalnych prowadzonych w formie umowy grupowego ubezpieczenia na życie, o których mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1449) oraz pracowniczych planów kapitałowych, o których mowa w ustawie z dnia ... o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. ...).”.

Art. 130. W ustawie z dnia 15 stycznia 2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1410) w art. 5 po ust. 9 dodaje się ust. 10 w brzmieniu:

„10. W przypadku podatników, o których mowa w art. 4 pkt 5-8, podstawę opodatkowania obniża się o wartość aktywów zgromadzonych w ramach umów o zarządzanie PPK i umów o prowadzenie PPK, o których mowa w ustawie z dnia ... 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych (Dz. U. poz. ...)”.

Art. 131. W ustawie z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (Dz. U. z 2017 r. poz. 2190) po art. 12a dodaje się art. 12b w brzmieniu:

„Art. 12b. Do podmiotów, o których mowa w art. 1, stosuje się odpowiednio art. 15aa ustawy z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1222 i 2371).”.

Art. 132. W ustawie z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2018 r. poz. 723 i 1075) w art. 42 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) przystąpienie i uczestnictwo w pracowniczym programie emerytalnym, pracowniczym planie kapitałowym, zawarcie umowy i gromadzenie oszczędności na indywidualnym koncie emerytalnym lub indywidualnym koncie zabezpieczenia emerytalnego.”.

Rozdział 18

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 133. 1. Ustawę stosuje się do:

- 1) podmiotów zatrudniających, które zatrudniają co najmniej 250 osób zatrudnionych według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. – od 1 lipca 2019 r.;
- 2) podmiotów zatrudniających, które zatrudniają co najmniej 50 osób zatrudnionych według stanu na dzień 30 czerwca 2019 r. – od 1 stycznia 2020 r.;

- 3) podmiotów zatrudniających, które zatrudniają co najmniej 20 osób zatrudnionych według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. – od 1 lipca 2020 r.;
 - 4) pozostałych podmiotów zatrudniających – od 1 stycznia 2021 r.
- z zastrzeżeniem art. 134.

2. Termin, o którym mowa w art. 8 ust. 1 liczy się nie wcześniej niż od dnia, o którym mowa w ust. 1.

3. Termin, o którym mowa w art. 16 ust. 1 liczy się od dnia upływu terminu, o którym mowa w ust. 2.

Art. 134. W przypadku podmiotów zatrudniających będących jednostkami wchodzącymi w skład sektora finansów publicznych w rozumieniu art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 oraz z 2018 r. poz. 62), obowiązek, o którym mowa w art. 8 ust. 1, powstaje w dniu 1 stycznia 2021 r., a okres, o którym mowa w art. 16 ust. 1, liczy się od dnia 1 stycznia 2021 r.

Art. 135. Przepis art. 23 ust. 5 po raz pierwszy ma zastosowanie w 2023 r.

Art. 136. Do dnia 30 czerwca 2021 r. nie stosuje się art. 49 ust. 6 i 7.

Art. 137. Do dnia 31 grudnia 2023 r. wyznaczona instytucja finansowa, o której mowa w art. 54, może nie spełniać wymogu, o którym mowa w art. 59 ust. 1 pkt 1.

Art. 138. W okresie do dnia 31 grudnia 2020 r. środki z opłaty wstępnej oraz środki z opłaty rocznej, o których mowa w art. 79 ust. 1, mogą być wydatkowane przez operatora portalu, o którym mowa w art. 77 ust. 2, reprezentatywnym organizacjom związkowym w rozumieniu art. 241¹⁷ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, oraz reprezentatywnym organizacjom pracodawców w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. 1240 oraz z 2017 r. poz. 2371), na ich wniosek, z przeznaczeniem na działania związane z edukacją i promocją PPK, w wysokości do 25% wartości środków określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 79 ust. 4.

Art. 139. Przepis art. 13a ustawy zmienianej w art. 123 stosuje się do umów zakładowych albo umów międzyzakładowych zawartych od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 140. 1. Rada Ministrów dokonuje przeglądu funkcjonowania PPK po wejściu w życie ustawy i przedkłada Sejmowi informację o skutkach jej obowiązywania wraz z propozycjami zmian nie rzadziej niż co 4 lata.

2. Pierwszego przeglądu funkcjonowania PPK po wejściu w życie ustawy i przedłożenia Sejmowi informacji o skutkach jej obowiązywania wraz z propozycjami zmian Rada Ministrów dokona nie później niż do dnia 31 grudnia 2022 r.

Art. 141. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 124 pkt 4 lit. b, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.;
- 2) art. 11 ust. 3 pkt 4 oraz art. 16 pkt 2, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Za zgodność pod względem prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym
Aleksandra Ostapiuk
Dyrektor Departamentu Prawnego
w Ministerstwie Finansów
/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym /

UZASADNIENIE

I. ZAGADNIENIA OGÓLNE – POTRZEBA WPROWADZENIA ZMIAN

W dniu 16 lutego 2016 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę nr 14/2016 w sprawie przyjęcia „Planu na rzecz odpowiedzialnego rozwoju”. Na podstawie Planu zostały opracowane założenia, a następnie projekt Strategii na rzecz Odpowiedzianego Rozwoju, który w dniu 14 lutego 2017 r. został przyjęty przez Radę Ministrów.

Kluczowym elementem realizacji Planu na rzecz Odpowiedzianego Rozwoju jest Program Budowy Kapitału (PBK), będący narzędziem budowania oszczędności Polaków. PBK ma na celu zwiększenie bezpieczeństwa finansowego obywateli i stabilności systemu finansów publicznych, rozwój lokalnego rynku kapitałowego oraz podniesienie potencjału rozwoju gospodarki. Jednym z czterech celów PBK jest efektywny, dobrowolny, kapitałowy system emerytalny. W tym zakresie priorytetami PBK są: polityka inwestycyjna promująca rozwój lokalnego rynku kapitałowego, odbiurokratyzowanie programów emerytalnych i zapewnienie łatwego dostępu do informacji o programach dla uczestników, budowa stabilnego w długim terminie i powszechnego dobrowolnego kapitałowego systemu emerytalnego opartego o III filarowe programy oszczędnościowe. Silny rynek kapitałowy jest bowiem niezbędny dla budowy silnych fundamentów gospodarki, podwyższania potencjału wzrostu dochodów indywidualnych i PKB, co długoterminowo sprzyja wzmocnieniu stabilności systemu emerytalnego oraz wzrostowi świadczeń emerytalnych.

Niniejszy projekt ustawy realizuje założenia wprowadzane w ramach PBK w zakresie odnoszącym się do pierwszego filaru PBK, tj. wprowadzenia powszechnego systemu dobrowolnych III-filarowych programów oszczędzania na cele emerytalne w sektorze przedsiębiorstw.

Jak wskazano w Zielonej Księdze Przeglądu Emerytalnego 2016 r. – trzy czwarte Polaków w żaden sposób nie odkłada pieniędzy z przeznaczeniem na zabezpieczenie na starość, a dominującym powodem nieoszczędzania na cele emerytalne jest brak wystarczających środków finansowych, małe przychody lub ich brak. Osób, które nie odkładają pieniędzy na starość, mimo że mają odpowiednie na to środki, jest ok. 11%. Ponadto, od kilku lat można zaobserwować rosnącą liczbę emerytów, którym Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaca świadczenia. W ciągu ostatnich 5 lat wzrosła ona o ponad 2% – z 4952,3 tys. osób w grudniu 2011 r. do 5067,7 tys. w grudniu 2015 r. Dodatkowo od lat

rośnie średni wiek osób pobierających emeryturę, nasi emeryci są coraz starsi. W grudniu 1995 r. wynosił on 65 lat (kobiety) i 67 lat (mężczyźni), w grudniu 2015 r. zaś – 69,8 roku (kobiety) i 71,5 roku (mężczyźni).

Problem braku dodatkowego oszczędzania na cele emerytalne wydaje się szczególnie doniosły z perspektywy pogłębiającej się dysproporcji pomiędzy wysokością wynagrodzeń a prognozowaną wysokością świadczeń emerytalnych z powszechnego systemu zabezpieczenia emerytalnego. Jak zostało wskazane w Zielonej Księdze Przeglądu Emerytalnego 2016 r. w grudniu 2015 r. przeciętna wysokość emerytury przyznanej według nowych zasad w 2015 r. wynosiła 2037,29 zł (co stanowiło 59,8% przeciętnego wynagrodzenia w 2015 r. pomniejszonego o obowiązkową składkę na ubezpieczenia społeczne płaconą przez ubezpieczonego), w przypadku mężczyzn przeciętna ta wynosiła 2639,23 zł, a kobiet – 1641,05 zł. W 2060 r. relacja ta wahać się będzie od 45,5% do 52% przeciętnego wynagrodzenia. W tym kontekście w celu zapobiegania ubóstwu i podtrzymywania realnej wartości świadczeń emerytalnych szczególnego znaczenia nabiera postulat dywersyfikacji źródeł finansowania dochodów na starość, który został wpisany w Program Budowy Kapitału, stanowiący element Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Jest to tym bardziej istotne, że wiedza dotycząca tego, jakie istnieją możliwości dodatkowego oszczędzania na starość jest nikła wśród społeczeństwa.

Procesy demograficzne tj. zmniejszająca się liczba urodzeń, zmniejszająca się umieralność, wydłużające się średnie dalsze trwanie życia (konsekwencja niższej umieralności), wpływając bezpośrednio na liczbę emerytów, rencistów i osób ubezpieczonych, oddziałują istotnie na sytuację finansową Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z prognozą EUROPOP 2013 w 2060 r. w porównaniu do 2015 r. populacja ogółem zmaleje o 5,4 mln osób (spadek o 13,9%), populacja w wieku przedprodukcyjnym zmaleje o 1,7 mln osób (spadek o 24,8%), populacja w wieku produkcyjnym zmaleje o 8,0 mln osób (spadek o 33,3%), populacja w wieku poprodukcyjnym wzrośnie o 4,4 mln osób (wzrost o 58,0%), co negatywnie wpłynie na stabilizację powszechnego systemu emerytalnego. Aby utrzymać obecny poziom zabezpieczenia potrzeb życiowych po osiągnięciu wieku emerytalnego, potrzeba jest bardzo dużego wzrostu wydajności pracy albo zapewnienia dodatkowych oszczędności.

Mając powyższe na uwadze, wprowadzenie dodatkowego powszechnego oszczędzania długoterminowego należy uznać za nieodzowne. Zgodnie jednak z diagnozą sformułowaną w Przeglądzie Emerytalnym 2016 r., funkcjonujące dobrowolne formy oszczędzania na emeryturę charakteryzowały się w 2015 r. brakiem dynamiki. Na koniec 2015 r. zgromadzono

w nich niespełna 16,8 mld zł aktywów. 2016 rok przyniósł pożądaną wzrost zainteresowania oszczędzaniem w III-filarowych produktach: aktywa zgromadzone w IKE wzrosły o 17,9%, w IKZE o 74%, a w PPE o 7,2%, osiągając łącznie poziom 19,2 mld zł. Wiedza obywateli na temat dodatkowych form oszczędzania jest jednak wciąż niewystarczająca, a jeśli decydują się oni na skorzystanie z dodatkowego oszczędzania na starość, często są to decyzje krótkotrwałe, zaś działania epizodyczne. Projektowane rozwiązania mają temu przeciwdziałać

II. ZAGADNIENIA SZCZEGÓŁOWE – ZAKRES WPROWADZANYCH ZMIAN

1. Podstawowe założenia projektowanego systemu Pracowniczych Planów Kapitałowych

Zgodnie z założeniami projektowanej ustawy pracownicze plany kapitałowe (PPK) mają być prowadzone w celu systematycznego oszczędzania przez ich uczestników z przeznaczeniem na wypłatę po osiągnięciu 60 roku życia (art. 3 projektowanej ustawy). W przedmiotowym zakresie proponuje się wprowadzenie jednolitego – dla kobiet i mężczyzn – wieku uprawniającego do wypłat, co uzasadnione jest w szczególności wymogami unijnymi w odniesieniu do dobrowolnego zabezpieczenia emerytalnego. Dyrektywa 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy (wersja preredagowana) wprowadza bowiem w życie zasady równego traktowania w odniesieniu do m.in. dobrowolnych systemów zabezpieczenia społecznego pracowników.

Projekt ustawy przesądza również wprost, że środki gromadzone w ramach PPK mają stanowić prywatną własność uczestników PPK. Wprowadzany mechanizm oszczędzania w ramach PPK będzie istotnym instrumentem gromadzenia własnych oszczędności poszczególnych uczestników PPK w celu wykorzystania po zakończeniu przez nich aktywności zawodowej.

Jednocześnie, proponuje się, aby w sprawach dotyczących PPK docelowym trybem składania przez uczestników oświadczeń woli była postać elektroniczna pozwalająca na utrwalenie na trwałym nośniku, z zastrzeżeniem, że umowa o zarządzanie PPK może przewidywać inną postać oświadczeń woli. Za uznaniem za dorozumianą postać elektroniczną składania oświadczeń woli przemawia zarówno przewidywana skala składanych oświadczeń, jak i ułatwienie dla uczestników, a także odciążenie podmiotów zatrudniających.

Trwały nośnik, którego pojęcie definiowane jest na wzór definicji stosowanej w *ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi* (zgodnej z ustawodawstwem unijnym), oznaczać powinien każdy nośnik informacji umożliwiający ich przechowywanie przez niezbędny czas wynikający z ich charakteru oraz celu ich sporządzenia lub przekazania, w sposób uniemożliwiający ich zmianę lub pozwalający na ich odtworzenie w takiej samej wersji i formie, w jakiej zostały sporządzone lub przekazane. Zasadniczą cechą definiowanego trwałego nośnika będzie zatem umożliwienie przechowywania informacji tak długo, jak będzie to konieczne z punktu widzenia ochrony interesów uczestników wynikających ze stosunków łączących ich z podmiotami zatrudniającymi.

W ramach projektowanych rozwiązań proponuje się wprowadzenie dwojakiego rodzaju umów nazwanych – umowy o zarządzanie PPK oraz umowy o prowadzenie PPK.

Na mocy projektowanego art. 7 stronami umowy o zarządzanie PPK mają być podmiot zatrudniający i instytucja finansowa. Instytucjami finansowymi w rozumieniu projektu ustawy (art. 2 pkt 9) będą odpowiednio fundusz inwestycyjny zarządzany przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych, które zostało umieszczone w ewidencji PPK, fundusz emerytalny zarządzany przez PTE albo pracownicze towarzystwo emerytalne, które zostały umieszczone w ewidencji PPK lub zakład ubezpieczeń, który został umieszczony w ewidencji PPK. Pojęcie podmiotu zatrudniającego (art. 2 pkt 19 projektu) zostało zdefiniowane na potrzeby ustawy i obejmuje pracodawców w rozumieniu Kodeksu pracy, zleceniodawców, nakładców, rolnicze spółdzielnie produkcyjne, spółdzielnie kółek rolniczych i podmioty, w których działają rady nadzorcze, jeżeli ich członkowie są wynagradzani z tytułu pełnienia tych funkcji.

Zgodnie z art. 14 projektowanej ustawy stronami umowy o prowadzenie PPK będą osoba zatrudniona i instytucja finansowa. Na podstawie tej umowy przyjmowane będą wpłaty i wypłaty transferowe, które następnie będą przeliczane na jednostki uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym, definiowanym w art. 2 pkt 5 projektowanej ustawy odpowiednio jako specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty (SFIO) w rozumieniu *ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi* lub ubezpieczeniowy fundusz kapitałowy w rozumieniu *ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej*, lub też na jednostki rozrachunkowe funduszu emerytalnego, definiowanego w art. 2 pkt 4 jako dobrowolny fundusz emerytalny lub pracowniczy fundusz emerytalny w rozumieniu *ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych*.

Należy uznać, że forma prawna SFIO jest najlepiej dostosowana do wykonywania zadań związanych z funkcjonowaniem PPK w okresie akumulacji gromadzonych środków. Z kolei zakłady ubezpieczeń zarządzające ubezpieczeniowymi funduszami kapitałowymi posiadają wieloletnie doświadczenie w zarządzaniu znacznymi aktywami w długoterminowej perspektywie, jak również zapewniają ich bezpieczeństwo poprzez ścisły nadzór regulacyjny i wysokie wymogi kapitałowe. Podobnie powszechne towarzystwa emerytalne, zarządzające dobrowolnymi funduszami emerytalnymi i otwartymi funduszami emerytalnymi oraz pracownicze towarzystwa emerytalne zarządzające pracowniczymi funduszami emerytalnymi, posiadają szerokie doświadczenie i kompetencje w zakresie zarządzania aktywami z długoterminowym horyzontem inwestycji oraz oferowania produktów charakteryzujących się relatywnie niskimi kosztami. Należy mieć na uwadze, że w interesie przyszłych uczestników PPK jest dostęp do szerokiej oferty instytucji finansowych oferujących PPK, posiadających kompetencje i doświadczenie gwarantujące profesjonalne zarządzanie PPK.

2. Powszechność projektowanego systemu dobrowolnego oszczędzania na cele emerytalne

Powszechność systemu PPK gwarantować ma nałożenie na podmioty zatrudniające obowiązku zawierania umowy o zarządzanie PPK, jeżeli zatrudniają co najmniej jedną osobę zatrudnioną (art. 7 projektu). Zgodnie z art. 8 w zw. z art. 16 projektowanej ustawy umowa o zarządzanie PPK będzie zawierana nie później niż 10 dni roboczych przed dniem w którym w stosunku do pierwszej osoby zatrudnionej jest obowiązany zawrzeć umowę o prowadzenie PPK. Zgodnie zaś z art. 16 ust. 1 podmiot zatrudniający zawiera umowę o prowadzenie PPK po upływie trzeciego miesiąca zatrudnienia w podmiocie zatrudniającym, nie później niż do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym upłynął termin trzech miesięcy zatrudnienia.

Wybór przez podmiot zatrudniający instytucji finansowej, z którą zostanie zawarta umowa o zarządzanie PPK, będzie dokonywany, w myśl art. 7 ust. 3 i 4 projektu, w porozumieniu z zakładową organizacją związkową, na podstawie oceny proponowanych przez tę instytucję finansową warunków zarządzania środkami zgromadzonymi w PPK, efektywności w zarządzaniu aktywami i doświadczenia w zarządzaniu odpowiednio funduszami inwestycyjnymi lub funduszami emerytalnymi, przy uwzględnieniu najlepiej rozumianego interesu osób zatrudnionych. Projekt ustawy zawiera jednocześnie rozwiązanie w sytuacji braku osiągnięcia porozumienia w zakresie wyboru instytucji finansowej pomiędzy

podmiotem zatrudniającym a zakładową organizacją związkową. W takim przypadku podmiot zatrudniający wybiera, jako instytucję finansową, z którą zostanie zawarta umowa o zarządzanie PPK, tę instytucję, która oferuje najbardziej korzystne warunki zarządzania środkami gromadzonymi w PPK, kierując się przesłankami wskazanymi w art. 7 ust. 3. Konieczne jest bowiem uregulowanie sytuacji, gdy, pomimo ciążącego na podmiocie zatrudniającym obowiązku zawarcia umowy o zarządzanie PPK, nie dojdzie do porozumienia z organizacją związkową w zakresie wyboru odpowiedniej instytucji finansowej.

W art. 5 wprowadzono regulację, zgodnie z którą podmiot zatrudniający, który nie ma siedziby lub miejsca zamieszkania na terytorium Polski, może uzgodnić z osobą zatrudnioną, że spoczywające na nim obowiązki wynikające z ustawy, będą wypełniane w jego imieniu przez tę osobę zatrudnioną. Zaproponowany zapis ma na celu ułatwienie przedsiębiorcom zagranicznym wykonywania swobody przedsiębiorczości na jednolitym rynku UE. Pozwala bowiem przedsiębiorcy zagranicznemu na „scedowanie” obowiązków wynikających z ustawy o PPK na osobę zatrudnioną. Proponowana regulacja wzorowana jest na przepisach art. 21 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Skoro możliwe jest „scedowanie” umowne obowiązków płatnika składek na zatrudnionego, w sytuacji, gdy zatrudniający ma siedzibę poza terytorium RP, to brak takiej możliwości w odniesieniu do obowiązków wynikających z PPK nie wydaje się zasadny.

Zgodnie z art. 10 projektowanej ustawy umowa o zarządzanie PPK będzie każdorazowo (tj. w przypadku zawarcia jej ze wszystkimi instytucjami przewidzianymi ustawą) określać w szczególności: nazwy zarządzanych przez instytucję finansową funduszy zdefiniowanej daty, w których mogą być lokowane środki gromadzone w ramach PPK, warunki gromadzenia w nich środków oraz zarządzania nimi, warunki i tryb zawierania umów o prowadzenie PPK, warunki, terminy i sposób dokonania wypłaty i wypłaty transferowej, wpłaty dodatkowe finansowane odpowiednio przez podmiot zatrudniający oraz przez uczestnika, maksymalną wysokość kosztów zarządzania PPK, warunki zmiany umowy oraz jej wypowiedzenia.

Natomiast w przypadku zawarcia umowy o zarządzanie PPK z zakładem ubezpieczeń będzie ona określać ponadto: wysokość sumy ubezpieczenia, wysokość składki ochronnej, a także brak możliwości potrącania kosztów ochrony ubezpieczeniowej ze środków zgromadzonych w ubezpieczeniowym funduszu kapitałowym w przypadku niedokonywania wpłat lub zawieszenia ich dokonywania. Uwzględnienie powyższych elementów w przypadku zawarcia umowy o zarządzanie z zakładem ubezpieczeń wynika z konieczności

uwzględnienia specyfiki umów ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, w których obok części inwestycyjnej występuje także część ubezpieczeniowa.

W myśl art. 11 projektu umowa o zarządzanie PPK podlegać będzie wpisowi do ewidencji PPK prowadzonej przez Polski Fundusz Rozwoju S.A. (PFR), realizujący misję publiczną zgodnie z art. 2 pkt 8 lit. b *ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym*. W celu zapewnienia wykonania tego obowiązku na mocy projektowanego art. 8 ust. 2 proponuje się, aby Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) udostępniał PFR najpóźniej do ostatniego dnia każdego kwartału danego roku kalendarzowego informację o płatnikach składek na ubezpieczenie społeczne. Zgodnie z projektowanym art. 8 ust. 4 zadaniem PFR będzie weryfikacja danych zawartych w tej informacji, z danymi dotyczącymi podmiotów zatrudniających, które zawarły umowy o zarządzanie PPK zawartymi w ewidencji PPK. Weryfikacja będzie miała na celu ustalenie, czy dany podmiot zatrudniający spełnił ustawowy obowiązek zawarcia umowy o zarządzanie PPK. W przypadku stwierdzenia, że podmiot zatrudniający nie dopełnił obowiązku zawarcia umowy o zarządzanie PPK w określonym przez ustawę terminie, PFR wezwie podmiot zatrudniający do zawarcia, w terminie 30 dni, umowy o zarządzanie PPK z funduszem zarządzanym przez wyznaczoną instytucją finansową albo przekazania do PFR informacji o zawarciu umowy o zarządzanie PPK z inną instytucją finansową (art. 8 ust. 5 projektu). Rozwiązanie takie podyktowane jest koniecznością zapewnienia rozwiązania w przypadku, gdy podmiot zatrudniający nie wybrał, pomimo ciążącego obowiązku, żadnej instytucji finansowej do zawarcia umowy o zarządzanie PPK. Wezwanie takie zostanie uznane za skuteczne w dniu otrzymania potwierdzenia na piśmie, po dwukrotnym wezwaniu, lub też poprzez dostarczenie listem zwykłym po ewentualnej bezskutecznej dwukrotnej próbie wezwania w drodze dostarczenia pisma za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Jeżeli podmiot zatrudniający nie dopełni obowiązku zawarcia umowy o zarządzanie PPK w określonym powyżej terminie, będzie podlegał, zgodnie z art. 106 projektu, karze grzywny do 1,5% funduszu wynagrodzeń u danego pracodawcy za poprzedni rok obrotowy. Maksymalna wysokość grzywny odpowiada poziomowi wpłat podstawowych, które podmiot zatrudniający byłby zobowiązany dokonywać do PPK w przypadku zawarcia umowy o zarządzanie PPK. Należy zwrócić uwagę, że mechanizm uzależniający wysokość grzywny od określonej wartości finansowej z poprzedniego roku obrotowego funkcjonuje już w obrocie prawnym, np. w art. 106 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Wyznaczoną instytucją finansową jest towarzystwo funduszy inwestycyjnych wybrane zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale 10 ustawy. Jest ona umieszczana w ewidencji PPK z mocy prawa, co podyktowane jest koniecznością stworzenia rozwiązań prawnych gwarantujących wykonanie określonych w ustawie zadań. Z uwagi na powszechny charakter systemu PPK, a także jego rynkowe podstawy, Polskiemu Funduszowi Rozwoju zostały nadane szczególne obowiązki organizacyjne, w tym związane z ukształtowaniem infrastruktury systemu, poprzez utworzenie ewidencji PPK oraz portalu informacyjnego. Ponadto PFR, poprzez wyznaczoną instytucję finansową, ma być gwarantem, że żaden pracodawca nie pozostanie bez możliwości zawarcia umowy o zarządzanie PPK, nawet w przypadku braku zainteresowania innych instytucji finansowych. Z uwagi zatem na powszechność systemu i jego obowiązkowy charakter wobec pracodawców, istnieje konieczność stworzenia instytucji, która będzie pełniła funkcję organizacyjną i koordynacyjną całego przedsięwzięcia. Mające na względzie te obowiązki, konieczne jest takie ukształtowanie regulacji prawnych, aby z mocy prawa ta instytucja mogła wykonywać swoje zadania.

Obowiązek zawierania umów o zarządzanie PPK ma być wprowadzany stopniowo (projektowany art. 133). W odniesieniu do podmiotów zatrudniających, które zatrudniają co najmniej 250 osób zatrudnionych według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r., trzymiesięczny termin, w ciągu którego należy zawrzeć umowę o prowadzenie PPK będzie liczony od 1 lipca 2019 r., w odniesieniu do podmiotów zatrudniających, które zatrudniają co najmniej 50 osób zatrudnionych według stanu na dzień 30 czerwca 2019 r. – od 1 stycznia 2020 r., podmiotów zatrudniających, które zatrudniają co najmniej 20 osób zatrudnionych według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. – od 1 lipca 2020 r., a pozostałych podmiotów zatrudniających – od 1 stycznia 2021 r.

W przypadku podmiotów zatrudniających będących jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu art. 9 *ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych*, projektowana ustawa przewiduje rozwiązania szczególne. W odniesieniu do takich podmiotów obowiązek zawarcia umów o zarządzanie PPK powstanie w dniu 1 stycznia 2021 r. niezależnie od tego ile osób zatrudniają (art. 134 projektu).

Konieczność stopniowego wprowadzania PPK wobec podmiotów zatrudniających, wynika ze skali przedsięwzięcia jakim niewątpliwie będzie objęcie wszystkich pracodawców a tym samym potencjalnie wszystkich ok 11,5 mln osób zatrudnionych. Operacja ta wymagać będzie odpowiedniego przygotowania infrastruktury po stronie Polskiego Funduszu Rozwoju, zarówno pod względem informacyjnym i edukacyjnym wobec wszystkich uczestników

zarówno podmiotów zatrudniających, jak też osób zatrudnionych oraz stworzenia ewidencji PPK. Właściwego przygotowania do objęcia zarządzania środkami PPK wymagać będzie również rynek finansowy. Bez stopniowego obejmowania wszystkich pracodawców, podpisanie umów o zarządzanie oraz prowadzenie PPK w jednym czasie wobec wszystkich, mogłoby okazać się niemożliwym do wykonania, bowiem program dotyczy 11,5 mln pracowników. Stopniowe obejmowanie podmiotów zatrudnionych ma na celu także właściwe przygotowanie po stronie pracodawców, w tym w zakresie systemów kadrowych. Konsultacje z pracodawcami pokazują, że w pierwszym etapie do tego przedsięwzięcia najlepiej przygotowani będą najwięksi pracodawcy. Natomiast objęcie w ostatnim etapie pracodawców i pracowników jednostek sektora finansów publicznych, jest uzasadnione skalą tej grupy podmiotów. Istotny będzie również fakt, że nastąpi to w warunkach ukształtowania się systemu, co pozwoli na sprawniejsze objęcie PPK sfery publicznej. W tym przypadku zatem ważna jest zasada racjonalnego ukształtowania prawa. Mając na względzie powyższe argumenty, okres przejściowy, w którym stopniowo uczestnicy są włączani do systemu, nie powinien zostać uznany za sprzeczny z zasadą równości wobec prawa.

3. Uczestnicy pracowniczych planów kapitałowych

Zgodnie z art. 2 pkt 31 projektowanej ustawy uczestnikami PPK będą osoby, w imieniu i na rzecz których podmiot zatrudniający, jako szczególny przedstawiciel ustawowy, zawarł umowę o prowadzenie PPK. Co jednak przy tym istotne, obowiązywanie umowy o prowadzenie PPK nie będzie powiązane z okresem zatrudnienia danego uczestnika. Lista osób zatrudnionych będzie stanowić załącznik do umowy o prowadzenie PPK, przy czym jej zmiana nie będzie stanowić zmiany umowy o prowadzenie PPK. Przyjęcie rozwiązania, polegającego na zamieszczaniu listy osób zatrudnionych w załączniku do umowy o prowadzenie PPK, ma z założenia zapobiegać ewentualnej konieczności zawierania osobnej umowy dla każdej osoby zatrudnionej, zwłaszcza przez duże podmioty zatrudniające niekiedy tysiące pracowników.

Umowa o prowadzenie PPK będzie zawierana z instytucją finansową, z którą podmiot zatrudniający zawarł umowę o zarządzanie PPK (art. 14 ust. 2 projektu). Zawieranie przez podmiot zatrudniający umów o prowadzenie PPK w imieniu i na rzecz osób zatrudnionych w tym podmiocie zatrudniającym będzie wyłączone z zakresu zastosowania przepisów *ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi* dotyczących działalności maklerskiej (art. 14 ust. 3 projektu). W ten sposób na podmiocie zatrudniającym nie będą

ciężać obowiązki, które ciążyą na podmiocie prowadzącym działalność polegającą na przyjmowaniu i przekazywaniu zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych. Ponadto, zawieranie takich umów nie będzie stanowiło odpowiednio działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń oraz działalności akwizycyjnej w rozumieniu ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

Na mocy projektowanego art. 16 obowiązek zawarcia umowy o prowadzenie PPK powstanie najpóźniej po upływie trzeciego miesiąca zatrudnienia danej osoby w określonym podmiocie zatrudniającym i będzie musiał być zrealizowany nie później niż do 10 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym upłynął termin trzech miesięcy zatrudnienia. Przyjęcie terminu trzech miesięcy zatrudnienia wynika ze specyfiki prawa pracy, w tym np. z długości umów o pracę na okresy próbne, które mogą być zawierane na 3 miesiące. Jednocześnie, nie będzie to miało wpływu na liczenie terminu dla umów cywilnoprawnych - ponieważ ciągłość terminu nie jest w nich wymagana, miesiące są liczone jako okresy 30-dniowe. Natomiast od ustalonego w powyższy sposób obowiązku zawierania umów o prowadzenie PPK przewiduje się jeden wyjątek, którym będzie sytuacja rezygnacji przez osobę zatrudnioną z dokonywania wpłat do PPK na podstawie pisemnej złożonej podmiotowi zatrudniającemu deklaracji rezygnacji z dokonywania wpłat, o której mowa w art. 23 ust. 2 projektu ustawy.

Do okresu, którego upływ warunkuje powstanie obowiązku zawarcia umowy, wliczane będą wszystkie okresy zatrudnienia w podmiocie zatrudniającym w okresie 12 miesięcy, poprzedzających ten okres, a także okresy zatrudnienia w innych podmiotach zatrudniających, jeżeli z mocy odrębnych przepisów podmiot zatrudniający jest następcą prawnym w stosunkach prawnych nawiązanych przez podmiot poprzednio zatrudniający tę osobę. Wprowadzenie 12-miesięcznego okresu rozliczeniowego dla ustalania 3-miesięcznego okresu zatrudnienia umożliwi prawidłowe ustalenie zakresu osób zatrudnionych objętych PPK. Określenie okresów zatrudnienia będzie miało znaczenie w kontekście bezpośredniego rozumienia „roku zatrudnienia”. Okres zatrudnienia (staż pracy) oblicza się w latach, miesiącach i dniach, przy przyjęciu, że termin upływa w przeddzień dnia odpowiadającego nazwie dnia początkowego, następnie sumuje się lata, sumuje się miesiące i przelicza się je na lata z uwzględnieniem, że 12 miesięcy to jeden rok, sumuje się także dni i przelicza na miesiące z uwzględnieniem, że 30 dni równa się jednemu miesiącowi. Jednocześnie, w przypadku pracowników, do ustalanego w powyższy sposób okresu zatrudnienia wlicza się okres zatrudnienia u poprzedniego pracodawcy, jeżeli zmiana pracodawcy nastąpiła na zasadach określonych w art. 23¹ Kodeksu pracy.

W myśl projektowanego art. 13 obowiązek zawarcia umów o prowadzenie PPK nie będzie odnosił się do pracowników podmiotu zatrudniającego, który prowadzi pracowniczy program emerytalny (PPE) i odprowadza składki podstawowe do PPE w wysokości co najmniej 3,5% wynagrodzenia w rozumieniu ustawy o pracowniczych programach emerytalnych, a przy tym co najmniej 25% osób zatrudnionych w danym podmiocie zatrudniającym przystąpiło do PPE. Poza powyższą ogólną zasadą dotyczącą braku obowiązku zawarcia umów o prowadzenie PPK wprowadza się rozwiązanie szczególne, dotyczące podmiotu zatrudniającego, który już po zawarciu umowy o zarządzanie PPK oraz umowy o prowadzenie PPK – utworzył PPE i odprowadza do PPE składki podstawowe w wysokości co najmniej 3,5% wynagrodzenia. W takim przypadku podmiot zatrudniający będzie mógł, w porozumieniu z zakładową organizacją związkową, począwszy od miesiąca następującego po miesiącu rejestracji PPE, zaprzestać finansowania wpłat podstawowych i wpłat dodatkowych do PPK za osoby zatrudnione, które przystąpiły do PPE. Rozwiązanie takie ma w szczególności zapobiegać sytuacjom, w których ewentualne wejście w życie obowiązków wynikających z projektu ustawy pozbawiłoby dany podmiot zatrudniający możliwości prowadzenia PPE. Co więcej, należy zaznaczyć, że intencją projektodawcy nie jest wprowadzanie uprzywilejowania jednej z ww. form gromadzenia oszczędności pracowniczych kosztem drugiej. PPK i PPE mają się bowiem wzajemnie uzupełniać, nie zaś wykluczać. Głównym celem projektowanych rozwiązań w zakresie PPK jest natomiast wprowadzenie systemu, który upowszechni się wśród pracodawców i obejmie jak najwięcej osób zatrudnionych. Obowiązek zawarcia umów o prowadzenie PPK nie będzie również dotyczył mikroprzedsiębiorców, w przypadku gdy wszystkie osoby zatrudnione złożą deklaracje o rezygnacji z odprowadzania składek do PPK. Ponadto proponuje się nieobejmowanie obowiązkiem zawarcia umów o prowadzenie PPK osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej.

W opisanych wyżej sytuacjach obowiązek zawarcia umowy o prowadzenie PPK powstanie w razie zawieszenia naliczania i odprowadzania składek podstawowych do PPE na okres powyżej 90 dni, ograniczenia wysokości odprowadzanych składek podstawowych do PPE poniżej 3,5% wynagrodzenia, likwidacji PPE oraz powstania opóźnienia w odprowadzaniu składek podstawowych do PPE powyżej 90 dni.

W art. 14 ust. 4 i 5 wprowadzono możliwość – w stosunku do podmiotu zatrudniającego oraz obowiązek – w stosunku do instytucji finansowej, poinformowania osób zatrudnionych o warunkach uczestnictwa w PPK oraz obowiązkach i uprawnieniach podmiotu zatrudniającego oraz osoby zatrudnionej związanych z udziałem w PPK. Wprowadzenie możliwości

informacyjnej po stronie podmiotów zatrudniających uzasadnione jest faktem wprowadzenia w art. 102 przepisu karnego, który penalizuje czynności nakłaniania m.in. przez podmiot zatrudniający uczestników PPK do rezygnacji z oszczędzania w PPK. Realizacja przez podmiot zatrudniający funkcji informacyjnej w zakresie dotyczącym warunków uczestnictwa w PPK oraz określonych obowiązków i uprawnień z tego wynikających, nie będzie więc uznawane za „nakłanianie” do rezygnacji z uczestnictwa w PPK.

Zgodnie z art. 15 projektu obowiązek zawarcia umów o prowadzenie PPK nie będzie odnosił się do osób zatrudnionych, które najpóźniej w pierwszym dniu zatrudnienia ukończyły 70 rok życia. Umowy na rzecz osoby zatrudnionej, która ukończyła 55 rok życia, a nie ukończyła 70 roku życia, zawierane będą jedynie na jej wniosek. Podmiot zatrudniający będzie obowiązany do poinformowania takiej osoby zatrudnionej o prawie złożenia wniosku. Aby jednak zapobiec sytuacji, w której podmiot zatrudniający celowo rozwiąże z osobą zatrudnioną stosunek prawny leżący u podstaw zatrudnienia tuż przed ukończeniem 55 roku życia, a następnie zatrudni ją na nowo po ukończeniu tego wieku, projektowana ustawa przewiduje obowiązek zawarcia umów o prowadzenie PPK na rzecz osób, które w momencie zatrudnienia osiągnęły ten wiek, ale w okresie 12 miesięcy poprzedzających pierwszy dzień zatrudnienia, były zatrudnione w tym podmiocie zatrudniającym łącznie przez co najmniej trzy miesiące. Takie rozwiązanie przeciwdziałać będzie potencjalnym nadużyciom polegającym na rozwiązywaniu umów stanowiących podstawę zatrudnienia w okresie bezpośrednio poprzedzającym osiągnięcie wieku 55 lat i ponownym ich zatrudnieniu po osiągnięciu tego wieku, celem wyłączenia obowiązku zawierania umów o prowadzenie PPK.

W myśl projektowanego art. 17 w przypadku jeżeli podmiot zatrudniający nie dopełni obowiązku zawarcia umowy o prowadzenie PPK w ustawowym terminie, proponuje się, aby w pierwszym dniu po upływie tego terminu, z mocy prawa powstał stosunek prawny wynikający z umowy o prowadzenie PPK pomiędzy osobą zatrudnioną a instytucją finansową, z którą podmiot zatrudniający zawarł umowę o zarządzanie PPK. Od tego też dnia możliwe będzie egzekwowanie od podmiotu zatrudniającego obowiązku odprowadzania składek do PPK.

Uczestnik PPK będzie mógł w tym samym czasie być stroną więcej niż jednej umowy o prowadzenie PPK (art. 18 projektu). Dotyczy to zwłaszcza sytuacji, gdy dany uczestnik będzie zatrudniony przez różne podmioty zatrudniające, które zawarły umowy o zarządzanie PPK z różnymi instytucjami finansowymi. Co istotne, uczestnik PPK pozostanie stroną umowy o prowadzenie PPK także po ustaniu zatrudnienia w podmiocie, który umowę tę zawarł w jej imieniu i na jej rzecz. Może to prowadzić do sytuacji, w której oszczędności

uczestnika będą gromadzone w ramach różnych PPK. Aby zapobiec takiej sytuacji, w art. 19 projektu proponuje się, aby osoba zatrudniona składała podmiotowi zatrudniającemu, a w przypadku kilku takich podmiotów – wybranemu przez uczestnika PPK, oświadczenia o wszystkich prowadzonych dla niej rachunkach w PPK. Niezwłocznie po zawarciu umowy o prowadzenie PPK, podmiot zatrudniający składać będzie w imieniu osoby zatrudnionej wnioski o wypłatę transferową środków zgromadzonych na tych rachunkach do PPK prowadzonego na podstawie umowy, którą sam zawarł. Intencją jest bowiem, aby środki gromadzone w PPK niejako „podążały” za osobą zatrudnioną w przypadku zmiany pracodawcy. Spowoduje to z jednej strony, że pracownik będzie gromadził środki na jednym PPK, co ułatwi mu np. późniejsze decyzje w zakresie dysponowania tymi środkami, a z drugiej strony powinno spowodować, że koszt systemu będzie odpowiednio niższy, niż w przypadku konieczności prowadzenia kilku PPK. Należy przy tym podkreślić, że osoba zatrudniona będzie mogła jednak złożyć podmiotowi zatrudniającemu sprzeciw wobec zamiaru złożenia takiego wniosku, który będzie skutkować odstąpieniem od jego złożenia.

Elementy umowy o prowadzenie PPK zostały określone w projektowanym art. 20 i obejmują w szczególności: sposób deklarowania przez uczestnika PPK wpłat dodatkowych i sposób zmiany ich wysokości, zarządzane przez wybraną instytucję finansową fundusze zdefiniowanej daty, w których mają być lokowane środki gromadzone w PPK, sposób składania deklaracji w sprawie podziału wpłat do PPK pomiędzy poszczególne fundusze zdefiniowanej daty, sposób zmiany funduszu zdefiniowanej daty, maksymalną wysokość kosztów zarządzania PPK i opłat obciążających uczestnika, sposób składania dyspozycji dotyczących środków, warunki, terminy i sposób dokonania wypłaty i wypłaty transferowej, terminy i tryb rezygnacji z oszczędzania w PPK. Jednocześnie, w przypadku zawarcia umowy o prowadzenie PPK z zakładem ubezpieczeń proponuje się określanie w umowie o prowadzenie PPK dodatkowo elementów wynikających z konieczności uwzględnienia specyfiki umów ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, co jednocześnie zapewni spójności między zawartością umowy o prowadzenie PPK a zawartością umowy o zarządzanie PPK.

Zgodnie z projektowanym art. 21, zarówno na etapie zawierania umowy o prowadzenie PPK, jak i w terminie późniejszym, uczestnik PPK będzie mógł wskazać imiennie jedną lub więcej osób uprawnionych, na których rzecz ma nastąpić, po jego śmierci, wypłata środków niewykorzystanych zgodnie z przepisami ustawy. Uczestnik będzie mógł w każdym czasie zmienić poprzednią dyspozycję, wskazując inne osoby uprawnione do otrzymania środków po jego śmierci zamiast lub oprócz osób poprzednio wskazanych, jak również oznaczając w inny

sposób udział wskazanych osób w tych środkach, albo odwołać poprzednią dyspozycję, nie wskazując żadnych innych osób.

4. Dobrowolność oszczędzania

Jednym z fundamentalnych założeń projektowanej ustawy jest dobrowolność oszczędzania w PPK (art. 23). W związku z tym - zgodnie z art. 23 ust. 2 - uczestnik będzie mógł zrezygnować z dokonywania wpłat do PPK na podstawie pisemnej deklaracji złożonej podmiotowi zatrudniającemu. Jednocześnie proponuje się, aby do osoby zatrudnionej stosować odpowiednio przepisy antydyskryminacyjne określone w Kodeksie pracy, niezależnie od faktu uczestnictwa bądź nie uczestniczenia tej osoby w PPK.

Mając na uwadze potrzebę wprowadzenia formy deklaracji o rezygnacji zgodnej z ogólną zasadą składania oświadczeń woli, wskazaną w art. 4 ust. 1 projektu, proponuje się, aby rezygnacja z dokonywania wpłat nie powodowała wymogu zmiany umowy o prowadzenie PPK. Wzór deklaracji rezygnacji z dokonywania wpłat zostanie określony w odpowiednim akcie wykonawczym. Za uczestnika, który zrezygnował z dokonywania wpłat, podmiot zatrudniający nie będzie dokonywał wpłat począwszy od miesiąca, w którym uczestnik złożył deklarację o rezygnacji. Jednocześnie, dla zapobieżenia sytuacjom, w których podmiot zatrudniający będzie wymuszał złożenie rezygnacji z dokonywania wpłat do PPK, celem zmniejszenia obciążeń składowych, proponuje się, aby nakłanianie uczestnika do rezygnacji z dokonywania wpłat do PPK stanowiło wykroczenie, zagrożone karą grzywny (art. 108 projektowanej ustawy).

W związku z przewidzianym w ustawie mechanizmem ponownego automatycznego dokonywania wpłat za uczestnika, który uprzednio złożył deklarację o rezygnacji z ich dokonywania, projektodawca wprowadza obowiązek odpowiednio wcześniejszego poinformowania uczestnika przez podmiot zatrudniający, co 4 lata, w terminie do ostatniego dnia lutego, o ponownym dokonywaniu wpłat (art. 23 ust. 5).

Jednocześnie, w myśl art. 23 ust. 6 proponuje się, aby co 4 lata, podmiot zatrudniający ponownie rozpoczynał dokonywanie wpłat od dnia 1 kwietnia za uczestnika, który zrezygnował z dokonywania wpłat przed tą datą. Po rozpoczęciu ponownego dokonywania wpłat uczestnik będzie mógł ponownie zrezygnować z oszczędzania. Celem takiego rozwiązania jest przeciwdziałanie bierności uczestników, którzy z jakichś względów rezygnują z oszczędzania, a następnie - po pewnym czasie - do oszczędzania nie powracają.

Na mocy art. 23 ust. 10 projektu, uczestnik, który zrezygnował z dokonywania wpłat do PPK, będzie mógł w każdym czasie ponownie przystąpić do oszczędzania w PPK. W celu ponownego przystąpienia do dokonywania wpłat do PPK uczestnik będzie składał podmiotowi zatrudniającemu, na piśmie wnioski o dokonywanie wpłat do PPK.

Jednocześnie, w art. 24 projektowanej ustawy wprowadza się specyficzne rozwiązania dla przypadku złożenia przez uczestnika PPK deklaracji o rezygnacji z dokonywania wpłat w przypadku umów o zarządzanie PPK zawartych z zakładem ubezpieczeń. Należy mieć na uwadze, że w świetle przepisu art. 805 § 1 *ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny* umowa ubezpieczenia stanowi umowę odpłatną. Obecnie obowiązujące regulacje nie przewidują możliwości nieodpłatnego udzielania ochrony ubezpieczeniowej. Należy także wskazać na brzmienie art. 813 § 1 zdanie pierwsze *Kodeksu cywilnego*, zgodnie z którym składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności ubezpieczyciela. Mając na uwadze powyższe, w związku z proponowanym brzmieniem art. 23 ust. 2 projektu ustawy, niezbędne jest uregulowanie problematyki relacji uprawnienia do zawieszenia opłacania składki ubezpieczeniowej oraz odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń. W art. 24 ust. 1 określono zastosowanie konstrukcji zawieszenia ochrony ubezpieczeniowej w okresie, w którym nie dokonywane są wpłaty do PPK. Zbliżona konstrukcja prawna została wprowadzona w szczególności w art. 6 ust. 10-12 *ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych*. Przyjęcie konstrukcji zawieszenia ochrony ubezpieczeniowej pozwoli na utrzymanie stosunku prawnego łączącego uczestnika PPK z zakładem ubezpieczeń oraz na wznowienie ochrony ubezpieczeniowej w przypadku wznowienia dokonywania wpłat do PPK. W myśl projektowanego art. 24 ust. 2 w okresie zawieszenia ochrony ubezpieczeniowej odpowiedzialność zakład ubezpieczeń będzie przy tym obowiązany do zarządzania środkami uczestnika PPK zgromadzonymi w ramach ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego, z tytułu którego będzie mu przysługiwać wynagrodzenie ze środków zgromadzonych w ramach ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego. Proponowany przepis art. 24 ust. 3 projektu określa także zakres odpowiedzialności ubezpieczyciela w przypadku złożenia przez uczestnika PPK deklaracji o rezygnacji z dokonywania wpłat. W takiej sytuacji odpowiedzialność za wypadki ubezpieczeniowe będzie limitowana wyłącznie do wysokości środków zgromadzonych przez uczestnika PPK w ubezpieczeniowym funduszu kapitałowym. Rozwiązanie takie pozwoli na zagwarantowanie wypłaty środków zgromadzonych przez uczestnika PPK w ramach ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego w przypadku zajścia wypadku ubezpieczeniowego w okresie zawieszenia ochrony ubezpieczeniowej, jak również

zapewnienie adekwatności składki ubezpieczeniowej do ponoszonego przez zakład ubezpieczeń ryzyka zgodnie z treścią art. 33 ust. 2 *ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej*.

5. Wpłaty dokonywane do PPK

Zgodnie z art. 25 projektu wpłaty dokonywane do PPK mają być finansowane z własnych środków przez podmiot zatrudniający i uczestnika. Projekt wprowadza także mechanizm antykryzysowy polegający na tym, że w okresie przestoju ekonomicznego, o którym mowa w art. 2 pkt 1 *ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy*, podmiot zatrudniający nie finansuje wpłaty podstawowej i wpłaty dodatkowej. Jednocześnie, w opisywanej sytuacji uczestnik będzie mógł - w drodze deklaracji składanej podmiotowi zatrudniającemu - zadeklarować finansowanie przez siebie wpłaty podstawowej i wpłaty dodatkowej. Należy bowiem mieć na uwadze, że niezasadnym byłoby ograniczenie uczestnikom prawa do finansowania wpłat z własnych środków w przypadku problemów finansowych podmiotu zatrudniającego, który również w okresie zawieszenia dokonywania wpłat, spowodowanego przestojem ekonomicznym, będzie nadal obowiązany do prowadzenia PPK.

Jednocześnie, na mocy art. 26 ust. 1 w zw. z art. 2 pkt 39 projektu, wpłata podstawowa do PPK finansowana przez podmiot zatrudniający wynosi 1,5% wynagrodzenia, stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe uczestnika, o której mowa w *ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych z wyłączeniem podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób przebywających na urlopie wychowawczym oraz pobierających zasiłek macierzyński lub zasiłek w wysokości zasiłku macierzyńskiego*.

Podmiot zatrudniający będzie mógł zadeklarować w umowie o zarządzanie PPK dokonywanie wpłaty dodatkowej do PPK w wysokości do 2,5% wynagrodzenia (art. 26 ust. 2 projektu). Wpłata dodatkowa będzie mogła być różnicowana dla poszczególnych grup osób zatrudnionych w danym podmiocie zatrudniającym wyróżnionych ze względu na długość okresu zatrudnienia w tym podmiocie albo na podstawie postanowień obowiązującego w tym podmiocie regulaminu wynagrodzeń lub układu zbiorowego pracy (art. 26 ust. 3). W myśl projektowanego art. 26 ust. 4 podmiot zatrudniający będzie mógł zmienić wysokość wpłaty dodatkowej lub zrezygnować z jej dokonywania w formie zmiany umowy o zarządzanie PPK oraz umów o prowadzenie PPK. Zmieniona wysokość wpłaty dodatkowej będzie

obowiązywać od miesiąca następującego po miesiącu kalendarzowym, w którym została dokonana zmiana.

Łącznie podmiot zatrudniający będzie mógł finansować dokonywane wpłaty w wysokości do 4% wynagrodzenia (jako maksymalna suma wysokości wpłat podstawowych i wpłat dodatkowych). Zgodnie z art. 26 ust. 5 projektu wpłaty dokonywane do PPK, zarówno podstawowe, jak i dodatkowe, które są finansowane przez podmiot zatrudniający, nie będą wliczane do wynagrodzenia stanowiącego podstawę ustalenia wysokości obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Zgodnie z projektowanym art. 27 wpłaty finansowane przez uczestnika PPK będą potrącane z wynagrodzenia po jego opodatkowaniu. Proponuje się, aby wpłata podstawowa do PPK finansowana przez uczestnika wynosiła 2% wynagrodzenia. Jednocześnie, mając na uwadze zasadność uwzględnienia sytuacji uczestników PPK uzyskujących wynagrodzenie osiągnięte z różnych źródeł w danym miesiącu na poziomie niższym niż kwota odpowiadająca 1,2-krotności minimalnego wynagrodzenia, wprowadza się dla nich możliwość dokonywania wpłat podstawowych w wysokości niższej niż 2% wynagrodzenia, jednak nie mniej niż 0,5% wynagrodzenia. Wysokość wpłaty podstawowej będzie określana przez uczestnika PPK w deklaracji składanej podmiotowi zatrudniającemu. Przy tym podmiot zatrudniający będzie odmawiał przyjęcia deklaracji, jeżeli wynagrodzenie uczestnika PPK będzie wyższe niż wskazana powyżej kwota.

Uczestnik będzie mógł zadeklarować wpłatę dodatkową w wysokości do 2% wynagrodzenia. Łącznie wysokość wpłat dokonywanych przez uczestnika będzie mogła zatem wynieść maksymalnie 4% wynagrodzenia. Wysokość wpłaty dodatkowej będzie określona w deklaracji składanej przez uczestnika podmiotowi zatrudniającemu, który będzie miał obowiązek poinformowania uczestnika PPK o możliwości jej zadeklarowania.

Uczestnik będzie mógł w każdym momencie zmienić wysokość wpłaty podstawowej w zakresie 0,5%-2% wynagrodzenia, a także zmienić wysokość wpłaty dodatkowej lub zrezygnować z jej dokonywania w formie zmiany deklaracji. Zmieniona wysokość odpowiednio wpłaty podstawowej oraz wpłaty dodatkowej będzie obowiązywać od miesiąca następującego po miesiącu, w którym uczestnik złożył zmianę deklaracji, przy czym w przypadku zmiany wysokości wpłaty podstawowej będzie ona obowiązywać do końca roku kalendarzowego, w którym deklaracja została złożona.

Z uwagi na cywilnoprawny charakter roszczenia o wpłaty dokonywane do PPK, proponuje się, aby w zakresie nieuregulowanym w ustawie, do dokonywanych wpłat zastosowanie znajdowały przepisy *Kodeksu cywilnego* (art. 29 projektu). Roszczenia z tytułu

wpłat dokonywanych do PPK będą ulegały przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym wpłaty stały się wymagalne. Jednocześnie projekt ustawy nie przewiduje możliwości wstecznego dokonania wpłat w sytuacji, gdy pracodawca nie dopełnił tego obowiązku w ustawowym terminie, gdyż taka regulacja mogłaby okazać się uciążliwa dla pracownika, np. w sytuacji gdy należałoby pobrać i dokonać jednorazowo wpłaty za kilka lub nawet kilkanaście miesięcy, co mogłoby się okazać dość istotnym obciążeniem finansowym dla osoby zatrudnionej. Projekt ustawy wprowadza natomiast przepis karny, zgodnie z którym podmiot zatrudniający, który nie dopełnia obowiązku dokonywania wpłat do PPK w przewidzianym przepisami terminie podlega karze grzywny w wysokości od 1 000 zł do 1 000 000 zł.

W świetle projektowanego art. 28 ust. 1 wpłaty będą dokonywane począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał stosunek prawny wynikający z umowy o prowadzenie PPK, niezależnie od tego, czy nastąpiło to w wyniku działań podmiotu zatrudniającego, czy też z mocy prawa. Z kolei, w myśl art. 28 ust. 2, podmiot zatrudniający będzie obowiązany do obliczenia i dokonania do wybranej instytucji finansowej wpłat przez niego finansowanych oraz do obliczenia, pobrania i dokonania do wybranej instytucji finansowej wpłat finansowanych przez uczestnika. Wpłaty będą obliczane i dokonywane w terminie wypłaty wynagrodzenia i wpłaty składek na ubezpieczenia społeczne przez podmiot zatrudniający, w terminie do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym wpłaty te zostały obliczone i pobrane. Określony w powyższy sposób termin ma zapewnić przejrzystość i łatwość stosowania systemu dokonywania wpłat. Ponadto, uwzględnia sytuację podmiotów zatrudniających, posiadających rozproszone struktury, gdzie dane zbierane są z oddziałów zlokalizowanych na obszarze całego kraju, w związku z czym dla zachowania terminu obliczania i dokonywania wpłat istnieje konieczność uprzedniej weryfikacji gromadzonych danych oraz ich przetworzenie w systemach informatycznych. Jednocześnie w przypadku jeżeli wynagrodzenie będzie wypłacane w okresach krótszych niż miesiąc, wpłaty należne za dany miesiąc dokonywane będą w terminie do ostatniego dnia miesiąca.

W projektowanym art. 30 proponuje się, aby spory ze stosunków prawnych dotyczące obowiązków wynikających z ustawy oraz umowy o zarządzanie PPK i umowy o prowadzenie PPK rozstrzygały sądy powszechne. Powództwo będzie można wytoczyć przed sądem pierwszej instancji, w którego okręgu uczestnik PPK ma miejsce zamieszkania lub w którego okręgu znajduje się siedziba podmiotu zatrudniającego albo siedziba jego oddziału.. Wprowadzenie właściwości miejscowej sądu przewidzianej dla siedziby podmiotu

zatrudniającego albo siedziby jego oddziału ograniczy jednocześnie przypadki braku możliwości skorzystania z właściwości przemiennej w przypadku, gdy podmiot zatrudniający ma siedzibę za granicą.

6. Wpłata powitalna i dopłaty roczne do PPK

Dla zwiększenia motywacji uczestników PPK do oszczędzania projektowana ustawa przewiduje szereg zachęt mających na celu wsparcie atrakcyjności PPK, jako formy gromadzenia oszczędności na cele emerytalne.

Jedną z takich zachęt, zgodnie z art. 31 projektu, jest wpłata powitalna w wysokości 250 zł dla każdego uczestnika PPK, która będzie finansowana z Funduszu Pracy. Wpłata powitalna, mająca w założeniu stanowić czynnik motywujący uczestników do rozpoczęcia i kontynuowania oszczędzania w PPK, będzie ewidencjonowana na rachunku uczestnika PPK po upływie trzech pełnych miesięcy oszczędzania, jeżeli za miesiące te dokonano wpłatę podstawową finansowaną przez uczestnika PPK. Uczestnik PPK będzie uprawniony do otrzymania jednorazowej wpłaty powitalnej. Jeżeli zatem w przeszłości wpłatę powitalną zarejestrowano na rachunku uczestnika w innym PPK, uczestnik ten nie nabędzie prawa do kolejnej wpłaty powitalnej.

Kolejną z zachęt do systematycznego oszczędzania w PPK, są coroczne dopłaty do rachunku uczestnika w PPK. Proponowane jest, aby prawo do dopłaty w danym roku kalendarzowym przysługiwało uczestnikowi PPK, jeżeli zostanie spełniony określony w ustawie warunek dotyczący wysokości zgromadzonych przez tego uczestnika w danym roku kalendarzowym wpłat podstawowych na rachunku lub rachunkach w PPK.

Zgodnie z art. 32 projektu ustawy uczestnik, który zgromadzi w danym roku kalendarzowym na rachunku w PPK wpłaty podstawowe równe lub wyższe od kwoty wpłat podstawowych, należnych od kwoty stanowiącej 6-krotność minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w tym roku, otrzyma jednorazowo dopłatę roczną w wysokości 240 zł. W warunkach roku 2018, aby otrzymać dopłatę roczną, należałoby więc dokonać wpłat w wysokości 441 zł ($6 \times 2100 \text{ zł} \times 3,5\%$). Proponuje się jednocześnie, aby powyższa zasada w zakresie przysługiwania dopłaty rocznej nie miała zastosowania do uczestnika PPK uzyskującego wynagrodzenie osiągnięte z różnych źródeł w danym miesiącu nieprzekraczające kwoty odpowiadającej 1,2-krotności minimalnego wynagrodzenia, po dokonaniu odpowiedniej weryfikacji przez PFR, na podstawie informacji uzyskanej z ZUS. W odniesieniu do tych osób dopłata roczna będzie przysługiwała jeżeli w danym roku

kalendaryzowym zgromadziły wpłaty w wysokości równej co najmniej 25% kwoty wpłat podstawowych, należnych od kwoty stanowiącej 6-krotność minimalnego wynagrodzenia. Tak więc, aby te osoby zostały beneficjentami dopłaty rocznej w wysokości 240 zł konieczne byłoby, w warunkach roku 2018, dokonanie wpłat w wysokości 110 zł 25 gr. Przyjęty współczynnik 25% kwoty wpłat podstawowych wynika z faktu, że w stosunku do tych osób istnieje możliwość zadeklarowania wpłaty podstawowych nie mniejszej niż 0,5% wynagrodzenia, co stanowi 25% podstawowej wysokości tej wpłaty określonej na poziomie 2%.

Na mocy art. 33 projektu dopłata roczna zostanie przekazana na rachunek uczestnika w PPK prowadzony na podstawie ostatnio zawartej w imieniu uczestnika umowy o prowadzenie PPK, a jeśli w tym samym czasie zawartych zostało dwie lub więcej umów o prowadzenie PPK na rachunek, na którym zostało zgromadzone najwięcej środków.

W celu zapewnienia sprawnego i prawidłowego przekazywania dopłat rocznych na rachunek uczestnika w PPK niezbędne jest ustalanie poszczególnych uczestników uprawnionych do otrzymania dopłat rocznych. Informacjami niezbędnymi do poczynienia powyżej wskazanych ustaleń będzie dysponował PFR, który prowadzić będzie ewidencję PPK. Na podstawie danych zawartych w ewidencji PPK, w trybie art. 34 projektu, PFR w terminie do ostatniego dnia lutego każdego roku kalendarzowego będzie przekazywał do ministra właściwego do spraw pracy, informację o liczbie uczestników, którzy nabyli prawo do dopłaty rocznej do PPK za rok poprzedzający. Po otrzymaniu takiej informacji minister właściwy do spraw pracy najpóźniej do 31 marca tego samego roku będzie przekazywać za pośrednictwem PFR na rachunki uczestników uprawnionych do otrzymania dopłaty rocznej kwotę 240 zł. Dopłata roczna będzie finansowana ze środków pochodzących z Funduszu Pracy.

7. Fundusze inwestycyjne i fundusze emerytalne, w których gromadzone są środki w PPK

Na mocy projektowanych art. 36-37 funduszom inwestycyjnym lub funduszom emerytalnym, w których będą gromadzone środki w ramach PPK, została przypisana funkcja ewidencjonowania wszelkich operacji na rachunkach uczestników PPK, w tym dokonanych wpłat, dopłat rocznych, wypłat transferowych, wypłat, jak również lokowania aktywów gromadzonych w PPK zgodnie z interesem uczestników PPK, dążąc do osiągnięcia bezpieczeństwa i efektywności dokonywanych lokat oraz przestrzegając zasad ograniczania

ryzyka inwestycyjnego. Aktywa funduszy inwestycyjnych lub funduszy emerytalnych, w których gromadzone będą środki PPK, będą mogły być lokowane w aktywach denominowanych w złotych lub – maksymalnie do 30% ich wartości – w walutach obcych. Poziom taki będzie identyczny jak w odniesieniu do zasad dotyczących lokowania aktywów OFE oraz PPE. Takie zalecenia stosowane są również w dyrektywie 2003/41/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 czerwca 2003 r. w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami.

Z kolei w myśl art. 38-39 każda wybrana instytucja finansowa będzie zobowiązana zadbać o to, aby zarządzane przez nią środki gromadzone w PPK mogły być lokowane w tzw. funduszach zdefiniowanej daty w liczbie odpowiadającej co najmniej liczbie ograniczeń poziomu ryzyka inwestycyjnego, o którym mowa w art. 40 ust. 1, które stosują odmienne polityki inwestycyjne dotyczące środków gromadzonych w PPK dla uczestników należących do różnych kategorii wiekowych i dostosowane do ich zróżnicowanego wieku. Należy przy tym wskazać, że instytucja finansowa będzie mogła zarządzać funduszami zdefiniowanej daty w liczbie przewyższającej liczbę odpowiadającą liczbie ograniczeń poziomu ryzyka inwestycyjnego, o którym mowa w art. 40 ust. 1 projektu. Możliwe jest nawet, w celu jak najbardziej precyzyjnego dopasowania zasad polityki inwestycyjnej do wiek uczestników PPK, zarządzanie kilkunastoma bądź kilkudziesięcioma funduszami zdefiniowanej daty. Środki gromadzone przez poszczególnych uczestników PPK lokowane będą w funduszach zdefiniowanej daty właściwych dla ich wieku. Powyższe ma zapewnić coraz większe bezpieczeństwo środków zgromadzonych w PPK przez uczestników zbliżających się do wieku emerytalnego. Należy przy tym dodać, że wyjątkiem od konieczności tworzenia przez wybraną instytucję finansową zarządzaną przez TFI odpowiedniej liczby funduszy inwestycyjnych będzie przypadek zarządzania przez TFI funduszem inwestycyjnym, w którym wydzielono odpowiednią liczbę subfunduszy, które stosują odmienne polityki inwestycyjne dostosowane do różnego wieku uczestników.

Do lokat, funduszy zdefiniowanej daty miały zastosowanie przepisy *ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi* w zakresie funduszu inwestycyjnego otwartego. Dzięki takiemu rozwiązaniu zapewniona zostanie możliwość zarówno prostego i szybkiego utworzenia nowego SFIO zdefiniowanej daty lub utworzenia nowego subfunduszu zdefiniowanej daty w istniejącym SFIO.

Jednocześnie proponuje się wprowadzenie do projektu pojęcia „zdefiniowanej daty funduszu”, „części udziałowej” oraz „części dłużnej” (art. 2 pkt 46-48). W celu

doprecyzowania „funduszy zdefiniowanej daty”, w projekcie ustawy wprowadza się definicję „zdefiniowanej daty funduszu” jako roku, którym wiek 60 lat osiągną osoby urodzone w roczniku będącym środkiem przedziału kohorty uczestników, dla której dany fundusz lub subfundusz jest odpowiedni w oparciu o kryterium wieku. Zdefiniowana data funduszu w połączeniu ze zdefiniowanymi okresami 5, 10 i 20 lat przed jej wystąpieniem jest wykorzystana dla określenia ram polityki inwestycyjnej funduszy zdefiniowanej daty. Ramy dla polityki inwestycyjnej funduszy zdefiniowanej daty we wskazanych powyżej przedziałach czasowych przed osiągnięciem zdefiniowanej daty funduszu zostały opracowane w oparciu o analizę doświadczeń i rozwiązań na globalnych rynkach finansowych dla tego typu produktów.

W tym celu zdefiniowane zostały „część udziałowa” i „część dłużna” portfela inwestycyjnego funduszu. Definicja „części udziałowej” odnosi się do aktywów będących przedmiotem lokat funduszy zdefiniowanej daty o charakterze udziałowym, takich jak np. akcje, prawa poboru czy tytuły uczestnictwa instytucji wspólnego inwestowania, które lokują co najmniej 75% swoich aktywów w instrumenty udziałowe. Definicja „części dłużnej” dotyczy aktywów będących przedmiotem lokat funduszy zdefiniowanej daty o charakterze dłużnym, tj. np. obligacji, bonów skarbowych, listów zastawnych, certyfikatów depozytowych lub innych zbywalnych papierów wartościowych inkorporujących prawa majątkowe odpowiadające prawom z zaciągnięcia długu. Wprowadzenie obu definicji ma na celu zapewnienie przejrzystości struktury inwestycyjnej funduszy zdefiniowanej daty, a także określenie potencjalnego zakresu lokat funduszy inwestujących w aktywa o charakterze udziałowym i dłużnym. Wprowadzenie definicji ma również na celu ujednoczenie rynku funduszy uczestniczących w pracowniczych planach kapitałowych, poprzez zapewnienie jednakowych zasad dywersyfikacji portfeli tych funduszy w odniesieniu do podziału lokat na część udziałową i dłużną w różnych okresach czasu.

Wprowadzone zostały jednolite dla wszystkich funduszy zdefiniowanej daty, niezależnie od instytucji finansowych zarządzających PPK, zasady lokowania środków. Zgodnie z art. 37 fundusz zdefiniowanej daty, lokuje środki zgromadzone w PPK zgodnie z interesem uczestników PPK dążąc do osiągnięcia bezpieczeństwa i efektywności dokonywanych lokat oraz przestrzegając zasad ograniczania ryzyka inwestycyjnego. Wprowadzenie art. 37 ust. 2 wprost rozstrzyga kwestię adekwatności reżimu limitów inwestycyjnych przyjętych na gruncie ustawy o funduszach inwestycyjnych. Dalsze ustępy art. 37 stanowią doprecyzowanie specyfiki lokacyjnej funduszy zdefiniowanej daty. Biorąc pod uwagę długi horyzont inwestycyjny funduszy zdefiniowanej daty, a także potrzebę

rozszerzenia możliwości inwestycyjnych w kierunku alternatywnych klas aktywów (m.in. nieruchomości, fundusze private equity i venture capital, strategie absolutnej stopy zwrotu), których udział w portfelu prowadzi do dywersyfikacji ryzyka inwestycyjnego i daje możliwość lokowania części środków w instrumenty o potencjalnie wyższej oczekiwanej stopie zwrotu wprowadza się zmiany w art. 37. Celem tych zmian jest prezentacja katalogu instrumentów finansowych, w które mogą być inwestowane środki w ramach PPK. Bez tego inwestowanie środków gromadzonych w ramach PPK, zwłaszcza w formie funduszy alternatywnych klas aktywów, byłoby praktycznie wyłączone. Wskazać przy tym należy, że inwestowanie pośrednie w alternatywne klasy aktywów, poprzez fundusze i inne instytucje wspólnego inwestowania jest dla uczestników funduszy bardziej optymalne kosztowo i bardziej bezpieczne ze względu na specjalizację i kompetencje podmiotów zarządzających tymi funduszami oraz dywersyfikację ich lokat w porównaniu ze scenariuszem bezpośredniego inwestowania w aktywa należące do kategorii alternatywnych inwestycji.

Wprowadzenie ust. 6 wprowadza dopuszczalność inwestowania w fundusze i instytucje wspólnego inwestowania nie tylko spełniające wymogi dla funduszy inwestycyjnych otwartych, tak aby umożliwić lokowanie części aktywów w produkty oparte o nieruchomości, fundusze venture capital, private equity i fundusze inwestycyjne stosujące strategie absolutnej stopy zwrotu. W ust. 6, w odniesieniu do inwestycji w tytuły uczestnictwa instytucji wspólnego inwestowania, wyłącza się niektóre przepisy ustawy o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, mające zastosowanie przy dokonywaniu takich lokat przez fundusze inwestycyjne otwarte. W ust. 9 wprowadza się ograniczenie, że lokaty w instrumenty finansowe będące tytułami uczestnictwa instytucji wspólnego inwestowania będą dopuszczone do stosowania przez fundusze lokujące aktywa PPK wyłącznie w ramach łącznego limitu 10% wartości aktywów obowiązującego na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 5 ustawy o funduszach inwestycyjnych. Utrzymany zostaje zatem obowiązujący obecnie limit pozwalający na lokowanie przez fundusze inwestycyjne otwarte, na zasadzie wyjątku od głównych kategorii lokat, do 10% wartości aktywów w papiery wartościowe nie będące przedmiotem obrotu na rynku regulowanym, alternatywnym systemie obrotu lub innym rynku zorganizowanym, ale rozszerzony zostaje katalog instrumentów dopuszczonych w ramach tego limitu. Warto zwrócić uwagę, że rozszerzenie tego katalogu o np. fundusze nieruchomości czy absolutnej stopy zwrotu oznacza umożliwienie lokowania w bardziej płynne i zdywersyfikowane aktywa niż wynika to bezpośrednio z obowiązujących przepisów art. 93 ust. 1 pkt 5 ustawy o funduszach inwestycyjnych (np. akcje spółek niepublicznych). W ust. 11, w zakresie lokowania aktywów w części dłużnej portfela

inwestycyjnego, wprowadzono normy ostrożnościowe na lokowanie aktywów w instrumenty dłużne. W przepisie tym wskazano, że fundusz zdefiniowanej daty może lokować aktywa w części dłużnej – w papiery wartościowe emitowane, poręczone lub gwarantowane przez Skarb Państwa, Narodowy Bank Polski, jednostkę samorządu terytorialnego oraz przez rząd lub bank centralny państwa członkowskiego, Europejski Bank Centralny, Unię Europejską lub Europejski Bank Inwestycyjny, albo przez organizacje międzynarodowe, pod warunkiem, że papiery emitowane, poręczone lub gwarantowane przez te organizacje międzynarodowe posiadają rating na poziomie inwestycyjnym nadany przez agencję ratingową uznaną przez Europejski Bank Centralny w swoich operacjach, zgodnie z Wytycznymi Europejskiego Banku Centralnego (UE) 2015/510 z dnia 19 grudnia 2014 r. w sprawie implementacji ram prawnych polityki pieniężnej Eurosystemu (EBC/2014/60).

Ponadto, w zakresie polityki inwestycyjnej funduszy zdefiniowanej daty, w ust. 18 wprowadza się delegację ustawową dla ministra właściwego do spraw instytucji finansowych do wydania rozporządzenia regulującego dodatkowe limity i ograniczenia inwestycyjne mające zastosowanie do funduszy zdefiniowanej daty w celu zapewnienia bezpieczeństwa zainwestowanych środków oraz w celu zapobieżenia nadmiernego obciążania funduszu zdefiniowanej daty pośrednimi kosztami związanymi z lokatami.

W art. 40 projektu ustawy wprowadzone zostały dopuszczalne zakresy alokacji aktywów, odpowiednio, w instrumenty części udziałowej i części dłużnej, tak aby zapewnić realizację zasady przyswecającej funduszom zdefiniowanej daty, tj. stopniowego zmniejszania poziomu ryzyka inwestycyjnego danego funduszu wraz ze zbliżaniem przez uczestników danego funduszu do wieku 60 lat. W początkowym okresie działania funduszu – do 20 roku przed osiągnięciem zdefiniowanej daty przez dany fundusz, kiedy jego uczestnicy są w fazie akumulacji kapitału i dzięki długiej perspektywie czasu są w stanie zaakceptować wyższy poziom ryzyka inwestycyjnego, większość środków funduszu (od 60% do 80%) jest lokowana w, charakteryzujące się wyższym poziomem ryzyka inwestycyjnego i wyższą oczekiwaną stopą zwrotu, instrumenty udziałowe. Natomiast w okresie ostatnich 5 lat przed osiągnięciem zdefiniowanej daty przez fundusz, część portfela w instrumentach udziałowych ma mieścić się w przedziale od 10% do 30% i ma być stopniowo zmniejszany w trakcie trwania okresu na rzecz, charakteryzującej się niższym poziomem ryzyka inwestycyjnego, części dłużnej, której podstawowym składnikiem mają być obligacje rządowe. Od momentu osiągnięcia przez fundusz jego zdefiniowanej daty co najmniej 85% aktywów musi być zainwestowana w instrumenty dłużne.

Natomiast – zgodnie z art. 44 projektu ustawy – fundusz inwestycyjny w formie ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego, w ramach którego będą oferowane PPK, będzie mógł gromadzić wyłącznie środki uczestnika PPK. Zobowiązanie zakładów ubezpieczeń oferujących PPK w formie ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych do inwestowania wyłącznie środków gromadzonych w ramach PPK wynika z potrzeby przyjęcia założenia dotyczącego zapewnienia konkurencyjności rynku PPK..

Korzystanie przez uczestnika PPK z powyżej opisanego modelu alokacji środków gromadzonych w PPK, uzależnionego od wieku uczestnika, nie będzie obowiązkowe przez cały okres oszczędzania w PPK. Na mocy art. 45 projektu uczestnik PPK może w każdym czasie złożyć wybranej instytucji finansowej wniosek o bezpłatne dokonanie odpowiednio konwersji lub zamiany do funduszy zdefiniowanej daty innych niż właściwy dla jego wieku, których organem jest samo towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE lub pracownicze towarzystwo emerytalne zarządzające wybraną instytucją finansową lub zakład ubezpieczeń będący wybraną instytucją finansową. W takiej sytuacji uczestnik PPK określa jaka część aktywów ma trafić do wybranego przez niego funduszu, przy czym wpłata do jednego funduszu powinna stanowić co najmniej 10% środków zgromadzonych w PPK. Jednakże po otrzymaniu wniosku uczestnika PPK o dokonanie odpowiednio konwersji lub zamiany, a przed ich dokonaniem, instytucja finansowa zobowiązana będzie do zapewnienia, że uczestnik zdaje sobie sprawę z możliwych konsekwencji swojej dyspozycji.

Jednocześnie art. 46 ustawy przewiduje zakaz wynagradzania akwizytorów za podejmowanie na rzecz instytucji finansowej działań, które mają na celu nakłanianie podmiotu zatrudniającego do rozwiązania umowy o zarządzanie PPK, której jest stroną i zawarcie nowej umowy o zarządzanie PPK z tą instytucją. Takie rozwiązania mają na celu wyeliminowanie praktyk, które mogłyby wpłynąć na decyzję podmiotu zatrudniającego w zakresie rozwiązania umowy o zarządzanie PPK i zawarcia takiej umowy z inną instytucją finansową w oparciu o czynniki inne, niż ocena korzystności oferty dla uczestników PPK spośród dostępnych na rynku. Rozwiązanie takie wynika z konieczności i zasadności wprowadzenia regulacji w obszarze akwizycji, które obecnie obowiązują w zakresie funduszy emerytalnych (art. 92 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych). Wzorowanie się na tych rozwiązaniach podyktowane jest licznymi nieprawidłowościami, które wystąpi w obszarze działalności akwizycyjnej przy funduszach emerytalnych, co skutkowało wprowadzeniem obecnie obowiązującego całkowitego zakazu akwizycji.

Ponadto, art. 47 ustawy zobowiązuje instytucje finansowe do przygotowywania wszelkich udostępnianych informacji w taki sposób, aby były one rzetelne, zrozumiałe i

obiektywne. Jednocześnie proponuje się przyjęcie jako zasady, że reklama dotycząca funduszu inwestycyjnego lub funduszu emerytalnego, w którym gromadzone są środki w PPK, lub instytucji finansowej nie może wprowadzać w błąd, ani nawet stwarzać takiej możliwości, a przy tym odwoływać się do danych nieprawdziwych i nieudokumentowanych, a także być prezentowana z pominięciem istotnych danych, w sposób który przedstawia fundusz inwestycyjny lub fundusz emerytalny w korzystniejszej sytuacji, niż gdyby był oceniany na podstawie pełnych danych, czy też w inny sposób wywierać nierzetelny wpływ na zawarcie umowy o zarządzanie PPK, umowy o prowadzenie PPK lub dokonanie konwersji lub zamiany jednostek rachunkowych funduszu inwestycyjnego albo przeniesienia środków między rachunkami funduszu emerytalnego. W przypadku naruszenia zasad reklamy określonych w ustawie organ nadzoru może nakazać zaprzestania tego naruszenia i jednocześnie nakłada na podmiot odpowiedzialny za to naruszenie karę pieniężną w wysokości do 3.000.000 zł. Ponadto, w sytuacji gdy organ nadzoru stwierdzi, że publikacje lub reklamy dotyczące instytucji finansowych, wprowadzają lub mogą wprowadzić w błąd, może zakazać ich ogłaszania i nakazać ogłoszenie odpowiednich sprostowań w wyznaczonym terminie. Jeżeli takie sprostowanie nie nastąpi, organ nadzoru nakłada na instytucję finansową karę pieniężną w wysokości do 500 000 zł oraz dokona ogłoszenia odpowiednich sprostowań na koszt instytucji finansowej.

W art. 48 projektu nałożono na fundusz emerytalny będący funduszem zdefiniowanej daty obowiązek sporządzenia i udostępnienia kluczowych informacji dla inwestorów (KID), zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Komisji (UE) 2017/653 z dnia 8 marca 2017 r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIP) przez ustanowienie regulacyjnych standardów technicznych w zakresie prezentacji, treści, przeglądu i zmiany dokumentów zawierających kluczowe informacje oraz warunków spełnienia wymogu przekazania takich dokumentów. W odniesieniu do funduszy zdefiniowanej daty będących funduszami inwestycyjnymi oraz do zakładów ubezpieczeń w zakresie ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych brak jest konieczności wprowadzania w tej ustawie takiej regulacji, z uwagi na fakt, że w stosunku do nich takie rozwiązanie już obecnie funkcjonuje. Po wejściu w życie ustawy o PPK będą oni w dalszym ciągu obowiązani sporządzać KID.

8. Koszty zarządzania PPK

W art. 49 projektowanej ustawy zaproponowano określenie górnego limitu wysokości kosztów zarządzania PPK – wynagrodzenie za zarządzanie będzie mogło być pobierane przez fundusz inwestycyjny lub fundusz emerytalny w wysokości nie wyższej niż 0,5% wartości aktywów netto funduszu w skali roku. Wynagrodzenie to będzie obliczane na każdy dzień ustalenia wartości aktywów netto funduszu i pobierane do 15 dnia roboczego po zakończeniu miesiąca, za który wynagrodzenie jest należne. Jednocześnie, mając na uwadze konieczność uwzględnienia potrzeby uwzględniania przez zakłady ubezpieczeń kosztów udzielania ochrony ubezpieczeniowej, przyjęto założenie dotyczące limitowania kosztów wynagradzania zakładu ubezpieczeń oraz udzielania ochrony ubezpieczeniowej do wysokości nie wyższej niż 0,5% od wartości aktywów netto funduszu inwestycyjnego. Wprowadzenie limitu kosztów w takiej wysokości ma na celu zapewnienie porównywalności ofert oraz spójności rozwiązań w odniesieniu do wszystkich instytucji finansowych przewidzianych projektem ustawy. Potrącanie kosztów ochrony ubezpieczeniowej ze środków zgromadzonych w PPK do wysokości 0,5% wartości zgromadzonych aktywów netto pozwoli także na uniknięcie zawieszenia ochrony ubezpieczeniowej, a więc także gwarantowanej sumy wypłaty w ramach ubezpieczenia na życie.

Ponadto instytucja finansowa będzie uprawniona do pobrania wynagrodzenia za osiągnięty wynik („success fee”) maksymalnie 0,1% wartości aktywów netto funduszu w skali roku pod warunkiem zrealizowania dodatniej stopy zwrotu nie niższej od stopy referencyjnej. Stopę referencyjną i szczegółowy sposób obliczania wynagrodzenia za osiągnięty wynik określi minister właściwy do spraw instytucji finansowych, w drodze aktu wykonawczego, uwzględniając obiektywne czynniki ekonomiczne oraz mając na względzie efektywność dokonywanych przez fundusze inwestycji.

Wynagrodzenie za osiągnięty wynik jako element wynagrodzenia zostało wprowadzone w celu podwyższenia efektywności zarządzania PPK. Na rynku funkcjonuje kilka wskaźników, które służą do wyliczania stopy zwrotu, którą zrealizował dany fundusz w trakcie roku, przy założeniu, że: uczestnicy dokonują dopłat, fundusz otrzymuje zyski z lokat, ale jednocześnie inni uczestnicy realizują wypłaty bądź, co naturalne, fundusz pokrywa koszty swojego funkcjonowania. Celem, który przyświecał przy wyborze konkretnego miernika, była jego prostota i powszechność zastosowania. W związku z tym proponuje się zastosowanie stopy zwrotu mierzonej przepływami. Metoda ta wydaje się odpowiednia dla funduszy inwestycyjnych oraz dla funduszy emerytalnych zarządzających PPK. Należy mieć na uwadze, że to zarządzający odpowiadają za kształt portfela inwestycyjnego i mają możliwość podjęcia odpowiednich decyzji, aby dostosować się do oczekiwań swoich

klientów. Stopa zwrotu mierzona przepływami jest analogiczna do wewnętrznej stopy zwrotu, przy zastosowaniu której bieżąca wartość netto wynosi 0 lub innymi słowy wartość bieżąca wpływów równa się bieżącej wartości wypływów.

Należy wskazać, że w stosunku do wysokości wynagrodzenia za zarządzanie przewiduje się jednak jeden wyjątek. Dotyczy on sytuacji, gdy aktywa netto funduszy i subfunduszy zarządzanych przez tę samą instytucję finansową oraz zarządzanych przez instytucje finansowe wchodzące w skład tej samej grupy kapitałowej według stanu na koniec kwartału poprzedzającego termin obliczenia opłaty, przewyższają 15% środków zgromadzonych we wszystkich funduszach inwestycyjnych, funduszy emerytalnych lub subfunduszy gromadzących środki w PPK (art. 49 ust. 5 projektu). W takim przypadku instytucja finansowa może pobierać wynagrodzenie tylko od tej części aktywów netto, która nie przewyższy 15% wartości aktywów netto wszystkich funduszy inwestycyjnych, funduszy emerytalnych lub subfunduszy.

Informacja o wysokości aktywów netto zgromadzonych we wszystkich funduszach lub subfunduszach, w których gromadzone są środki w PPK na koniec każdego kwartału, będzie publikowana przez organ nadzoru do końca miesiąca od zakończenia kwartału kalendarzowego (projektowany art. 49 ust. 10 w zw. z ust. 8). Powyższe ma na celu ograniczenie koncentracji zarządzania środkami gromadzonymi w PPK przez wąską grupę instytucji finansowych, co pozwoli na zrównoważony rozwój rynku PPK.

W art. 50 projektu ustawy wskazano inne koszty, poza wynagrodzeniem za zarządzanie oraz wynagrodzeniem za osiągnięty wynik, jakie fundusz inwestycyjny lub fundusz emerytalny będą mogły pokrywać – co do zasady – z ich aktywów. Obejmują one prowizje i opłaty związane z transakcjami dotyczącymi aktywów odpowiednio funduszu emerytalnego lub funduszu inwestycyjnego, a także związane z ich przechowywaniem i rozliczaniem, jak również należne podatki i opłaty wynikające z przepisów prawa, czy też koszty wymaganych ogłoszeń, druku i publikacji materiałów informacyjnych. Jednocześnie też, aby wyeliminować ewentualne nadużycia, doprecyzowano wyraźnie, że koszty te, z wyjątkiem podatków i opłat, nie mogą odbiegać od przyjętych w obrocie zwykłych kosztów wykonywania tego rodzaju usług. Natomiast w przypadku niepokrywania tych kosztów z aktywów odpowiednio funduszu inwestycyjnego lub funduszu emerytalnego, zarządzająca nimi instytucja finansowa, tj. odpowiednio TFI, zakład ubezpieczeń lub też PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne, będzie je pokrywała z własnych środków. Co natomiast istotne, opłaty te będą mogły być pobierane jedynie od środków, od których będą przeprowadzane transakcje na środkach gromadzonych w PPK. Nie będą mogły być natomiast pobierane od

wpłat dokonywanych do PPK oraz od dopłat rocznych. Przedmiotowe rozwiązanie ma na celu podwyższenie ochrony wartości dokonywanych wpłat oraz podkreślenie prywatnego charakteru środków gromadzonych w ramach PPK.

9. Nadzór nad funkcjonowaniem PPK

Art. 51 projektowanej ustawy powierza nadzór nad funkcjonowaniem PPK Komisji Nadzoru Finansowego, która ma go sprawować w zakresie zgodności z prawem prowadzenia PPK oraz interesem uczestników PPK. W celu umożliwienia KNF prowadzenia kompleksowego nadzoru będą jej przysługiwały wszystkie uprawnienia nadzorcze określone odpowiednio w przepisach ustawy o funduszach inwestycyjnych, ustawy o nadzorze nad rynkiem kapitałowym, ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym. W przypadku gdy instytucja finansowa lub fundusz zdefiniowanej daty naruszają przepisy ustawy w zakresie dotyczącym funkcjonowania PPK, organ nadzoru może zastosować sankcje określone odpowiednio w przepisach wskazanych powyżej ustaw.

Ponadto, w art. 52 projektu ustawy proponuje się, aby wybrana instytucja finansowa przekazywała organowi nadzoru kwartalną (odpowiednio do dnia 31 maja, 31 sierpnia, 30 listopada i ostatniego dnia lutego każdego roku za kwartał poprzedni) oraz roczną informację dotyczącą PPK (do końca lutego każdego roku za rok poprzedni). Informacje te będą uwzględniać w szczególności dane identyfikujące wybraną instytucję finansową, numer wpisu w ewidencji PPK nadany każdemu z PPK prowadzonych przez tę instytucję, dane o liczbie uczestników PPK zarządzanych przez tę instytucję finansową na koniec każdego kwartału, a także dane dotyczące poszczególnych rodzajów wpłat do PPK i wypłat z PPK oraz wartość zgromadzonych aktywów. Na podstawie takich danych organ nadzoru będzie przygotowywał i publikował informacje dotyczące funkcjonowania PPK w poprzednim kwartale kalendarzowym (odpowiednio do 30 czerwca, 30 września, 31 grudnia i 31 marca każdego roku) oraz w poprzednim roku kalendarzowym (do końca maja każdego roku).

10. Wyznaczona instytucja finansowa

Głównym zadaniem wyznaczonej instytucji finansowej jest zapewnienie możliwości realizacji obowiązku zawarcia umowy o zarządzanie PPK w sytuacji, gdy podmiot zatrudniający nie dopełnił tego obowiązku (art. 8 ust. 5). W takim bowiem przypadku PFR

wzywa podmiot zatrudniający do zawarcia, w określonym terminie, umowy o zarządzanie PPK z funduszem zarządzanym przez wyznaczoną instytucją finansową, chyba, że w tym terminie pracodawca zawrze umowę o zarządzanie z inną instytucją finansową. Ponadto, wyznaczona instytucja finansowa będzie odgrywać istotną rolę w przypadku, gdy towarzystwo funduszy inwestycyjnych zostało usunięte z ewidencji PPK (art. 68a ustawy o funduszach inwestycyjnych w związku z art. 64 projektu ustawy). Fundusz zarządzany przez wyznaczoną instytucją finansową nie będzie również mógł odmówić zawarcia z podmiotem zatrudniającym umowy o zarządzanie. Rozwiązanie to ma na celu stworzenie ostatecznej gwarancji, że pracodawca będzie mógł wypełnić obowiązek zawarcia umowy o zarządzanie, wynikający z ustawy.

W art. 54 projektu proponuje się, aby wyznaczoną instytucją finansową było TFI, którego większościami akcjonariuszem jest PFR.

W sytuacji, gdy wyznaczona instytucja finansowa nie będzie mogła dalej wykonywać zadań wynikających z ustawy, zgodnie z art. 55 projektu będzie obowiązana niezwłocznie poinformować PFR o zamiarze zaprzestania wykonywania tych zadań, a także o działaniach podjętych dla zachowania ciągłości ich wykonywania. Z kolei zadaniem PFR w takiej sytuacji będzie niezwłoczne dokonanie wyboru nowej wyznaczonej instytucji finansowej. PFR dokona ponownego wyboru wyznaczonej instytucji finansowej także w przypadku:

- wykreślenia wyznaczonej instytucji finansowej z rejestru przedsiębiorców;
- cofnięcia wyznaczonej instytucji finansowej zezwolenia, o którym mowa w art. 38 ust. 1 ustawy o funduszach inwestycyjnych;
- wydania postanowienia o ogłoszeniu upadłości spółki będącej wyznaczoną instytucją finansową.

Powyższe ma na celu zapewnienie ciągłości funkcjonowania systemu PPK, tak aby obowiązki podmiotów zatrudniających wynikające z ustawy możliwe były do realizacji pomimo braku zainteresowania prowadzeniem PPK przez TFI działające na rynku.

Projektowany art. 56 ustawy przewiduje również możliwość zmiany wyznaczonej instytucji finansowej w przypadku uporczywego naruszania przez wyznaczoną instytucję finansową przepisów ustawy. W celu umożliwienia ponownego wyboru innej wyznaczonej instytucji finansowej PFR w pierwszej kolejności poinformuje instytucję finansową o konsekwencjach uporczywego naruszania przepisów ustawy, polegających na możliwości wyboru innej wyznaczonej instytucji finansowej. Jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania przez instytucję finansową takiej informacji, stwierdzone nieprawidłowości nie zostaną usunięte, PFR dokona ponownego wyboru wyznaczonej instytucji finansowej.

Na mocy art. 57 projektu PFR zobowiązany jest przy tym podać każdorazowo do publicznej wiadomości w portalu PPK informację o:

- 1) wyznaczonej instytucji finansowej;
- 2) zmianie wyznaczonej instytucji finansowej;
- 3) terminie rozpoczęcia i wykonywania obowiązków wyznaczonej instytucji finansowej.

11. Ewidencja Pracowniczych Planów Kapitałowych

Ważnym elementem projektowanego systemu będzie ewidencja PPK (art. 58 projektu). Z uwagi na rynkowy charakter PPK, PFR jest najlepszym podmiotem do prowadzenia tej ewidencji. Szczególna rola PFR w systemie PPK wynika z konieczności wyznaczenia podmiotu, który wykonywać będzie obowiązków związane z organizowaniem całego przedsięwzięcia. Proponuje się, aby ewidencję PPK prowadził PFR w systemie teleinformatycznym umożliwiającym przesyłanie i udostępnianie danych zawartych odpowiednio w informacji dotyczącej płatników będących podmiotami zatrudniającymi, w ewidencji podmiotów zatrudniających, w ewidencji umów o zarządzanie PPK oraz w ewidencji uczestników PPK.

Projekt ustawy przyznaje PFR szereg zadań w zakresie prowadzenia ewidencji PPK, w tym:

- 1) weryfikacja danych dotyczących płatników składek będących podmiotami zatrudniającymi;
- 2) umieszczanie towarzystw funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczych towarzystw emerytalnych lub zakładów ubezpieczeń w ewidencji PPK;
- 3) opracowanie listy podmiotów umieszczonych w ewidencji PPK i przekazanie jej do organu nadzoru w celu zamieszczenia na stronie internetowej organu nadzoru, oraz do operatora portalu PPK w celu zamieszczenia w tym portalu;
- 4) weryfikacja prawa uczestnika do otrzymania wpłaty powitalnej i dopłaty rocznej na podstawie danych otrzymanych od instytucji finansowej;
- 5) weryfikacja prawa uczestnika PPK do otrzymania dopłaty rocznej na podstawie informacji otrzymanych z ZUS;
- 6) rozliczanie wpłaty powitalnej i dopłaty rocznej oraz przekazywanie informacji o ich wysokościach do wybranych instytucji finansowych;
- 7) prowadzenie rozliczeń między Funduszem Pracy a instytucjami finansowymi.

W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa systemu PPK z perspektywy uczestników PPK w art. 59 projektu ustawy proponuje się – jako warunek dopuszczenia do ewidencji PPK towarzystw funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczych towarzystw emerytalnych lub zakładów ubezpieczeń – wyznaczenie obowiązku łącznego spełniania odpowiednich wymogów w zakresie doświadczenia, wymogów kapitałowych, a także wymogów w zakresie polityki inwestycyjnej. Projekt wprowadza zasadę, że podmiot zainteresowany możliwością oferowania PPK, obowiązany jest spełnić dodatkowe wymogi kapitałowe oraz w zakresie doświadczenia w zakresie zarządzania instytucjami finansowymi. Warunkiem wpisu do ewidencji PPK jest złożenie oświadczenia – pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań – o spełnianiu wymogów w ustawie oraz załączenie dokumentów potwierdzających spełnianie tych warunków. Z uwagi na skalę przedsięwzięcia oraz względy ekonomiki postępowania, odstąpiono od dodatkowego autoryzowania przez organ nadzoru procesu dopuszczenia towarzystw funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczych towarzystw emerytalnych lub zakładów ubezpieczeń do ewidencji PPK. Podmioty, które będą miały uprawnienie do zarządzania PPK, są podmiotami, które posiadają zezwolenie na wykonywanie działalności oraz podlegają nadzorowi. Wymogi w zakresie zarządzania PPK są ściśle określone w ustawie, a ich niespełnienie będzie powodowało skreślenie z ewidencji PPK. Komisja Nadzoru Finansowego, w ramach posiadanych uprawnień nadzorczych, będzie stale nadzorowała ten proces, bez konieczności jego wstępnej autoryzacji. Z uwagi na skalę przedsięwzięcia uzyskiwanie dodatkowych zezwoleń wiązałoby się z wieloletnim procesem autoryzacyjnym, który mógłby spowodować odsunięcie reformy na co najmniej dwa lub więcej lat. Należy przy tym unikać doświadczeń związanych z regulacjami w zakresie Pracowniczych Programów Emerytalnych. Jednym z podstawowych argumentów podnoszonych w analizach dotyczących przyczyn braku rozwoju PPE, są właśnie unormowania regulujące proces uzyskiwania zezwolenia. Warunkami umieszczenia w ewidencji PPK będą zatem:

- 1) posiadanie co najmniej 3-letniego doświadczenia w zakresie zarządzania funduszami inwestycyjnymi, funduszami inwestycyjnymi otwartymi, funduszami emerytalnymi lub otwartymi funduszami emerytalnymi, zaś w odniesieniu do zakładów ubezpieczeń – co najmniej 3-letniego doświadczenia w prowadzeniu działalności określonej w grupie 3 w dziale I załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, w zakresie oferowania ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym;
- 2) posiadanie kapitału własnego w wysokości co najmniej 25 000 000 zł, w tym co najmniej 10 000 000 zł w bezpiecznych środkach płynnych rozumianych jako lokaty

funduszu rynku pieniężnego w rozumieniu art. 178 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, tj. instrumenty rynku pieniężnego oraz depozyty o terminie zapadalności nie dłuższym niż rok w bankach krajowych, instytucjach kredytowych o wysokim stopniu bezpieczeństwa;

- 3) spełnianie wymogów określonych w art. 38 lub art. 39 projektowanej ustawy, tj. w zakresie zarządzania odpowiednią liczbą funduszy inwestycyjnych lub funduszy emerytalnych albo jednym funduszem inwestycyjnym z wydzielonymi subfunduszami w odpowiedniej liczbie, stosującymi odmienne zasady polityki inwestycyjnej uwzględniające różny wiek uczestników, ewentualnie w zakresie nadania statutów wymienionym funduszom inwestycyjnym lub funduszom emerytalnym oraz zawarcia z ich depozytariuszami umów o przechowywanie ich aktywów.

Spełnianie powyższych wymogów w zakresie dopuszczenia do ewidencji PPK należy uznać za wystarczające do bezpiecznego zarządzania przez instytucje finansowe w rozumieniu projektu ustawy środkami gromadzonymi przez uczestników PPK. Jak wskazano wcześniej umieszczenie w ewidencji PPK towarzystwa funduszy inwestycyjnych, powszechnego lub pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń będzie mogło nastąpić po złożeniu PFR oraz organowi nadzoru oświadczenia przez te podmioty o spełnianiu powyższych warunków oraz przekazania dokumentów potwierdzających ich spełnianie.

Natomiast domyślnie, tj. bez obowiązku spełniania powyższych wymogów, w ewidencji PPK będzie umieszczana wyznaczona instytucja finansowa, tj. TFI, którego większościowym akcjonariuszem jest PFR. Jest to uzasadnione, tak jak już podkreślono to wcześniej, koniecznością zapewnienia instytucji, która, oparta o dobrowolny, rynkowy system, musi spełniać rolę zapewniającą funkcjonowanie tego systemu, tj. np. przejęcie zarządzania funduszem inwestycyjnym w przypadku jego usunięcia z ewidencji, czy też w przypadku, gdyby żadna z instytucji finansowych nie była zainteresowana zawarciem umowy o zarządzanie PPK.

PFR umieszcza instytucję finansową w ewidencji PPK w terminie 30 dni od dnia otrzymania oświadczenia, pod warunkiem jego kompletności, oraz informuje o tym tę instytucję oraz organ nadzoru i operatora portalu PPK.

W sytuacji, gdy towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń umieszczone w ewidencji PPK, przestanie spełniać warunki określone w art. 59 ust. 1, organ nadzoru wzywa dany podmiot do usunięcia

nieprawidłowości w wyznaczonym terminie oraz występuje z wnioskiem do PFR o zawieszenie jego udziału w ewidencji PPK. PFR, na wniosek KNF, zawiesza udział towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń w ewidencji PPK na okres wskazany we wniosku organu nadzoru, przy czym okres ten może być na wniosek organu nadzoru przedłużony.. W tym okresie instytucja finansowa zarządzana przez zawieszony podmiot nie może zawierać nowych umów o zarządzanie PPK.

W przypadku, gdy nieprawidłowości nie zostaną usunięte w wyznaczonym przez organ nadzoru terminie, organ nadzoru wydaje decyzję o usunięciu towarzystwa funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczego towarzystwa emerytalnego lub zakładu ubezpieczeń z ewidencji PPK. Taka sama sankcja dotknie dany podmiot, w sytuacji gdy został on umieszczony w ewidencji PPK na podstawie złożenia fałszywego oświadczenia o spełnianiu wszystkich wymogów wymaganych ustawą do umieszczenia w tej ewidencji. Natomiast w sytuacji, gdy towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń nie wniesie opłaty wstępnej lub opłaty rocznej na rzecz operatora portalu PPK w wyznaczonym terminie operator portalu informuje dany podmiot o obowiązku wniesienia, w terminie 14 dni od dnia otrzymania takiej informacji, opłaty wstępnej lub opłaty rocznej. W sytuacji, gdy pomimo tego wezwania opłata nie zostanie wniesiona, organ nadzoru może wydać decyzję o usunięciu towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń z ewidencji PPK. Możliwość usunięcia danego podmiotu z ewidencji PPK w przypadku uporczywego uchylania się od wniesienia opłaty na rzecz operatora portalu PPK, uzasadniona jest faktem, aby wszystkie podmioty uczestniczące w systemie PPK ponosiły koszt tego przedsięwzięcia i aby nie dochodziło do sytuacji, gdy w kosztach tych będą partycypować jedynie niektóre z tych instytucji. Również w takim przypadku instytucja finansowa zarządzana przez zawieszony podmiot nie może zawierać nowych umów o zarządzanie PPK.

W przypadku usunięcia towarzystwa funduszy inwestycyjnych z ewidencji PPK wyznaczona instytucja finansowa z dniem następującym po dniu, w którym decyzja organu nadzoru o usunięciu z ewidencji stanie się ostateczna, przejmuje zarządzanie funduszem inwestycyjnym (dodawany art. 68a w ustawie o funduszach inwestycyjnych). W sytuacji natomiast, gdy taka instytucja finansowa nie została wyznaczona, fundusz inwestycyjny będzie reprezentowany i zarządzany przez depozytariusza funduszu. W odniesieniu do funduszu emerytalnego będącego funduszem zdefiniowanej daty, w przypadku usunięcia towarzystwa z ewidencji PPK, fundusz emerytalny jest zarządzany i reprezentowany przez

depozytariusza funduszu (dodawany art. 64a w ustawie o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych).

Na mocy projektowanego art. 65 PFR będzie mógł, w drodze pisemnej umowy, powierzyć jednemu lub kilku przedsiębiorcom, wykonywanie niektórych lub wszystkich czynności związanych z prowadzeniem ewidencji PPK. PFR będzie każdorazowo informował KNF o zamiarze zawarcia tej umowy oraz o zamiarze jej zmiany co do zakresu powierzonych czynności, a następnie będzie przekazywał KNF informacje o jej zawarciu, zmianie i rozwiązaniu.

W związku z wykonywaniem przez PFR, a także powierzeniem przez PFR – odpowiednio jednemu lub kilku przedsiębiorcom – czynności związanych z prowadzeniem ewidencji PPK, niezbędne jest uregulowanie kwestii związanych z ochroną danych osobowych w niej zawartych. PFR albo przedsiębiorca będą administratorami w rozumieniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1). Dane uczestników PPK uzyskane przez PFR lub podmiot, któremu PFR powierzył wykonywanie niektórych lub wszystkich czynności związanych z prowadzeniem ewidencji PPK podlegają obowiązkowi zachowania w tajemnicy. Zobowiązanymi do zachowania tajemnicy będą osoby sprawujące funkcje kierownicze, pracownicy i współpracownicy PFR lub podmiotu, któremu powierzono czynności związane z prowadzeniem ewidencji.

W myśl art. 67 projektu opłata za prowadzenie ewidencji PPK będzie pobierana co miesiąc i będzie pokrywana przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń z ich własnych środków. Wysokość opłaty, sposób obliczania i terminy uiszczania zostaną określone w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych, dla którego wytycznymi będą potrzeba zapewnienia pokrycia kosztów funkcjonowania ewidencji PPK oraz ustanowienie opłaty nie wyższej niż iloczyn liczby rachunków prowadzonych przez wybraną instytucję finansową i kwoty równej 0,20 złotego.

Niezbędne jest również określenie zakresu informacji zawartych w ewidencji PPK – w tym zakresie projektowany art. 68 wskazuje, że będzie ona obejmowała:

- 1) ewidencję towarzystw funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczych towarzystw emerytalnych lub zakładów ubezpieczeń spełniających wymogi określone w ustawie;
- 2) ewidencję podmiotów zatrudniających, które zawarły umowy o zarządzanie PPK;

- 3) ewidencję umów o zarządzanie PPK zawartych przez podmioty zatrudniające;
- 4) ewidencję uczestników PPK.

Zakresy informacji w nich zawartych zostały określone w art. 71-74 projektu ustawy.

Wpis umowy o zarządzanie PPK do ewidencji PPK – w myśl projektowanego art. 69 – będzie każdorazowo poprzedzony wnioskiem zgłaszanym przez wybraną instytucję finansową w terminie 14 dni od dnia zawarcia tej umowy. Na tej podstawie będzie ona wpisywana do ewidencji PPK i nadawany będzie jej numer. Wpis umowy o zarządzanie PPK do ewidencji PPK – zgodnie z art. 70 projektu ustawy – obejmuje:

- 1) dane podmiotu zatrudniającego;
- 2) dane instytucji finansowej, z którą podmiot zatrudniający zawarł umowę o zarządzanie PPK;
- 3) numer podmiotu zatrudniającego w ewidencji PPK.

Zgodnie z art. 74 projektu ewidencję uczestników PPK tworzy się na podstawie rachunków PPK uczestników PPK funduszy zdefiniowanej daty, w których gromadzone są środki w ramach PPK.

Na mocy projektowanego art. 75 wybrana instytucja finansowa zobowiązana zostanie do przesyłania PFR wskazanych danych każdego dnia roboczego. Jednocześnie będzie ona obowiązana do współpracy z PFR w celu wyjaśnienia ewentualnych różnic między danymi zgromadzonymi w jej ewidencji a danymi zgromadzonymi w ewidencji PPK.

W świetle projektowanego art. 76 PFR będzie mógł udostępniać z ewidencji PPK:

- 1) dane z ewidencji umów o zarządzanie PPK zawartych przez podmioty zatrudniające – Państwowej Inspekcji Pracy w celu realizacji kontroli spełniania obowiązków wynikających z ustawy, w tym obowiązku zawierania umów o prowadzenie PPK i umów o zarządzanie PPK oraz obowiązku odprowadzania składek do PPK;
- 2) dane z rejestru uczestników – operatorowi portalu w celu informowania uczestników oraz osób uprawnionych o wartości środków zgromadzonych w PPK;
- 3) dane identyfikujące uczestników – instytucjom finansowym w celu wyjaśnienia ewentualnych różnic między danymi w ewidencji wybranej instytucji finansowej a danymi w ewidencji PPK;
- 4) dane zawarte w ewidencji podmiotów zatrudniających, dane zawarte w ewidencji umów o zarządzanie PPK oraz dane zawarte w rejestrze uczestników – ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych w celach analityczno-sprawozdawczych;
- 5) dane o liczbie uczestników, którzy nabyli prawo do dopłaty rocznej za rok poprzedni – ministrowi właściwemu do spraw pracy.

12. Portal PPK

Na mocy projektowanego art. 77 w celu zapewnienia narzędzia dla prezentacji ofert instytucji finansowych dla podmiotów zatrudniających porównujących oferty różnych instytucji finansowych przed podjęciem decyzji, z którą instytucją zostanie przez nich zawarta umowa o zarządzanie PPK, proponuje się utworzenie portalu PPK. Portal PPK będzie prowadzony przez spółkę zależną od PFR, nazwaną operatorem portalu.

Portal PPK będzie stanowić punkt informacji dla wszystkich interesariuszy PPK, w tym dla podmiotów zatrudniających, tak aby w jednym miejscu zapewniona była możliwość uzyskania pełnej informacji na temat wymagań i obowiązków wobec podmiotów zatrudniających oraz praw i obowiązków osób zatrudnionych. Podstawowym celem portalu PPK będzie zatem zapewnienie informacji i koordynacji działań, gwarantujących pozytywny odbiór, zrozumienie i akceptację interesariuszy.

Prezentacja w portalu PPK ofert instytucji finansowych, jest dokonywana z zapewnieniem równego dla każdej instytucji finansowej czasu wyświetlania ofert oraz logotypu poszczególnych instytucji finansowych na głównej stronie portalu PPK, zarówno w zakresie długości czasu wyświetlania, jak i liczby wyświetleń w ciągu danego dnia.

Do zadań operatora portalu, oprócz wskazanych powyżej, będzie należało upowszechnianie wiedzy o PPK, a w przyszłości także informowanie o wartości zgromadzonych środków. Instytucja finansowa będzie obowiązana do wniesienia na rzecz operatora portalu opłaty za utworzenie i prowadzenie portalu PPK – opłaty wstępnej, która nie będzie mogła być wyższa niż 750.000 zł oraz opłaty za udział w portalu PPK – opłaty rocznej, która nie będzie wyższa niż 0,075% aktywów zgromadzonych w PPK zarządzanych przez instytucje finansowe umieszczone w ewidencji PPK. Jednocześnie zostało wskazane wprost, że operator portalu, uwzględniając wszystkie koszty funkcjonowania portalu, w tym koszt kapitału, który został zainwestowany w portal przez PFR, nie może osiągać zysku z tytułu wniesionej na jego rzecz opłaty wstępnej i opłaty rocznej. Zakłada się bowiem, że PFR – zwłaszcza w początkowej fazie – będzie pokrywał koszty funkcjonowania portalu PPK z kapitałów własnych. Zgodnie zaś ze statutem PFR oraz zasadami działalności spółki, inwestycje PFR powinny zapewniać uzyskanie rynkowej stopy zwrotu z zainwestowanego kapitału, określonej w strategii PFR na poziomie 4-6 proc jako stopa zwrotu na kapitale własnym.

13. Podział środków w przypadku rozwodu lub unieważnienia małżeństwa

Ze względu na prywatnoprawny charakter środków zgromadzonych w PPK, a także mając na uwadze cele PPK, projektowana ustawa przewiduje szczegółowe zasady podziału środków w przypadku rozwodu lub unieważnienia małżeństwa. W art. 80 projektu proponuje się, aby w tego typu przypadkach środki zgromadzone w PPK, przypadające byłemu małżonkowi w wyniku podziału majątku wspólnego małżonków, były co do zasady przekazywane do wypłaty transferowej na rachunek PPK byłego małżonka. Jeżeli były małżonek uczestnika jest stroną więcej niż jednej umowy o prowadzenie PPK, wypłata transferowa będzie dokonywana na rachunek PPK wskazany przez tego byłego małżonka we wniosku.

Jeżeli były małżonek uczestnika nie będzie stroną umowy o prowadzenie PPK, środki zgromadzone w PPK, przypadające jemu w wyniku podziału majątku wspólnego małżonków, będą podlegały, ze wszystkimi konsekwencjami, zwrotowi w formie pieniężnej (art. 80 ust. 2) albo były małżonek będzie mógł przenieść te środki na wskazany przez niego rachunek bankowy, pod warunkiem utrzymania tych środków na rachunku bankowym, co najmniej do ukończenia 60 roku życia. Jeżeli były małżonek będzie chciał wypłacić te środki wcześniej, będą one reżimowi przewidzianemu dla środków podlegających zwrotowi. W takim przypadku od dochodu z tytułu zwrotu pobierany będzie podatek od dochodów kapitałowych. Ponadto, w omawianej sytuacji, wybrana instytucja będzie obowiązana przekazać na rachunek bankowy wskazany przez ZUS, jeżeli dla byłego małżonka prowadzone jest konto ubezpieczonego, o którym mowa w art. 40 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, lub na rachunek bankowy wskazany przez ministra właściwego do spraw pracy w przypadku, gdy były małżonek nie posiada takiego konta – kwotę odpowiadającą 30% sumy wpłat dokonanych przez podmiot zatrudniający do PPK w części przypadającej na byłego małżonka oraz na rachunek bankowy wskazany przez ministra właściwego do spraw pracy – kwotę odpowiadającą sumie wpłaty powitalnej i dopłat rocznych do PPK w części przypadającej w wyniku podziału majątku wspólnego na byłego małżonka. Zasada ta nie znajdzie zastosowania w przypadku, gdy były współmałżonek uprawniony do dokonania zwrotu ukończył 60 lat.

Opisane powyżej zasady znajdą odpowiednie zastosowanie w przypadku ustania wspólności majątkowej w czasie trwania małżeństwa uczestnika albo umownego wyłączenia lub ograniczenia wspólności ustawowej między uczestnikiem a jego małżonkiem (art. 84 projektu).

14. Podział środków w przypadku śmierci uczestnika

Prywatnoprawny charakter środków zgromadzonych w PPK i cele tego typu planów wymagają ponadto ustanowienia szczególnych zasad podziału środków w przypadku śmierci uczestnika. W art. 85 projektu ustawy proponuje się, aby w sytuacji, gdy w chwili śmierci uczestnik pozostawał w związku małżeńskim, wybrana instytucja finansowa dokonywała wypłaty transferowej połowy środków zgromadzonych na rachunku zmarłego na rachunek PPK, IKE lub PPE małżonka zmarłego uczestnika, w zakresie, w jakim środki te stanowiły przedmiot małżeńskiej wspólności majątkowej. Jeżeli małżonek zmarłego uczestnika jest stroną więcej niż jednej umowy o prowadzenie PPK lub uczestnikiem więcej niż jednego PPE, stosuje się zasady obowiązujące przy podziale środków w razie rozvodu lub unieważniania małżeństwa.

Na wniosek małżonka zmarłego uczestnika, zwrot środków zgromadzonych w PPK, przypadających temu małżonkowi może nastąpić w formie pieniężnej. Zwrot następuje w terminie 3 miesięcy od dnia przedstawienia dowodu, że środki zgromadzone na rejestrze uczestnika PPK przypadły temu małżonkowi. Projektowane rozwiązania nie nakładają natomiast na instytucje finansowe obowiązku przekazywania w takich wypadkach części środków na rachunek wskazany przez ZUS.

Środki zgromadzone w PPK zmarłego uczestnika, które nie zostaną przekazane byłemu małżonkowi zmarłego uczestnika, na mocy projektowanego art. 86 przekazane zostaną osobom uprawnionym, a w przypadku ich braku wchodzi w skład spadku. Środki zgromadzone w PPK zmarłego uczestnika, przypadające osobie uprawnionej przekazywane są w formie wypłaty transferowej na rachunek PPK, na IKE lub do PPE osoby uprawnionej lub na wniosek tej osoby są zwracane w formie pieniężnej.

15. Łączenie i likwidacja funduszu inwestycyjnego lub funduszu emerytalnego, w którym lokowane są środki gromadzone w PPK oraz przejęcie zarządzania takim funduszem

Ze względu na szczególnie cel PPK, projektowana ustawa zawiera przepisy regulujące skutki likwidacji funduszu inwestycyjnego lub funduszu emerytalnego gromadzących środki w PPK. W art. 83 projektu proponuje się, aby w przypadku otwarcia likwidacji funduszu inwestycyjnego, funduszu emerytalnego lub subfunduszu, w którym lokowane są środki gromadzone w PPK, wybrana instytucja finansowa była zobowiązana do powiadomienia podmiotu zatrudniającego o otwarciu likwidacji. Proponuje się jednocześnie, aby środki

pieniężne przyznane uczestnikowi PPK w postępowaniu likwidacyjnym przekazywane były przez likwidatora na inny wskazany przez uczestnika PPK rachunek PPK prowadzony na rzecz tego uczestnika PPK, co zapewni to możliwość realizacji celów PPK.

W związku z koniecznością zachowania spójności w zakresie wprowadzanych rozwiązań w odniesieniu do tworzonych na podstawie projektu ustawy podmiotów, należy ponadto zapewnić adekwatne zasady ich łączenia oraz przejęcia zarządzania. W związku z powyższym w art. 88 proponuje się, aby fundusze zdefiniowanej daty mogły łączyć się wyłącznie z innymi funduszami zdefiniowanej daty. Natomiast subfundusze wydzielone w funduszach zdefiniowanej daty będą mogły łączyć się wyłącznie z funduszem zdefiniowanej daty, którego organem jest ta sama instytucja finansowa, albo z subfunduszem wydzielonym w funduszu zdefiniowanej daty z wydzielonymi subfunduszami, którego organem jest ta sama instytucja finansowa. Do łączenia funduszy zdefiniowanej daty będących funduszami emerytalnymi będzie się natomiast stosowało przepisy ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

Na mocy projektowanego art. 89 przekształcenie funduszu zdefiniowanej daty będącego funduszem inwestycyjnym może polegać wyłącznie na przekształceniu funduszy zdefiniowanej daty w jeden specjalistyczny fundusz inwestycyjny otwarty z wydzielonymi subfunduszami lub przekształceniu funduszu zdefiniowanej daty w nowy subfundusz istniejącego specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego z wydzielonymi subfunduszami.

Ponadto przepisy art. 90 i 91 wprowadzają rozwiązania szczegółowe w zakresie łączenia się funduszy zdefiniowanej daty, w sytuacji, gdy fundusz osiągnął swoją zdefiniowaną datę oraz którego wartość aktywów netto spadła poniżej 2.000.000 zł. Proponuje się, aby w takim przypadku – co do zasady – fundusz inwestycyjny łączył się z innym funduszem inwestycyjnym będącym funduszem zdefiniowanej daty, który osiągnął swoją zdefiniowaną datę, zarządzanym przez to samo towarzystwo lub z innym subfunduszem zdefiniowanej daty, wydzielonym w specjalistycznym funduszu inwestycyjnym otwartym zarządzanym przez to samo towarzystwo. W odniesieniu do funduszy emerytalnych będących funduszami zdefiniowanej daty wprowadzono regulację, zgodnie z którą fundusz emerytalny, będący funduszem zdefiniowanej daty, który osiągnął swoją zdefiniowaną datę oraz którego wartość aktywów netto spadła poniżej 2.000.000 zł, w terminie 7 dni od dnia wystąpienia tego zdarzenia, ogłasza w sposób wskazany w statutach łączących się funduszy o zamiarze połączenia z innym odpowiednio dobrowolnym lub pracowniczym funduszem emerytalnym, będącym funduszem zdefiniowanej daty, który

osiągnął swoją zdefiniowaną datę, zarządzanym przez to samo towarzystwo (powszechne lub albo pracownicze).

Natomiast umowa o przejęcie zarządzania funduszem zdefiniowanej daty, prowadzenia jego spraw oraz reprezentowania w stosunkach z osobami trzecimi będzie mogła być zawarta przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych, PTE, pracownicze towarzystwo emerytalne lub zakład ubezpieczeń wyłącznie odpowiednio z innym towarzystwem funduszy inwestycyjnych, PTE, pracowniczym towarzystwem emerytalnym lub zakładem ubezpieczeń (art. 92 projektu ustawy).

W myśl art. 93 projektu do przejęcia zarządzania funduszem inwestycyjnym, w którym będą lokowane środki gromadzone w PPK, jak również do likwidacji, a także do przekształcenia takiego funduszu, w zakresie nieuregulowanym w niniejszym rozdziale zastosowanie będą miały przepisy ustawy o funduszach inwestycyjnych lub ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

16. Rozporządzanie środkami zgromadzonymi w PPK, wypłaty, wypłaty transferowe i zwrot

Ze względu na szczególne cele oszczędności gromadzonych w PPK, w art. 94 projektu proponuje się, aby uczestnik mógł rozporządzać środkami zgromadzonymi w PPK jedynie na zasadach określonych w przepisach projektowanej ustawy. W szczególności środki gromadzone w PPK, zgodnie z projektowanym art. 96, mają pozostawać na rachunku uczestnika do czasu wypłaty lub wypłaty transferowej, także w przypadku, gdy uczestnik zrezygnował z oszczędzania w PPK, albo ustało zatrudnienie uczestnika w podmiocie zatrudniającym, który w jego imieniu i na jego rzecz zawarł umowę o prowadzenie PPK. Na mocy art. 95 projektu ustawy, środki zgromadzone w PPK nie będą też podlegały egzekucji sądowej i administracyjnej. Ograniczenie to nie znajdzie jednak zastosowania do egzekucji mającej na celu zaspokojenie roszczeń alimentacyjnych.

W świetle art. 97 ust. 1 projektowanej ustawy wypłata środków zgromadzonych w PPK będzie wyłącznie na wniosek:

- 1) uczestnika PPK po osiągnięciu przez niego 60 roku życia;
- 2) uczestnika PPK w celu w celu m.in. pokrycia wkładu własnego w związku z zaciągnięciem przez uczestnika kredytu udzielonego na sfinansowanie budowy budynku

mieszkalnego lub nabycia mieszkania w różnych formach prawnych, funkcjonujących na rynku nieruchomości;

- 3) uczestnika PPK w przypadku poważnego zachorowania uczestnika, współmałżonka uczestnika lub dziecka uczestnika;
- 4) osoby uprawnionej w przypadku śmierci uczestnika.

Jednocześnie, w sytuacji, gdy uczestnik PPK po osiągnięciu 60 roku życia podjął decyzję o rozpoczęciu wypłat środków zgromadzonych w PPK, dalsze wpłaty na PPK nie są dokonywane, a dopłaty roczne nie są przekazywane. Rozwiązanie takie jest analogiczne, jak w przypadku gromadzenia oszczędności na IKE lub IKZE.

Na mocy projektowanego art. 99 po osiągnięciu 60 roku życia, 25% środków zgromadzonych w PPK wypłacanych będzie jednorazowo, chyba że uczestnik złoży wniosek o wypłatę tej części środków w ratach. Pozostałych 75% środków zgromadzonych w PPK wypłacanych będzie w co najmniej 120 ratach miesięcznych, chyba że uczestnik, po otrzymaniu informacji o skutkach podatkowych takiego żądania, żąda wypłaty w mniejszej liczbie rat. W takim bowiem przypadku uczestnik zobowiązany będzie do zapłaty podatku od dochodów kapitałowych od kwoty wypłaty przekraczającej 25% wartości aktywów zgromadzonych w PPK.

W myśl art. 98 projektu na podstawie umowy zawartej z wybraną instytucją finansową, uczestnik może jednorazowo dokonać, raz w życiu, wypłaty do 100% wartości środków zgromadzonych w PPK w celu pokrycia wkładu własnego w związku z zaciągnięciem przez uczestnika kredytu udzielonego na sfinansowanie budowy budynku mieszkalnego, nabycia mieszkania w różnych formach prawnych, funkcjonujących na rynku nieruchomości lub nabycia nieruchomości gruntowej. Umowa, o której mowa, będzie określać oznaczenie inwestycji finansowanej z kredytu, zasady i terminy wypłaty, zasady i terminy zwrotu wypłaconych środków w pełnej wysokości, przy czym termin zwrotu nie będzie mógł rozpocząć się później niż 5 lat od dnia wypłaty środków i trwać dłużej niż 15 lat od dnia wypłaty środków. Jeżeli uczestnik nie zwróci wypłaconych w ten sposób środków, zobowiązany będzie do zapłaty podatku od dochodów kapitałowych w zakresie, w jakim uczestnik nie dokonał zwrotu wypłaconych środków w pełnej wysokości i w terminie wynikającym z umowy zawartej na podstawie tego przepisu. Jednocześnie możliwość wykorzystania środków PPK na cele mieszkaniowe zostało ograniczone do ukończenia 45 roku życia przez uczestnika PPK, z uwagi na konieczność zapewnienia okresu 10 lat - po pięcioletnim okresie karencji - na zwrot pożyczonych środków. Ze względu na możliwość wypłaty środków z PPK po ukończeniu 60 roku życia, wydłużenie możliwości skorzystania

ze środków PPK na cele mieszkaniowe dla osób powyżej 45 roku życia nie zapewniłoby wystarczająco długiego okresu czasu na spłatę pożyczki.

W art. 100 projektu proponuje się, aby uczestnik, po osiągnięciu przez niego 60 roku życia mógł wnioskować o wypłatę środków zgromadzonych w PPK w formie świadczenia małżeńskiego. Będzie to możliwe w sytuacji, gdy małżonek uczestnika PPK również osiągnął 60 rok życia a małżonkowie wspólnie oświadczą, że chcą skorzystać w wypłaty w formie świadczenia małżeńskiego. Świadczenie małżeńskie będzie wypłacane przez okres 120 miesięcy, a jego wysokość ustalana będzie przez podzielenie łącznej wysokości środków zgromadzonych w PPK przez uczestnika i małżonka uczestnika przez taką liczbę rat. Świadczenie małżeńskie będzie wypłacane małżonkom wspólnie aż do wyczerpania środków. Jednakże w przypadku śmierci jednego z małżonków, świadczenie małżeńskie będzie wypłacane drugiemu małżonkowi w dotychczasowej wysokości, aż do wyczerpania środków.

Art. 101 projektowanej ustawy zakłada ponadto, że uczestnik PPK będzie wnioskować o wypłatę 25% środków w przypadku poważnego zachorowania uczestnika, jego małżonka uczestnika lub dziecka. Poważne zachorowanie będzie obejmować trwałą niezdolność do pracy uprawniającą do otrzymania renty z tytułu niezdolności do pracy na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz wymienione w ustawie poważne stany chorobowe. W takich przypadkach wypłata będzie, w zależności od wniosku uczestnika, dokonywana jednorazowo albo w ratach.

Na mocy projektowanego art. 102 możliwe będzie dokonywanie wypłat transferowych z jednego rachunku PPK na inny rachunek PPK, na rachunek terminowej lokaty uczestnika PPK, o którym mowa w art. 49 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Prawo bankowe, na rachunek lokaty terminowej uczestnika PPK prowadzony w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, na IKE byłego współmałżonka uczestnika, na IKE osoby uprawnionej, na rachunek w PPE prowadzony dla osoby uprawnionej, lub do zakładu ubezpieczeń prowadzącego działalność w zakresie ubezpieczeń na życie. Wypłata transferowa na rachunek terminowej lokaty będzie mogła być dokonana, jeżeli w umowie o prowadzenie rachunku lokaty terminowej została wyłączona swoboda dysponowania środkami przekazanymi z PPK przez co najmniej 10 lat.

Przed dokonaniem wypłaty transferowej wybrana instytucja finansowa – zgodnie z art. 104 projektu ustawy – będzie sporządzać informację dotyczącą uczestnika, który złożył dyspozycję wypłaty transferowej. W przypadku dokonywania wypłaty transferowej wybrana instytucja finansowa, wraz z dokonaniem wypłaty transferowej, będzie przekazywać przedmiotową informację oraz informacje od wszystkich poprzednich wybranych instytucji

finansowych uczestnikowi i instytucji finansowej zarządzającej funduszem inwestycyjnym, do którego dokonywana jest wypłata transferowa, lub z którą została zawarta umowa o prowadzenie rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej. Sposób sporządzania tej informacji i tryb jej przekazywania zostanie określony w rozporządzeniu wydanym przez ministra właściwego do spraw instytucji finansowych.

Zwrot w rozumieniu art. 105 w zw. z art. 2 pkt 45 ustawy będzie oznaczał wycofanie środków zgromadzonych na PPK na wniosek uczestnika lub byłego współmałżonka uczestnika i będzie następował w formie pieniężnej, w terminach określonych w statucie funduszu lub subfunduszu inwestycyjnego.

W związku z dokonywanym zwrotem instytucja finansowa przekaże kwotę odpowiadającą 30% składek finansowanych przez podmiot zatrudniający na rachunek bankowy wskazany przez ZUS. Kwota ta będzie stanowić przychód Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Informacja o tej kwocie będzie ewidencjonowana na koncie osoby zatrudnionej jako składka na ubezpieczenie emerytalne należna za miesiąc, w którym została ona przekazana do ZUS. Szczegółowy zakres danych podawanych przez instytucję finansową na dokumencie płatniczym, za pomocą którego przekazywana jest ta kwota, jak również sposób i tryb jej przeliczenia na podstawie wymiaru świadczenia zostanie określony, w drodze rozporządzenia, przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, przy uwzględnieniu konieczności zapewnienia prawidłowego zewidencjonowania danych na koncie ubezpieczonego.

Kwota odpowiadająca 70% składek finansowanych przez podmiot zatrudniający będzie przekazywana na rachunek bankowy wskazany przez uczestnika lub byłego współmałżonka uczestnika po uprzednim pomniejszeniu o należną kwotę podatku dochodowego od osób fizycznych, która zgodnie z odrębnymi przepisami przekazywana jest na rachunek właściwego urzędu skarbowego. Kwota odpowiadająca wpłatom finansowanym przez osobę zatrudnioną będzie z kolei przekazywana na rachunek bankowy wskazany przez uczestnika lub byłego współmałżonka uczestnika po uprzednim pomniejszeniu o należną kwotę podatku dochodowego od osób fizycznych, która zgodnie z odrębnymi przepisami przekazywana jest na rachunek właściwego urzędu skarbowego. Natomiast kwota odpowiadająca sumie wpłaty powitalnej i dopłat rocznych będzie przekazywana na rachunek bankowy wskazany przez ministra właściwego do spraw pracy. Zysk zrealizowany na wpłacie powitalnej i dopłatach rocznych, po pomniejszeniu o podatek dochodowy, zostanie przekazany na rachunek bankowy wskazany przez uczestnika.

Informacje o dokonanych zwrotach, w podziale na kwotę zwrotu ze składok osoby zatrudnionej, kwotę zwrotu z wpłat podmiotu zatrudniającego oraz kwotę zwrotu z wpłaty powitalnej i dopłat rocznych, będą przekazywane przez instytucję finansową do ewidencji PPK.

17. Przepisy karne

Art. 107 projektowanej ustawy przewiduje odpowiedzialność wykroczeniową za niedopełnienie obowiązku zawarcia w imieniu i na rzecz osoby zatrudnionej umowy o prowadzenie PPK w przewidzianym terminie, niedopełnienie obowiązku wnoszenia wpłat wnoszonych do PPK w przewidzianym przepisami terminie, niedopełnienie obowiązku dokonywania wpłat w przewidzianym przepisami terminie niezgłoszenie wymaganych ustawą danych lub zgłaszanie nieprawdziwych danych albo udzielanie w tych sprawach nieprawdziwych wyjaśnień lub odmawianie ich udzielenia, nieprowadzenie dokumentacji związanej z obliczaniem wpłat do PPK.

Zgodnie z art. 108 kto, jako podmiot zatrudniający albo osoba upoważniona do działania w imieniu podmiotu zatrudniającego lub działająca z inicjatywy tego podmiotu, nakłania uczestnika PPK do rezygnacji z oszczędzania w PPK, podlega karze grzywny w wysokości do 1,5% funduszu wynagrodzeń u danego podmiotu zatrudniającego w roku obrotowym poprzedzającym popełnienie czynu zabronionego. Jednocześnie zaś, w art. 14 ust. 4 projektu, została wprowadzona wprost możliwość informowania przez podmiot zatrudniający osoby zatrudnione o warunkach uczestnictwa w PPK oraz obowiązkach i uprawnieniach podmiotu zatrudniającego oraz osoby zatrudnionej związanych z udziałem w PPK. Możliwość przekazywania przez podmiot zatrudniający takiej informacji (np. o konieczności dokonywania wpłat w przypadku braku złożenia deklaracji o rezygnacji z dokonywania wpłat) osobom zatrudnionym nie będzie w związku z tym traktowane jako „nakłanianie” uczestników do rezygnacji z oszczędzania w PPK.

Zgodnie z projektowanym art. 110 konsekwencją wprowadzenia zakazu wynagradzania akwizytorów za podejmowanie na rzecz instytucji finansowej działań, które mają na celu skłonienie podmiotu zatrudniającego do rozwiązania umowy o zarządzanie PPK, której jest stroną i zawarcia umowy o zarządzanie PPK z tą instytucją, a także zakaz wynagradzania ich za podejmowanie czynności skutkujących wzrostem aktywów zarządzanych przez instytucję finansową, na rzecz której działają, jest propozycja penalizacji takich działań. To samo

dotyczy oferowania dodatkowych korzyści materialnych w zamian za zawarcie z określoną instytucją finansową umowy o zarządzanie PPK lub zaniechanie jej wypowiedzenia.

III. ZMIANY W INNYCH USTAWACH, ROZWIĄZANIA W OKRESIE PRZEJŚCIOWYM I UWAGI KOŃCOWE

1. Zmiany w przepisach innych ustaw

Projektowana ustawa przewiduje zmiany w:

- 1) ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r. poz. 108, 138 i 305) - zmiana zakłada, że wpłaty dokonywane odprowadzane do PPK nie będą podlegały ograniczeniom w zakresie potrąceń z wynagrodzenia za pracę;
- 2) ustawie z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz. U. z 2017 r. poz. 833 i 858) - zmiana polega na zwolnieniu od podatku od spadków i darowizn nabycia w drodze dziedziczenia środków z PPK;
- 3) ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 200 i 317):

Proponuje się zwolnienie od opodatkowania kwot dopłat rocznych i składek powitalnych, jak również kwot otrzymanych tytułem zwrotu dokonywanego na wniosek małżonka zmarłego uczestnika oraz zwrotu dokonanego osobom uprawnionym wskazanym przez zmarłego uczestnika (dodanie pkt 47f, 47g i pkt 58c w art. 21 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych).

Zmiany zakładają ponadto, że wydatki poniesione przez podmiot zatrudniający na zapewnienie prawidłowej realizacji obowiązków wynikających z przepisów projektowanej ustawy będą kosztami uzyskania przychodu w miesiącu, za który są one należne, pod warunkiem że zostaną opłacone w przepisany terminie (dodanie ust. 1ba i ust. 6bc w art. 22 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych).

Wpłaty dokonywane do PPK od nagród i premii wypłaconych z dochodu po opodatkowaniu podatkiem dochodowym nie będą stanowiły kosztów uzyskania przychodów (dodanie pkt 37a w art. 23 w ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych).

W dalszej kolejności zmiany dotyczą podatku od dochodów kapitałowych (dodanie pkt 11a-11d w art. 30a ust. 1 oraz dodanie ust. 12-15 w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych). Podatkiem tym będą objęte:

- dochód uczestnika PPK uzyskany w związku z wypłatą w zakresie, w jakim uczestnik nie dokonał zwrotu wypłaconych środków w terminie wynikającym z umowy zawartej przez uczestnika z wybraną instytucją finansową w sprawie jednorazowej wypłaty do 100% wartości środków zgromadzonych w PPK w celu pokrycia wkładu własnego w związku z zaciągnięciem kredytu na sfinansowanie budowy budynku mieszkalnego oraz nabyciu praw własności mieszkania. W przedmiotowym przypadku dochodem będzie kwota niedokonanego w terminie zwrotu wypłaconych środków, pomniejszona o koszty nabycia odkupionych jednostek uczestnictwa umorzonych jednostek rozrachunkowych przypadających na ten niedokonany przez uczestnika PPK zwrot. Za koszty te będzie uważana suma wpłat na nabycie odkupionych jednostek uczestnictwa lub wpłat na umorzone jednostki rozrachunkowe, z których dokonano wypłaty, ustalona w takiej proporcji jaką stanowiła kwota niedokonanego zwrotu do wartości środków wypłaconych jednorazowo przez uczestnika w celu pokrycia wkładu własnego w związku z zaciągnięciem kredytu udzielonego na sfinansowanie budowy budynku mieszkania oraz nabycia praw związanych z mieszkaniem. W takim przypadku dochód uczestnika PPK powstaje w dniu następującym po dniu w którym upłynął - określony w umowie zawartej z instytucją finansową, na podstawie której dokonano wypłaty - termin zwrotu wypłaconych środków. ;
- dochód uczestnika PPK z tytułu dokonanej w związku z osiągnięciem przez uczestnika 60 roku życia wypłaty 75% środków zgromadzonych w PPK w 120 ratach miesięcznych, w przypadku jeżeli wypłata ratałna będzie trwała krócej niż 10 lat. Dochodem będzie kwota wypłaty dokonanej z odkupienia jednostek uczestnictwa lub umorzenia jednostek rozrachunkowych pomniejszona o wydatki na nabycie odkupionych jednostek uczestnictwa lub wpłaty na umorzone jednostki rozrachunkowe, z których dokonano wypłaty.;
- dochód małżonka uczestnika PPK niebędącego stroną umowy o prowadzenie PPK z tytułu zwrotu dokonanego na jego rzecz. Dochodem będzie kwota zwrotu z dokonanego odkupienia jednostek uczestnictwa lub umorzenia jednostek rozrachunkowych, pomniejszona o wydatki na nabycie odkupionych jednostek

uczestnictwa lub wypłaty na umorzone jednostki rozrachunkowe, z których dokonano zwrotu.;

- dochód uczestnika PPK uzyskany w związku z gromadzeniem w nim środków, w przypadku zwrotu zgromadzonych środków. Dochodem będzie kwota zwrotu z dokonanego odkupienia jednostek uczestnictwa lub umorzenia jednostek rozrachunkowych, pomniejszona o wydatki na nabycie odkupionych jednostek uczestnictwa lub wypłaty na umorzone jednostki rozrachunkowe, z których dokonano zwrotu.;

- 4) ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2343 i 2369 oraz z 2018 r. poz. 317):

Zmiany zakładają, że wydatki poniesione przez podmiot zatrudniający na zapewnienie prawidłowej realizacji obowiązków wynikających z przepisów projektowanej ustawy będą kosztami uzyskania przychodu w miesiącu, za który są one należne, pod warunkiem że zostaną opłacone w terminie określonym przepisami ustawy o pracowniczych planach kapitałowych (dodanie ust. 1da i ust. 4ga w art. 15 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych).

Wpłaty dokonywane do PPK od nagród i premii wypłaconych z dochodu po opodatkowaniu podatkiem dochodowym nie będą stanowiły kosztów uzyskania przychodów (dodanie pkt 40a i pkt 57aa w art. 16 w ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych).;

- 5) ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 870, z późn. zm.): zmiany umożliwiają możliwość oferowania PPK przez powszechne towarzystwa emerytalne zarządzające dobrowolnymi funduszami emerytalnymi oraz pracownicze towarzystwa emerytalne zarządzające pracowniczymi funduszami emerytalnymi. Uregulowania systemowego wymaga w szczególności uwzględnienie pracowniczych towarzystw emerytalnych jako instytucji finansowej, która może prowadzić PPK, w tym zmienionego w takim przypadku charakteru tej instytucji oraz konstrukcji udziału podmiotów zatrudniających w akcjonariacie pracowniczego towarzystwa emerytalnego oraz udziału w zyskach. Trzeba również uwzględnić fakt, iż aktualni założyciele i akcjonariusze pracowniczych towarzystw są już podmiotami zatrudniającymi prowadzącymi pracowniczy program emerytalny a zatem zgodnie z art. 13 ust. 1 projektu w odniesieniu do tych pracodawców ustawy o PPK się nie stosuje. Ponadto, w przypadku podjęcia decyzji

przez pracownicze towarzystwo emerytalne o utworzeniu i prowadzeniu funduszy zdefiniowanej daty proponuje się także, aby dla takiego podmiotu został wprowadzony obowiązek zatrudnienia co najmniej jednego doradcy inwestycyjnego (art. 29 ust. 6). Należy również wskazać, iż myśl art. 45 ust. 1 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych w skład rady nadzorczej pracowniczego towarzystwa wchodzi co najmniej w jedną drugą osobę wybrane przez członków pracowniczego funduszu gromadzącego środki w ramach PPE, na których rachunki zostały wpłacone składki w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających dzień wyborów. *Ratio legis* przedmiotowej normy prawnej to zapewnienie czynnego prawa wyborczego członkom funduszu mającym najbardziej aktualne i najpełniejsze informacje dotyczące instytucji gromadzącej ich środki, biorącym następnie udział w podejmowaniu decyzji w sprawie zmiany jej statutu (art. 22 ust. 4 ustawy). Tryb ten w przypadku statutu pracowniczego funduszu będącego funduszem zdefiniowanej daty nie powinien mieć zastosowania, w związku z czym projekt zawiera zmianę art. 22 ust. 4 ustawy. Ponadto należy zwrócić uwagę na konsekwencje wynikające z art. 45 ust. 1 ustawy, stanowiącego o uczestnictwie w radzie nadzorczej pracowniczego funduszu emerytalnego. Pozostawienie takiego brzmienia mogłoby doprowadzić do uprzywilejowania członków gromadzących środki w ramach PPK w pracowniczym funduszu zdefiniowanej daty, w związku z czym proponuje się dodanie ust. 8 w art. 45 ustawy, wyłączonego stosowanie ust. 1 w odniesieniu do pracowniczego funduszu emerytalnego będącego funduszem zdefiniowanej daty.

W ustawie dodaje się także art. 64a określający sytuację cofnięcia zezwolenia na utworzenie towarzystwa lub wydania przez organ nadzoru decyzji o usunięciu towarzystwa z ewidencji PPK. W takich przypadkach fundusz emerytalny, będący funduszem zdefiniowanej daty, jest reprezentowany i zarządzany przez depozytariusza funduszu. Jednocześnie depozytariusz podejmuje niezwłocznie czynności zmierzające do przejęcia zarządzania funduszem przez inne towarzystwo emerytalne wpisane do ewidencji PPK. Przejęcie zarządzania dobrowolnym funduszem emerytalnym przez inne powszechne towarzystwo emerytalne wpisane do ewidencji PPK będzie również wymagało dokonania przez depozytariusza tego funduszu zmiany statutu funduszu przejmowanego. PTE przejmujące zarządzanie funduszem wstępuje w prawa i obowiązki organu funduszu z chwilą wejścia odpowiednich zmian statutu w życie.

Dodawany art. 66a określa natomiast sytuację, w której istnieje możliwość przejęcia funduszem emerytalnym będącym funduszem zdefiniowanej daty w przypadku, gdy

powszechnie lub pracownicze towarzystwo zamierza zrezygnować z prowadzonej działalności. Może to nastąpić na podstawie umowy zawartej z innym powszechnym (pracowniczym) towarzystwem emerytalnym umieszczonym w ewidencji PPK. Przejęcie w takiej sytuacji zarządzania funduszem wymaga dokonania odpowiedniej zmiany statutu, która to zmiana nie wymaga zezwolenia organu nadzoru. Towarzystwo emerytalne przejmujące zarządzanie funduszem wstępuje w prawa i obowiązki towarzystwa będącego dotychczas organem funduszu z dniem wejścia w życie zmiany statutu.

Projekt zawiera także propozycję dodania nowego rozdziału w ustawie regulującego kwestię łączenia funduszy emerytalnych będących funduszami zdefiniowanej daty. Połączenie dobrowolnych funduszy emerytalnych lub pracowniczych funduszy emerytalnych będzie w takim przypadku wymagało zgody Komisji nadzoru Finansowego, która będzie mogła odmówić udzielenia takiej zgody w sytuacji, gdy planowane połączenie będzie sprzeczne z przepisami prawa lub postanowieniami statutu funduszu lub jeżeli dokumenty załączone do wniosku nie są zgodne z przepisami prawa lub stanem faktycznym. W przypadku wyrażenia przez organ nadzoru zgody, połączenie funduszy nastąpi poprzez przeniesienie majątku funduszu przejmowanego do istniejącego funduszu przejmującego oraz przydzielenie członkom funduszu przejmowanego jednostek rozrachunkowych funduszu przejmującego w zamian za jednostki rozrachunkowe funduszu przejmowanego.;

- 6) ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1778 oraz z 2018 r. poz. 106 i 138) - zmiany polegają na dodaniu kwot obniżenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, wynikającego z projektowanej ustawy, do zakresu imiennego raportu miesięcznego przekazywanego przez płatnika do ZUS (dodanie lit. e w art. 41 ust. 3 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), jak również do zakresu danych ubezpieczonego przekazywanych przez ZUS ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych oraz organom Krajowej Administracji Skarbowej na ich żądanie (dodanie lit. ra w art. 50 ust. 17 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). W art. 50 ust. 9 dodano również Polski Fundusz Rozwoju SA, jako podmiot któremu udostępnia się bezpłatnie dane zgromadzone na kontach ubezpieczonych i na koncie płatnika składek, co ma na celu realizację zadań określonych w projekcie ustawy o pracowniczych planach kapitałowych.;

- 7) ustawie z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1222 i 2371) zmiana zakłada, że ograniczenia wynikające z tej ustawy stosuje się do wpłat podstawowych i wpłat dodatkowych oraz wpłaty powitalnej i dopłat rocznych w dokonywanych do pracowniczych planów kapitałowych, w zakresie wynagrodzenia i świadczeń dodatkowych. Regulacja taka ma na celu spowodowanie, aby wpłaty dokonywane w ramach PPK nie skutkowały przekroczeniem limitów wynagrodzeń i świadczeń dodatkowych określonych przepisami tej ustawy.;
- 8) ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1579 i 2018) proponuje się wyłączenie umów o zarządzanie PPK spod reżimu tej ustawy, poprzez wprowadzenie odpowiedniego wyłączenia w art. 4 pkt 4, wskazującego, że przepisów ustawy nie stosuje się do umów z zakresu prawa pracy, w tym umów o zarządzanie PPK. Należy podnieść, że zdanie drugie motywu nr 5 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE, wskazuje, że świadczenie usług w oparciu o umowę o pracę nie powinno być objęte zakresem niniejszej dyrektywy. Znajduje to także odzwierciedlenie w art. 10, który określa wyłączenia szczególne dotyczące zamówień na usługi. Stanowi on, że niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania do zamówień publicznych na usługi w zakresie umów o pracę (art. 10 pkt g). Możliwość zawarcia umowy o zarządzanie PPK jest ściśle związana z umową o pracę, bowiem nie można jej zawrzeć bez istniejącego zatrudnienia - zgodnie z projektem ustawy o PPK podmiot zatrudniający może zawrzeć umowę o zarządzanie PPK, jeśli zatrudnia co najmniej jedną osobę zatrudnioną. Dodatkowo gromadzenie środków w PPK następuje jedynie podczas trwania zatrudnienia, a więc tylko wtedy środki trafiają do instytucji finansowej wybranej przez podmiot zatrudniający. Dla podmiotu zatrudniającego (pracodawcy) PPK to system powszechny i obowiązkowy. Zgodnie z zapisami projektu ustawy o PPK, podmiot zatrudniający ma obowiązek zawarcia umowy o zarządzanie PPK w określonych przepisami projektu ustawy przypadkach i terminach. Stosowanie przepisów ustawy o zamówieniach publicznych stanowiłoby dodatkowe obciążenie i koszty po stronie pracodawcy, jak również generowałoby dla podmiotu zatrudniającego kolejne obowiązki. Należy także podkreślić, że przy wyborze instytucji finansowej, mając na uwadze interes osoby zatrudnionej i równość podmiotów zatrudniających, jednostki

sektora finansów publicznych powinny zostać wyłączone spod obowiązku stosowania przepisów o zamówieniach publicznych. Maksymalne koszty wynagrodzenia instytucji finansowej za zarządzanie zostały wprost określone w projekcie ustawy. Ustalono je na względnie niskim poziomie, w związku z czym nie będą miały kluczowego znaczenia przy wyborze przez pracodawcę instytucji finansowej. Także polityka inwestycyjna została ujednolicona dla wszystkich instytucji finansowych, które zostały dopuszczone do portalu PPK. Niezależnie od rodzaju instytucji finansowej, sposób lokowania środków zgromadzonych w PPK podlega temu samemu rygorowi ustawowemu. Należy też wskazać, że prezentacja ofert instytucji finansowych w portalu PPK, spośród których będzie wybierana instytucja, z którą zostanie zawarta umowa o zarządzanie, będzie dokonywana z zapewnieniem równego dla każdej instytucji finansowej czasu wyświetlania ofert oraz logotypu poszczególnych instytucji finansowych na głównej stronie portalu PPK, zarówno w zakresie długości czasu wyświetlania, jak i liczby wyświetleń w ciągu danego dnia. Kolejność wyświetlania w portalu tych ofert następuje losowo, a zmiana kolejności wyświetlania tych ofert następuje każdego dnia. Ponadto, zgodnie z projektem ustawy o PPK, umowa o zarządzanie PPK zawierana jest z instytucją finansową przez podmiot zatrudniający, w porozumieniu z zakładową organizacją związkową działającą w tym podmiocie zatrudniającym lub inną reprezentacją osób zatrudnionych. Przesłanka ta stoi w sprzeczności z zasadami udzielania zamówień publicznych na podstawie przepisów ustawy PZP. Podobne stanowisko w sprawie wyłączenia stosowania przepisów ustawy PZP w przypadku zawierania umowy o zarządzanie PPK zajął Minister Przedsiębiorczości i Technologii, Minister Pracy, Rodziny i Polityki Społecznej oraz Minister Środowiska.;

- 9) ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2017 r. poz. 1221 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 62 i 86) - zmiana dotyczy zwolnienia od podatku od towarów i usług zarządzania PPK – usługi wykonywane w tym zakresie będą analogiczne np. do czynności wykonywanych przez agenta transferowego w rozumieniu przepisów o funduszach inwestycyjnych;
- 10) ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065, z późn. zm.) - zmiany mają na celu zaliczenie do przychodów Funduszu Pracy środków przekazanych na rachunki bankowe wskazane przez ministra właściwego do spraw pracy, przypadających z tytułu zwrotu na rzecz współmałżonka uczestnika PPK niebędącego stroną umowy o prowadzenie PPK,

odpowiadających połowie sumy wpłaty powitalnej i dopłat rocznych, oraz środków przypadających ze zwrotu na rzecz uczestnika PPK, odpowiadających sumie wpłaty powitalnej i dopłat rocznych (dodanie pkt 6d w art. 106 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy), jak również umożliwienie finansowania dopłat rocznych do PPK i wpłat powitalnych, jako świadczeń na rzecz osób fizycznych, ze środków Funduszu Pracy (dodanie pkt 61 w art. 108 ust. 1);

- 11) ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1449):

Zmiany w pkt 2 w art. 2 ustawy zakładają umożliwienie uczestnictwa w pracowniczym programie emerytalnym nakładcom, osobom wykonującym pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z art. 750 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, a także członkom rad nadzorczych wynagradzanych z tytułu pełnienia tych funkcji. Warunkiem uczestnictwa tych osób w programie będzie wprowadzenie odpowiedniego postanowienia do umowy zakładowej, przy czym nie będzie to obligatoryjne.

Ponadto zmiany w pkt 19 w art. 2 ustawy mają na celu wprowadzenie dopuszczalności dokonywania wypłat transferowych z PPK do PPE.

W dodawanym art. 13a proponuje się ograniczenie wysokości kosztów i opłat pobieranych przez instytucję finansową do 0,6% wartości zarządzanych środków w skali roku. Przepis ten będzie miał zastosowanie do umów zawartych po dniu wejścia ustawy w życie.

Ponadto proponuje się możliwość samodzielnego wnoszenia składek dobrowolnych do PPE przez uczestnika, który nie jest już zatrudniony u pracodawcy prowadzącego PPE, o ile możliwość taką przewidywać będzie umowa zakładowa (zmiana ust. 5 w art. 25 ustawy o pracowniczych programach emerytalnych).;

- 12) ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 1776):

Zmiana ust. 1 w art. 4 ustawy zakłada rezygnację z wymogu zawarcia umowy o prowadzenie IKE lub IKZE w formie pisemnej i dopuszczenie możliwości zawarcia tych umów w formie elektronicznej.

Ponadto proponuje się zwiększenie limitu wpłat dokonywanych na IKZE w roku kalendarzowym przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność w rozumieniu

przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych do kwoty odpowiadającej 1,8 –krotności przeciętnego prognozowanego wynagrodzenia miesięcznego, w związku z brakiem możliwości zawarcia umowy o prowadzenie PPK i związanych z tym korzyści (dodanie ust. 1a w art. 13a ustawy). Zwiększenie limitu wpłat dokonywanych na IKZE ma na celu wyrównanie możliwości zwiększenia poziomu oszczędności dla osób samozatrudnionych, gdzie nie dochodzi do relacji pracodawca-pracownik, a więc nie istnieje możliwość dokonywania wpłat przekazywania składek przez pracodawcę. Zwiększenie preferencji podatkowych dla tych osób, stanowi *de facto* dla nich podobne możliwości zwiększenia oszczędności. Jednocześnie dodane zostało zastrzeżenie, że zwiększony limit wpłat na IKZE dotyczy osób nie będących uczestnikami PPK lub takich, które nie otrzymały z tytułu oszczędzania w PPK w danym roku kalendarzowym dopłaty rocznej wskazanej w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych.

Zmiany umożliwią także oszczędzającemu lub osobie uprawnionej zmianę wniosku o dokonanie wypłaty w ratach i żądanie wypłaty jednorazowej, o ile nie zostały już wypłacone wszystkie środki zgromadzone na IKZE (dodanie ust. 2a w art. 34a ustawy o indywidualnych kontach emerytalnych oraz indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego).;

- 13) ustawie z dnia z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 56, 106 i 138) – wprowadzone zmiany mają na celu sprawne wdrożenie systemu PPK z zapewnieniem bezpieczeństwa poprzez nadzór następczy Komisji Nadzoru Finansowego oraz rozszerzenie nadzoru Komisji Nadzoru Finansowego w zakresie zgodności z prawem działalności mającej zastosowanie na podstawie projektowanej ustawy. Oznacza to, że KNF będzie sprawowała nadzór nad działalnością TFI w zakresie prowadzenia przez nie PPK z możliwością zastosowania środków nadzorczych oraz odpowiednich sankcji określonych np. w art. 228 oraz innych tej ustawy. Zmiany w ustawie zakładają też uproszczenie w zakresie możliwości utworzenia specjalistycznego funduszu inwestycyjnego otwartego, który będzie funduszem zdefiniowanej daty - odstąpiono od dodatkowego autoryzowania przez organ nadzoru procesu dopuszczenia towarzystwa funduszy inwestycyjnych do ewidencji PPK. Tak jak wskazano już wcześniej, podmioty – w tym również TFI – które będą miały uprawnienie do zarządzania PPK, są podmiotami, które posiadają zezwolenie na wykonywanie działalności oraz podlegają nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego. Wymogi w zakresie zarządzania PPK są

ściśle określone w ustawie o pracowniczych planach kapitałowych, a ich niespełnienie będzie powodowało skreślenie z ewidencji PPK. Komisja Nadzoru Finansowego, w ramach posiadanych uprawnień nadzorczych, będzie stale nadzorowała ten proces, bez konieczności jego wstępnej autoryzacji. Z uwagi na skalę przedsięwzięcia uzyskiwanie dodatkowych zezwoleń wiązałoby się z wieloletnim procesem autoryzacyjnym, który mógłby spowodować odsunięcie reformy co najmniej na dwa lata. W ustawie proponuje się także wprowadzenie art. 68a regulującego kwestię cofnięcia zezwolenia dla TFI zarządzającego funduszem zdefiniowanej daty lub usunięcia TFI z ewidencji PPK. Wprowadza się zasadę, że od dnia wydania decyzji o cofnięciu zezwolenia na wykonywanie działalności przez towarzystwo lub od dnia wygaśnięcia takiego zezwolenia, od dnia cofnięcia zezwolenia na zarządzanie alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi lub od dnia wydania decyzji o usunięciu towarzystwa funduszy inwestycyjnych z ewidencji PPK zarządzanie specjalistycznym funduszem inwestycyjnym otwartym, będącym funduszem zdefiniowanej daty przejmuje wyznaczona instytucja finansowa, czyli TFI, którego większościami akcjonariuszem jest PFR.;

- 14) ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 196, z późn. zm.) - zmiany mają na celu rozszerzenie definicji nadzoru emerytalnego sprawowanego przez KNF o nadzór sprawowany zgodnie z projektowaną ustawą;
- 15) ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 786 i 962 oraz z 2018 r. poz. 305) – w art. 10 ustawy proponuje się rozszerzenie zakresu zadań Państwowej Inspekcji Pracy o ściganie wykroczeń, o których mowa w art. 91 ust. 1 projektowanej ustawy i udział w postępowaniu w sprawach dotyczących tych wykroczeń w charakterze oskarżyciela publicznego, a także o kontrolę spełniania obowiązków wynikających z projektowanej ustawy, w tym w szczególności obowiązku zawierania umów o prowadzenie PPK i umów o zarządzanie PPK oraz odprowadzania składek do PPK.

Projektowane zmiany w art. 19 ustawy nałożą na okręgowego inspektora pracy obowiązek powiadamiania wybranej instytucji finansowej o stwierdzonych przypadkach naruszenia przepisów projektowanej ustawy przez podmiot kontrolowany, z wyszczególnieniem składek należnych i nieodprowadzonych na rzecz poszczególnych uczestników zatrudnionych przez ten podmiot.;

- 16) ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym wprowadza (Dz.U. z 2017 r. poz. 2270 i 2486) - zmiany umożliwią uczestnikom PPK składanie reklamacji w trybie zmienianej ustawy i spowodują objęcie ich ochroną przez Rzecznika Finansowego;
- 17) ustawie z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2018 r. poz. 999, z późn. zm.) – zmiana podyktowana jest faktem, że regulacja art. 21 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej określa obowiązek przeprowadzenia przed zawarciem umowy ubezpieczenia badania ankietowego celem określenia potrzeb ubezpieczającego lub ubezpieczonego (w przypadku umowy ubezpieczenia zawieranej na cudzy rachunek, w szczególności ubezpieczenia grupowego). Z uwagi na specyfikę, proponuje się, aby powyższy obowiązek nie miał zastosowania do umów ubezpieczenia zawieranych w ramach pracowniczych planów kapitałowych.;
- 18) ustawie z dnia 15 stycznia 2016 r. o podatku od niektórych instytucji finansowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1410) – zmiany mają na celu obniżenie podstawy opodatkowania zakładów ubezpieczeń o wartość aktywów zgromadzonych w ramach umów o zarządzanie PPK i umów o prowadzenie PPK. Zgodnie bowiem z przepisami tej ustawy, aktywa zakładów ubezpieczeń obciążone są podatkiem w wysokości 0,4392% w skali roku. Podatek ten nie stanowi kosztu uzyskania przychodów, a więc nie zmniejsza podstawy do opodatkowania podatkiem CIT. Oznacza to konieczność zapłacenia przez zakłady ubezpieczeń podatku dochodowego od kwoty zapłaconego podatku od aktywów, w związku z czym podatek ten efektywnie wynosi ponad 0,5226% w skali roku. Jednocześnie projekt ustawy o pracowniczych planach kapitałowych zakłada, że koszt zarządzania instytucji finansowej z tytułu PPK nie może przekraczać 0,5% wartości aktywów netto (i dodatkowo 0,1% opłaty za osiągnięty wynik). Pozostałe instytucje finansowe mogące oferować PPK – towarzystwa funduszy inwestycyjnych, powszechne i pracownicze towarzystwa emerytalne nie są obciążone z tytułu podatku od niektórych instytucji finansowych. Wprowadzone wyłączenie ma więc na celu zrównanie konkurencyjne wszystkich instytucji finansowych w obszarze PPK.;
- 19) ustawie z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami – wprowadzona zmiana ma na celu określenie, że do podmiotów objętych tą ustawą stosuje się analogicznie, jak w ustawie o wynagradzaniu

osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, ograniczenia do wpłat podstawowych i wpłat dodatkowych oraz wpłaty powitalnej i dopłat rocznych dokonywanych do pracowniczych planów kapitałowych, w zakresie wynagrodzenia i świadczeń dodatkowych. Ma to spowodować, aby wpłaty dokonywane w ramach PPK nie powodowały przekroczenia limitów wynagrodzeń i świadczeń dodatkowych określonych przepisami tej ustawy.;

- 20) ustawie z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu – wprowadzona zmiana ma na celu rozszerzenie przesłanek świadczących o niższym ryzyku prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu, poprzez dodanie do tej regulacji przystąpienia i uczestnictwa w pracowniczym planie kapitałowym.

2. Rozwiązania w okresie przejściowym

Projektowana ustawa przewiduje szereg rozwiązań przejściowych, które zostały przedstawione przy okazji opisywania rozwiązań docelowych. Odnoszą się one w pierwszej kolejności do stopniowego stosowania przepisów ustawy w stosunku do podmiotów zatrudniających, które zostały omówione w ramach opisu rozwiązań dotyczących zawierania umów o zarządzanie PPK i umów o prowadzenie PPK.

Proponowane przepisy przejściowe przewidują też regulacje szczególne odnoszące się do obowiązku zawierania umów o zarządzanie PPK i umów o prowadzenie PPK przez podmioty zatrudniające, będące jednostkami organizacyjnymi wchodzącymi w skład sektora finansów publicznych w rozumieniu art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (art. 134 projektu).

W art. 138 projekt określa, że w okresie do dnia 31 grudnia 2020 r. środki z opłaty rocznej, o której mowa w art. 79 ust. 1, mogą być wydatkowane przez operatora portalu PPK reprezentatywnym organizacjom związkowym oraz reprezentatywnym organizacjom pracodawców, na ich wniosek, z przeznaczeniem na działania związane z edukacją i promocją PPK, w wysokości do 25% wartości środków.

Wprowadzony zostaje także przepis przejściowy, stanowiący, że do dnia 31 grudnia 2023 r. wyznaczona instytucja finansowa, o której mowa w art. 54, może nie spełniać wymogu posiadania 3-letniego doświadczenia w zakresie zarządzania odpowiednimi funduszami. Uzasadnione jest to z jednej strony szczególną rolą i funkcją, wskazanymi już wcześniej, które wyznaczona instytucja finansowa będzie pełniła w programie PPK, a z

drugiej strony faktem, że w momencie wejścia ustawy w życie wymóg odpowiedniego doświadczenia może nie zostać jeszcze spełniony.

3. Data wejścia w życie ustawy

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2019 r. Wydaje się, że z uwagi na opisany wyżej mechanizm stopniowego nakładania na podmioty zatrudniające obowiązków wynikających z ustawy – począwszy od 1 lipca 2019 r. – takie *vacatio legis* będzie wystarczające.

Okres ten powinien również być wystarczający do utworzenia ewidencji PPK, zapewnienia odpowiedniego czasu na procedury związane z umieszczeniem podmiotów rynku finansowego spełniających wymogi ustawowe w tej ewidencji oraz przygotowania funkcjonalności systemu teleinformatycznego, w którym będzie działał portal PPK.

Przepisy dotyczące przekazywania przez operatora portalu PPK uczestnikom PPK oraz osobom uprawnionym informacji o wartości zgromadzonych środków, jak również udostępniania przez PFR operatorowi portalu z ewidencji PPK danych zawartych w rejestrze uczestników PPK w celu informowania uczestników oraz osób uprawnionych o wartości zgromadzonych środków, mają z kolei wejść w życie z dniem 1 stycznia 2022 r.

Natomiast przepisy podwyższające limit wpłat na IKZE dla osób prowadzących działalność pozarolniczą mają wejść w życie z dniem 1 stycznia 2021 r. W założeniu podwyższenie tego limitu ma ułatwić oszczędzanie osobom, które co do zasady nie będą uprawnione do oszczędzania w PPK. Dopiero zaś z dniem 1 stycznia 2021 r. system PPK będzie miał charakter powszechny.

4. Oświadczenie o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej

Problematyka regulowana w ustawie jest zgodna z przepisami prawa Unii Europejskiej i nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), gdyż nie zawiera przepisów technicznych.

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o pracowniczych planach kapitałowych</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pan Piotr Nowak, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu 1. Katarzyna Przewalska, Zastępca Dyrektora, Departament Rozwoju Rynku Finansowego, tel. 694 58 28, e-mail: katarzyna.przewalska@mf.gov.pl; 2. Andrzej Macewicz, główny specjalista, Departament Rozwoju Rynku Finansowego, tel. 694 55 74, e-mail: andrzej.macewicz@mf.gov.pl.</p>	<p>Data sporządzenia 4 lipca 2018 r.</p> <p>Źródło: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju – Program Budowy Kapitału</p> <p>Nr w wykazie prac UD321</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt ustawy o pracowniczych planach kapitałowych stanowi element realizacji celów określonych w *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju* (SOR), przyjętej w dniu 14 lutego 2017 r. przez Radę Ministrów w zakresie Trwałego wzrostu gospodarczego oraz obszaru Kapitału dla Rozwoju. Zgodnie z SOR, dla podniesienia potencjału rozwoju i stabilności gospodarki niezbędny jest wzrost stopy oszczędności i finansowania inwestycji ze źródeł krajowych, zwiększenie bezpieczeństwa finansowego Polaków i stabilności systemu finansów publicznych oraz rozwój lokalnego rynku kapitałowego.

Cele te są realizowane w ramach projektu strategicznego Program Budowy Kapitału (PBK), który ma zapewnić stworzenie dobrowolnego i prywatnego kapitałowego systemu oszczędzania w Polsce oraz odpowiednich długoterminowych produktów inwestycyjnych.

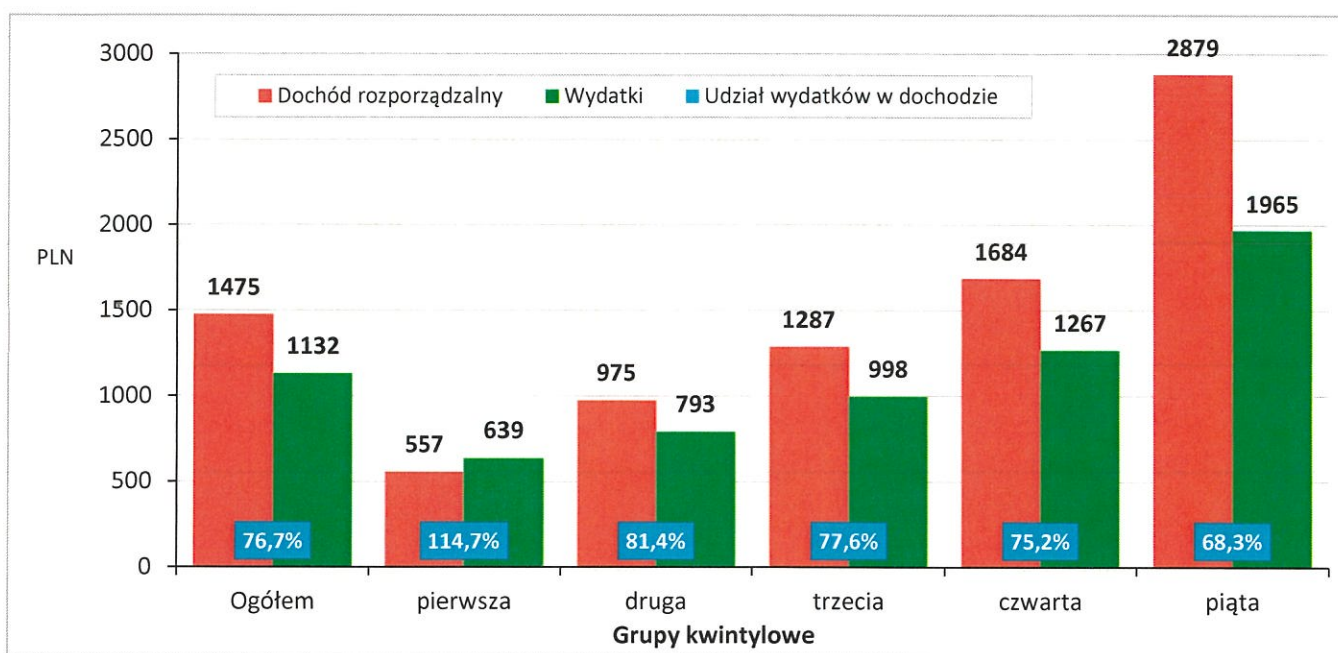
Projekt ustawy realizuje założenia przedstawione w ramach PBK w zakresie utworzenia dobrowolnych Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK) i ma rozwiązywać m.in. następujące problemy:

- W sektorze gospodarstw domowych zwiększenie stopy oszczędności oraz zmniejszenie luki w poziomie dochodów pomiędzy okresem aktywności zawodowej a okresem emerytalnym.

Gospodarstwa domowe w Polsce cechuje relatywnie niska stopa oszczędności na tle innych krajów Unii Europejskiej czy OECD. Według badań GUS udział wydatków w dochodzie do dyspozycji w najbiedniejszej grupie kwintylowej gospodarstw domowych przekracza 100%, co nie tylko uniemożliwia generowanie oszczędności długoterminowych, ale zmusza te gospodarstwa do sukcesywnego zadłużania się. Proces ten jest progresywny ze względu na fakt, że gospodarstwa te nie mają zasobów, aby dług spłacić, a obsługa długu z biegiem czasu staje się bardziej kosztowna. Kolejnym problemem jest brak tradycji długoterminowego oszczędzania, wpływający na niższą od średniej UE stopę oszczędności również wśród grup dochodowych, które dysponują rezerwami dochodów.

Luka w poziomie dochodów w Polsce względem średniej UE przekracza 30 pkt proc (PKB per capita w PPS w Polsce w 2016 r. wynosił 68,2% średniej państw UE28 i 63% średniej w UE15). Większy potencjał wzrostu gospodarczego wynikający z akumulacji dodatkowego kapitału i wzrostu produktywności pracy powinien prowadzić do wzrostu dochodów indywidualnych i sukcesywnie zmniejszać tę lukę w długim okresie.

Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny i wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych oraz udział przeciętnych miesięcznych wydatków w dochodzie rozporządzalnym według grup kwintylowych w 2016 r.

Źródło: GUS.

- Zwiększenie stopy inwestycji

Niska stopa oszczędności negatywnie wpływa na inwestycje ze środków własnych, których udział w inwestycjach w ogóle w najbliższej przyszłości będzie szybko wzrastał ze względu na malejące transfery z UE. W Polsce stopa oszczędności jest niższa niż średnia dla krajów OECD i najniższa w regionie Europy Środkowo-Wschodniej. Niekorzystna, z uwagi na finansowanie inwestycji, jest też struktura oszczędności Polaków. Znaczna ich część lokowana jest w produktach krótkoterminowych o względnie niskim poziomie ryzyka i dużej płynności, czyli przede wszystkim na krótkoterminowych lokatach, w gotówce i na depozytach bankowych. Struktura kredytów udzielanych przez banki świadczy o tym, że polski sektor bankowy jest ukierunkowany bardziej na finansowanie wydatków gospodarstw domowych niż inwestycji przedsiębiorstw. Zbyt małą rolę w finansowaniu przedsiębiorstw odgrywa też rynek kapitałowy.

Struktura oszczędności gospodarstw domowych

%	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Gotówka	7,8	7,0	6,8	7,3	7,0	9,0	7,8	7,4	8,0	7,0	7,2	7,8	8,4	9,0	9,0
Depozyty	36,7	32,5	30,0	28,4	26,7	36,7	36,5	36,5	39,7	37,6	36,6	37,7	38,6	38,7	37,8
Dłużne papiery wartościowe	2,0	1,7	1,3	1,0	0,8	1,0	0,6	0,6	0,6	0,7	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5
Pożyczki	1,4	1,5	1,4	1,3	0,9	1,1	1,1	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,9
Akcje notowane	2,0	2,9	3,3	5,8	5,9	3,1	3,8	4,4	3,2	2,7	3,0	2,5	2,4	2,3	2,7
Pozostałe udziały kapitałowe	27,7	31,1	29,9	24,4	24,4	16,8	17,1	15,3	14,8	17,8	18,0	17,4	18,0	18,2	17,5
Fundusze inwestycyjne	5,0	4,4	6,5	8,9	10,7	5,7	6,1	5,9	4,8	4,8	5,6	6,0	6,1	6,1	6,7
Pozostałe	17,4	18,9	20,8	22,9	23,7	26,6	26,9	29,0	28,0	28,6	28,5	27,5	25,5	24,6	24,9
Łącznie (mld zł)	590	661	757	868	1 015	931	1 076	1 182	1 226	1 401	1 529	1 621	1 732	1 888	2002

Źródło: NBP.

- Przyspieszenie rozwoju lokalnego rynku kapitałowego przy jednoczesnej dużej skali importu inwestycji bezpośrednich i portfelowych z zagranicy.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Ustawa realizuje rozwiązania w przyjętej przez Radę Ministrów *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju* oraz uwzględnia wnioski z Przeglądu Emerytalnego 2016 r.

Projektowane rozwiązania polegają na stworzeniu ram prawnych funkcjonowania powszechnego i dobrowolnego systemu oszczędzania z przeznaczeniem na zabezpieczenie potrzeb finansowych po osiągnięciu 60 roku życia.

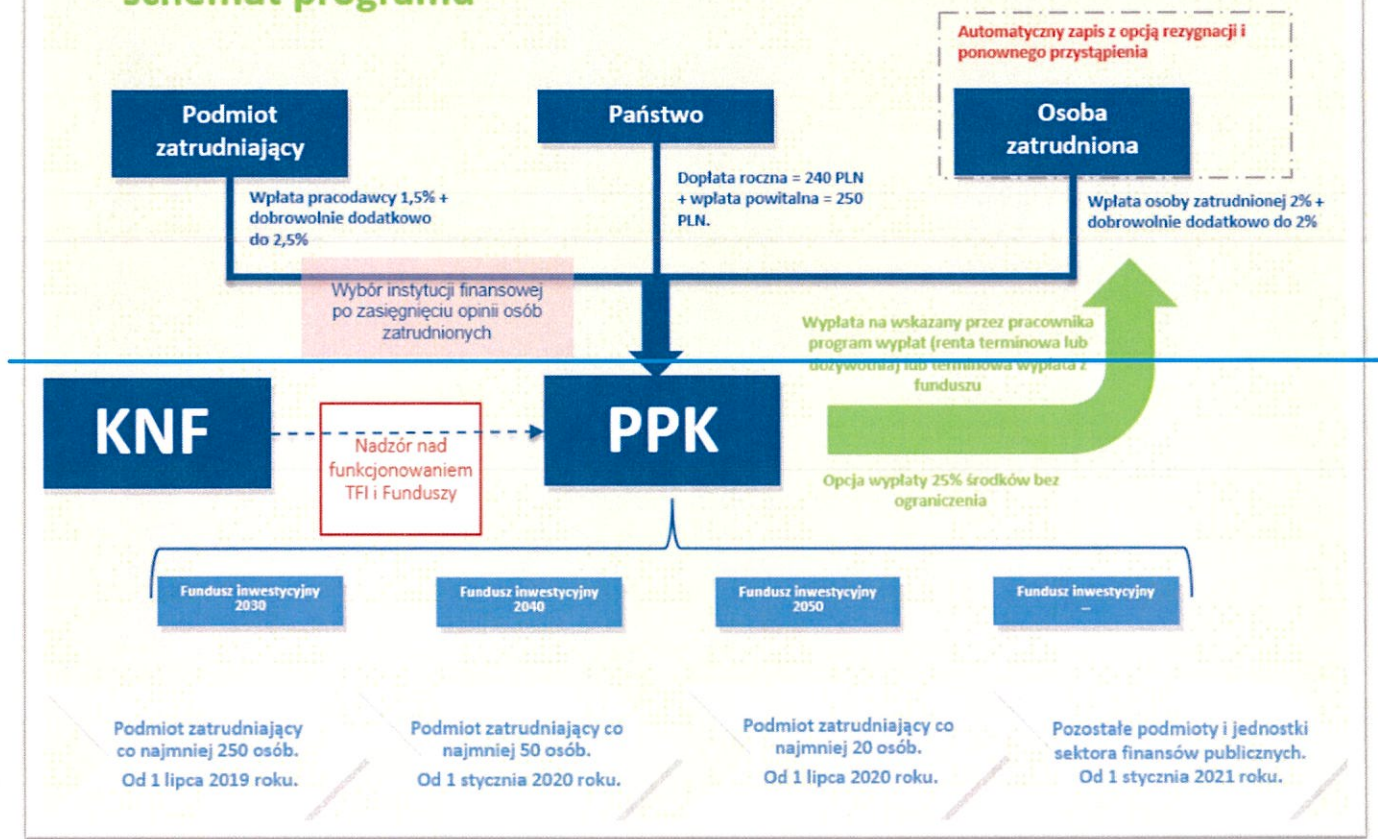
Ustawa przewiduje m.in.:

- utworzenie PPK przez wszystkie podmioty zatrudniające dla wszystkich osób, za które odprowadzane są składki na ubezpieczenia społeczne, zobowiązanie podmiotów zatrudniających do zawierania w imieniu i na rzecz osób przez nie zatrudnionych umów o prowadzenie PPK, których przedmiotem jest gromadzenie środków w ramach PPK,
- zapewnienie osobom zatrudnionym możliwości zawieszenia oszczędzania w PPK,
- ustanowienie minimalnej wysokości wpłat podstawowych do PPK, które będą finansowane przez podmiot zatrudniający i uczestnika w PPK w wysokości 2% wynagrodzenia brutto po stronie uczestnika oraz 1,5% po stronie podmiotu zatrudniającego; uczestnik PPK, którego miesięczne wynagrodzenie uzyskiwane z różnych źródeł jest równe lub niższe niż 120% wynagrodzenia minimalnego będzie miał prawo do zadeklarowania obniżonej wpłaty podstawowej, jednak nie niższej niż 0,5%,
- określenie zasad współfinansowania PPK ze strony państwa, w postaci zachęt fiskalnych, tj. dopłat do programu oraz niewliczania wpłat finansowanych przez podmiot zatrudniający do wynagrodzenia stanowiącego podstawę ustalenia wysokości obowiązkowych składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe po stronie podmiotu zatrudniającego,
- wprowadzenie limitu opłat pobieranych przez instytucje finansowe na poziomie do 0,6% wartości aktywów netto,
- umożliwienie jednorazowego wykorzystania środków zgromadzonych w PPK na sfinansowanie wkładu własnego przy zakupie mieszkania lub budynku mieszkalnego z obowiązkiem ich zwrotu,
- umożliwienie wykorzystania części (do 25%) środków zgromadzonych w PPK w związku z trwałą niezdolnością do pracy lub poważnym zachorowaniem, bez obowiązku zwrotu wykorzystanych w tym celu środków,
- ustanowienie zasad podziału środków zgromadzonych w PPK po śmierci uczestnika (dziedziczenie),
- uregulowanie zasad wypłaty środków zgromadzonych w PPK po osiągnięciu 60 roku życia.

Funkcjonowanie Pracowniczych Planów Kapitałowych prezentuje poniższy schemat:

Pracownicze Plany Kapitałowe

– schemat programu

Przewidywana w ustawie wysokość i struktura wpłat (składek) oraz zachęt fiskalnych w ramach PPK kształtuje się następująco:

- wpłata powitalna – 250 złotych,
- wpłata podstawowa podmiotu zatrudniającego – 1,5% podstawy składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe,
- wpłata podstawowa uczestnika – 2,0% podstawy składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, uczestnik PPK, którego miesięczne wynagrodzenie, uzyskiwane z różnych źródeł jest równe lub niższe niż 120% wynagrodzenia minimalnego będzie miał prawo do wpłaty podstawowej niższej niż 2%, jednak nie niższej niż 0,5%
- wpłata dodatkowa podmiotu zatrudniającego – do 2,5% podstawy składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe,
- wpłata dodatkowa uczestnika – do 2,0% podstawy składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe,
- dopłata roczna – 240 złotych rocznie.

Dodatkowe zasady dotyczące finansowania PPK kształtują się następująco:

- wpłaty finansowane przez podmiot zatrudniający nie są uwzględniane w podstawie składek na ubezpieczenie społeczne,
- wpłaty finansowane przez uczestnika potrącane są z wynagrodzenia netto,
- wpłata powitalna dokonywana jednorazowo.

Dopłata roczna będzie należna pod warunkiem odprowadzenia do PPK w danym roku kalendarzowym wpłat w łącznej wysokości równej co najmniej kwocie wpłaty podstawowych, należnych od kwoty stanowiącej 6-krotność minimalnego wynagrodzenia w tym roku; – w warunkach 2017 r. dopłata roczna zostałaby wypłacona, gdyby do PPK dokonano wpłat w łącznej wysokości 420 złotych, zaś w warunkach 2018 r. – w wysokości 441 złotych.

W przypadku osób mniej zarabiających dopłata roczna przysługiwać będzie jeżeli w danym roku

kalendaryzowym uczestnik zgromadził na rachunku PPK wpłaty w wysokości równej co najmniej 25% kwoty wpłat podstawowych, należnych od kwoty stanowiącej 6-krotność minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w tym roku.

Z uwagi na skalę programu zakłada się, że będzie on realizowany etapowo. Główne etapy tworzenia PPK uzależnione są od wielkości lub typu podmiotu zatrudniającego oraz kształtują się następująco:

- podmiot zatrudniający co najmniej 250 osób zatrudnionych – od 1 lipca 2019 r.
- podmiot zatrudniający co najmniej 50 osób zatrudnionych – od 1 stycznia 2020 r.
- podmiot zatrudniający co najmniej 20 osób zatrudnionych – od 1 lipca 2020 r.
- podmiot zatrudniający co najmniej 1 zatrudnionego i jednostki sektora finansów publicznych – od 1 stycznia 2021 r.

Jednym z podstawowych efektów proponowanego rozwiązania powinien być wzrost stopy oszczędności Polaków i zmiana ich struktury, co w pewnym zakresie może także sprzyjać poprawie międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto Polski, a także pośrednio wzrostowi stopy inwestycji i przyspieszeniu tempa wzrostu potencjalnego PKB gospodarki polskiej.

Wprowadzenie PPK, z uwagi na charakter gromadzenia środków, z pewnością przyczyni się do zmiany struktury oszczędności w Polsce. Reforma pozwoli na wzrost udziału oszczędności długookresowych, co, w związku z lepszym dopasowaniem struktury czasowej oszczędności i inwestycji, przyczyni się do zmniejszenia kosztu finansowania inwestycji. Wzrost łącznej stopy oszczędności w Polsce i związane z tym zwiększenie się dostępności oszczędności krajowych w finansowaniu nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw, poprzez mechanizmy rynkowe prowadzić będzie do zmniejszenia się kosztu wykorzystania kapitału. Z kolei niższy koszt wykorzystania kapitału prowadzi do zwiększenia stopy inwestycji, co sprzyjałoby szybszej akumulacji kapitału w gospodarce polskiej. Szybsza akumulacja kapitału oprócz tego, że jako czynnik produkcji bezpośrednio przekłada się na wyższe tempo wzrostu gospodarczego, zwiększa krańcową produktywność substytucyjnych czynników produkcji, czyli pracy oraz ułatwia instalację nowych technologii. Wyższa krańcowa produktywność pracy w gospodarce rynkowej skutkuje wyższymi płacami i tym samym sprzyja szybszemu budowaniu bogactwa przez obywateli. Wyższe dochody w gospodarce, przy niezmiennych stawkach podatkowych, korzystnie wpływają na dochody budżetu państwa, a więc i długookresową stabilność finansów publicznych, która ma duże znaczenie przy wycenie ryzyka inwestycyjnego. Dodatkowo, wzrost udziału oszczędności krajowych w finansowaniu inwestycji przyczyni się do poprawy struktury bilansu oszczędności w Polsce względem zagranicy. Niniejszym wpłynie na poprawę międzynarodowej pozycji inwestycyjnej Polski, czyli również prowadzić będzie do obniżenia ryzyka inwestycyjnego kraju.

Budowa systemu oszczędności długoterminowych będzie miała wpływ na potencjał i głębokość lokalnego rynku finansowego, co jest elementem niezbędnym do efektywnej alokacji gromadzonego kapitału w celu finansowania inwestycji o różnym stopniu ryzyka. Rozwój rynku finansowego sprzyja łatwiejszemu transferowi kapitału między podmiotami dysponującymi jego nadwyżkami i tymi, które odczuwają jego niedobór. Sprzyja również efektywnej wymianie dóbr i usług w gospodarce, a także – oferując dostęp do różnorodnych instrumentów finansowych – dywersyfikacji. Wzrost aktywów akumulowanych w ramach PPK i zarządzanych przez profesjonalne instytucje finansowe będzie miał wpływ na rozwój potencjału nie tylko najbardziej płynnych obecnie segmentów rynku jak obligacje skarbowe czy akcje, ale też obligacje korporacyjne, czy instrumenty związane z rynkiem nieruchomości. Będzie miał również wpływ na ograniczenie ryzyka związanego z obecnością kapitału zagranicznego na lokalnym rynku finansowym.

Silny i efektywny rynek finansowy jest istotny (pośrednio) nie tylko dla podwyższania potencjału wzrostu PKB, ale również dla wzrostu dochodów indywidualnych, pod warunkiem, że gospodarstwa domowe mają do niego dostęp, a w horyzoncie długoterminowym sprzyja wzmocnieniu stabilności systemu emerytalnego oraz wzrostowi świadczeń emerytalnych.

Kultura oszczędzania i wzrost poziomu oszczędności są także istotne w wymiarze indywidualnym, z punktu widzenia bezpieczeństwa i dobrobytu poszczególnych osób i rodziny. Powinny być w związku z tym gromadzone w trakcie całego życia: poprzez budowę kapitału finansowego, a następnie budowę aktywów i dochodów z kapitału celem zapewnienia bezpieczeństwa w okresie starości. Budowa oszczędności systemowych, pracowniczych i indywidualnych jako rezultat wprowadzenia PPK służyć będzie więc:

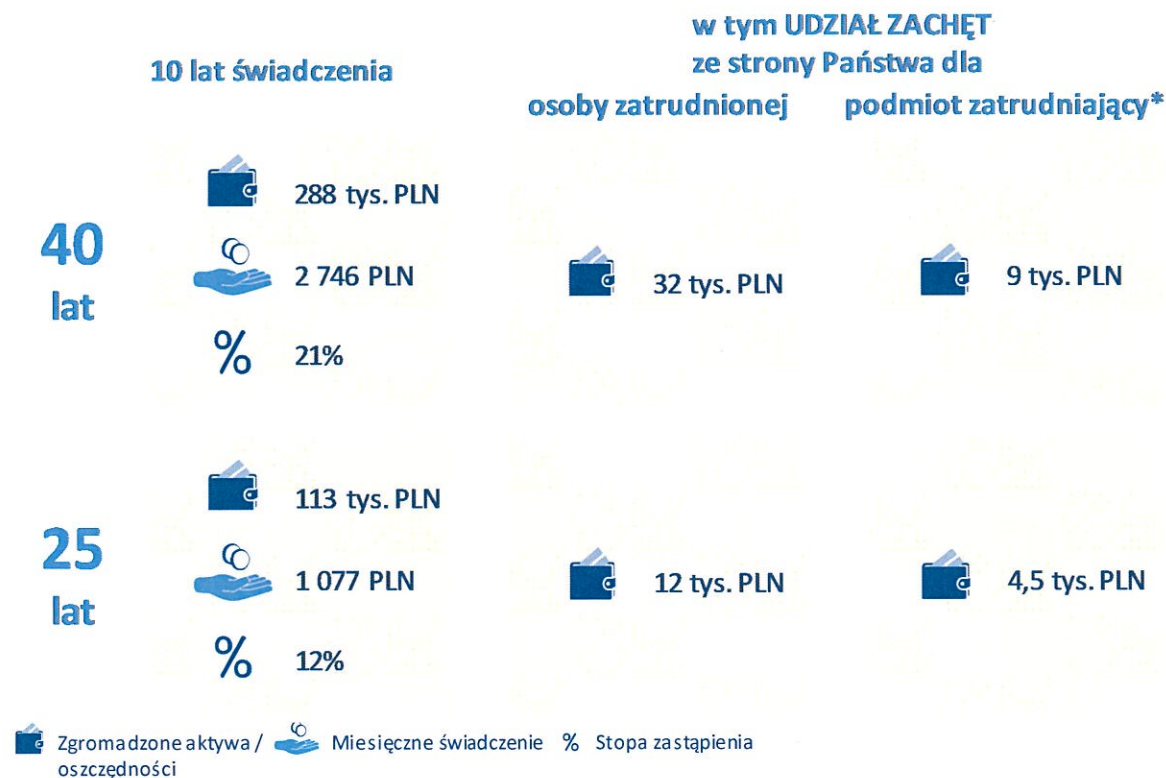

- wzrostowi dochodów i aktywów gospodarstw domowych oraz zapewnieniu finansowego bezpieczeństwa rodziny;
- ograniczeniu efektu spadku stóp zastąpienia z tytułu emerytury otrzymywanej w ramach uczestnictwa w I filarze systemu emerytalnego (oszczędności w ramach PPK będą w istocie przeniesieniem konsumpcji na okresy przyszłe).

Oczekiwanym efektem wdrażanych regulacji jest istotne podniesienie bezpieczeństwa finansowego Polaków w okresie emerytalnym. Poniższa symulacja przedstawia korzyści oszczędzającego z uczestnictwa w PPK, przyjmując poniższe założenia:

- średnie wynagrodzenie w kwocie 4,5 tys. PLN (średnia płaca we wrześniu 2017 r. w sektorze przedsiębiorstw wg GUS),
- realny wzrost wynagrodzeń 2,8% w okresie akumulacji,
- realna średnia stopa zwrotu w okresie akumulacji 3,5%,
- realna średnia stopa zwrotu w okresie wypłaty 2,75%,
- okres wypłaty 10 lat.

Przy założeniu dokonywania wpłat do PPK w podstawowej wysokości, tj. 3,5%, osoby oszczędzające odpowiednio 40 i 25 lat mogą liczyć odpowiednio na:

* Składki pracodawcy na PPK są zwolnione ze składek na ubezpieczenia społeczne

Przy założeniu, że wpłata dokonywana do PPK osiągnie maksymalną wysokość 8%, osoby oszczędzające odpowiednio 40 i 25 lat mogą liczyć odpowiednio na:

10 lat świadczenia

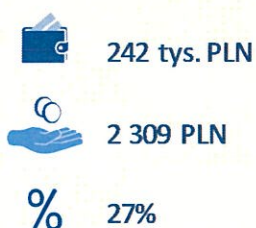
w tym UDZIAŁ ZACHĘT
ze strony Państwa dla

osoby zatrudnionej podmiot zatrudniający *

40
lat

25
lat

Zgromadzone aktywa / oszczędności Miesięczne świadczenie % Stopa zastąpienia

* Składki pracodawcy na PPK są zwolnione ze składek na ubezpieczenia społeczne

** Powyższe symulacje uwzględniają utrzymanie realnej wartości dopłaty rocznej.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Systemy zapewniające możliwość uzyskania dodatkowego zabezpieczenia potrzeb finansowych w związku z osiągnięciem wieku emerytalnego funkcjonują w większości krajów Unii Europejskiej i poza nią. Regulacje prawne z tego zakresu wykazują jednak znaczne różnicowanie w poszczególnych państwach, zarówno co do ich charakteru, powszechności, uczestnictwa, zasad finansowania składek, jak i innych elementów konstrukcji. W niektórych państwach wdrożone zostały już z pozytywnym skutkiem rozwiązania o charakterze podobnym do projektowanego systemu Pracowniczych Planów Kapitałowych.

Wielka Brytania

Uczestnictwo w II filarze emerytalnym jest quasi-obowiązkowe (automatyczne) dla osób spełniających łącznie wszystkie poniższe warunki: wiek 22-65 lat, praca na pełny etat lub część etatu, zarobki równe lub wyższe od niższego limitu wynagrodzenia uzyskiwanego z tytułu wykonywania jednej pracy (10 000 GBP), brak dotychczasowego uczestnictwa w II filarze.

Parametry takie jak obywatelstwo lub długość pobytu w Wielkiej Brytanii przez pracownika, nie mają znaczenia. Pracodawcy muszą zapewnić pracownikom uczestnictwo w programie emerytalnym dobrej jakości (dobra jakość oznacza tutaj niskie opłaty, domyślny fundusz inwestycyjny, pokrycie minimalnych obowiązkowych składek, dobre zarządzanie). Pracownicy mogą zrezygnować z takiej opcji. Obecny odsetek pracowników, którzy decydują się zrezygnować z dostępnego funduszu wynosi ok. 10%.

W przypadku zarobków mniejszych niż 11 769,82 EUR (10 000 GBP), ale większych niż 6 854,74 EUR (5 824 GBP) pracownik może uczestniczyć w programie i otrzymywać pokrycie składek od pracodawcy. Pracownicy powyżej 16. roku życia, ale poniżej 22. także mogą uczestniczyć w programie o ile zarabiają co najmniej 6 854,74 EUR (5 824 GBP).

Minimalne składki dla programów o zdefiniowanej stawce zależą od zarobków pomiędzy 6 854,74 EUR (5 824 GBP) i 50 610,22 (43 000 GBP) i będą wynosić: do kwietnia 2018 roku – 1% od pracodawcy i 1% od pracownika; pomiędzy kwietniem 2018 i 2019 roku – 2% od pracodawcy i 2% od pracownika; od kwietnia 2019 roku - 3% od pracodawcy i 5% od pracownika. Przy czym warto zauważyć, że pracodawca może opłacać składkę wyższą niż minimalna.

Programy o zdefiniowanej stawce świadczenia mogą być oferowane, gdy pokrywają co najmniej 1/80 pensji za każdy przepracowany rok, w którym odprowadza się składki emerytalne.

Składki podlegają odliczeniu podatkowemu.

Dla osób o najniższych dochodach wprowadzono produkt o nazwie NEST (National Employment Savings

Trust), który pełni funkcję nisko-kosztowego (opłaty w wysokości 0,03% zgromadzonych środków), nienastawionego na zysk wsparcia ze strony pracodawców w zakresie dodatkowego oszczędzania na emeryturę. Program wykorzystuje elektroniczne kanały pozyskiwania informacji przez świadczeniobiorców. Ze względu na wysoki koszt składek emerytalnych ww. grupa pracowników stanowiła najniższy odsetek korzystających z dodatkowych form zabezpieczeń emerytalnych. NEST obejmuje wszystkich pracodawców, ze szczególnym uwzględnieniem małych przedsiębiorstw, po to aby nie obniżyć ogólnego kapitału kumulowanego na okres emerytalny przez brak oszczędzania w okresie niskich zarobków. Pracownicy o niskich dochodach objęci programem mogą liczyć na zastąpienie dochodów z pracy przez emeryturę państwową na poziomie nawet 70-95%. NEST został skierowany przede wszystkim do małych przedsiębiorstw, którzy wcześniej nie zapewniali pracownikom programów emerytalnych, ponieważ było to zbyt kosztowne. Składki nie mogą być przenoszone poza NEST, a ich wysokość jest limitowana (4400 GBP w pierwszym roku). Wysokość limitu ma spowodować, że nie będzie on stanowić konkurencji dla prywatnych administratorów funduszy. Jego zadaniem jest stworzenie alternatywy dostępnej dla mniejszych firm.

Do oszczędzania w II filarze zachęcają:

- 1) ulga podatkowa dla osób do 75. roku życia;
- 2) ulga podatkowa jest dostępna dla osób prowadzących działalność przy składkach do ok. 4 288 EUR (3 600 GBP) rocznie (brutto);
- 3) (Dla pracowników) Ulga podatkowa dostępna jest w przypadku indywidualnych składek do 100% zarobków (100% zysku w przypadku samozatrudnionych);
- 4) Ulga podatkowa jest oferowana na poziomie indywidualnej najwyższej zmiennej stopy podatku dochodowego – 20%, 40% lub 45% w zależności od wysokości sumy brutto dochodu podlegającego opodatkowaniu;
- 5) Brak limitu dla składek opłacanych przez pracodawcę;
- 6) W przypadku łączonych składek (pracownik i pracodawca) ulga przysługuje do limitu ok. 47 644 EUR (40 000 GBP) rocznie. Składkom powyżej tej kwoty ulga nie przysługuje;
- 7) Niewykorzystany limit przechodzi na kolejny rok (max. do trzech lat) pozwalając na składki wyższe niż ok. 47 644 EUR (40 000 GBP) rocznie i ulgę podatkową;
- 8) Limit roczny obniża się do ok. 11 911 EUR (10 000 GBP) w przypadku gdy rozpoczęto pobieranie świadczeń (od 55. roku życia);
- 9) Wszystkie inwestycje w zakresie gromadzenia pensji są wolne od podatku, tzn. ani przychód generowany poprzez inwestycje ani zysk z tytułu wartości kapitału nie podlegają opodatkowaniu.

Dodatkowo składki pracodawców stanowią koszty prowadzenia działalności. Oznacza to, że nie są wliczane w zysk opodatkowany w wysokości 20%.

Dania

W Danii wszyscy pracownicy najemni w wieku powyżej 16 lat, pracujący powyżej 9 godzin tygodniowo, objęci są systemem Arbejdsmarkedets Tillægspension. System ten finansowany jest wspólnie przez pracowników, którzy finansują jedną czwartą składki oraz pracodawców, którzy finansują pozostałą część. Pracodawca odpowiedzialny jest za przekazywanie składek opłacanych przez pracownika.

Holandia

W Holandii funkcjonują quasi-obowiązkowe pracownicze programy emerytalne, w których – jak podaje rządowa strona internetowa www.rijksoverheid.nl - uczestniczy ok. 90% pracodawców. Zasadniczo uczestnictwo w pracowniczych programach emerytalnych nie jest obowiązkowe, jednak jeśli firma lub podmiot reprezentujący sektor (np. związek zawodowy) zdecyduje się na uczestnictwo w dodatkowym planie emerytalnym rząd może zdecydować o obowiązku uczestnictwa dla całego sektora lub profesji. Wysokość składek waha się od 18% do 24% w zależności od funduszu. Finansowanie składek odbywa się najczęściej w proporcji: 2/3 - pracodawca, 1/3 – pracownicy. Opodatkowanie składek emerytalnych w Holandii oparte jest na schemacie EET (Exempt contributions, Exempt investment income and capital gains of the pension institution, Taxed benefits), co oznacza, że składki (zarówno dla pracodawców, jak i pracowników) oraz zysk z inwestycji są zwolnione z opodatkowania, natomiast wypłacane środki podlegają opodatkowaniu.

Poza korzystnymi zasadami opodatkowania, do dodatkowego oszczędzania może zachęcać program finansowania urlopów bezpłatnych lub wcześniejszego przejścia na emeryturę (levensloopregeling) polegający na odroczeniu opodatkowania 12% rocznego wynagrodzenia brutto (do 210% rocznego wynagrodzenia brutto w całym okresie życia zawodowego). Program prowadzony jest m.in. przez banki i firmy ubezpieczeniowe

w formie rachunków oszczędnościowych i rachunków inwestycyjnych, na których odkładane są zgromadzone środki.

Niemcy

Niemiecki system emerytalny stwarza oszczędzającym na emeryturę bardzo dużo możliwości, przez co jest stosunkowo skomplikowany, w porównaniu z rozwiązaniami stosowanymi w innych krajach. W szczególności ubezpieczenia w II i III filarze są bardzo zróżnicowane, w zależności od preferencji ubezpieczonego, jego skłonności do ryzyka, wysokości dochodu, itp. oraz od rozwiązań stosowanych przez pracodawców i ich możliwości finansowych. Drugi filar stanowią nieobowiązkowe emerytury zawodowe, zapewniane przez pracodawców. Są to zakładowe systemy emerytalne, których funkcjonowanie określone jest odpowiednimi przepisami, ale to pracodawcy decydują o ich stworzeniu. Gromadzenie środków pieniężnych opiera się (zasadniczo) na metodzie kapitalizacji. Dostęp do nich ma około połowa pracujących Niemców, jednak niewiele ponad 40% firm zapewnia takie świadczenia. Istnieje możliwość uzyskania zwolnień podatkowych do określonej kwoty.

Składka emerytalna wnoszona do pracowniczego programu emerytalnego może być finansowana zarówno przez pracodawcę, jak i pracownika. Wysokość składki jest uzależniona od polityki pracowniczej danego przedsiębiorstwa – może zależeć m.in. od kondycji finansowej firmy lub zawartego układu ze związkami zawodowymi itp. Najbardziej popularne produkty ubezpieczeniowe muszą gwarantować zwrot w wysokości 2,25% rocznie, natomiast Pensionfonds muszą zapewnić m.in. zwrot wpłaconych składek minus własne koszty. Przychód z inwestycji z II filaru jest ubezpieczony.

Podstawową korzyścią w ramach programów II filaru są benefity podatkowe. Pracodawca, najczęściej dokłada do składki pracownika dodatkową kwotę. W dużych firmach pracownicze programy emerytalne są często całkowicie finansowane przez pracodawcę. Składka wnoszona do pracowniczych programów emerytalnych jest zwolniona z podatku i składek na ubezpieczenia społeczne (do określonego limitu), a zaoszczędzone dzięki korzystnemu rozliczeniu podatkowemu środki mogą być przeznaczone m.in. na dodatkowe indywidualne formy oszczędzania na starość. Ze względu na możliwości skorzystania z zachęt podatkowych, tj. możliwości odliczenia od podstawy opodatkowania składki wynoszącej do 4% dochodów (powiększonej o dodatkowy kwotowy limit roczny), średnia składka wnoszona do PPE zbliżona jest do poziomu limitów wyznaczonych przez zachęty fiskalne.

Składki wpłacane przez pracownika na wybraną prywatną formę oszczędzania są zwolnione z podatku dochodowego oraz składek na ubezpieczenie społeczne.

Kanada

Drugi filar systemu zabezpieczenia emerytalnego w Kanadzie stanowi Kanadyjski Plan Emerytalny (Canada Pension Plan – CPP), a w prowincji Quebec - Plan Emerytalny Quebecu (Quebec Pension Plan – QPP). CPP/QPP jest programem obowiązkowym, składkowym, powiązany z zarobkami danej osoby przed przejściem na emeryturę (earnings related).

Kanadyjski Plan Emerytalny (CPP) funkcjonuje przede wszystkim na zasadzie pay-as-you-go, co oznacza, że wypłacane w danym roku emerytury finansowane są na bieżąco z wpłaconych do programu składek. Przychody są w ostatnich latach wyższe niż wydatki (w 2006 r. przychody wyniosły 29,7 mld EUR, natomiast wydatki 23,6 mld EUR). Nadwyżka finansowa funduszu jest inwestowana. Oznacza to, że program CPP jest zasadniczo programem hybrydowym. Obowiązek odprowadzania składki na CPP powstaje w momencie, gdy dochód ubezpieczonego przekroczy 2 398,01 EUR, a jednocześnie jest nie wyższy niż 32 338,92 EUR (stan na rok 2010). Maksymalny dochód podlegający oskładkowaniu wynosi 29 940,91 EUR.

Wysokość emerytury z CPP kształtuje się na poziomie 25% przeciętnych miesięcznych zarobków danego ubezpieczonego z okresu przed przejściem na emeryturę. Średnia wysokość świadczenia CPP w 2008 r. kształtowała się na poziomie 334,94 EUR, tj. o 271,13 EUR (ok. 55%) mniej niż wynosi emerytura maksymalna (606,07 EUR).

Poza emeryturą przysługują z CPP również inne świadczenia, takie jak renta inwalidzka z tytułu poważnej i trwałej niezdolności do pracy ubezpieczonego (disability benefit) oraz świadczenia z tytułu śmierci ubezpieczonego, które obejmują renty rodzinne (survivor's pension), rentę wypłacaną dzieciom z tytułu śmierci ubezpieczonego rodzica (children's benefit) oraz zasiłek pogrzebowy (death benefit).

Zachęty do oszczędzania w ramach II filaru stanowią konta oszczędnościowe wolne od opodatkowania (Tax Free Savings Account – TFSA) - stanowią formę prywatnych kont, gdzie zysk z zainwestowanych pieniędzy, jak i wypłaty są wolne od podatku (do określonej kwoty), jednak kwot odprowadzanych na konto nie można

odpisać od podatku. Istnieje możliwość wycofania ich w każdym momencie bez konsekwencji finansowych. Ponad 10 mln Kanadyjczyków uprawnionych do korzystania z tego rodzaju zabezpieczenia (od 18. roku życia) zebrało już ponad 100 mld CAD (ok. 65,5 mld EUR) na kontach oszczędnościowych wolnych od opodatkowania. Narzędzie to zostało wdrożone w 2009 roku. Kanadyjczycy w wieku 20-65 lat w 2012 roku odłożyli na tych kontach ok 22,5 mld CAD (ok. 14,7 mld EUR), a pobrali 8,8 mld CAD (ok. 5,8 mld EUR).

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Potencjalni uczestnicy programu	11,4 mln osób (8,6 mln osób przy poziomie partycypacji 75%)	ZUS, szacunki własne	Budowa długoterminowych oszczędności, przesunięcie w czasie konsumpcji.
Podmioty zatrudniające	2,8 mln	szacunki własne na podstawie informacji z ZUS	Współdział w budowie długoterminowych oszczędności pracowników.
Instytucje finansowe (TFI)	60	KNF	Prowadzenie PPK pod warunkiem spełnienia ustawowych wymogów dla instytucji finansowych.
PFR S.A.	1		Prowadzenie Centralnej Ewidencji Pracowniczych Planów Kapitałowych, gromadzenie zbiorczych informacji na podstawie danych od podmiotów zatrudniających, ewidencjonowanie rocznych dopłat na rejestrach uczestnika, dokonywanie wyboru instytucji wyznaczonej.
KNF	1		Nadzór nad PPK, udostępnianie kwartalnych informacji o aktywach zgromadzonych w PPK oraz rocznych informacji o funkcjonowaniu PPK, wydawanie decyzji administracyjnych w przypadkach określonych w ustawie.
ZUS	1		Obowiązek corocznego przekazywania informacji o płatnikach.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został przekazany do konsultacji społecznych m.in. z następującymi podmiotami: Izbą Gospodarczą Towarzystw Emerytalnych, Giełdą Papierów Wartościowych, Narodowym Bankiem Polskim, Komisją Nadzoru Finansowego, Rzecznikiem Finansowym, Krajowym Depozytem Papierów Wartościowych, Izbą Zarządzającą Funduszami i Aktywami, Polską Izbą Ubezpieczeń, Związkiem Banków Polskich, Związkiem Przedsiębiorców i Pracodawców, Krajową Izbą Gospodarczą, Federacją Przedsiębiorców Polskich.

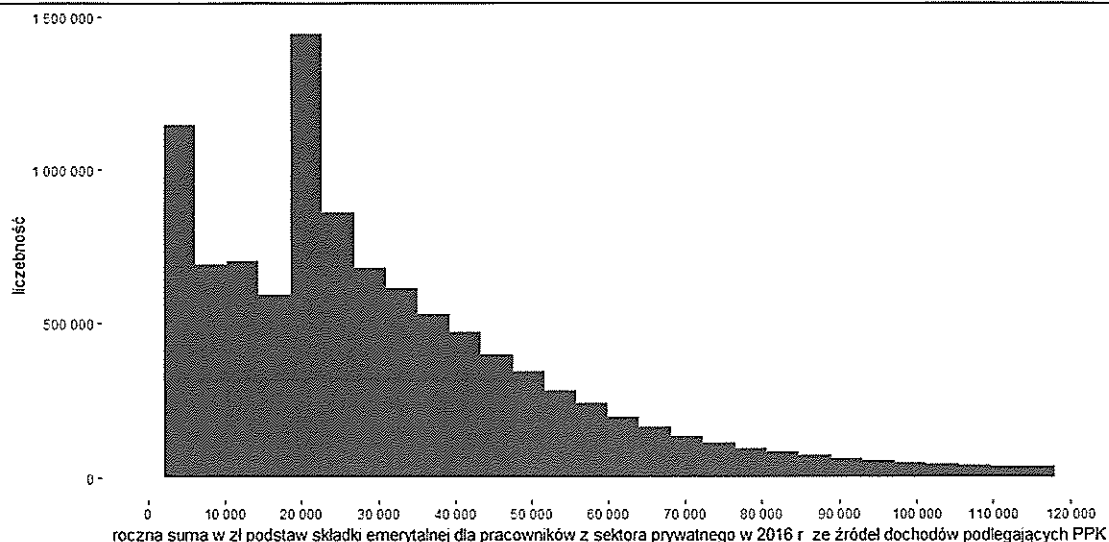
Projekt ustawy został również przesłany do zaopiniowania przez szerokie grono partnerów społecznych, w tym przez związki zawodowe i organizacje pracodawców. Zgodnie z ustawą z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych projekt zostanie skierowany do konsultacji z następującymi organizacjami związków zawodowych: Komisją Krajową NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych. Natomiast zgodnie z ustawą z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców projekt zostanie skierowany do konsultacji z następującymi reprezentatywnymi organizacjami pracodawców: Konfederacją „Lewiatan”, Związkiem Rzemiosła Polskiego, Pracodawcami Rzeczypospolitej Polskiej, Business Centre Club Związek Pracodawców. Omówienie wyników konsultacji społecznych znajduje się w załączonym „Raporcie z konsultacji społecznych”.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

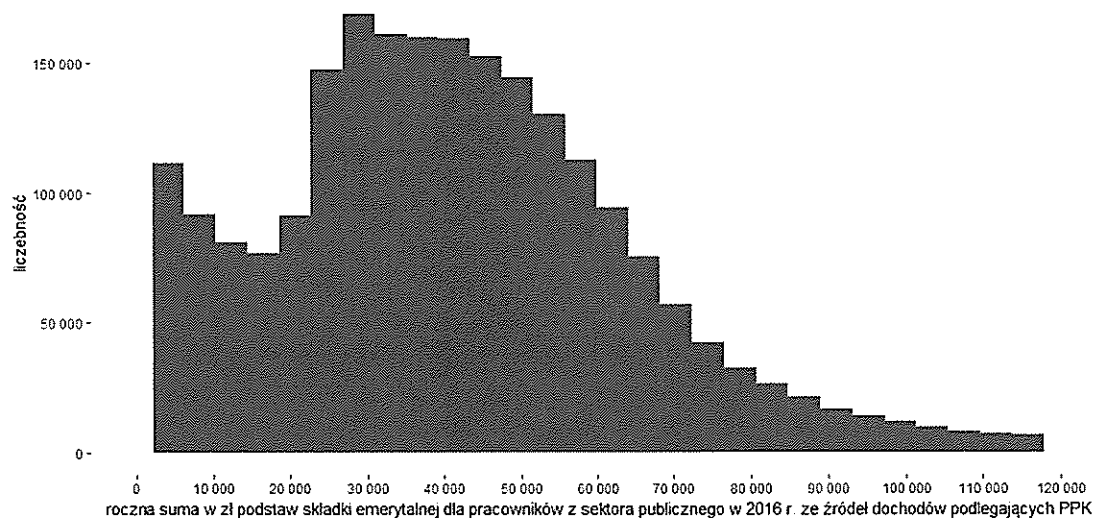
(ceny stałe z 2017 r.) rok 0 to rok 2019	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mld zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)

Dochody ogółem	0,00	0,00	0,22	0,22	0,22	0,22	0,22	0,22	0,22	0,22	0,22	1,96
budżet państwa	-0,05	-0,18	-0,14	-0,14	-0,15	-0,16	-0,17	-0,18	-0,18	-0,19	-0,20	-1,74
JST	0,05	0,18	0,35	0,36	0,37	0,38	0,39	0,39	0,40	0,41	0,42	3,71
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem	0,66	1,42	3,79	3,62	3,61	3,61	3,61	3,61	3,61	3,61	3,61	34,77
budżet państwa		0,00	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	0,31	2,80
JST		0,00	0,53	0,54	0,54	0,54	0,54	0,54	0,54	0,54	0,54	4,86
pozostałe jednostki (w tym FP)	0,66 (0,66)	1,42 (1,42)	2,95 (2,59)	2,76 (2,40)	2,76 (2,40)	2,76 (2,40)	2,76 (2,40)	2,76 (2,40)	2,76 (2,40)	2,76 (2,40)	2,76 (2,40)	27,11 (23,87)
Saldo ogółem	-0,66	-1,42	-3,58	-3,40	-3,40	-3,39	-3,39	-3,39	-3,39	-3,39	-3,40	-32,81
budżet państwa	-0,05	-0,18	-0,44	-0,46	-0,46	-0,47	-0,48	-0,49	-0,50	-0,51	-0,52	-4,55
JST	0,05	0,18	-0,18	-0,18	-0,17	-0,16	-0,15	-0,15	-0,14	-0,13	-0,12	-1,15
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-0,66	-1,42	-2,95	-2,76	-2,76	-2,76	-2,76	-2,76	-2,76	-2,76	-2,76	-27,11
Wpływ na rynek SPW	PPK będą stanowiły nową grupę inwestorów na polskim rynku kapitałowym. W zależności od polityki inwestycyjnej instytucji zarządzających PPK ich wprowadzenie może zwiększyć popyt na skarbowe papiery wartościowe.											
Źródła finansowania	<p>Wydatki sektora finansów publicznych ulegną zwiększeniu w wyniku:</p> <ul style="list-style-type: none"> objęcia od 1 stycznia 2021 r. programem PPK zatrudnionych przez wszystkie jednostki sektora finansów publicznych wchodzące w skład sektora finansów publicznych w rozumieniu art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077, z późn. zm.), podlegających obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu w Rzeczypospolitej Polskiej, w rozumieniu ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Wpłata obowiązkowa po stronie podmiotu zatrudniającego wyniesie 1,5% i stanowić będzie zwiększenie środków na wynagrodzenia. wprowadzenia w okresie początkowym, dla uczestników spełniających wskazane w ustawie warunki dotyczące dokonywania wpłat przez uczestnika, wpłaty powitalnej finansowanej ze środków Funduszu Pracy jako zachęty uczestnictwa w PPK. Wpłata ta dokonywana będzie tylko raz, niezależnie od liczby założonych w przeszłości dla uczestnika rachunków PPK. Kwota 250 zł będzie rejestrowana na rachunku uczestnika po upływie pełnych 3 miesięcy oszczędzania. wprowadzenia dopłat rocznych z Funduszu Pracy dla uczestników systemu, którzy w ciągu roku poprzedzającego spełnią warunek dotyczący określonej w ustawie wartości wpłat. Projekt ustawy zakłada możliwość otrzymania przez uczestników systemu, dopłaty rocznej w wysokości 240 zł. Warunkiem otrzymania tej dopłaty będzie zgromadzenie przez uczestnika na rachunku PPK w danym roku kalendarzowym wpłaty w wysokości równej co najmniej kwocie wpłat podstawowych należnych od kwoty stanowiącej 6-krotność minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w tym roku. Przy ustalaniu uprawnienia do dopłaty uwzględnione zostaną wpłaty zaewidencjonowane na wszystkich posiadanych przez uczestnika rachunkach PPK, ale uczestnik będzie miał prawo tylko do jednej dopłaty rocznej niezależnie od liczby posiadanych przez niego rachunków PPK. W celu zachęcenia osób o najniższych wynagrodzeniach (mniejszych lub równych 120% minimalnego wynagrodzenia) do uczestnictwa w PPK, wprowadzono po konsultacjach możliwość zadeklarowania niższej wpłaty podstawowej dokonywanej przez pracownika, która może być mniejsza niż 2% wynagrodzenia, jednak nie niższa niż 0,5%. Po pozytywnej weryfikacji przez ZUS po zakończeniu roku kalendarzowego zgodności deklaracji i dokonanych wpłat z rzeczywistą wysokością wynagrodzenia osoby dokonującej niższych wpłat, osoba ta będzie również uprawniona do otrzymania dopłaty rocznej z Funduszu Pracy pod warunkiem, że zgromadziła na rachunku PPK wpłaty w wysokości równej co najmniej 25% kwoty wpłat podstawowych, należnych od kwoty stanowiącej 6-krotność minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w tym roku. 											

	<p>Wprowadzone zmiany nie będą miały wpływu na poziom wpłat dokonywanych przez pracodawcę będącego podmiotem sektora finansów publicznych, ponieważ w przypadku obniżenia wpłaty pracownika, pracodawca zobowiązany będzie do dokonania wpłat w wysokości co najmniej wpłaty podstawowej tj. 1,5%.</p> <p>Wydatki finansowane będą z dwóch źródeł. Wpłata powitalna oraz dopłata roczna dla uczestników PPK spełniających określone w projekcie ustawy warunki płacone będą ze środków Funduszu Pracy, natomiast wpłaty dokonywane przez podmiot zatrudniający będący jednostką sektora finansów publicznych ponoszone będą z budżetu danej jednostki.</p> <p>Projekt zakłada, że realizacja obowiązków pracodawców w zakresie utworzenia i prowadzenia PPK przez podmioty objęte ustawą będzie podlegała kontroli Państwowej Inspekcji Pracy w ramach dotychczasowych zasobów i przy okazji realizacji dotychczasowych zadań. Podobnie z uwagi na fakt, że instytucje finansowe z którymi pracodawcy podpiszą umowy o zarządzanie PPK w chwili obecnej podlegają nadzorowi KNF, w związku z czym nadzór nad ich funkcjonowaniem przy realizacji zadań wynikających z projektu ustawy będzie również realizowany w ramach obecnie posiadanych zasobów. Ponadto, wprowadzone regulacje nie powinny wywołać skutków finansowych w zakresie sądów powszechnych i powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratur, gdyż ewentualne spory ze stosunków prawnych wynikających z ustawy i prowadzone postępowania w oparciu o te przepisy będą się przy wykorzystaniu obecnych zasobów kadrowych.</p>
<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p>Przyjęte założenia</p> <p>Obliczenia oparto na danych ZUS dotyczących ubezpieczonych za rok 2016, którzy opłacili choć jedną składkę emerytalną. Utworzono także listę płatników według liczby zatrudnianych osób. Wybrano ubezpieczonych o kodach ubezpieczeń 2241, 2242 (dotyczących rad nadzorczych) oraz rozpoczynających się od: 01, 02, 03, 04 (generalnie dotyczących umów o pracę i cywilnoprawnych), z wyjątkiem 0430 i 0431 (niane), następnie na potrzeby oszacowania poziomu oszczędności w PPK przekształcono dane z ZUS tak aby otrzymać liczbę osób wg pełnych etatów.</p> <p>W celu aktualizacji danych dotyczących zatrudnienia, dla sektora przedsiębiorstw przyjęto wzrost zatrudnienia w okresie 2016-21 na poziomie 6,7% a dla sektora finansów publicznych na poziomie 0,8% (dane te są podobnie jak założenia dotyczące wzrostu realnego funduszu płac w gospodarce narodowej oraz w sektorze finansów publicznych zgodnie z prognozami przedstawionymi w <i>Wieloletnim Planie Finansowym Państwa na lata 2018-21</i> oraz <i>Wytycznych dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw</i>). Dla kolejnych lat przyjęto stały poziom zatrudnienia a wzrost wynagrodzeń w gospodarce narodowej zgodnie z prognozami z <i>Wytycznych</i>.</p> <p>Kształtowanie się rozkładu rocznych wynagrodzeń w 2016 r. w sektorze prywatnym (wykres 1) i sektorze finansów publicznych przedstawiają wykresy poniżej. (źródło dane z ZUS).</p> <p><i>Wykres 1 (sektor prywatny)</i></p>

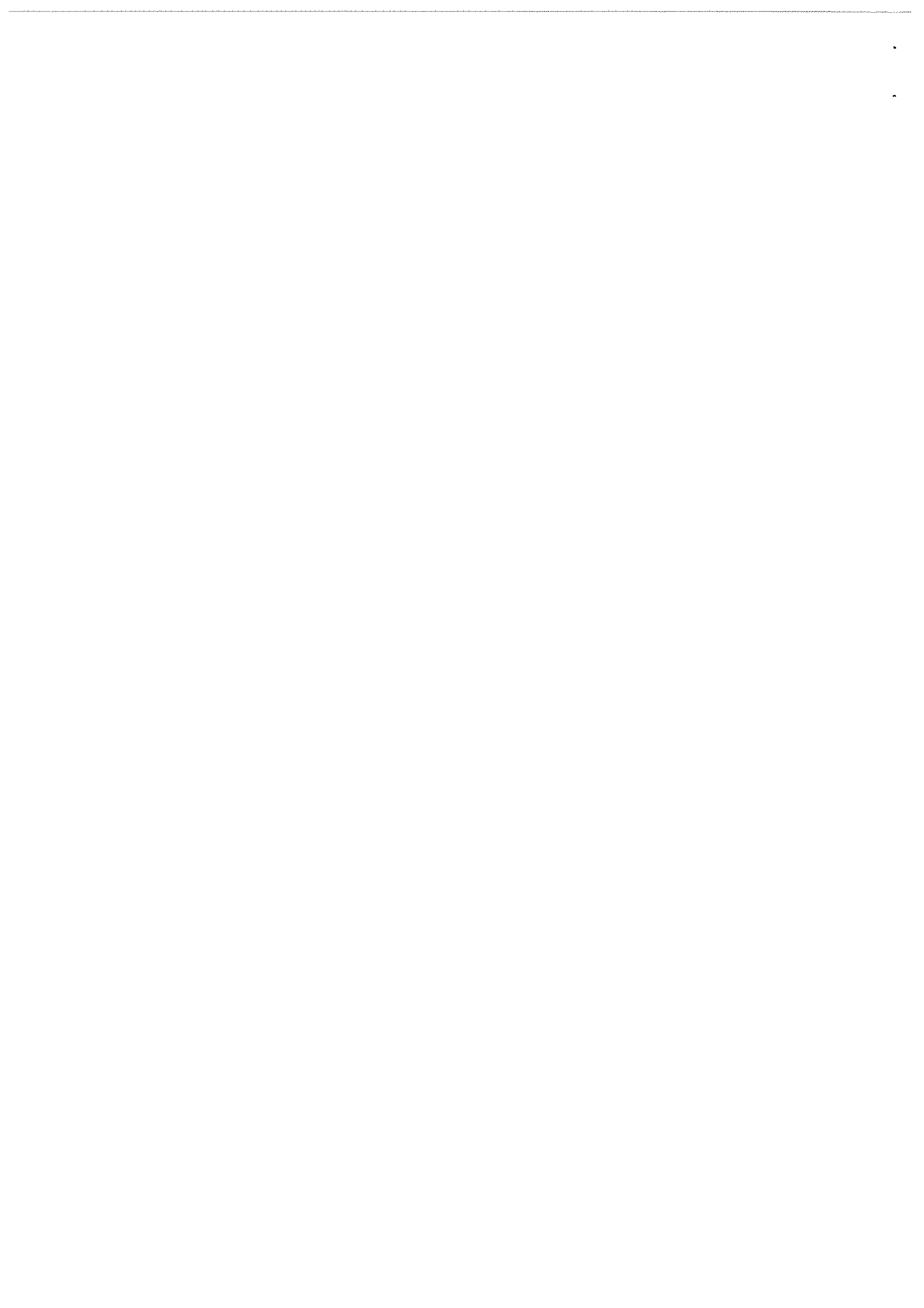

Wykres 2 (sektor finansów publicznych).

W projekcie ustawy przewidziano możliwość rezygnacji przez osobę zatrudnioną z oszczędzania w ramach PPK. W związku z tym, w celu oszacowania wpływu skutków regulacji na poziom wydatków sektora finansów publicznych założono, że 75% uprawnionych będzie po przystąpieniu przez podmiot zatrudniający do PPK kontynuować oszczędzanie. Oznacza to, że 75% osób uprawnionych otrzyma jednorazową płatność w postaci wpłaty powitalnej oraz w każdym roku będzie otrzymywać tzw. dopłatę roczną (po spełnieniu określonych w ustawie warunków). Założenie to dotyczy także osób zatrudnionych w sektorze finansów publicznych, które zostaną objęte regulacjami PPK (75% zatrudnionych kontynuować będzie oszczędzanie w ramach PPK i otrzymywać wpłatę dokonywaną przez podmiot zatrudniający). Na podstawie danych z ZUS o składkach opłaconych w grudniu 2016 r. liczebność grup objętych harmonogramem przystępowania do PPK kształtowałyby się następująco:

Grupy pracodawców obejmowane PPK:	Potencjalni uczestnicy (w mln)	start grupy	% partycypacji	PPK (w mln)
powyżej 250 osób	3,3	01.07.2019	75%	2,4
50 - 249 osób	2,0	01.01.2020	75%	1,5
20 - 49 osób	1,1	01.07.2020	75%	0,8

pozostali	2,91	01.01.2021	75%	2,2
jednostki sfp	2,2	01.01.2021	75%	1,6
razem	11,4		75%	8,6

Zródło: ZUS

W zaprezentowanych szacunkach dotyczących strony dochodowej sektora finansów publicznych założono, że nastąpi ubytek w podatku CIT (wpłata dokonana przez podmiot zatrudniający stanowi jego koszt uzyskania przychodu) i jednocześnie zwiększeniu ulegną dochody z tytułu podatku PIT płaconego przez uczestników od wpłaty podmiotu zatrudniającego. Założenia co do udziału budżetu państwa oraz poszczególnych grup jednostek samorządu terytorialnego w podatku PIT i CIT oparte są na udziałach przewidzianych w ustawie budżetowej dla 2018 r.. Z uwagi na różne udziały jednostek samorządu terytorialnego i budżetu państwa w CIT i PIT wpływ na dochody nie rozkłada się równomiernie. Na nierównomierność rozkładu dochodów pomiędzy budżetem państwa i JST wpływa także to, iż 1 stycznia 2021 r. zatrudnieni w jednostkach sektora finansów publicznych zostaną objęci PPK (jednostki sektora finansów publicznych nie są obciążone CIT, natomiast wynagrodzenia zatrudnionych w nich osób objęte są PIT). Szacunki w tym zakresie zostały przedstawione w tabeli. W analizie dotyczącej wpływu wprowadzenia PPK na dochody sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i różnych grup jednostek samorządu terytorialnego przedstawiony został skrajny scenariusz statyczny (zawierający wyłącznie bezpośrednie skutki zmian prawnych). Z uwagi na strukturę dochodów Z CIT i PIT budżet państwa i samorządy województw odnotowałyby ubytek dochodów, podczas gdy dochody powiatów, miast na prawach powiatów i gmin uległyby zwiększeniu (wyższy udział w PIT). W rzeczywistości tj. przy obecnym poziomie zyskowności firm i popycie na pracę, firmy mają potencjał do zabsorbowania dodatkowych kosztów (np. z tytułu wzrostu wynagrodzeń) bez znaczącego wpływu na poziom zyskowności, a więc i poziom płaconego podatku CIT. Widoczne to było w ubiegłym roku, gdy mimo znaczącego wzrostu wynagrodzeń (wzrost funduszu płac w gospodarce o 9,1%), wynik finansowy netto i brutto przedsiębiorstw niefinansowych był wyższy o około 14% w porównaniu z 2016 r, a wpływy z CIT były wyższe o około 13%. W takiej sytuacji wpłata pracodawcy może być elementem podwyżek wynagrodzeń, które już i tak mają miejsce. Dodatkową zachętą do podwyżki w tej formie może być fakt, że według projektu ustawy, wpłaty pracodawcy do PPK są zwolnione ze składek na ubezpieczenia społeczne, co oznacza, że firmy mogą taniej dokonać podwyżek dla swoich pracowników (przy tym samym poziomie podwyżki netto koszt pracodawcy będzie niższy w porównaniu do scenariusza bazowego bez PPK). Można założyć, że firmy, które i tak musiałyby w obecnych warunkach na rynku pracy dokonać podwyżek, osiągną korzyść z wprowadzenia PPK, bez widocznego negatywnego wpływu na dochody budżetu państwa i samorządów z tytułu CIT.

Mechanizm naliczania wpłat dokonanych przez podmioty zatrudniające i uczestników nie spowoduje obniżenia wpływów do NFZ.

W związku z tym, że wydatki organów i jednostek objętych stabilizującą regułą wydatkową (art. 112aa ust. 1 ustawy o finansach publicznych), związane z wprowadzeniem PPK realizowane będą w ramach kwoty i limitu wydatków określonych przy zastosowaniu stabilizującej reguły wydatkowej, przyjęto, że proponowane zmiany nie będą miały negatywnego wpływu na wynik podmiotów objętych regułą wydatkową. Zaproponowane zmiany będą się wiązać z koniecznością repriorytetyzacji (ograniczenia) innych wydatków objętych zakresem stabilizującej reguły wydatkowej lub zapewnienia odpowiedniego poziomu dodatkowych dochodów w zakresie podatków lub składek na ubezpieczenia społeczne w rozumieniu ESA2010. Jednocześnie w długim horyzoncie wprowadzenie PPK, z uwagi na przewidywany pozytywny wpływ na wzrost PKB (omówiony w pkt 1 OSR), powinno pośrednio pozytywnie oddziaływać również na sytuację finansów publicznych.

W projekcie ustawy przewidziano możliwość zwrotów aktywów z PPK. W szacunkach nie uwzględniono tego typu transakcji. Przewiduje się, że zwroty będą dokonywane przez oszczędzających w wyjątkowych sytuacjach życiowych, gdyż są one obwarowane pewnymi warunkami. Środki z aktywów finansowanych z wpłaty powitalnej oraz dopłat rocznych będą zwracane do Funduszu Pracy, a do FUS trafić będzie kwota odpowiadająca zwolnieniom z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne od środków wpłacanych na PPK przez pracodawcę (przy jednoczesnym zapisie tych wartości na subkoncie w FUS). Od przyrostu pozostałej wartości aktywów podlegających zwrotowi (wynikającego ze stopy zwrotu z inwestowanych środków) oszczędzający będzie zobowiązany zapłacić podatek od dochodów kapitałowych. Założono, że mężczyźni z uwagi na mechanizmy zachęcające (wpłata dokonana przez pracodawcę i dopłata roczna z Funduszu Pracy) będą kontynuować oszczędzanie w PPK do osiągnięcia wieku uprawniającego do świadczeń emerytalnych tj. 65 lat.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mld zł, ceny stałe z 2017 r.)	duże przedsiębiorstwa	-0,8	-1,7	-1,8	-1,9	-2,0	-2,4	-21,2
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0,0	-0,9	-1,5	-1,5	-1,6	-1,9	-15,9
	pracodawcy nie będący przedsiębiorstwami i nie należący do sektora finansów publicznych	-0,03	-0,27	-0,38	-0,40	-0,43	-0,50	-4,26
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	1,6	4,7	8,2	8,4	9,3	11,9	95,1
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne		W długim horyzoncie czasowym wprowadzenie PPK powinno mieć, mimo wzrostu obciążeń związanych z wpłatą po stronie podmiotu zatrudniającego, pozytywny wpływ na funkcjonowanie przedsiębiorstw. Wzrost stopy oszczędności Polaków i zmiana ich struktury w kierunku oszczędności długoterminowych sprzyjać będzie wzrostowi stopy						

	<p>inwestycji z uwagi na lepsze dopasowanie struktury czasowej oszczędności i inwestycji. Ten czynnik oraz systematyczny wzrost łącznej stopy oszczędności w Polsce i związane z tym zwiększenie się dostępności oszczędności krajowych w finansowaniu nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw przyczynią się do zmniejszenia kosztu finansowania inwestycji, a więc i obniżenia kosztu funkcjonowania przedsiębiorstw. Niższy koszt kapitału pozwoli na zwiększenie stopy inwestycji, co sprzyjać będzie szybszej akumulacji kapitału w gospodarce polskiej.</p> <p>W odniesieniu do segmentu gospodarstw domowych akumulacja długoterminowych oszczędności/aktywów gospodarstw domowych powinna wpłynąć na wzrost bezpieczeństwa finansowego w okresie emerytalnym.</p>
<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p>Wpływ Programu Budowy Kapitału w części dotyczącej PPK na sektor przedsiębiorstw</p> <p>W wyniku wprowadzenia PPK podmioty zatrudniające zobowiązane będą odprowadzać od osób zatrudnionych, które przystąpią do programu, wpłaty w wysokości 1,5% wynagrodzenia brutto. Obliczeń dokonano na podstawie danych ZUS o osobach zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw, przy takich samych założeniach odnośnie do wzrostu zatrudnienia, przeciętnego wynagrodzenia oraz skali uczestnictwa w PPK (75% zatrudnionych), jak przy szacowaniu wpływu wprowadzanego rozwiązania na finanse publiczne. Przyjęto, że wpływ na sektor przedsiębiorstw wynikać będzie z dokonywania wpłat podmiotu zatrudniającego (wzrost kosztów pracy), pomniejszonej o korzyści wynikające z możliwości zaliczenia ich do kosztów uzyskania przychodu i w rezultacie obniżenia płaconego podatku CIT.</p> <p>Na podstawie danych z ZUS wydzielono podmioty zatrudniające zaliczone do grupy dużych przedsiębiorstw, tj. zatrudniających 250 i więcej osób oraz podmioty nie będące przedsiębiorstwami (np. fundacje, stowarzyszenia itp.).</p> <p>Wprowadzenie PPK będzie generować dodatkowo po stronie pracodawców obciążenia wynikające ze zwiększonych obowiązków związanych utworzeniem, a następnie prowadzeniem PPK. Będą to koszty osobowe (zwiększone zadania komórek księgowo-płacowych, konieczność szkoleń) oraz infrastrukturalne, polegające na konieczności dostosowania systemów księgowo-płacowych. Z uwagi na brak informacji co do zakresu niezbędnych dostosowań oraz poziomu wydatków z tym związanych, element ten może podlegać jedynie ocenie jakościowej. W procesie konsultacji organizacje reprezentujące pracodawców zgłaszały wnioski o ograniczenie administracyjnych obciążeń przedsiębiorców oraz uproszczenie procesu przekazywania informacji pomiędzy zaangażowanymi instytucjami. Postulaty te w znacznej części zostały uwzględnione w obecnym projekcie.</p> <p>Wpływ Programu Budowy Kapitału w części dotyczącej PPK na grupę rodzina, obywatele, gospodarstwa domowe</p> <p>Wpływ na gospodarstwa domowe zarówno w krótkim, jak i w długim okresie powinien być pozytywny z uwagi na transfer wpłat podmiotów zatrudniających oraz transfer zachęt z Funduszu Pracy w postaci wpłaty powitalnej i dopłaty rocznej (dla uczestników PPK, którzy spełnią warunki przewidziane w projekcie ustawy). W obliczeniach nie uwzględniono jako koszt wpłaty dokonanej przez uczestnika, ponieważ środki te stanowią dalej własność uczestnika PPK w postaci gromadzonych oszczędności/aktywów. Prezentowane w tabeli wyliczenia (na podstawie danych ZUS) obejmują więc dochody wynikające:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z wpłat dokonanych przez podmioty zatrudniające pomniejszonych o podatek PIT (18%), płacony przez uczestnika PPK, • otrzymanych: wpłaty powitalnej (transfer jednorazowy) i dopłat rocznych, • zysków związanych z inwestowaniem zgromadzonych, skumulowanych i nowych środków z wymienionych wcześniej tytułów i ich reinwestowaniem.

Wpływ Programu Budowy Kapitału w części dotyczącej PPK na polski rynek kapitałowy

Poniższe tabele przedstawiają sumaryczny pozytywny wpływ projektowanych rozwiązań na polski rynek kapitałowy. Efektem wdrożenia ustawy będzie istotne wzmocnienie polskiego systemu finansowego, w szczególności rynku kapitałowego w wielu jego segmentach takich jak rynek akcji, obligacji korporacyjnych, obligacji skarbowych, funduszy rynku nieruchomości (w tym REIT). Część inwestycji będzie mogła być lokowana zagranicą umożliwiając ograniczenie ryzyka koncentracji, ale zakłada się, że udział inwestycji zagranicznych nie przekroczy 30%. Realizacja proponowanych zmian daje silny bodziec do rozwoju warszawskiej Giełdy Papierów Wartościowych oraz Warszawy jako realnego centrum finansowego w Europie Środkowej i Wschodniej. Proponowane zmiany tworzą silną i zdywersyfikowaną bazę dla lokalnych inwestorów posiadających długoterminowy horyzont inwestycyjny. Umożliwiają wzrost udziału polskich inwestorów w strukturze inwestycji bezpośrednich i portfelowych w gospodarce, w tym poprawę międzynarodowej pozycji inwestycyjnej netto. W wyniku wdrożenia ustawy (PPK) zakłada się, że całkowite aktywa emerytalne polskich gospodarstw domowych wzrosną z poziomu 172,6 mld zł na koniec 2016 r. do poziomu co najmniej 339,7 mld zł po okresie 11 lat w 2027 roku przy założeniu, że aktywa OFE, IKE i IKZE nie są powiększane o nowe składki, a wpłaty do PPK dokonywane są w minimalnej wysokości, tj. 3,5% wynagrodzenia. W przypadku gdyby wpłaty do PPK dokonywane były w maksymalnej wysokości 8% wynagrodzenia, to całkowite aktywa emerytalne polskich gospodarstw domowych wzrosną do poziomu 496 mld zł w 2027 roku.

Wariant przy minimalnej wpłacie do PPK równej 3,5% wynagrodzenia:

Dane w mld PLN	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Aktywa PPK:									
Razem aktywa na koniec okresu	6	18	34	50	67	84	101	120	138
% aktywów w PPK do PKB	0%	1%	1%	2%	3%	3%	4%	5%	5%
Łączny wpływ oszczędności na rynek kapitałowy	6	12	15	15	15	15	15	15	16
Łączny wpływ oszczędności jako % PKB	0,3%	0,5%	0,7%	0,7%	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%	0,6%

Wariant przy maksymalnej wpłacie do PPK równej 8% wynagrodzenia:

Dane w mld PLN	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Aktywa PPK:									
Razem aktywa na koniec okresu	12	38	72	106	142	178	216	255	294
% aktywów w PPK do PKB	1%	2%	3%	5%	6%	7%	8%	10%	11%
Łączny wpływ oszczędności na rynek kapitałowy	12	25	32	32	32	32	33	33	33
Łączny wpływ oszczędności jako % PKB	0,6%	1,1%	1,4%	1,4%	1,3%	1,3%	1,3%	1,3%	1,2%

Powyższe kalkulacje zostały przygotowane w cenach 2017 roku. Przy kalkulacji poziomu aktywów uwzględniono odpływy związane z osiągnięciem przez uczestników PPK wieku emerytalnego.

Ponadto wprowadzenie w Polsce powszechnego systemu PPK powinno m.in. przynieść następujące korzyści społeczno-ekonomiczne:

- wzrost bezpieczeństwa finansowego gospodarstw domowych w wyniku wzrostu aktywów finansowych Polaków, dzięki wykorzystaniu efektywnego mechanizmu długoterminowego oszczędzania,
- podniesienie standardów życia osób po osiągnięciu wieku emerytalnego oraz wzmocnienie systemu budowania oszczędności w Polsce,
- wzrost stopy oszczędności w gospodarce przekładający się na zwiększenie długoterminowego potencjału inwestycji finansowych z krajowych źródeł finansowych, podnoszących tempo wzrostu dochodów (PKB) oraz przyczyniających się do poprawy ogólnej stabilności makroekonomicznej polskiej gospodarki (np. poprawa

- międzynarodowej pozycji inwestycyjnej),
- wzmocnienie bazy finansowania rozwoju sektora przedsiębiorstw w Polsce,
 - podniesienie poziomu innowacyjności i konkurencyjności gospodarki poprzez oczekiwany wzrost dostępności finansowania młodych innowacyjnych przedsiębiorstw oraz nowych technologii z długoterminowych źródeł.

Wpływ Pracowniczych Planów Kapitałowych na dochody instytucji finansowych

Projektodawca szacuje, że instytucje finansowe w okresie do 3-5 lat od momentu utworzenia pierwszych planów nie będą osiągać zysków z tytułu zarządzania planami. Przyczyną takiego stanu rzeczy będą:

- 1) stopniowo powstająca baza aktywów, za zarządzanie którymi mogą być pobierane opłaty – rozłożenie w czasie wdrożenia PPK w podmiotach zatrudniających, zależne od liczby zatrudnianych osób oznacza, że dopiero od 2021 roku wpłaty do PPK wnoszone będą mogły być od pełnej populacji osób zatrudnianych;
- 2) koszty obsługi PPK, tj. koszty obsługi rejestrów przez agenta transferowego, koszty dostosowania systemów informatycznych do potrzeb planów, koszty komunikacji z uczestnikami;
- 3) koszty związane z przystąpieniem do portalu informacyjnego.

Regulacja wprowadzająca ograniczenie wysokości opłat pobieranych za zarządzanie PPE i opłat manipulacyjnych w PPE będzie mieć zastosowanie do nowozawieranych umów o prowadzenie PPE z instytucjami finansowymi. Wysokość opłat dla nowootwieranych PPE zostanie w ten sposób zrównana z wysokością wynagrodzenia, które pobierać będzie mogła instytucja finansowa zarządzająca PPK. Proponowana zmiana nie wpłynie negatywnie na przyszłą sytuację finansową instytucji finansowych, ponieważ instytucje te w chwili obecnej nie uzyskują przychodów z tytułu tych umów – zmiana dotyczyć będzie nowozawieranych umów.

Mierniki umożliwiające ocenę stopy zwrotu osiąganą przez instytucje finansowe zarządzające PPK.

Obecna wersja projektu ustawy zobowiązuje do tworzenia funduszy inwestycyjnych lub funduszy emerytalnych wg ściśle określonego sposobu, tj. kohorty wiekowe co 5 lat, zdefiniowana data funduszu wg określonego schematu, np. 2030, 2035, 2040, 2045 itd. Tak zaprojektowany kształt systemu funkcjonowania funduszy PPK umożliwia porównywanie wyników osiągniętych przez fundusze zarządzane przez konkurujące ze sobą instytucje finansowe.

Dodatkowo minister właściwy do spraw finansów publicznych określi w drodze rozporządzenia stopę referencyjną, do której porównywane będą wyniki inwestycyjne funduszy.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

- tak
 nie
 nie dotyczy

- zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

- zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczacji.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
<p>Projektowane rozwiązania zwiększają obciążenia regulacyjne podmiotów zatrudniających oraz podmiotów rynku kapitałowego, niemniej jednak część z wprowadzanych obowiązków będzie mogła być realizowana w formie elektronicznej.</p> <p>Przewiduje się, że obowiązek utworzenia PPK przez podmioty zatrudniające nie spowoduje znaczącego wzrostu obciążeń administracyjnych, ponieważ większość prac związanych z obsługą planów będzie po stronie instytucji finansowych. Zakres czynności po stronie podmiotów zatrudniających powinien być ograniczony w stosunku do czynności wykonywanych przez pracodawców oferujących pracownikom udział w Pracowniczych Programach Emerytalnych.</p>	
<p>9. Wpływ na rynek pracy</p>	
<p>Zakłada się, że w krótkim okresie projektowane rozwiązania spowodują wzrost kosztów pracy. Jednak w długim okresie reforma będzie pozytywnie oddziaływać na podmioty zatrudniające. Wzrost oraz zmiana struktury oszczędności przyczynią się do zmniejszenia kosztu finansowania inwestycji, co sprzyjać będzie szybszej akumulacji kapitału w gospodarce i przełoży się na wyższe tempo wzrostu gospodarczego. Efektem wzrostu potencjału gospodarczego będzie zwiększenie zatrudnienia przez przedsiębiorców.</p> <p>Ponadto przewiduje się, że proponowane zmiany przyczynią się do wzrostu lojalności pracowników wobec pracodawców czego efektem będzie niższy wskaźnik rotacji, a tym samym niższe koszty rekrutacji. Zakłada się, że wzrośnie społeczna odpowiedzialności pracodawców za swoich pracowników, w tym po okresie zatrudnienia.</p> <p>Projektowane rozwiązania mogą także przełożyć się na wzrost zatrudnienia w instytucjach rynku kapitałowego, które oferować będą PPK.</p> <p>Projektowane rozwiązania przyczynią się do zwiększenia obciążeń regulacyjnych podmiotów zatrudniających.</p>	
<p>10. Wpływ na pozostałe obszary</p>	
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☒ mienie państwowe ☒ informatyzacja ☐ zdrowie
<p>Omówienie wpływu</p>	<p>Projektowane rozwiązania przyczynią się do złagodzenia ryzyka niekorzystnego wpływu czynników demograficznych na poziom zabezpieczenia potrzeb emerytalnych osób zatrudnionych. Z uwagi na planowane włączenie do systemu PPK podmiotów zatrudniających z sektora finansów publicznych, projektowane rozwiązania będą oddziaływać na obszar mienia państwowego, zwiększając obciążenia wspomnianych podmiotów. Planuje się znaczne zainformatyzowanie procesów związanych z obsługą oszczędzania w PPK.</p>
<p>11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego</p>	
<p>Wykonanie przepisów aktu normatywnego będzie przebiegało stopniowo. Planuje się, aby obowiązki wynikające z projektowanej ustawy znalazły zastosowanie do:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) podmiotów zatrudniających co najmniej 250 osób zatrudnionych – od 1 lipca 2019 r., 2) podmiotów zatrudniających co najmniej 50 osób zatrudnionych – od 1 stycznia 2020 r., 3) podmiotów zatrudniających co najmniej 20 osób zatrudnionych – od 1 lipca 2020 r., 4) pozostałych podmiotów zatrudniających oraz jednostek sektora finansów publicznych – od 1 stycznia 2021 r. 	
<p>12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?</p>	
<p>Ewaluacja skutków wejścia w życie regulacji będzie mogła nastąpić najwcześniej po upływie około trzech lat od dnia wejścia w życie ustawy. Dla oceny ewolucji efektów projektu należy zastosować takie mierniki jak: liczba zawartych umów o zarządzanie pracowniczymi planami kapitałowymi oraz umów o prowadzenie tych planów, a także danych dotyczących poziomu inwestycji instytucji finansowych zarządzających PPK, liczba uczestników PPK, wysokość aktywów zgromadzonych w PPK.</p>	

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

1. Informacja Rady Ministrów dla Sejmu RP o skutkach obowiązywania ustawy z dnia 25 marca 2011 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem systemu ubezpieczeń społecznych (Dz. U. poz. 398, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (Dz. U. poz. 1717) wraz z propozycjami zmian -

<http://orka.sejm.gov.pl/Druki8ka.nsf/0/D7F64CA90A52E2C0C12580A6002C183F/%24File/1205.pdf>

2. Program Budowy Kapitału - https://www.mr.gov.pl/media/22008/ProgramBudowyKapitalu_prezentacja.pdf

Raport z konsultacji publicznych dotyczący projektu ustawy o pracowniczych planach kapitałowych (nr w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów: UD321)

W dniu 15 lutego 2018 r. projekt został skierowany do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji publicznych. Jednocześnie, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Z 2017 r. poz. 248) oraz § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006 i 1204 oraz z 2018 r. poz. 114 i 278) z chwilą skierowania projektu ustawy do uzgodnień i konsultacji, przedmiotowy projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Ponadto projekt został przekazany do zaopiniowania:

- reprezentatywnym organizacjom pracodawców - w trybie art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2015 r. poz. 2029),
- reprezentatywnym organizacjom związkowym - w trybie art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881),
- Radzie Dialogu Społecznego - w trybie art. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. 1240 oraz z 2017 r. poz. 2371),
- Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego - w trybie § 38 ust. 2 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów.

W ramach uzgodnień międzyresortowych uwagi do projektu zgłosili:

- Przewodniczący Stałego Komitetu Rady Ministrów,
- Minister Cyfryzacji,
- Minister Energii,
- Minister Infrastruktury,
- Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
- Minister Obrony Narodowej,
- Minister Przedsiębiorczości i Technologii,
- Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- Minister Sprawiedliwości,
- Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji,

- Minister Spraw Zagranicznych,
- Minister Środowiska,
- Prezes Rządowego Centrum Legislacji,
- Prezes Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

W ramach konsultacji społecznych uwagi do projektu zgłosiły:

- Narodowy Bank Polski,
- Komisja Nadzoru Finansowego,
- Rzecznik Finansowy,
- Zakład Ubezpieczeń Społecznych,
- Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie,
- Główny Inspektor Pracy,
- Polski Fundusz Rozwoju S.A.,
- Izba Gospodarcza Towarzystw Emerytalnych,
- Pracownicze Towarzystwo Emerytalne „Nowy Świat” S.A.,
- Pracownicze Towarzystwo Emerytalne Orange S.A.,
- Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.,
- Izba Zarządzających Funduszami i Aktywami,
- BondSpot S.A.,
- Stowarzyszenie Inwestorów Indywidualnych,
- Polska Izba Ubezpieczeń,
- Związek Banków Polskich,
- Rada Banków Depozytariuszy przy Związku Banków Polskich,
- Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa.

Swoje opinie do projektu przedstawiły także reprezentatywne organizacje pracodawców w rozumieniu *ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców* oraz reprezentatywne organizacje związkowe w rozumieniu *ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych*. Odbyło się kilka spotkań Zespołu Problemowy ds. Ubezpieczeń Społecznych Rady Dialogu Społecznego, na których szczegółowo dyskutowano kwestie rozwiązań zaproponowanych w projekcie ustawy. Obecnie oczekiwane jest uzgodnione stanowisko partnerów społecznych Rady Dialogu Społecznego w sprawie projektu ustawy.

Projekt był również przedmiotem obrad Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego w dniu 25 kwietnia 2018 r. Komisja pozytywnie zaopiniowała przedłożony projekt.

Ponadto, uwagi do projektu w trybie *ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa* zostały zgłoszone przez:

- PKN Orlen S.A.,
- MS TFI S.A.,
- Kancelarię Prawną Krzysztof Rożko i Wspólnicy,
- Fundację Rozwoju Rynku Finansowego,
- p. Krzysztofa Szachogłuchowicza.

Zgłoszone uwagi były przedmiotem konferencji uzgodnieniowej w dniach 16, 18 i 20 kwietnia 2018 r.. W związku z odbytymi uzgodnieniami i konsultacjami uwzględniono szereg zgłoszonych uwag i postulatów, w szczególności poprzez:

- rozszerzenie grona instytucji finansowych mogących oferować PPK - poprzez dodanie poza towarzystwami funduszy inwestycyjnych - powszechnych towarzystw emerytalnych zarządzających dobrowolnymi funduszami emerytalnymi, pracowniczych towarzystw emerytalnych oraz zakładów ubezpieczeń;
- wyłączenie spod obowiązku dokonywania wpłat w ramach PPK młodocianych w rozumieniu art. 190 *ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy*, zatrudnionych w celu przygotowania zawodowego, tj. nauki zawodu lub przyuczenia do wykonywania określonej pracy;
- zapewnienie zgodności projektowanych rozwiązań dotyczących PPK z wymogami dotyczącymi pracowniczych programów emerytalnych, określonymi odpowiednio w *dyrektywie Rady 98/49/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie ochrony uprawnień do dodatkowych świadczeń emerytalnych lub rentowych pracowników i osób prowadzących działalność na własny rachunek przemieszczających się we Wspólnocie*, *dyrektywie 2003/41/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 3 czerwca 2003 r. w sprawie działalności instytucji pracowniczych programów emerytalnych oraz nadzoru nad takimi instytucjami* oraz *dyrektywie 2014/50/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie minimalnych wymogów służących zwiększeniu mobilności pracowników między państwami członkowskimi dzięki łatwiejszemu nabywaniu i zachowywaniu uprawnień do dodatkowych emerytur*;

- wprowadzenie regulacji wskazującej wprost na gwarancję prywatnego charakteru środków gromadzonych w ramach PPK, tj. wskazującej, że stanowią one prywatną własność uczestnika PPK;
- wprowadzenie regulacji, zgodnie z którą wybór instytucji finansowej, z którą zostanie zawarta umowa o zarządzanie PPK, będzie następował w porozumieniu (a nie - jak w pierwotnej wersji projektu - po zasięgnięciu opinii) z zakładową organizacją związkową działającą w danym podmiocie zatrudniającym lub z reprezentacją osób zatrudnionych wyłonioną w trybie przyjętym w danym podmiocie zatrudniającym;
- doprecyzowanie relacji między PPK a PPE, poprzez wprowadzenie rozwiązania, zgodnie z którym przepisów *ustawy* nie stosuje się do podmiotu zatrudniającego, który prowadzi PPE i odprowadza składki podstawowe do PPE w wysokości co najmniej 3,5% wynagrodzenia, jeżeli do PPE przystąpiło co najmniej 25% osób zatrudnionych w danym podmiocie zatrudniającym (art. 13 ust. 1 pkt 1 projektu) oraz dodanie regulacji, zgodnie z którą podmiot zatrudniający, który już zawarł umowę o zarządzanie PPK oraz umowy o prowadzenie PPK, a następnie utworzył PPE i odprowadza do PPE składki podstawowe w wysokości co najmniej 3,5% wynagrodzenia, będzie mógł, w porozumieniu z zakładową organizacją związkową działającą w podmiocie zatrudniającym, nie finansować, od miesiąca następującego po miesiącu, w którym PPE został zarejestrowany przez organ nadzoru, wpłat podstawowych i wpłat dodatkowych do PPK za osoby zatrudnione, które przystąpiły do PPE;
- zmniejszenie - z dwóch do czterech lat - częstotliwości automatycznego ponownego dokonywania wpłat za uczestnika, który uprzednio złożył deklarację rezygnacji z dokonywania wpłat do PPK;
- uzupełnienie możliwości różnicowania wysokości wpłaty dodatkowej (do 2,5% wynagrodzenia) przez podmiot zatrudniający w stosunku do osób zatrudnionych o inne przesłanki niż tylko kryterium długości okresu zatrudnienia, tj. również w oparciu o postanowienia regulaminu wynagrodzeń lub układu zbiorowego pracy, obowiązujących w podmiocie zatrudniającym;
- wprowadzenie możliwości dokonywania wpłat podstawowych w wysokości mniejszej niż 2% wynagrodzenia, ale nie mniejszej niż 0,5% wynagrodzenia, przez osoby o najniższych dochodach, tj. osiągających miesięcznie wynagrodzenie nieprzekraczające kwoty 1,2-krotności minimalnego wynagrodzenia;

- zredukowanie wielu obowiązków administracyjnych po stronie podmiotów zatrudniających w związku z obsługą PPK i przesunięcie ich wyłącznie na instytucje finansowe, w tym obowiązków związanych z ewidencjonowaniem, monitorowaniem okresów, informowaniem uczestników PPK, przekazywaniem dyspozycji w ich imieniu;
- wyznaczenie polityki inwestycyjnej stosowanej przez wybrane instytucje finansowe jako zarządzanie funduszami inwestycyjnymi lub funduszami emerytalnymi stosującymi - w ramach inwestowania środków PPK - odmienne zasady polityki inwestycyjnej uwzględniające różny wiek uczestników PPK w ramach tzw. funduszy zdefiniowanej daty i zmieniającej zasady polityki inwestycyjnej na coraz bardziej bezpieczne wraz z wiekiem uczestników;
- zastosowanie do funduszy zdefiniowanej daty polityki inwestycyjnej funduszy inwestycyjnych otwartych, określonej w *ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi* (art. 37 ust. 4 projektu), z pewnymi modyfikacjami przewidzianymi dla PPK, wprowadzenia dopuszczalności inwestowania w fundusze i instytucje wspólnego inwestowania nie tylko spełniające wymogi dla funduszy inwestycyjnych otwartych, w celu umożliwienia lokowania części aktywów w produkty oparte o nieruchomości, fundusze *venture capital*, *private equity* i fundusze inwestycyjne stosujące strategię absolutnej stopy zwrotu;
- zdefiniowanie - w odniesieniu do polityki inwestycyjnej funduszu zdefiniowanej daty - poziomu ryzyka inwestycyjnego w zależności od wieku uczestnika PPK, poprzez wprowadzenie zapisu dotyczącego jego ograniczania poprzez określenie udziału części udziałowej i części dłużnej w wartości aktywów funduszu zdefiniowanej daty, poprzez stopniowe zmniejszanie - wraz ze zbliżaniem się przez uczestnika do zdefiniowanej daty - udziału części udziałowej z 60%-80% do 15%, na rzecz udziału części dłużnej z 20%-40% do 85%;
- zwiększenie ochrony interesu uczestników PPK, w tym ochrony zgromadzonego kapitału, w szczególności poprzez: istotne dookreślenie polityki inwestycyjnej funduszy zdefiniowanej daty, dookreślenie obowiązku składania przez instytucję finansową do PFR i do organu nadzoru oświadczenia o spełnianiu wszystkich warunków umieszczenia w ewidencji PPK wraz z odpowiednimi dokumentami potwierdzającymi spełnienie tych warunków oraz podwyższenie wymogów finansowych dla instytucji finansowych ubiegających się o umieszczenie w ewidencji PPK - z 10 mln zł do 25 mln zł, w tym co najmniej 10 mln zł w środkach płynnych rozumianych jako lokaty określone dla funduszu rynku pieniężnego;

- obniżenie opłat wnoszonych przez wybraną instytucję finansową na rzecz PFR za prowadzenie ewidencji PPK - z 1 zł do wysokości 20 gr (pomnożonej przez liczbę rachunków PPK prowadzonych przez wybraną instytucję finansową);
- obniżenie wysokości opłat na rzecz operatora portalu PPK, w tym odpowiednio: opłaty wstępnej za utworzenie i prowadzenie portalu PPK z 1 mln zł do 750 tys. zł oraz opłaty rocznej za udział w portalu PPK z 0,1% do 0,075% wartości aktywów zgromadzonych w PPK;
- zmianę sankcji karnej za nakłanianie uczestnika PPK do rezygnacji z oszczędzania w PPK, poprzez pozostawienie wyłącznie kary grzywny i usunięcie kary ograniczenia i pozbawienia wolności, a ponadto przyznanie podmiotowi zatrudniającemu przed zawarciem umowy o prowadzenie PPK możliwości poinformowania osób zatrudnionych o warunkach uczestnictwa w PPK oraz o związanych z udziałem w PPK obowiązkach i uprawnieniach podmiotu zatrudniającego oraz osoby zatrudnionej - jako czynności, które nie będą uznawane za „nakłanianie”;
- wskazanie podmiotów jednoznacznie interpretujących zaistniałe poważne zachorowanie lub przyczyny poważnego zachorowania, będące przesłanką możliwości wypłaty 25% środków zgromadzonych w PPK, poprzez wskazanie, że do wniosku o wypłatę należy dołączyć odpowiednio: orzeczenie lekarza orzecznika lub komisji lekarskiej ZUS w przypadku całkowitej niezdolności do pracy, orzeczenie zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności lub zaświadczenie lekarza medycyny potwierdzające diagnozę wystąpienia poważnego zachorowania;
- wprowadzenie możliwości wydatkowania przez operatora portalu PPK części środków z opłaty rocznej - do 25% - na rzecz reprezentatywnych organizacji związkowych lub reprezentatywnych organizacji pracodawców z przeznaczeniem na działania związane z edukacją i promocją PPK.

Nie zostały uwzględnione jako niezasadne uwagi odnoszące się w szczególności do następujących kwestii:

- propozycje uszczelnienia funkcjonującego publicznego systemu emerytalnego opartego na solidarności międzypokoleniowej (w szczególności I filara systemu emerytalnego), lub też zsynchronizowania projektowanych rozwiązań w zakresie PPK z innymi propozycjami w zakresie reform systemu emerytalnego - z uwagi na to, że propozycje te nie dotyczą

bezpośrednio projektowanych rozwiązań w ramach systemu PPK i powinny być rozpatrywane w związku reformami systemu publicznego;

- propozycje wprowadzenia zróżnicowanego wieku uprawniającego do wypłat środków z systemu PPK poprzez powiązanie tego wieku w szczególności z wiekiem emerytalnym określonym w *ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych* - z uwagi na to, że proponowany jednolity - dla kobiet i mężczyzn - wiek uprawniający do wypłat uzasadniony jest wymogami unijnymi w odniesieniu do dobrowolnego zabezpieczenia emerytalnego, tj. w szczególności przepisami *dyrektywy 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy (wersja preredagowana)*, wprowadzającej w życie zasady równego traktowania w odniesieniu do m.in. dobrowolnych systemów zabezpieczenia społecznego pracowników.

PRZEWODNICZĄCY RADY LEGISLACYJNEJ
PRZY PREZESIE RADY MINISTRÓW

prof. dr hab. Mirosław Stec

Warszawa, dnia 27 kwietnia 2018 r.

DP.RL.033.11.2018.BW(3)

Pani

Teresa Czerwińska

Minister Finansów

Szanowna Pani Minister!

W załączeniu uprzejmie przekazuję opinię Rady Legislacyjnej o *projekcie ustawy o pracowniczych planach kapitałowych*.

Jednocześnie, stosownie do § 43 pkt 3 Uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. poz. 979), proszę o ustosunkowanie się do przesłanych uwag.

Łączę wyrazy szacunku

prof. dr hab. Mirosław Stec
Przewodniczący Rady Legislacyjnej

przy
Prezesie Rady Ministrów

RL-033-11/18

Opinia **o projekcie ustawy o pracowniczych planach kapitałowych**

Spis treści

1. Uwagi ogólne
2. Umowy związane z PPK
3. Składki
4. Dopłaty roczne
5. Zarządzanie środkami gromadzonymi w PPK
6. Koszty zarządzania PPK
7. Nadzór nad PPK
8. Portal PPK
9. Ewidencja PPK
10. Skutki rozwodu, unieważnienia małżeństwa i śmierci uczestnika
11. Łączenie, likwidacja i przejęcie zarządzania funduszami dysponującymi środkami PPK
12. Rozporządzanie środkami zgromadzonymi w PPK, wypłata, wypłata transferowa i zwrot
13. Przepisy karne
14. Zmiany w ustawach podatkowych
15. Pozostałe zmiany w przepisach obowiązujących. Przepisy przejściowe
16. Uwagi szczegółowe do projektu (a.-r.)
17. Podsumowanie

1. Uwagi ogólne

Przedstawiony do zaopiniowania przez Radę Legislacyjną projekt stanowi element wykonania Programu Budowy Kapitału jako jednego z elementów realizacji „Planu na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju”, o którym mowa w uchwale Rady Ministrów nr 14/2016 z dnia 16 lutego 2016 r. Jednym z jego narzędzi jest budowanie oszczędności Polaków w drodze m.in. stworzenia efektywnego, dobrowolnego i kapitałowego systemu emerytalnego. W te ramy wpisuje się opiniowany projekt, który wprowadza powszechny system dobrowolnego oszczędzania na cele emerytalne m.in. w sektorze przedsiębiorstw. Oprócz tego jego skutkiem ma być rozwój lokalnego rynku kapitałowego, przez co przyczyni się on do rozwoju gospodarki.

Liczba emerytów, którym ZUS wypłaca świadczenia, stale rośnie i przekroczyła już 5 milionów osób, a zarazem średni wiek emerytów jest coraz wyższy, oscylując obecnie wokół 70 lat. W tych warunkach powszechny system zabezpieczenia emerytalnego, oparty na idei redystrybucji, cechuje się rosnącą dysproporcją między wysokością wynagrodzeń a prognozowaną wysokością świadczeń emerytalnych. Opiniowany projekt próbuje temu zaradzić, tworząc mechanizmy, które w efekcie mają w przyszłości ograniczyć sferę ubóstwa.

Realizacja powyższych założeń ma się odbyć, według uzasadnienia projektu, przez „wprowadzenie powszechnego systemu dobrowolnych III-filarowych programów na cele emerytalne w sektorze przedsiębiorstw”. Z związku z tym, projekt ustawy przewiduje wprowadzenie systemu Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK), które mają zapewnić systematyczne oszczędzanie środków pieniężnych przez ich uczestników z przeznaczeniem na wypłatę na cele emerytalne po osiągnięciu sześćdziesiątego roku życia.

2. Umowy związane z PPK

Mechanizmem, na którym mają się opierać PPK, są dwa rodzaje umów: o zarządzanie PPK oraz o prowadzenie PPK. Pierwszą z nich zawierać będzie podmiot zatrudniający osobę objętą PPK z instytucją finansową, to znaczy towarzystwem funduszy inwestycyjnych dopuszczonym do udziału w portalu PPK administrowanym przez Polski Fundusz Rozwoju S.A. (PFR).

Pojęcie podmiotu zatrudniającego zostało ujęte dość szeroko, co łączy się z założeniem polityczno-prawnym objęcia przez PPK bardzo dużej grupy osób pracujących, nie tylko w ramach stosunku pracy.

Natomiast stronami umowy o prowadzenie PPK będą: osoba zatrudniona oraz instytucja finansowa. W jej ramach przyjmowane będą składki i wypłaty transferowe, przeliczalne na jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych.

Założenie powszechności PPK projektodawca zamierza zrealizować, wkładając na podmioty zatrudniające obowiązek zawarcia umowy o zarządzanie PPK, jeżeli zatrudniają co najmniej jedną osobę. Wybór instytucji finansowej, z którą zostanie zawarta umowa o zarządzanie, ma być poprzedzony zasięgnięciem opinii zakładowej organizacji związkowej lub innej reprezentacji zatrudnionych, co sugeruje, iż jeden zatrudniający zawiera taką umowę tylko z jedną instytucją finansową, i taką regulację przyjmuje art. 9 ust. 1 projektu. Można powiedzieć, że dochodzi tutaj do swoistego wyznaczenia kontrahenta przyszłych umów o prowadzenie PPK.

Umowa o zarządzanie podlegać ma wpisowi do ewidencji PPK prowadzonej przez PFR. Gdyby podmiot zatrudniający nie zawarł umowy o zarządzanie w ustawowym terminie, PFR wezwie go do takiego zawarcia w terminie 30 dni, a gdy i to nie poskutkuje, z mocy prawa powstanie stosunek umowy o zarządzanie między podmiotem zatrudniającym a wyznaczoną instytucją finansową, czyli TFI wskazanym zgodnie z rozdziałem 10 ustawy. Obowiązek zawierania umów o zarządzanie będzie wprowadzany stopniowo, najpóźniej od 1 lipca 2020 r

Drugą umową, którą zawiera podmiot zatrudniający z instytucją finansową, jest wspomniana już umowa o prowadzenie PPK. Podmiot zatrudniający występuje tutaj jako przedstawiciel ustawowy osoby zatrudnionej, działając w jej imieniu i na jej rzecz (co do tego sformułowania zob. uwaga w pkt. 16.b niżej).

Lektura projektu prowadzi do wniosku, że umowa o zarządzanie ma być czymś w rodzaju ogólnej ramy, w ramach której będą się mieścić konkretne umowy o prowadzenie PPK. Obowiązek zawarcia umowy o prowadzenie PPK powstanie po upływie 90 dni od dnia zatrudnienia danej osoby, a na jego wykonanie podmiot zatrudniający będzie mieć 7 dni. Wyłączenie tego obowiązku projekt przewiduje dla podmiotów zatrudniających, które prowadzą pracownicze programy emerytalne (PPE) w dniu wejścia w życie ustawy i odprowadzają składki podstawowe co najmniej w wysokości 3,5% wynagrodzenia, jak również osób zatrudnionych będących nakładcami, zleceniobiorcami i członkami rad nadzorczych, jeżeli osoby te mogą uczestniczyć w PPE. Ze względnym wyłączeniem obowiązku zawarcia umów o prowadzenie PPK mamy do czynienia w przypadku mikroprzedsiębiorców, gdy wszystkie osoby zatrudnione złożą deklarację o rezygnacji z udziału w PPK. Ponadto obowiązek zawarcia umów o prowadzenie PPK nie powstanie w przypadku osób zatrudniających – osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej. Kolejne wyłączenie obejmie osoby zatrudnione, które w pierwszym dniu zatrudnienia relewantnym dla zastosowania ustawy ukończyły 70 lat. Natomiast w przypadku osób w wieku 55 - 70 lat umowy będą zawierane tylko na wniosek zatrudnionego.

Jak już wspomniano, w świetle art. 16 ust. 1 projektu umowę o prowadzenie PPK zawiera się w terminie 7 dni po upływie okresu 90 dni od dnia zatrudnienia w podmiocie zatrudniającym. Z kolei w ust. 2 i 3 przyjęto słuszną zasadę zaliczania do stażu zatrudnienia warunkującego zawarcie umowy o prowadzenie PPK wcześniejsze okresy zatrudnienia w innym podmiocie należącym do tej samej grupy kapitałowej, a także w innych podmiotach, jeśli z przepisów odrębnych dany podmiot jest następcą prawnym w stosunkach prawnych nawiązanych przez podmiot poprzednio zatrudniający tę osobę. Jeśli chodzi o pracowników

to takim przepisem odrębnym jest art. 23¹ k.p., przy czym będzie on miał – z mocy ust. 3 – zastosowanie także względem chałupników.

Jeżeli podmiot zatrudniający nie dopełni obowiązku zawarcia umowy o prowadzenie PPK w ustawowym terminie, z mocy prawa powstanie stosunek z umowy o prowadzenie PPK z instytucją finansową, z którą podmiot zatrudniający zawarł umowę o zarządzanie, względnie z wyznaczoną instytucją finansową.

Osoba zatrudniona może być stroną więcej niż jednej umowy o prowadzenie PPK, co najczęściej wystąpi w razie zatrudnienia w kilku miejscach. W art. 19 przewiduje się nałożenie na osobę zatrudnioną obowiązku powiadamiania podmiotu zatrudniającego o wszystkich rachunkach w PPK, które są prowadzone dla zatrudnionego. Podmiot zatrudniający składać będzie wówczas wnioski o wypłatę transferową do PPK prowadzonego na podstawie umowy, którą sam zawarł; osoba zatrudniona będzie jednak mogła wyrazić sprzeciw wobec zamiaru złożenia takiego wniosku.

Uczestnik PPK będzie mógł wskazać imiennie osobę lub osoby fizyczne, na rzecz których nastąpi po jego śmierci wypłata środków niewykorzystanych zgodnie z przepisami ustawy.

Ponieważ założeniem jest dobrowolność oszczędzania w PPK, uczestnik będzie mógł zrezygnować z oszczędzania w PPK w drodze pisemnej deklaracji złożonej zatrudnionemu, ale nakłanianie go do rezygnacji z oszczędzania w PPK będzie stanowiło czyn przestępczy. Mimo rezygnacji z uczestnictwa w PPK podmiot zatrudniający co 2 lata od 2021 r. rozpocznie ponowne odprowadzanie składki, a sprzeciw uczestnika wymagać ma kolejnej rezygnacji z oszczędzania.

3. Składki

Składki uiszczać będą zatrudniający (1,5 - 4% wynagrodzenia) i uczestnik (2 - 4% wynagrodzenia), przy czym składki nie będą wliczane do podstawy składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Ze względu na cywilnoprawny charakter roszczenia o składki, stosować się będą do niego przepisy k.c.

Projektodawca przewiduje szczególne rozwiązania związane z finansowaniem składki podstawowej i dodatkowej na PPK w sytuacji trudności ekonomicznych podmiotu zatrudniającego. Zgodnie z art. 24 ust. 4 projektu, podmiot zatrudniający nie finansuje tych składek w okresie tzw. przestoju ekonomicznego, przez który należy rozumieć okres niewykonywania pracy przez pracownika z przyczyn nie dotyczących pracownika pozostającego w gotowości do pracy. Warto zauważyć, że przestój ekonomiczny jest nie tylko

stanem faktycznym, ale także kategorią prawną. Warunki i tryb wykonywania pracy w okresie przestoju ekonomicznego dany przedsiębiorca ustala w układzie zbiorowym pracy lub w porozumieniu z zakładowymi organizacjami związkowymi, a jeśli takowe nie działają u niego – w porozumieniu z przedstawicielami pracowników wyłonionymi w trybie przyjętym u tego przedsiębiorcy. W układzie zbiorowym pracy lub w porozumieniu określa się m. in. grupy zawodowe objęte przestojem ekonomicznym i okres jego trwania. Wydaje się, że mimo odesłania w art. 24 ust. 4 projektu do pojęcia przestoju ekonomicznego, które ma charakter *stricte* pracowniczy, wyłączenie finansowania składek stosowane będzie nie tylko względem pracowników, ale także pozostałych osób zatrudnionych.

Ponadto składki na PPK należne od pracodawcy zostaną objęte gwarancjami Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (art. 111 projektu).

Funkcję płatnika składek należnych od zatrudnionego spełniać ma podmiot zatrudniający. Spory z obu rodzajów umów rozstrzygną sądy powszechne właściwe dla miejsca zamieszkania uczestnika lub siedziby podmiotu zatrudniającego, względnie sąd właściwy dla Warszawy Śródmieścia. W sprawach tych będzie możliwe także wszczynanie postępowań grupowych.

4. Dopłaty roczne

Aby zachęcić uczestników do oszczędzania, projekt przewiduje dopłaty roczne z Funduszu Pracy, pod warunkiem spełnienia wymagań ilościowych (a ściślej rocznej wartości) co do składek uczestnika w danym roku kalendarzowym. Rozliczaniem dopłat zajmie się PFR. Za dany rok kalendarzowy uczestnik może nabyć prawo tylko do jednej dopłaty rocznej, niezależnie od liczby prowadzonych dla niego rachunków w PPK.

5. Zarządzanie środkami gromadzonymi w PPK

Aktywa funduszy inwestycyjnych gromadzących środki PPK będą mogły być lokowane w aktywach denominowanych w złotych, a do 30% wartości w walutach państw UE, EOG i OECD. Każda instytucja finansowa będzie zobowiązana lokować środki zgromadzone w PPK w co najmniej 4 funduszach lub subfunduszach o odmiennych politykach inwestycyjnych dla uczestników należących do różnych kategorii wiekowych. Uczestnik może bezpłatnie dokonać konwersji jednostek funduszu inwestycyjnego na jednostki innego funduszu, zarządzanego przez tę samą instytucję finansową.

Artykuł 40 projektu przewiduje zakaz wynagradzania akwizytorów za podejmowanie działań mających skłonić podmiot zatrudniający do zmiany instytucji finansowej. Z kolei art.

41 zobowiązuje instytucje finansowe do udostępniania informacji w sposób rzetelny, zrozumiały i obiektywny. Reklama nie może wprowadzać w błąd, ani nawet stwarzać takiej możliwości, odwoływać się do danych nieprawdziwych bądź nieudokumentowanych, czy pomijać istotne dane.

6. Koszty zarządzania PPK

Gdy chodzi o koszty zarządzania PPK, nie mogą one przekraczać w skali roku 0,6% aktywów netto funduszu. Wynagrodzenie za zarządzanie pobierane przez fundusz będzie natomiast ograniczone do 0,5% aktywów netto funduszu w skali roku. Prócz tego instytucja finansowa będzie mogła pobrać wynagrodzenie za wynik maksymalnie w wysokości 0,1% aktywów netto funduszy w skali roku, o ile uzyska dodatnią stopę zwrotu nie niższą niż stopa referencyjna; proponuje się zastosowanie stopy zwrotu mierzonej przepływaniami. Jeżeli jednak aktywa netto funduszy zarządzanych przez tę samą instytucję finansową w zakresie PPK przekroczą 15% środków zgromadzonych we wszystkich funduszach prowadzących PPK, wówczas wynagrodzenie będzie mogło być pobrane tylko od tej części aktywów netto, która nie przewyższy 15%. Informacja o wysokości aktywów netto będzie publikowana przez organ nadzoru do końca każdego miesiąca od zakończenia każdego kwartału kalendarzowego.

7. Nadzór nad PPK

Przepisy rozdziału 8 projektu odnoszą się do nadzoru nad funkcjonowaniem PPK. Określają one organ sprawujący ów nadzór, kryterium jego sprawowania, obowiązki informacyjne wybranych instytucji finansowych, zadanie udostępniania przez organ nadzoru informacji o funkcjonowaniu PPK oraz odesłanie do stosowania (odpowiedniego) przepisów *ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym* (dalej: u.n.r.f.) i *ustawy o z 27 maja 2014 r. funduszach inwestycyjnych* (dalej: u.f.i.). Zagadnienia nadzoru nad funkcjonowaniem PPK reguluje się ponadto w art. 41 ust. 4, art. 42 ust. 8-10, art. 53 i art. 61 ust. 2-3 projektowanej ustawy.

8. Portal PPK

Projekt przewiduje powołanie portalu PPK prowadzonego przez spółkę zależną od PFR, nazwaną operatorem portalu. Dopuszczenie TFI do udziału w portalu ma być uzależnione zasadniczo od spełnienia 3 przesłanek: trzyletniego doświadczenia w zarządzaniu funduszami inwestycyjnymi, kapitału zakładowego powyżej 10 mln złotych oraz zarządzania

co najmniej czterema funduszami stosującymi odmienne polityki inwestycyjne ze względu na wiek uczestników.

W art. 53 przewidziano procedurę na wypadek zaprzestania spełniania przez TFI warunków dopuszczenia do portalu. W razie nieusunięcia nieprawidłowości, organ nadzoru wyda decyzję o usunięciu instytucji z portalu. Zarządzanie funduszami przejmie wówczas wyznaczona instytucja finansowa.

Pojęcie wyznaczonej instytucji finansowej oznacza TFI, którego większościovym akcjonariuszem jest PFR. Informuje on na portalu PPK o wyznaczonej instytucji finansowej, terminie rozpoczęcia wykonywania obowiązku, a także o zmianie wyznaczonej instytucji finansowej.

9. Ewidencja PPK

Projekt zakłada funkcjonowanie rozbudowanej ewidencji PPK, prowadzonej przez PFR w systemie teleinformatycznym umożliwiającym przesyłanie i udostępnianie – temu funduszowi oraz przez ten fundusz – danych o podmiotach zatrudniających, które w poprzednim roku kalendarzowym deklarowały składki na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby zatrudnione, o podmiotach zatrudniających, które zawarły umowy o zarządzanie, o instytucjach finansowych, z którymi umowy te zawarto, o treści tych umów oraz o uczestnikach PPK. Prowadzenie tej ewidencji regulować mają przepisy rozdziału 11.

Co powinien zawierać wniosek o wpis umowy o zarządzanie PPK do ewidencji PPK i jakie dane mają być zamieszczane w tej ewidencji, określają przepisy art. 65-69. Oprócz tego w rozdziale dotyczącym ewidencji PPK przewidziano powierzanie przez PFR innemu podmiotowi (przedsiębiorcy lub przedsiębiorcom) wykonywania niektórych lub wszystkich czynności związanych z prowadzeniem ewidencji PPK (art. 61), ponoszenie przez wybrane instytucje finansowe opłat miesięcznych za prowadzenie ewidencji PPK (art. 63) oraz uregulowano kwestie związane z administrowaniem i przetwarzaniem danych osobowych, jakie zawierać będą informacje przekazywane ww. funduszowi (art. 62), a także przewidziano komu i na jakich zasadach będą one mogły lub musiały być udostępniane (art. 70-71).

Do zadań PFR „w zakresie ewidencji PPK” – oprócz jej prowadzenia – należeć ma: 1) weryfikacja danych o płatnikach składek na ubezpieczenie społeczne i rentowe; 2) weryfikacja prawa uczestnika do otrzymania składki powitalnej i dopłaty rocznej; 3) rozliczanie składki powitalnej i dopłaty rocznej oraz przekazywanie informacji o wysokości

składki powitalnej lub dopłaty rocznej do wybranych instytucji finansowych; 4) prowadzenie rozliczeń między Funduszem Pracy a instytucjami finansowymi (art. 61 ust. 3).

10. Skutki rozwodu, unieważnienia małżeństwa i śmierci uczestnika

W razie rozwodu lub unieważnienia małżeństwa, art. 72 przewiduje, aby środki zgromadzone w PPK i przypadające byłemu małżonkowi w wyniku podziału majątku wspólnego, były przekazywane na jego rachunek PPK. Jeżeli nie będzie on stroną umowy o prowadzenie PPK, środki te podlegać będą zwrotowi w formie pieniężnej, po potrąceniu podatku od dochodów kapitałowych. Oprócz tego instytucja finansowa będzie obowiązana przekazać na rachunek wskazany przez ZUS kwotę odpowiadającą 30% połowy sumy składek finansowanych przez podmiot zatrudniający oraz na rachunek wskazany przez ministra pracy połowę sumy składki powitalnej i dopłat rocznych do PPK.

Z kolei gdy chodzi o podział środków w razie śmierci uczestnika, art. 77 projektu przewiduje wypłatę transferową połowy środków zgromadzonych na rachunku zmarłego na rachunek PPK, IKE, PPE małżonka zmarłego – w zakresie w jakim środki te stanowiły przedmiot wspólności majątkowej. Na wniosek małżonka zmarłego zwrot może nastąpić w formie pieniężnej, przy czym w tym przypadku nie ma obowiązku przekazywania części środków na rachunek wskazany przez ZUS, czy ministra pracy. Środki nieprzekazane byłemu małżonkowi trafią do osób wskazanych przez zmarłego, a w ich braku wejdą w skład spadku.

11. Łączenie, likwidacja i przejęcie zarządzania funduszami dysponującymi środkami PPK

W razie otwarcia likwidacji funduszu lub subfunduszu, instytucja finansowa powiadomi o tym podmiot zatrudniający (art. 79). Środki pieniężne przyznane uczestnikowi w postępowaniu likwidacyjnym będą przekazywane przez likwidatora celem nabycia jednostek uczestnictwa w innym funduszu zarządzanym przez wybraną instytucję finansową.

W art. 80 proponuje się, aby fundusze zdefiniowanej daty mogły się łączyć tylko z innymi funduszami zdefiniowanej daty. Z kolei w art. 83 przewidziano odesłanie do u.f.i., gdy chodzi o kwestię przejęcia zarządzania likwidacji i przekształcenia funduszu inwestycyjnego.

12. Rozporządzanie środkami zgromadzonymi w PPK, wypłata, wypłata transferowa i zwrot

Środki gromadzone w PPK mają pozostawać na rachunku uczestnika do czasu wypłaty lub wypłaty transferowej, także gdy uczestnik zrezygnował z oszczędzania w PPK albo ustało jego zatrudnienie, dające mu tytuł do udziału w PPK (art. 86). Środki zgromadzone w PPK nie będą podlegały egzekucji sądowej i administracyjnej (z wyjątkiem roszczeń alimentacyjnych). Wypłata następować ma na wniosek uczestnika po ukończeniu 60 lat, względnie – wcześniej – w celu pokrycia wkładu własnego do kredytu na budowę lub nabycie mieszkania, poważnej choroby uczestnika, jego małżonka lub dziecka, a także na wniosek osoby uprawnionej w razie śmierci uczestnika.

Po ukończeniu 60 lat 25% środków wypłacanych będzie jednorazowo, chyba że uczestnik wniesie o wypłatę ratalną. Pozostałe 75% wypłacane będzie w 120 ratach miesięcznych, względnie w mniejszej liczbie rat (ale wówczas uczestnika obciąży podatek od dochodów kapitałowych).

Terminy zwrotu środków wypłaconych na wkład własny (przy kredycie) w pełnej wysokości nie mogą być dłuższe niż 5 lat od dnia wypłaty i trwać dłużej niż 15 lat od dnia wypłaty. Jeżeli uczestnik nie zwróci tych środków, będzie zmuszony do uiszczenia podatku od dochodów kapitałowych.

Na wniosek uczestnika i jego małżonka, po ukończeniu przez nich 60 lat, będzie możliwa wypłata w postaci świadczenia małżeńskiego.

Z kolei art. 91 projektu przewiduje wypłatę 25% środków w razie poważnego zachorowania uczestnika, jego małżonka lub dziecka. Chodzi o przypadki trwałej niezdolności do pracy i wymienione w ustawie poważne choroby. Wypłata będzie wówczas dokonywana jednorazowo albo w ratach.

Z kolei wypłata transferowa będzie dopuszczalna także na rachunek bankowy lokaty terminowej, jeżeli w umowie tego rachunku wyłączono swobodę dysponowania środkami przekazanymi z PPK przez co najmniej 10 lat.

W związku z dokonywanym zwrotem środków, instytucja finansowa przekaze 30% składek finansowanych przez podmiot zatrudniający na rachunek wskazany przez ZUS (jako przychód FUS), a 70% tych składek trafi na rachunek bankowy wskazany przez uczestnika lub byłego małżonka uczestnika, po uprzednim pomniejszeniu o podatek dochodowy od osób fizycznych, zaś składka powitalna i dopłaty roczne trafią na rachunek wskazany przez ministra ds. pracy. Zysk ze składki powitalnej i dopłat rocznych, pomniejszony o PIT, pozostanie w dyspozycji uczestnika.

13. Przepisy karne

Artykuł 96 projektu przewiduje karę grzywny za: niedopełnienie obowiązku zawarcia umowy o zarządzanie PPK w przewidzianym przepisami terminie, niedopełnienie obowiązku zawarcia umowy o prowadzenie PPK w przewidzianym terminie, niedopełnienie obowiązku odprowadzania składek wnoszonych do PPK w przewidzianym przepisami terminie, niezgłoszenie wymaganych ustawą danych lub zgłaszanie nieprawdziwych danych albo udzielanie w tych sprawach nieprawdziwych wyjaśnień lub odmawianie ich udzielenia, nieprowadzenie dokumentacji związanej z obliczaniem składek oraz z wypłatą świadczeń z ubezpieczeń społecznych, a także niedopełnienie obowiązku przesyłania przewidzianych ustawą informacji zbiorczych lub rocznych w przewidzianym terminie.

Natomiast art. 98 penalizuje naruszenie następujących zakazów: wypłaty wynagrodzenia akwizytorom za podejmowanie na rzecz instytucji finansowej działań, które mają na celu skłonienie podmiotu zatrudniającego do zawarcia umowy o zarządzanie PPK z tą instytucją, oraz oferowanie dodatkowych korzyści materialnych w zamian za zawarcie z określoną instytucją finansową umowy o zarządzanie PPK lub zaniechanie jej wypowiedzenia.

14. Zmiany w ustawach podatkowych

Wprowadzenie PPK jako programu emerytalnego, będzie wiązało się z wystąpieniem określonych skutków na gruncie niektórych ustaw podatkowych. Dlatego projekt ustawy przewiduje zmiany przepisów tych ustaw. Projektodawca nie określił jednak wyraźnie celów projektu ustawy w płaszczyźnie prawnopodatkowej. Mając na uwadze proponowane unormowania należy przyjąć, że w tym zakresie celem ustawodawcy ma być opodatkowanie dochodów powstających w związku z funkcjonowaniem PPK, a także zwolnienie, w przypadkach określonych w ustawach podatkowych, sytuacji faktycznych odnoszących się do nabycia środków z PPK lub samej działalności związanej z funkcjonowaniem tego systemu. Uwagi w punkcie niniejszym obejmują część projektu obejmującą przepisy prawa podatkowego, tj. przepisy art. 100, 101, 102 i 105 i zostały podzielone na dwie części. Pierwsza dotyczy projektowanych zmian w podatkach dochodowych, natomiast druga – zmian w podatku od spadków i darowizn oraz podatku od towarów i usług.

a. Projekt przewiduje zmiany przepisów *ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych* (dalej: u.p.d.o.f.) oraz *ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych* (dalej: u.p.d.o.p.). Zmiany we wskazanych ustawach w pewnym zakresie mają analogiczny charakter. Zarówno w podatku dochodowym od osób fizycznych, jak i podatku dochodowym od osób prawnych, mają ulec zmianie niektóre

przepisy dotyczące kosztów uzyskania przychodów u podmiotów zatrudniających. Poniższe uwagi można we wskazanym zakresie zastosować *mutatis mutandis* do przepisów nowelizujących u.p.d.o.p.

Artykuł 101 projektu ustawy przewiduje zmianę przepisów u.p.d.o.f. generalnie w trzech płaszczyznach: zwolnień podatkowych, kosztów uzyskania przychodu oraz opodatkowania dochodów kapitałowych. Proponuje się dodanie w art. 21 ust. 1 u.p.d.o.f. trzech zwolnień podatkowych związanych z funkcjonowaniem systemu PPK.

Po pierwsze, zwolnione z opodatkowania zostałyby kwoty dopłat rocznych i składek powitalnych do PPK przyznawane zgodnie z regulacjami zawartymi w projekcie ustawy. Jak wynika z uzasadnienia projektu ustawy, dopłaty roczne i składki powitalne mają być swego rodzaju zachętami do korzystania z PPK, które są finansowane ze środków publicznych i dlatego powinny być zwolnione od podatku. Zwolnienie to z całą pewnością zasługuje na aprobatę.

Po drugie, projekt przewiduje zwolnienie kwoty otrzymanej tytułem zwrotu przez małżonka zmarłego uczestnika PPK. Zgodnie bowiem z art. 77 ust. 4 (zob. wyżej pkt 10), małżonek zmarłego uczestnika PPK może wystąpić z wnioskiem o zwrot środków zgromadzonych w PPK w formie pieniężnej. Ponadto zwolnienie to ma objąć kwoty otrzymane tytułem zwrotu przez osoby wskazane przez zmarłego uczestnika PPK, które nie zostały przekazane małżonkowi zmarłego uczestnika. Ma ono dotyczyć całości lub części środków zgromadzonych w PPK. Omawiana propozycja zwolnienia realizuje prawdopodobny cel projektodawcy w postaci preferencyjnego traktowania nabycia środków zgromadzonych w PPK na wypadek śmierci uczestnika systemu i zasługuje na pozytywną ocenę.

Po trzecie, projekt ustawy zawiera propozycję zwolnienia z podatku dochodowego od osób fizycznych dochodów oraz wypłat środków związanych z funkcjonowaniem PPK. Zwolnione mają być zatem dochody z tytułu uczestnictwa w PPK, w związku z gromadzeniem środków na rachunku w PPK przez jego uczestnika. Jednakże zwolnieniu podlegać będą kwoty wypłat środków zgromadzonych w PPK dokonywanych wyłącznie na wniosek uczestnika po osiągnięciu przez niego 60 roku życia, na wniosek osoby uprawnionej oraz:

- na wniosek uczestnika w celu pokrycia wkładu własnego w związku z zaciągnięciem przez niego kredytu na sfinansowanie inwestycji o, ogólnie ujmując, charakterze mieszkaniowym;

- na wniosek uczestnika po ukończeniu przez niego 60 lat w formie świadczenia małżeńskiego;

– na wniosek uczestnika w przypadku zachorowania uczestnika, jego małżonka lub dziecka uczestnika.

Wypłaty te, z wyjątkiem wypłat na wniosek uczestnika w przypadku zachorowania, mają podlegać zwolnieniu od opodatkowania, jeżeli są dokonywane na zasadach ogólnych przewidzianych w projekcie ustawy.

Wreszcie omawiane zwolnienie ma objąć także wypłaty transferowe środków zgromadzonych w PPK. Społeczny oraz gospodarczy charakter tych preferencji podatkowych nakazuje ocenić je pozytywnie.

Projekt przewiduje także zmianę przepisów u.p.d.o.f. w zakresie kosztów uzyskania przychodów. Proponuje się dodanie art. 22 u.p.d.o.f. ust. 1ba (odpowiednio art. 15 ust. 1da u.p.d.o.p.), który stanowiłby, że kosztami uzyskania przychodów są również wydatki poniesione przez podmiot zatrudniający na zapewnienie prawidłowej realizacji obowiązków wynikających z przepisów ustawy o pracowniczych planach kapitałowych. Proponowana zmiana jest analogiczna do przepisu art. 21 ust. 1b u.p.d.o.f., który zalicza do kosztów uzyskania przychodów wydatki poniesione przez pracodawcę na zapewnienie prawidłowej realizacji pracowniczego programu emerytalnego.

Projekt zawiera także propozycję przepisu, który dotyczyłby potrącalności w czasie tego rodzaju kosztu podatkowego. W myśl projektowanego art. 21 ust. 6bc u.p.d.o.f. (odpowiednio art. 15 ust. 4ga u.p.d.o.p.) składki odprowadzane do PPK w części finansowanej przez podmiot zatrudniający stanowiłyby zasadniczo koszty uzyskania przychodów w miesiącu, za który są one należne, pod warunkiem że zostały odprowadzone w terminie wynikającym z przepisów tej ustawy. Jednocześnie projektowany przepis zawiera odesłanie do odpowiedniego przepisu u.p.d.o.f., który dotyczy przypadku uchybienia przez podmiot zatrudniający terminowi do odprowadzenia składek. Proponowane zmiany w zakresie kosztów uzyskania przychodów nie budzą wątpliwości.

Należy jednak spodziewać się, jak słusznie wskazano w OSR, że projektowane unormowania w zakresie kosztów uzyskania przychodów przyczynią się do spadku dochodów budżetu państwa z tytułu dochodów podatkowych, w tym w szczególności z podatku dochodowego od osób prawnych. Pracodawcy na skutek możliwości zaliczenia do kosztów uzyskania przychodów odprowadzanych przez nich składek do PPK będą bowiem uiszczali podatek dochodowy w niższych kwotach.

Projekt ustawy przewiduje także rozszerzenie unormowanego w art. 23 ust. 1 u.p.d.o.f. (odpowiednio art. 16 ust. 1 u.p.d.o.p.) katalogu wydatków, które nie są uznawane za koszty uzyskania przychodów. Po pierwsze, proponuje się, aby nie stanowiły kosztów uzyskania

przychodów składki odprowadzone do PPK od nagród i premii wypłaconych z dochodu po opodatkowaniu podatkiem dochodowym. Po drugie, zgodnie z projektem nie stanowiłyby także kosztów uzyskania przychodów nieodprowadzone do PPK składki w części finansowanej przez podmiot zatrudniający. Przedstawione propozycje zmian nie budzą wątpliwości i w konsekwencji zasługują na aprobatę.

Projektowane zmiany w u.p.d.o.f. dotyczą także zryczałtowanego podatku dochodowego od dochodów kapitałowych, o którym mowa w jej art. 30a. Proponuje się, aby był pobierany zryczałtowany podatek dochodowy od osób fizycznych od niektórych dochodów powstałych w związku z funkcjonowaniem PPK.

Po pierwsze, podatek ten byłby pobierany od dochodu uczestnika PPK uzyskanego w związku z wypłatą w zakresie, w jakim uczestnik nie dokonał zwrotu wypłaconych środków w terminie wynikającym z umowy z wybraną instytucją finansową w sprawie jednorazowej wypłaty środków zgromadzonych w PPK w celu pokrycia wkładu własnego w związku z zaciągnięciem kredytu (por. pkt 12) na budowę lub nabycie mieszkania. Zgodnie z projektowanym art. 30a ust. 12 u.p.d.o.f. dochodem byłaby wówczas kwota niedokonanego w terminie zwrotu wypłaconych środków, pomniejszona o koszty nabycia umorzonych tytułów uczestnictwa przypadające na niedokonany zwrot. Dalsza część proponowanej regulacji definiuje wskazane koszty nabycia.

Po drugie, podatek od dochodów kapitałowych byłby pobierany od dochodu uczestnika PPK z tytułu dokonanej, w związku z osiągnięciem przez uczestnika sześćdziesiątego roku życia, wypłaty 75% środków zgromadzonych w PPK w 120 ratach miesięcznych, w przypadku gdy wypłata ratalna trwałaby krócej niż 10 lat. Dochodem byłaby wówczas kwota wypłaty pomniejszona o przypadające na nią koszty, które również zostały w projektowanym przepisie zdefiniowane w sposób specyficzny.

Po trzecie, zryczałtowany podatek dochodowy w wysokości 19% ma być także odprowadzany od dochodu małżonka uczestnika PPK niebędącego stroną umowy o prowadzenie PPK z tytułu zwrotu dokonanego na jego rzecz. Stan ten podlegać będzie opodatkowaniu wówczas, gdy małżonek uczestnika niebędący stroną umowy o prowadzenie PPK uzyska zwrot w formie pieniężnej środków zgromadzonych w PPK, przypadających mu w wyniku podziału majątku wspólnego małżonków. Dochód podlegający opodatkowaniu stanowić będzie wówczas kwota zwrotu pomniejszona o sumę wpłat dokonaną przez uczestnika w części przypadającej małżonkowi.

Po czwarte wreszcie, opodatkowaniu podlegałby dochód uczestnika PPK uzyskany w związku ze zwrotem zgromadzonych środków. Dochodem, jak stanowi projektowany art. 30a

ust. 15 u.p.d.o.f., byłaby kwota zwrotu z umorzenia tytułów uczestnictwa pomniejszona o wydatki na nabycie umarzanych tytułów uczestnictwa pochodzące z kwot wpłaconych składek podstawowych i składek dodatkowych finansowanych przez podmiot zatrudniający oraz uczestnika.

b. Artykuł 100 projektu przewiduje zmianę *ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn* (dalej: u.p.s.d.). W art. 3 u.p.s.d., który zawiera katalog wyłączeń podatkowych, proponuje się dodanie pkt 4a, który wysuwałby poza zakres opodatkowania nabycie w drodze dziedziczenia środków z PPK. Wyłączenie to byłoby analogiczne jak wyłączenie nabycia w drodze dziedziczenia środków z pracowniczego programu emerytalnego. W tym zakresie nie budzi ono zastrzeżeń.

c. Proponuje się również dokonanie zmiany art. 43 ust. 1 pkt 12 *ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług* (dalej: u.p.t.u.), który zwalnia od opodatkowania wybrane usługi pośrednictwa finansowego. Projekt zakłada w art. 105 dodanie w art. 43 ust. 1 pkt 12 u.p.t.u. przepisu, który zwalniałby od podatku usługi zarządzania PPK.

15. Pozostałe zmiany w przepisach obowiązujących. Przepisy przejściowe

Przy okazji wprowadzania nowych rozwiązań związanych z PPK, projektodawca proponuje także rozszerzenie zakresu podmiotowego pracownicznych programów emerytalnych. Artykuł 107 projektowanej ustawy przewiduje bowiem zmianę definicji pracownika w *ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracownicznych programach emerytalnych*, w taki sposób, że pojęcie to pokrywać się będzie z zakresem podmiotowym beneficjentów PPK.

Projekt przewiduje zwiększenie od 2021 r. limitu wpłat na IKZE przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność do 1,8 krotności przeciętnego prognozowanego wynagrodzenia miesięcznego – ze względu na wyłączenie takich osób z PPK. Propozycję tę należy uznać za zasadną.

Projektodawca proponuje także zmiany w *ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy*, polegające na rozszerzeniu zakresu kompetencji organów PIP na sprawy związane z realizacją projektowanej ustawy po jej wejściu w życie. Chodzi tu o ściganie wykroczeń, o których mowa w art. 91 ust. 1 projektu, jak również kontrolę spełniania obowiązków z niej wynikających (w szczególności zawierania umów o prowadzenie i zarządzanie PPK i opłacania składek). Ponadto okręgowy inspektor pracy zobowiązany będzie do powiadamiania wybranej instytucji finansowej o stwierdzonych przypadkach naruszenia przepisów ustawy o PPK.

W art. 119 projektu przewiduje się składkę powitalną z Funduszu Pracy w wysokości 250 zł.

16. Uwagi szczegółowe do projektu

a. Zakres podmiotowy beneficjentów PPK został określony bardzo szeroko. Uczestnikiem PPK, a więc osobą „w imieniu której i na rzecz której” zawiera się z instytucją finansową umowę o prowadzenie PPK, może być każda osoba zatrudniona. Zgodnie z art. 2 pkt 16 projektu opiniowanej ustawy przez osobę zatrudnioną rozumieć należy:

- a) pracowników, a więc osoby pozostające w stosunku pracy w rozumieniu prawa pracy,
- b) chałupników, a więc osoby wykonujące pracę nakładczą w rozumieniu przepisów *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 1975 r. w sprawie uprawnień pracowniczych osób wykonujących prace nakładczą,*
- c) członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych w rozumieniu przepisów prawa spółdzielczego,
- d) osoby fizyczne wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z art. 750 k.c. stosuje się przepisy dotyczące zlecenia,
- e) członków rad nadzorczych wynagradzanych z tytułu pełnienia tych funkcji
– podlegające obowiązkowi ubezpieczenia emerytalnego i rentowego na terytorium RP.

Zatem poza pracownikami, którzy pozostają w tzw. zatrudnieniu pracowniczym (regulowanym przepisami prawa pracy), beneficjentami PPK mogą być także osoby wykonujące zatrudnienie w ramach różnego rodzaju stosunków cywilnoprawnych (wymienione wyżej w punktach b-e). Jest to właściwe unormowanie zakresu podmiotowego PPK, gdyż uwzględnia rzeczywistą sytuację na rynku pracy, która charakteryzuje się bogatą różnorodnością form prawnych świadczenia pracy czy usług na rzecz podmiotów zatrudniających. Dodatkowo kryterium ograniczającym dostęp do PPK dla osób pozostających w zatrudnieniu cywilnoprawnym jest wymaganie podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym. Nie oznacza to jednak pozbawienia tych osób niepodlegających wskazanym ubezpieczeniom w ogóle możliwości skorzystania z dobrodziejstwa PPK, gdyż wyłączenie obowiązku ubezpieczeniowego w tych przypadkach wynika najczęściej ze zbiegu różnych tytułów ubezpieczeniowych, na ogół pozostawiania w stosunku pracy lub innym stosunku cywilnoprawnym, które dają prawo uczestnictwa w PPK w ramach innego podmiotu zatrudniającego.

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę, że w przypadku osób fizycznych związanych umową agencyjną lub umową zlecenia albo inną umową o świadczenie usług, do której zgodnie z art. 750 k.c. stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, projektodawca posłużył się formułą „wykonywania pracy” na podstawie tych umów, podczas gdy ich przedmiotem nie jest praca określona rodzajowo, lecz – co do zasady (pomimo brzmienia art. 735 § 2 k.c.) – usługa rozumiana jako określona czynność prawna lub faktyczna. Powiązanie z wymienionymi umowami kategorii pracy może więc prowadzić do słusznego wniosku, że wprowadzone tu zostaje dodatkowe kryterium, oparte na bliższej więzi organizacyjnej między podmiotem zatrudniającym a daną osobą fizyczną, zawężające w ten sposób krąg osób mogących uczestniczyć w PPK (np. wyłączone z tej możliwości będą osoby wykonujące incydentalnie jednorazowe usługi na rzecz danego podmiotu).

Konsekwencją tak zakreślonego zakresu podmiotowego uczestnictwa w PPK jest również przyjęcie przez projektodawcę dwu innych definicji legalnych związanych z zatrudnieniem. W projekcie posłużono się pojęciem „podmiotu zatrudniającego”, którym jest pracodawca, nakładca, rolnicza spółdzielnia produkcyjna lub spółdzielnia kółek rolniczych, zleceniodawca oraz podmiot, w którym działa rada nadzorcza (art. 2 pkt 19). Każde z tych określeń dotyczy tej grupy zatrudnionych, z którą dany podmiot pozostaje związany stosunkiem prawnym. Pojęcie „podmiotu zatrudniającego” jest właściwe nie tylko z przyczyn redakcyjnych, ale także z tego powodu, że określony podmiot może występować jednocześnie jako pracodawca, nakładca, zleceniodawca czy podmiot posiadający radę nadzorczą (w niektórych konfiguracjach występować może także rolnicza spółdzielnia produkcyjna lub spółdzielnia kółek rolniczych). A zatem użycie w projekcie zbiorczego pojęcia podmiotu zatrudniającego zapewnia niezbędną precyzję i zwięzłość języka prawnego. Pojęcie to zresztą jest od dawna używane także w doktrynie prawa pracy, nie powinno więc budzić zastrzeżeń.

Podobnie należy ocenić wprowadzenie do języka ustawowego syntetycznego pojęcia okresu zatrudnienia (art. 2 pkt 13), obejmującego okres pozostawania w wymienionych w art. 2 pkt 16 projektu stosunkach prawnych.

W art. 4 ust. 1 (por. też art. 39 ust. 1) przewidziano składanie oświadczeń woli „na trwałym nośniku lub na piśmie”. Jeżeli za złożenie oświadczenia na piśmie uznamy formę dokumentową (art. 77² k.c.), pozostanie pytanie co ma znaczyć złożenie go „na trwałym nośniku” – wydaje się, że jest to zbędny pleonazm, chyba że jako wartość „dodaną” tego pojęcia uznamy trwałość nośnika, co jednak jest wątpliwe, gdyż należy ona do istoty nośnika już na gruncie art. 77³ k.c. Przy tym należy zwrócić uwagę, że zastrzeżenie stosowania art. 39, poczynione na końcu art. 4 ust. 1, wydaje się zbędne, ponieważ jedyna różnica w art. 39 w

stosunku do art. 4 ust. 1 polega na tym, że w art. 39 jest mowa o składaniu oświadczenia podmiotowi zatrudniającemu, a nie za jego pośrednictwem, co o tyle nasuwa wątpliwość, że wniosek o dokonanie konwersji powinien trafić ostatecznie do instytucji finansowej, czego ten przepis nie przewiduje. Oznacza to, że oświadczenie uczestnika pozostanie w podmiocie zatrudniającym, a chyba nie o to chodzi.

W zakresie dotyczącym art. 4 ust. 2 należałoby doprecyzować, jaka jest sankcja niepoinformowania o zmianie danych identyfikujących oraz rozważyć celowość posłużenia się alternatywą łączną.

Z kolei w art. 4 ust. 3 należałoby również rozważyć, czy nie mamy do czynienia z *superfluum*, skoro ustanie zatrudnienia nie powoduje automatycznego ustania udziału w PPK.

W art. 4 ust. 4 poprawniejsze byłoby chyba użycie pojęcia „przedsiębiorstwa”, bowiem z aktualnej redakcji wynika, że w skład podmiotu zatrudniającego może wchodzić inny podmiot zatrudniający. Przepis ten zresztą w ogóle wydaje się zbędny, skoro powtarza w istocie treść art. 4 ust. 1.

Z kolei zasadność utrzymania końcowego sformułowania w art. 5 ust. 1 („w okresie jej zatrudnienia w podmiocie zatrudniającym”) wymagałaby wskazania w uzasadnieniu, dlaczego osoba zatrudniona nie mogłaby nadal działać na zlecenie podmiotu zatrudniającego po ustaniu jej zatrudnienia.

b. Zgodnie z art. 7 ust. 3 projektu, podmiot zatrudniający wybiera instytucję finansową, z którą zostanie zawarta umowa o zarządzanie PPK, po zasięgnięciu opinii zakładowej organizacji związkowej lub innej reprezentacji osób zatrudnionych. W przepisach zbiorowego prawa pracy stosowana jest często zasada pierwszeństwa reprezentacji związkowej przed innymi formami przedstawicielstwa pracowniczego; stąd postulować należałoby wprowadzenie analogicznej zasady na gruncie art. 7 ust. 3 projektu.

Ponadto pewne wątpliwości może budzić formuła „innej reprezentacji osób zatrudnionych”; nie została ona bowiem doprecyzowana w projekcie. Wydaje się, że pod tym pojęciem kryją się znane w zbiorowym prawie pracy rady pracowników (rady pracownicze w przedsiębiorstwach państwowych), wątpliwe jest natomiast, czy chodzi tu także o tzw. reprezentantów *ad hoc*, czyli osoby wybierane w trybie przyjętym u danego pracodawcy. Osoby takie są wybierane w braku działania innej reprezentacji pracowniczej m. in. przy konsultacji zwolnień grupowych oraz zamierzonego transferu przedsiębiorstwa.

Gdy chodzi o umowę o zarządzanie PPK, w art. 7 ust. 2 ograniczenie do formy pisemnej i elektronicznej zostało opatrzone zastrzeżeniem „pozwalającej na utrwalenie jej treści na trwałym nośniku”. Nie całkiem wiadomo, czy stosuje się ono również do formy

pisemnej, choć polega ona na złożeniu podpisu na dokumencie, a ten zawsze nadaje się do utrwalenia np. w postaci skanu, po drugie zaś to samo można powiedzieć o formie elektronicznej, wobec czego zacytowane zastrzeżenie jest chyba pozbawione treści.

Ustępy 2 i 3 w art. 8 powinny zostać połączone.

W art. 9 ust. 1 należy poczynić zastrzeżenie stosowania art. 12 ust. 1.

Wielokrotne powtarzanie w tekście ustawy (np. art. 2 pkt 28, 9 ust. 2, art. 12 ust. 2, art. 14 ust. 1, art. 14 ust. 3, art. 15 ust. 1, art. 15 ust. 2, art. 15 ust. 3, art. 16 ust. 1, art. 22 ust. 2 pkt 2, art. 86, art. 88 ust. 2, art. 91 ust. 2), iż podmiot zatrudniający działa „na rzecz” zatrudnionego jest całkowicie zbędne, gdyż nie niesie za sobą żadnej treści normatywnej; wystarczy stwierdzenie, że umowa o prowadzenie PPK jest zawierana w imieniu osoby zatrudnionej.

Z kolei objęty art. 9 ust. 2 przypadek nabycia lub połączenia podmiotów zatrudniających rodzi pytanie o dalszy los umów o prowadzenie PPK łączących przejmowanych pracowników i zawartych przed nabyciem lub połączeniem. Odesłanie do odpowiedniego stosowania art. 18 niewiele tu wyjaśnia, bowiem wynika z niego jedynie, że uczestnik może stać się stroną dwóch umów o prowadzenie PPK (trudno ustalić, dlaczego art. 18 ma być stosowany odpowiednio, gdyż uzasadnienie projektu tego nie wyjaśnia; jeżeli zaś może być stosowany wprost, to odsyłanie do niego jest zbędne). Być może należałoby tu natomiast odesłać do odpowiedniego stosowania art. 19.

Aby uniknąć wrażenia, że art. 15 ust. 3 reguluje przypadek odrębny od ujętego w ust. 2, a tylko zakres podmiotowy w obu ustępach jest tożsamy, należałoby dokonać połączenia ust. 2 i 3.

Z kolei w art. 19 ust. 2 należałoby chyba doprecyzować, iż przepis ten obejmuje także przypadki objęte art. 17, skoro na gruncie art. 17 nie dochodzi do zawarcia umowy, a jedynie powstaje *ex lege* stosunek wynikający z umowy o prowadzenie PPK.

W art. 21 należy usunąć: w ust. 1 wyrazy „fizycznych, na rzecz których ma nastąpić, po jego śmierci, wypłata”, zastępując je wyrazami „uprawnionych do wypłaty”, w ust. 2 „do otrzymania środków po śmierci uczestnika”, w ust. 3 „fizyczne” oraz „do otrzymania środków po jego śmierci”, w ust. 4 „do otrzymania środków po śmierci uczestnika” oraz „wskazanym” i w jego miejsce wstawić „uprawnionym”.

Unormowanie art. 22 ust. 2 pkt 8 wydaje się zbędne, zważywszy na cel informacji, skoro nie ma być ona kopią treści umowy o prowadzenie PPK.

W art. 23 ust. 2 należałoby rozważyć usunięcie wyrazu „pisemnej”, skoro i tak wzór deklaracji określi minister na podstawie art. 23 ust. 12, a ponadto w ostatnio wymienionym

przepisie trzeba rozważyć zastąpienie wyrazu „odstąpienia” przez „rezygnacji” w celu ujednoczenia siatki pojęciowej z ustępem 2. Natomiast w art. 23 ust. 6 trzeba uzasadnić walor normatywny słów „przed tą datą”, bo być może jest on żaden.

Oprócz tego na gruncie art. 23 ust. 4 powstaje wątpliwość, jaki jest zakres zwolnienia podmiotu zatrudniającego z obowiązku odprowadzania składek „za uczestnika” – czy obejmuje to wyłącznie składki obciążające tylko pracownika, czy także podmiot zatrudniający.

Wyjaśnienia wymaga także skuteczność czasowa deklaracji z art. 23 ust. 2 – czy może ona zostać złożona w takim czasie, żeby w ogóle nie trzeba było odprowadzać składek w danym okresie, jak również czy można przyjąć za dopuszczalne złożenie deklaracji z góry np. w liczbie 10 na poczet najbliższych 20 lat. Niejasne jest także znaczenie słów „przed tą datą” w art. 23 ust. 6 zd. 1.

c. W art. 27 zd. 1 termin „trzech miesięcy” należy chyba zastąpić przez „90 dni”, na wzór art. 16 ust. 1.

Treść art. 28 ust. 4 wydaje się być nie całkiem dopasowana do możliwości wypłacania wynagrodzeń – zwłaszcza poza stosunkiem pracy – w interwałach czasowych innych niż miesiąc. Należałoby zatem uwzględnić i takie przypadki w konstrukcji całego art. 28, wyraźnie zaznaczając, że składki odprowadza się co miesiąc, przeliczając odpowiednio wynagrodzenia uzyskiwane w innych odstępach, zwłaszcza że w sposób dorozumiany odprowadzanie ich co miesiąc wynika z ust. 4. Przed wyrazem „miesiąc” należy wstawić wyraz „dany” i skorelować to z terminem uiszczania składek – do ostatniego dnia „tego” albo „kolejnego” miesiąca.

Trafne jest zawieszenie biegu przedawnienia w okresie zatrudnienia w podmiocie zatrudniającym, natomiast zasadnicze wątpliwości nasuwa objęcie tych roszczeń dziesięcioletnim terminem przedawnienia (art. 29 ust. 2), skoro roszczenia o świadczenia okresowe przedawniają się po upływie 3 lat. Tak długi termin narusza zasadę równości bez potrzebnego uzasadnienia, a zarazem stoi w sprzeczności z ogólną tendencją do skracania terminów przedawnienia.

d. Projekt ustawy przewiduje tzw. dopłaty roczne do PPK w wysokości 240 zł dla uczestnika programu. Mają być one finansowane ze środków pochodzących z Funduszu Pracy. Stanowi on państwowy fundusz celowy, którego dysponentem jest minister pracy i polityki społecznej. Ustawa precyzuje warunki nabycia uprawnienia do dopłaty rocznej. Ani uzasadnienie, ani OSR nie zawierają jednak symulacji finansowej dotyczącej możliwości sfinansowania ze środków Funduszu Pracy tego wydatku, nie określają też w jakim stopniu

uczestniczyć w tym procesie będzie budżet państwa. Źródłami przychodów Funduszu Pracy są obecnie przede wszystkim składki opłacane przez pracodawców i przedsiębiorców oraz dotacja z budżetu państwa.

Projektowana ustawa nie precyzuje, skąd będą pochodzić środki finansowe Funduszu Pracy przeznaczone na dopłaty roczne, a zatem czy oznacza to zwiększenie kwoty dotacji budżetowej dla funduszu, czy też przekierowanie środków funduszu w ramach planu finansowego na ten cel, co oznaczałoby jednoczesne ograniczenie wydatków Funduszu Pracy na obecnie realizowane zadania.

Należy także zwrócić uwagę na to, że projektowany system przewiduje, iż składki płacone przez jednostki sektora finansów publicznych, jako podmioty zatrudniające, ponoszone będą z budżetu każdej z jednostek. Przy czym projektodawca nie określa, czy wydatki te zostaną w jakikolwiek sposób zrekompensowane dodatkowymi przychodami.

W art. 31 ust. 4 projektu zawarto upoważnienie dla Rady Ministrów do wydania rozporządzenia, w którym wysokość dopłaty może zostać zmieniona. Upoważnienie to nie zawiera wystarczająco określonych wytycznych do wydania takiego aktu wykonawczego, zawarte w nim przesłanki możliwej modyfikacji kwoty dopłaty należy uznać za zbyt ogólne (odwołują się one do istotnej zmiany realnej wartości dopłaty oraz sytuacji finansów publicznych), pozostawiając Radzie Ministrów duży zakres uznaniowości co do określenia wielkości dopłaty (w tym możliwego jej zredukowania).

Należy przy tym zwrócić uwagę na niedopuszczalność zmiany ustawy w drodze aktu wykonawczego, tj. rozporządzenia. Rolą aktów wykonawczych jest konkretyzacja czyli uszczegółowienie regulacji ustawowych, a nie ich zmiana, zwłaszcza tam gdzie prowadziłyby to do pogorszenia sytuacji podmiotów, którym ustawa przyznaje określone prawa, a które mogłyby zostać ograniczone przez treść rozporządzenia. Z taką sytuacją mielibyśmy do czynienia w opiniowanych regulacjach prawnych. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia byłaby bowiem uprawniona do ewentualnego ograniczenia przyznanych ustawowo dopłat.

e. W art. 38 zd. 1 należy sprawdzić, czy aby na pewno chodzi o wyłączenie stosowania art. 36 ust. 1, a nie 37 ust. 1, zaś w art. 39 ust. 1 rozważyć trzeba objęcie tą regulacją także subfunduszy. Z kolei w art. 39 ust. 2 zd. 2 pojawia się pojęcie „subfunduszu”, gdy w zdaniu poprzednim jest mowa jedynie o „funduszach”. Rada sugeruje staranniejszą analizę, na ile w projektowanych przepisach rozdziału 6 projektu ma chodzić o fundusze, na ile tylko o subfundusze, na ile zaś o fundusze i subfundusze.

f. Uzasadnienie projektu jest wprawdzie dość szczegółowe, ale – niestety – sprowadza się często do przytaczania brzmienia projektowanych przepisów bez wskazania motywacji

takiej, a nie innej ich treści. Wypowiada się w nim szereg autorytatywnych stwierdzeń bez próby ich umotywowania. Przykładowo, uzasadnienie nie zawiera argumentacji mającej potwierdzić trafność tezy kończącej pkt 8 cz. II, o tym, że obowiązek publikowania informacji o wysokości aktywów netto zgromadzonych we wszystkich funduszach inwestycyjnych, w których „gromadzone” są środki w PPK, służyć będzie „ograniczeniu koncentracji zarządzania środkami gromadzonymi w PPK przez wąską grupę instytucji finansowych” i „pozwoli na zrównoważony rozwój rynku PPK”. Nie jest to wcale coś oczywistego.

W art. 42 ust. 10 należy wpisać, komu i jak organ nadzoru udostępnia informację (tak samo art. 45 ust. 5).

W art. 43 ust. 1 pkt 3 i 5 należy rozważyć wprowadzenie mechanizmu ograniczenia wysokości prowizji, opłat i wynagrodzenia.

g. W zakresie dotyczącym nadzoru (rozdział 8) zasadniczo projektowane uregulowania nie wzbudzają poważnych wątpliwości. Przepisy art. 45 ust. 5 i 6, obligujące Komisję Nadzoru Finansowego (KNF), mającą pełnić rolę organu nadzoru nad funkcjonowaniem PPK, do udostępniania informacji dotyczących „funkcjonowania PPK w poprzednim kwartale kalendarzowym” oraz „w poprzednim roku kalendarzowym”, opracowanych na podstawie danych otrzymanych w informacjach, jakie mają przedstawiać temu organowi „wybrane instytucje finansowe” na podstawie art. 45 ust. 4, rodzą jednak zasadnicze zastrzeżenia i uwagi. Po pierwsze, obowiązek udostępniania informacji dotyczących funkcjonowania PPK jest sformułowany nazbyt ogólnie – wszak nie może być mowy o udostępnianiu wszelkich informacji, jakie wybrane instytucje finansowe mają przekazywać KNF. Znaczna ich część stanowić będzie podlegające ochronie przed udostępnianiem dane osobowe. Należy określić w ustawie, w miarę dokładnie, o jakich danych na temat funkcjonowania PPK jest tu mowa.

Po drugie, nie wiadomo komu mają być owe informacje udostępnione. Ustawa powinna określić krąg podmiotów, którym informacje o funkcjonowaniu PPK mają być udostępniane.

Po trzecie, ustawa powinna – w ocenie Rady Legislacyjnej – dopuszczać udostępnianie jedynie informacji w postaci zagregowanej (bez możliwości udostępnienia danych osobowych).

Po czwarte, wskazane byłoby także przewidzenie aktu wykonawczego, który określiłby wzór informacji podlegających przekazywaniu, o jakich mowa we wszystkich ww. przepisach rozdziału 8 projektu, aby zagwarantować przewidywalność i wyobrażalność

ustanawianego obowiązku informowania dla instytucji finansowych uczestniczących w funkcjonowaniu PPK.

O ile idea odpowiedniego stosowania przy nadzorze nad funkcjonowaniem PPK przepisów u.n.r.f. oraz u.f.i. zdaje się być racjonalna, to jednak mając na uwadze problemy z obroną w sądzie decyzji wymierzających należności publicznoprawne w przypadkach, w których ustawodawca nie uregulował precyzyjnie przesłanek pozwalających na podjęcie decyzji, a zalecił jedynie odpowiednie stosowanie przepisów dotyczących podobnych sytuacji (np. na podstawie art. 63 ust. 3 *ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*), warto rozważyć zawarcie w ustawie o PPK samodzielnych przepisów regulujących wymierzanie sankcji w przypadku stwierdzenia niezgodności funkcjonowania PPK w zakresie zgodności działalności TFI oraz funduszy inwestycyjnych z obowiązującym prawem.

Oprócz tego, zastosowana w art. 46 konstrukcja przepisu odsyłającego do odpowiedniego stosowania u.n.r.f. oraz u.f.i. może sugerować, że za naruszenie przepisów projektowanej ustawy w sytuacjach, gdy nie będzie to mieściło się „w zakresie działalności TFI oraz funduszy inwestycyjnych”, nie będzie obowiązywać żadna odpowiedzialność prawna. Rada Legislacyjna pragnie wyrazić obawę, że tak wąskie zakreślenie odpowiedzialności za naruszenia przepisów projektowanej ustawy może spowodować komplikacje w osiąganiu celów tej regulacji. Przecież w funkcjonowaniu tych planów uczestniczyć będą także inne podmioty.

Z powyższego względu warto rozważyć, czy nie dokonać przeredagowania projektu ustawy w taki sposób, aby w rozdziale o nadzorze nad funkcjonowaniem PPK znalazły się wszystkie przepisy przyszłej ustawy określające zadania i kompetencje poszczególnych podmiotów łączące się ze sprawowaniem nadzoru nad funkcjonowaniem PPK. Rada ma tu na uwadze zwłaszcza wskazane wyżej przepisy art. 41 ust. 4, art. 42 ust. 8-10, art. 53 i art. 61 ust. 2-3 projektu.

h. Tryb i sposób dopuszczania TFI do udziału w portalu PPK, sposób prezentacji ofert oraz innych dokumentów instytucji finansowych, o których mowa w art. 47 ust. 3 pkt 5 oraz sposób i tryb udzielania informacji osobom i podmiotom, o których mowa w art. 47 ust. 3 pkt 2 i 3, określać ma regulamin portalu PPK (wynika to z art. 47 ust. 4). Na tym tle rodzi się pytanie, czy brano pod uwagę obiekcje zgłaszane w doktrynie i orzecznictwie sądowym pod adresem regulacji prawnych przewidujących ustanawianie norm powszechnie obowiązującego prawa w formie regulaminu nadawanego przez organ państwa

nielegitymowany Konstytucją do ustanawiania takich norm? Kwestia ta wymaga z pewnością namysłu.

W art. 47 ust. 3 pkt 4 należałoby doprecyzować, że chodzi o wartość środków przypisanych do danego uczestnika, a nie do któregośkolwiek – z dotychczasowej redakcji wynika bowiem, że Kowalski może uzyskać informację o środkach Nowaka.

W art. 47 ust. 5 można rozważyć przekazanie do kompetencji PFR jedynie zatwierdzania, a nie nadawania regulaminu portalu PPK.

W art. 51 ust. 1 trzeba chyba użyć liczby mnogiej – „umów” zamiast „umowy”.

W art. 52 ust. 4 pkt 3 jest mowa o dniu wyceny (podobnie w art. 42 ust. 1 - 3), ale nie wskazuje się, który to jest dzień. Tymczasem zasady określone w art. 85 u.f.i. nie znajdują tu zastosowania, gdyż nie obejmują ich odesłania do tej ustawy zamieszczone w projekcie (art. 3 ust. 2, art. 36 ust. 1, art. 46, art. 62 ust. 5, art. 83).

W art. 53 ust. 2 jest mowa o żądaniu z ust. 1, ale w ust. 1 nie można odnaleźć regulacji jakiegokolwiek żądania.

W art. 53 ust. 4 przewiduje się kompetencję organu nadzoru do wydania decyzji o usunięciu instytucji z udziału w portalu PPK. Rozważenia wymaga skorelowanie tej kompetencji ze wspomnianym już na wstępie niniejszego podpunktu uwag decydowaniem o dopuszczeniu do udziału, które dokonuje się w drodze uznania operatora (art. 49 ust. 3).

Chyba na lapsusie polega stwierdzenie uzasadnienia projektu (s. 17, początek ostatniego akapitu), iż z dopuszczeniem do udziału w portalu łączyć się będzie obowiązek uiszczania opłat na rzecz PFR. W tekście ustawy zapisano bowiem prawidłowo, że opłaty uiszczane będą operatorowi portalu.

W art. 53 ust. 5 należy usunąć wyrazy „o której mowa w ust. 4” i zastąpić je wyrazem „ta”.

i. Przepisy art. 57 i 58 przewidują stosowanie przez PFR identycznych sankcji za uporczywe naruszanie przepisów ustawy przez wyznaczoną instytucję finansową. Różnica polega na tym, że art. 57 przewiduje działanie według uznania, a art. 58 – nie pozostawia PFR żadnego wyboru, ale obliguje do poprzedzenia podejmowanej decyzji przekazaniem tej instytucji informacji o wynikających z tych naruszeń konsekwencjach oraz odczekaniem upływu terminu 6 miesięcy. Z ustawy nie będzie wynikało, kiedy ma być zastosowany pierwszy bądź drugi tryb działania. Nie wydaje się rozsądne ustanawianie tak rozbieżnych norm sankcjonujących takie same zachowania (uporczywe naruszenia ustawy). Sytuacje, w jakich miałyby być zastosowane, powinny się od siebie różnić, aby nie prowadzić w

przyszłości do stawiania uzasadnionego zarzutu nierównego traktowania poszczególnych instytucji finansowych.

Pomysł, aby PFR dokonywał ponownego wyboru wyznaczonej instytucji finansowej w przypadku uporczywego naruszania przez wyznaczoną instytucję finansową przepisów ustawy (art. 57) rodzi wątpliwości, bo przecież wyznaczoną instytucją finansową ma być – według art. 55 – „TFI, którego większościamiw akcjonariuszem jest PFR”. Jeżeli większościamiw udziałowiec dopuścił do naruszeń prawa przez TFI, to powierzanie mu wyboru kolejnej instytucji wyznaczonej (bez uprzedniego wyciągnięcia wniosków w stosunku do osób odpowiedzialnych za braki w nadzorze) zdaje się być nierozsądne. Dlatego, jeżeli chodzi o regulację wyboru nowej instytucji wyznaczonej w okolicznościach, o jakich mowa w art. 57 i 58, warto rozważyć, czy owego wyboru nie powinien dokonywać jednak – po zawiadomieniu przez PFR – organ nadzoru. Wskazane byłoby także zalecenie, aby organ nadzoru zawiadamiał organ nadzorujący PFR o stwierdzonych nieprawidłowościach wypełniania przez tę fundację funkcji właścicielskich.

k. Zasadniczo projektowane przepisy o ewidencji PPK odpowiadają standardom regulowania prowadzonych w Polsce ewidencji. Niektóre rozwiązania normatywne są jednak nazbyt ogólnikowe, albo też ich zamieszczenie w rozdziale o ewidencji PPK nie znajduje racjonalnego uzasadnienia. Z art. 60 ust. 3 pkt 1 wynika przykładowo, że do zadań PFR w zakresie prowadzenia ewidencji PPK należeć ma weryfikacja danych, o których mowa w art. 8 ust. 2 (tj. o płatnikach, będących podmiotami zatrudniającymi, którzy w poprzednim roku kalendarzowym deklarowali składki na obowiązkowe ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby zatrudnione). Z przepisu nie wynika, co ma być celem, bądź kryterium, tej „weryfikacji”. W ocenie Rady należy zadbać o określenie w ustawie, z jakiego punktu widzenia i w jakim celu weryfikacja tych danych będzie przeprowadzana. Niezłym przykładem jest tu kolejny przepis art. 60 ust. 3 pkt 2, wskazujący że weryfikacja danych otrzymanych od instytucji finansowej prowadzona będzie pod kątem ustalenia prawa uczestnika do otrzymania składki powitalnej i dopłaty rocznej.

Drugiego rodzaju wątpliwość rodzi się na tle zaliczenia do zadań PFR w zakresie prowadzenia ewidencji PPK „rozliczania składki powitalnej i dopłaty rocznej” (art. 60 ust. 3 pkt 3) oraz „prowadzenia rozliczeń między Funduszem Pracy a instytucjami finansowymi”. Rzecz w tym, że nie sposób traktować takich zadań jako zadań w zakresie prowadzenia ewidencji PPK. Problematyce tego typu (i ewentualnie innych) rozliczeń powinien być poświęcony odrębny rozdział ustawy, wskazujący nie tylko, że ich prowadzenie należy do zadań PFR, ale zawierający także regulację prawną zasad, według których rozliczenia te mają

się odbywać. Uwzględnienie niniejszej uwagi pociągnąć powinno za sobą zamieszczenie w owym odrębnym rozdziale o rozliczeniach odpowiednich przepisów na wzór tych, które zamieszczono w art. 61. Nie ma bowiem żadnych przeszkód, aby dopuścić zlecenie podmiotom zewnętrznym nie tylko wykonywania odpowiednich czynności związanych z prowadzeniem ewidencji PPK, ale także działań związanych z dokonywaniem rozliczeń i przekazywaniem informacji z tym związanych (tym bardziej, że obecny kształt projektu zakłada, iż także tego typu zadania mogłyby być przekazane zewnętrznemu przedsiębiorcy lub kilku takim podmiotom). Skreślenie z wykazu zadań ewidencyjnych wskazanych czynności rozliczeniowych i przesunięcie wyznaczenia owych zadań PFR w inne miejsce ustawy spowoduje, że przepis art. 61 nie będzie już miał do nich zastosowania (trzeba będzie powtórzyć go w odpowiedniej postaci w innym miejscu). Odpowiednie zastosowanie powinien mieć w takim przypadku także art. 62.

Trochę zaskakująco brzmi art. 60 ust. 2 projektu, bo nie wymienia się w nim jako zadania w zakresie prowadzenia ewidencji PPK prowadzenia ewidencji i rejestru, wymienionych w art. 64. Ewentualnych wątpliwości można uniknąć dopisując w odpowiednim miejscu w art. 60 ust. 2 wyraz „również” lub mu bliskoznaczne.

Przepisy zawarte w art. 62 wymagają poważnego rozważenia, gdyż projektodawca chyba nie wziął pod uwagę, że zanim planowana ustawa wejdzie w życie, zacznie obowiązywać RODO,¹ które zastąpi w znacznym zakresie unormowania zawarte w *ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych*.² Ponieważ przetwarzanie danych osobowych w rozumieniu RODO (ale także aktualnie obowiązującej ustawy) ma bardzo szerokie znaczenie, stwierdzenie w art. 62 ust. 2, że za dozwolone przetwarzanie danych, o których mowa w ust. 1, uważa się tworzenie i uaktualnianie zbiorów danych podmiotów zatrudniających oraz uczestników PPK, o których mowa w art. 67-69, oznaczać będzie, że niedozwolone stanie się np. będące przetwarzaniem w rozumieniu art. 4 pkt 2 RODO: utrwalanie, porządkowanie, pobieranie, przeglądanie, wykorzystywanie, usuwanie i niszczenie danych osobowych znajdujących się w utworzonych zbiorach. Nie wydaje się to być rozsądne, bo uniemożliwi wykonywanie zadań ustawowych oraz RODO z uwagi na to, że działania te staną się niedozwolone (*ergo* – zagrożone sankcjami). Projekt ustawy o PPK powinien zatem zostać zsynchronizowany z RODO.

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.Urz. UE L 119, s. 1).

² Dz. U. z 2016 r. poz. 922 oraz z 2018 r. poz. 138.

Zgodnie z art 64 ewidencja PPK obejmować ma: 1) ewidencję podmiotów zatrudniających, które zawarły umowy o zarządzanie PPK, 2) ewidencję umów o zarządzanie PPK zawartych przez podmioty zatrudniające oraz 3) rejestr uczestników. Warto rozważyć, czy ewidencje i rejestr przewidziane w tym przepisie powinny być prowadzone jako odrębne operaty ewidencyjne, a jeśli takie jest założenie projektodawcy, to w ustawie należy to jasno stwierdzić (zwłaszcza że nie przewidziano rozporządzenia mającego określić szczegółowo tryb i sposób prowadzenia ewidencji PPK).

Skoro w projekcie zakłada się, że ewidencja PPK ma być prowadzona w systemie teleinformatycznym umożliwiającym przesyłanie i udostępnianie danych (art. 60 ust. 2), dobrze byłoby, aby określając w art. 65 ust. 2, co ma zawierać wniosek wybranej instytucji finansowej o wpis umowy o zarządzanie PPK do ewidencji PPK, zawrzeć wymaganie wskazania – poza tradycyjnym adresem tej instytucji – również adresu do korespondencji elektronicznej. Zmiany danych instytucji finansowych powinny być aktualizowane, a bez rozszerzenia ich o adres elektroniczny komunikacja z taką instytucją może okazać się nieskuteczna.

Skoro wpisowi do ewidencji PPK podlegać mają umowy o zarządzanie PPK (art. 64 pkt 2 i art. 66), logiczne wydaje się zamieszczanie w wykazie elementów wpisu takich umów do ewidencji PPK numeru porządkowego rejestrowanej umowy (podobnie do ewidencji podmiotów zatrudniających). Ułatwi to porządkowanie i przeglądanie wpisów oraz zapewni systemowe ich uporządkowanie.

W art. 66 określono, co obejmuje wpis umowy o zarządzanie PPK do ewidencji PPK, a w art. 68 – co obejmuje ewidencja umów o zarządzanie PPK zawartych przez podmioty zatrudniające. Ponieważ umowy o zarządzanie PPK zawierać mają podmioty zatrudniające, można odnieść wrażenie, że w obu przepisach uregulowano zakres przedmiotowy tej samej ewidencji. Nie bardzo wiadomo, dlaczego nie poświęcono ewidencji tych samych umów jednego artykułu. Uzasadnienie projektu także tego nie wyjaśnia.

W art. 69 ust. 2 pkt 7 przewidziano, że rejestr uczestników PPK ma obejmować „wysokość zgromadzonych przez uczestnika środków na rachunkach prowadzonych przez poszczególne instytucje finansowe”. Ponieważ kwoty wpłacane na rachunek uczestnika mają być inwestowane w jednostki lub tytuły uczestnictwa w danym funduszu, wydaje się, że zrealizowanie tej dyspozycji w praktyce stanie się bardzo skomplikowane. Byłoby możliwe, gdyby dane w ewidencji podlegałyby bieżącej (automatycznej?) aktualizacji według aktualnej ceny rynkowej poszczególnych jednostek lub tytułów. Owa „wysokość zgromadzonych środków” będzie przecież płynna (zależna od notowań poszczególnych jednostek i tytułów).

Wykonanie art. 70 ustawy, przewidującego obowiązek wybranej instytucji finansowej udostępniania PFR na koniec każdego dnia roboczego danych, o których mowa w art. 65 ust. 2-4 i art. 69 ust. 2, będzie również bardzo trudne bez wprowadzenia do ustawy przepisów określających sposób udostępniania tych danych. Może tu przecież chodzić o konieczność przekazania codziennie kilkuset i więcej informacji przez każdą instytucję finansową. Można to uczynić, ale jedynie przy zastosowaniu technik teleinformatycznych, a o tym, że tak ma się dziać oraz o wymaganiach, jakie mają spełniać stosowane systemy informatyczne, projekt milczy. Utrudni to w znacznym stopniu realizację celów ustawy, a w konsekwencji może podważyć zaufanie społeczeństwa do organów państwa.

Dopuszczalność przewidzianego w art. 71 pkt 4 udostępniania danych osobowych zatrudniających i uczestników ministrowi ds. finansów w celach „analityczno-sprawozdawczych” rodzi wątpliwości z punktu widzenia zasad RODO. Jak już wcześniej sygnalizowano, udostępnianie danych zawartych w ewidencji PPK powinno być poddane bardziej szczegółowej regulacji, a do celów analityczno-sprawozdawczych ministrowi ds. finansów publicznych powinny wystarczyć dane zagregowane. Konieczność udostępniania temu organowi danych indywidualnych, łącznie z osobowymi, stanowić może zagrożenie dla powodzenia projektu w osiągnięciu jego celów.

l. W zakresie unormowania podziału środków w przypadku rozvodu lub unieważnienia małżeństwa, jak już wspomniano, instytucja finansowa będzie obowiązana przekazać na rachunek wskazany przez ZUS kwotę odpowiadającą 30% połowy sumy składek finansowanych przez podmiot zatrudniający oraz na rachunek wskazany przez ministra pracy połowę sumy składki powitalnej i dopłat rocznych do PPK. Projekt przewiduje, że dwa ostatnie obowiązki nie będą aktualne w przypadku, gdy były małżonek nabył prawo do emerytury. Trzeba jednak dla ścisłości określić, który moment tego nabycia ma być rozstrzygający.

Należałoby także rozważyć skrócenie terminów trzymiesięcznych z art. 72 ust. 2 i art. 73 do jednego miesiąca. Z kolei w art. 75 ust. 1 i art. 76 trzeba uwzględnić tak możliwość ustalenia udziałów innych niż po 1/2, na co pozwala art. 43 § 2 i 3 k.r.o., jak i możliwe przyznanie środków uczestnika wchodzących niegdyś do majątku wspólnego małżonkowi tego uczestnika w wyniku zniesienia współwłasności ułamkowej powstałej po ustaniu wspólności majątkowej.

m. Analogiczny problem rodzi się na gruncie art. 77 ust. 1 projektu w sytuacjach objętych hipotezą art. 43 § 2 zd. 2 k.r.o. Unika go natomiast ust. 4, który do dokonania zwrotu trafnie wymaga przedstawienia dowodu, że środki przypadły małżonkowi uczestnika

(podobnie w art. 78 ust. 3 pkt 2 wymagającym postanowienia o dziale). Niezależnie na gruncie tego unormowania powstaje pytanie o zasadność zwrotu w formie pieniężnej bez potrąceń takich jak w art. 75, w sytuacji gdy małżonek uczestnika nie skończył jeszcze 60 lat, względnie posiada rachunek w PPK IKE lub PPE. Przesłanką zwrotu środków w formie pieniężnej nie jest brak takiego rachunku po stronie małżonka zmarłego uczestnika, wniosek małżonka z ust. 4 nie jest bowiem ograniczony do sytuacji, w których nie ma zastosowania ust. 1 (podobnie w art. 78 ust. 2). Być może chodzi o preferencyjne traktowanie nabycia środków zgromadzonych w PPK na wypadek śmierci uczestnika systemu (por. pkt 14.a), ale wymagałoby to wyraźnego wypowiedzenia w uzasadnieniu.

Uzasadnienie nie wskazuje także *ratio legis* wyłączenia odpowiedzialności w art. 77 ust. 5.

n. Z kolei w zakresie unormowania likwidacji funduszu lub subfunduszu w art. 79 ust. 2 Rada postuluje – w świetle definicji z art. 2 pkt 32 – usunięcie wyrazów „lub funduszu inwestycyjnym zarządzanym przez wyznaczoną instytucję finansową”.

o. Gdy chodzi o uwagi dotyczące projektowanego rozdziału 15, w art. 88 ust. 1 pkt 2 w podpunkcie a należałoby rozważyć usunięcie słów „w budynku wielorodzinnym”, a wówczas stanie się zbędny podpunkt c.

Podobnie w art. 89 ust. 1 pkt 2 nie wydaje się zasadne utrzymanie odesłania do konkretnego przepisu ustawy o PIT, wobec czego należałoby usunąć fragment „po otrzymaniu ... dochodowego”, gdyż motyw wniosku o zmniejszenie liczby rat nie wydaje się weryfikowalny. Wystarczy zatem sam wniosek o wypłatę w mniejszej liczbie rat.

Natomiast w art. 89 ust. 5 Rada sugeruje doprecyzowanie czy wymaganie, aby ratałna wypłata środków nie trwała krócej niż 10 lat, dotyczy całego okresu wypłat ratałnych, czy tylko okresu po zmianie liczby rat.

Rada poddaje pod rozwagę projektodawcy również usunięcie art. 90 ust. 1, ponieważ wyrażona w nim treść została w sposób bardziej szczegółowy wypowiedziana w art. 90 ust. 2. Z kolei na gruncie ust. 3 powstaje wątpliwość czy na wspólny rachunek dla małżonków przenosi się środki z dotychczasowych rachunków prowadzonych dla każdego z małżonków, co sugerowałoby unormowanie ust. 5. Z aktualnego ujęcia ust. 6 nie wynika natomiast, co należy zrobić w sytuacji gdy pozostały przy życiu małżonek zawrze ponowny związek małżeński i złoży – tym razem już z nowym małżonkiem – wniosek o wypłatę świadczenia małżeńskiego.

Przewidziana w art. 91 projektu wypłata 25% środków w razie poważnego zachorowania powinna być również doprecyzowana przez wskazanie, kiedy podstawa takiej wypłaty ma się ujawnić.

Na gruncie art. 94 ust. 2 pkt 8 rodzi się pytanie, czy wszystkie dane zawarte w informacji są możliwe do zweryfikowania przez podmiot zatrudniający, oprócz tego wartość środków niezwróconych z pkt. 9 pokrywa się chyba z wysokością dokonywanej wypłaty z pkt. 7. W art. 94 ust. 3 wydaje się celowe usunięcie słów „w przypadku dokonywania wypłaty transferowej” jako pleonazmu.

Prócz tego Rada sygnalizuje wątpliwość wiążącą się z używaniem w projekcie zwrotu „środki gromadzone w PPK“. Skoro fundusz inwestycyjny lokuje środki zgromadzone w PPK (art. 36 w zw. z art. 2 pkt. 25 projektu) w jednostki bądź tytuły uczestnictwa, to czy można mówić o jednostkach bądź tytułach „należących do uczestnika” i o „odkupieniu” (art. 89 ust. 3 projektu) czy „umorzeniu jednostek rozrachunkowych”³ (art. 90 ust. 5 projektu), a zarazem wymagać, aby środki gromadzone w PPK (np. art. 84, art. 85, art. 87 ust. 1) „pozostawały” na rachunku uczestnika do czasu wypłaty itp. (art. 86 w zw. z art. 85 i art. 87)? Wątpliwość tę można by chyba rozwiązać stanowiąc, że środki zgromadzone na rachunku oznaczają środki „finansowe”, w tym środki wpływające na rachunek po odkupieniu czy umorzeniu ww. jednostek bądź tytułów, ale nie „środki finansowe inwestowane” w jednostki lub tytuły uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych, jak to obecnie przewiduje art. 2 pkt 25 projektu.

p. Z treści art. 96 (jak również z innych przepisów rozdziału 16) nie wynika, które z czynów zabronionych stanowią przestępstwa, a które wykroczenia. Gdyby na to typologiczne rozróżnienie nie wskazano w uzasadnieniu projektu, należałoby przyjąć, że wszystkie czyny karalne wyszczególnione w rozdziale 16 projektu są przestępstwami w rozumieniu prawa karnego. W przypadku, gdy przepisy penalne obejmują jednocześnie przestępstwa i wykroczenia stosuje się regułę, zgodnie z którą najpierw regulacji podlegają przestępstwa, a następnie wykroczenia. Projektodawca ewidentnie nie zastosował tej konstrukcji, mieszając przepisy należące – zgodnie z zamiarem wyrażonym w uzasadnieniu projektu – do różnych reżimów odpowiedzialności penalnej.

Grzywna jest bowiem sankcją możliwą w obu przypadkach, a o tym, który z nich *in concreto* wchodzi w grę, decyduje wskazany – wprost lub pośrednio – właściwy tryb postępowania w tych sprawach. Gdyby nie zawarte w uzasadnieniu projektu stwierdzenie, iż „art. 96 projektowanej ustawy przewiduje odpowiedzialność wykroczeniową”, nie ulegałoby

³ Pojęcie jednostek rozrachunkowych nie zostało wyjaśnione w tekście projektu.

wątpliwości, że w przepisie tym inaczej niż przyjął projektodawca jest mowa o grzywnie z tytułu przestępstwa.

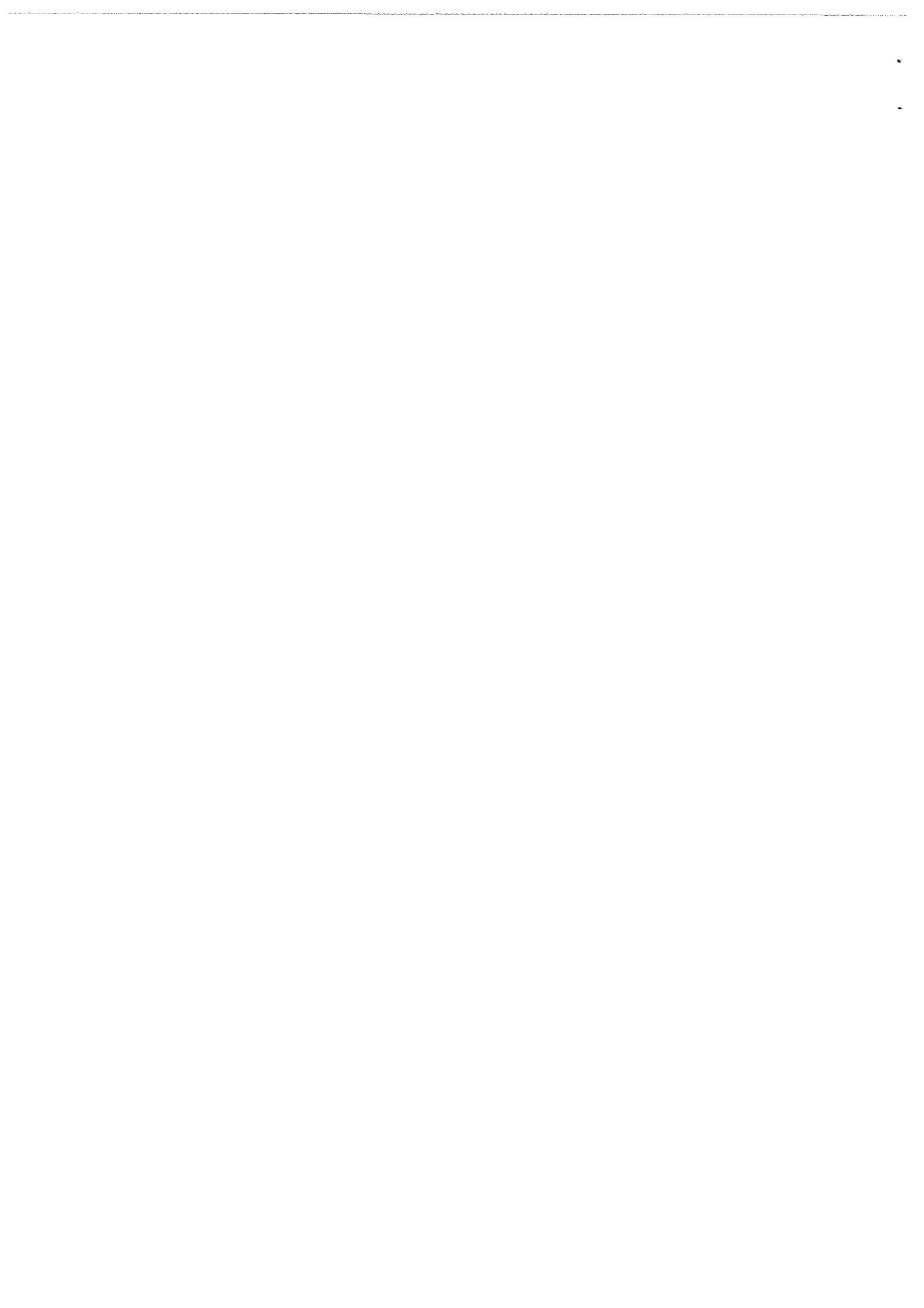
W tej sytuacji w projekcie należy wyraźnie odzwierciedlić zamiar zaliczenia czynów wymienionych w art. 96 do kategorii wykroczeń, uwzględniając § 81 rozporządzenia w sprawie zasad techniki prawodawczej: „Jeżeli na podstawie sankcji karnej określonej w przepisie karnym nie da się ustalić, czy dany czyn zabroniony jest przestępstwem czy wykroczeniem, na końcu przepisów karnych zamieszcza się przepis określający tryb orzekania w sprawach o ten czyn i nadaje mu się brzmienie: „Orzekanie w sprawach o czyny, o których mowa w art. ..., następuje w trybie przepisów Kodeksu postępowania ...”. W związku z tym należy na końcu przepisów karnych zamieścić przepis o następującej treści: orzekanie w sprawach o czyny, o których mowa w art. 96 (oraz ...) następuje na zasadach i w trybie przepisów ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia.

Zwraca również uwagę restrykcyjna sankcja (do 1 000 000 zł), przewidziana w projektowanym art. 98 za naruszenie wskazanych tam zakazów. Projektodawca nie podał na tę okoliczność żadnego uzasadnienia, a powody tego rozwiązania nie są oczywiste. Poza tym w odniesieniu do tego przepisu aktualne pozostają uwagi sformułowane wyżej pod adresem art. 96 projektu.

Można mieć także zastrzeżenia do użytego w art. 98 projektu zwrotu: „oraz oferowania dodatkowych korzyści materialnych”, uwzględniając że od normy karnej wymaga się precyzji i określoności znamion czynu.

q. Zmiany w ustawach podatkowych. Analiza proponowanych przez projektodawcę stanów faktycznych podlegających opodatkowaniu podatkiem od dochodów kapitałowych pozwala stwierdzić, że ich celem jest opodatkowanie przysporzeń majątkowych powstałych w przypadku dysponowania środkami zgromadzonymi w PPK w sposób odmienny od zasad ogólnych funkcjonowania PPK. Czynności konwencjonalne dotyczące środków pieniężnych w trakcie ich gromadzenia w PPK, na przykład wypłaty transferowe, zgodnie z podstawowymi założeniami tego systemu mają być bowiem neutralne podatkowo. Rozwiązania te nie budzą wątpliwości i wobec tego trzeba przyjąć je z aprobatą.

Wysunięcie poza zakres opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn nabycia w drodze dziedziczenia środków z PPK jest niczym innym jak swego rodzaju preferencją podatkową. Dotyczy to także pięciu innych wyłączeń podatkowych w podatku od spadków i darowizn, które zostały uregulowane w art. 3 pkt 2-7 u.p.s.d. Z punktu widzenia konstrukcji

podatku, co podkreślono w literaturze przedmiotu,⁴ są one w istocie zwolnieniami podatkowymi, a nie wyłączeniami. Propozycja braku opodatkowania nabycia w drodze dziedziczenia środków z PPK wskazuje, że w tym zakresie celem ustawodawcy jest zwolnienie od podatku od spadków i darowizn tego typu nabycia, a nie wyłączenie. Takim terminem powinien zatem posługiwać się prawodawca. Potwierdza to zresztą uzasadnienie projektu ustawy (s. 29) mówiąc o „zwolnieniu od podatku od spadków i darowizn nabycia w drodze dziedziczenia środków z PPK”.

Z kolei proponowane unormowanie zwolnienia usługi zarządzania PPK od podatku od towarów i usług w swej istocie jest symetryczne do pozostałych zwolnień świadczeń polegających na zarządzaniu programami albo funduszami emerytalnymi, a przez to nie budzi zastrzeżeń.

r. Uwagi redakcyjne

- w art. 3 pkt 21 należy zmienić „Leśniewskiego” na „Leśniowskiego”;
- w art. 8 ust. 6, art. 20 pkt 7, art. 39 ust. 2 zamiast „pomiędzy” powinno być „między”;
- w art. 16 ust. 2 należy wstawić przecinek przed „co podmiot”;
- w art. 22 ust. 1 trzeba dodać przecinek po „PPK”;
- w art. 28 ust. 3 należy wstawić przecinek po „ust. 2” oraz usunąć wyrazy „prawa pracy, umowy lub innego”;
- w art. 35 ust. 2 wyraz „zwaną” należy zastąpić przez „zwanej”;
- w art. 42 ust. 5 należy wstawić przecinek przed „nie pobiera”;
- w art. 42 ust. 6 trzeba usunąć przecinek po wyrazie „kwartału”;
- w art. 42 ust. 11 należy dodać przecinek przed „i którego”;
- w art. 75 ust. 4 trzeba dodać przecinek przed wyrazem „ewidencjonowana”;
- w art. 91 ust. 2 należy dodać wyraz „jego” po wyrazie „zawarł w”;
- w art. 92 ust. 2 przed wyrazem „uczestnika” należy wstawić wyraz „a”, zaś po wyrazie „uprawnionej” zamienić przecinek na myślnik.

17. Podsumowanie

Konkludując Rada Legislacyjna stwierdza, iż projekt ustawy nie budzi zastrzeżeń z punktu widzenia zgodności z Konstytucją (z wyjątkiem zastrzeżeń do art. 31 ust. 4 projektu).

⁴ Zob. A. Hanusz, *Podatek od spadków i darowizn*, [w:] Źródła finansowania samorządu terytorialnego, red. A. Hanusz, Warszawa 2015, s. 169.

Na ogół proponowane regulacje zasługują na pozytywną opinię; przepisy są spójne i wyczerpująco regulują poszczególne zagadnienia. Powiązania systemowe ujęto również na ogół prawidłowo. Zgłoszone uwagi są możliwe do uwzględnienia bez ingerencji w ogólną konstrukcję PPK przyjętą przez projektodawcę. W związku z tym Rada rekomenduje podjęcie dalszych kroków w procesie legislacyjnym, po uwzględnieniu wszakże uwag zgłoszonych w pkt. 16 opinii.

Równocześnie Rada pragnie zwrócić uwagę projektodawcy na pewien istotny brak w uzasadnieniu projektu oraz przygotowanej Ocenie Skutków Regulacji. Z obu tych dokumentów nie wynika bowiem, czy zamiar wprowadzenia do polskiego systemu prawa projektowanej ustawy, mającej mieć zastosowanie wobec wielu milionów pracowników i ponad miliona pracodawców, został poprzedzony zbadaniem, czy jego wprowadzenie w życie (już od 2019 roku) jest realne. W szczególności, czy można liczyć na to, że występujące na rynku usług finansowych instytucje gotowe są zawrzeć tak ogromną liczbę umów o prowadzenie PPK, i czy są przygotowane, aby nimi zarządzać. Nie jest to wszakże aspekt ściśle jurystyczny, ale w procesie legislacyjnym należy brać pod uwagę także te czynniki, od których zależy realność i efektywność stanowionego prawa.

Na podstawie projektu opinii przygotowanej przez prof. dr hab. Dariusza Kijowskiego, prof. dr hab. Antoniego Hanusza, prof. dr hab. Elżbietę Kornberger-Sokołowską, dr hab. Marię Rogacką-Rzewnicką, prof. UW, prof. dr hab. Jakuba Stelinę Rada Legislacyjna przyjęła na posiedzeniu w dniu 27 kwietnia 2018 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW

Warszawa, dnia 21 maja 2018 r.

FN6.700.8.2017

Pan

prof. dr hab. Mirosław Stec

Przewodniczący

Rady Legislacyjnej

przy Prezesie Rady Ministrów

Szanowny Panie Przewodniczący,

w nawiązaniu do pisma z dnia 27 kwietnia b.r. sygn. DP.RL.033.11.2018.BW(3), przy którym przekazano opinię Rady Legislacyjnej o projekcie *ustawy o pracowniczych planach kapitałowych*, pragnę uprzejmie podziękować za dokonaną analizę przedmiotowego projektu oraz za przekazaną – co do zasady pozytywną – jego opinię.

Propozycje Rady Legislacyjnej zostaną wnikliwie przeanalizowane w trakcie dalszych prac nad projektem. Jednocześnie, pragnę zaznaczyć, że w opinii Ministerstwa Finansów wiele z nich należy uznać za zasadne i zasługujące na rozpatrzenie i uwzględnienie.

W odniesieniu do przekazanych uwag do sposobu składania przez uczestników PPK oświadczeń woli, o którym mowa w art. 4 ust. 1 w zw. z art. 39 projektu, pragnę poinformować, że w toku dalszych prac zostanie wprowadzone doprecyzowanie, zgodnie z którym docelowym trybem powinna być droga elektroniczna pozwalająca na utrwalenie na trwałym nośniku, natomiast uczestnicy będą mieli również możliwość składania, w określonych przypadkach, oświadczeń woli na piśmie.

W zakresie kwestii dotyczących umów o zarządzanie PPK zostaną rozpatrzone – zawarte w opinii Rady Legislacyjnej – propozycje odnoszące się do art. 7 ust. 3 w zakresie pierwszeństwa reprezentacji związkowej (przed innymi formami przedstawicielstwa pracowniczego), jak również pierwszeństwa rady pracowników (przed innymi reprezentacjami osób zatrudnionych), w porozumieniu z którymi będzie dokonywany wybór przez podmiot zatrudniający instytucji finansowej, z którą zostanie zawarta umowa o zarządzanie PPK. Dookreślony zostanie również – regulowany w art. 9 ust. 2 projektu – tryb kontynuacji umów w przypadkach nabycia oraz połączenia podmiotów zatrudniających.

Rozważone zostaną także zgłaszane przez Radę Legislacyjną propozycje odnoszące się do kwestii związanych z umowami o prowadzenie PPK, w tym także w zakresie składanych przez uczestników deklaracji rezygnacji z odprowadzania składek do PPK. Jednocześnie, w art. 21 zostanie jasno dookreślone, że chodzi o osoby uprawnione – w przypadku wskazanych przez uczestnika osób, na rzecz których ma nastąpić wypłata środków po jego śmierci.

Uwzględnione zostaną uwagi Rady Legislacyjnej w kwestii konieczności doprecyzowania – zawartego w art. 31 ust. 4 – upoważnienia ustawowego dla Rady Ministrów do wydania rozporządzenia w sprawie zmiany wysokości dopłaty rocznej do PPK. W przedmiotowym zakresie zostaną wprowadzone zmiany pozwalające na usunięcie zastrzeżeń co do zgodności z Konstytucją. Rozważona zostanie możliwość przeformułowania przesłanek dotyczących ewentualnej zmiany wysokości dopłaty rocznej, poprzez dookreślenie wytycznych do wydania aktu wykonawczego.

Przeformułowane zostaną również – zgodnie z propozycjami Rady Legislacyjnej – regulowane w art. 45 ust. 4-6 – kwestie zakresu informacji dotyczących PPK oraz ich udostępniania przez organ nadzoru. Rozpatrzona zostanie także propozycja wprowadzenia do projektu ustawy upoważnienia do wydania aktu wykonawczego określającego wzór informacji podlegających przekazywaniu.

W odniesieniu do kwestii związanych z prowadzeniem przez Polski Fundusz Rozwoju S.A. ewidencji PPK rozpatrzone zostaną propozycje dotyczące konieczności zsynchronizowania projektu ustawy z regulacjami *rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679*

w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (RODO), w kierunku zapewnienia możliwości realizacji zadań wynikających z obu aktów prawnych. Doprecyzowane zostaną również zawarte w projekcie ustawy przepisy karne.

W odniesieniu do zgłoszonej uwagi dotyczącej terminu wejścia w życie projektowanej ustawy, pragnę wskazać, że rozważane jest wydłużenie terminów w przepisach przejściowych projektu, pozwalające instytucjom finansowym będącym potencjalnymi dostawcami PPK na pełne przygotowanie się do obowiązków wynikających z umów o zarządzanie PPK oraz z umów o prowadzenie PPK.

Ponadto, co do zasady, zostaną uwzględnione zgłoszone przez Radę Legislacyjną uwagi redakcyjne do projektu ustawy.

2
Z upoważnienia Ministra Finansów:
PODSEKRETARZ STANU
Nowak
Piotr Nowak

